

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Diplomová práce

2018

Ivana Jirmářová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Negativní dopady mediální slávy

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Ivana Jirmářová

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: PhDr. Petr Závozda

Rok obhajoby: 2018

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 3. května 2018

Ivana Jirmářová

Bibliografický záznam

JIRMÁŘOVÁ, Ivana. *Negativní dopady mediální slávy*. Praha, 2018. 165 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Závozda.

Rozsah práce: 278 245 znaků

Anotace

Práce se zaměřuje na informování českých médií o psychických problémech celebrit, jako jsou deprese, maniodepresivní psychóza, závislostní chování či sebevraždy a snaží se odpovědět na otázku, nakolik tyto problémy ovlivňuje právě mediální sláva. V teoretické části jsou shrnuty koncepty, které jsou potřebné pro lepší pochopení počínání médií, jako je proces výběru zpráv do médií, koncept zpravodajských hodnot, role médií v dnešní společnosti či rozdíl mezi bulvárními a seriózními médii. Z psychologického hlediska shrnuje předpoklady pro vznik psychických problémů a zároveň jejich projevy. U vybraných celebrit jsou uvedeny stručné informace o jejich životě a kariéře, které jsou dostupné z oficiálních zdrojů. Druhá část práce se zaměřuje na analýzu samotných dat, článků, jež o vybraných celebritách informovaly v souvislosti s jejich psychickými problémy a hledá jejich společné znaky a tendence, které se v nich vyskytují. Zároveň si všímá rozdílů mezi tím, jak o problémech hovoří bulvární a jak seriózní média. Výsledkem je shrnutí toho, jak média celkově k této problematice přistupují a po doplnění o rozhovor s odborníkem z oboru psychologie a některými celebritami zároveň i nastíněním, zda a jak mohou média přispívat k psychickým problémům celebrit.

Annotation

The main topic of the work is how Czech media inform about psychological problems of celebrities such as depression, manic depressive psychosis, addictive behavior, or suicide, and tries to answer the question of how much the media fame can affect these issues. The theoretical part summarizes concepts from media studies for better understanding media behaviors, for example media news selections process, concept of news values, the role of media in today's society and the difference between tabloid and serious media. From the psychological point of view, work summarizes the preconditions of psychological problems and their manifestations. It also provides brief pieces of information from official sources about lives and careers of selected celebrities. The second part of thesis is about analyzing the data, it means articles that informed about selected celebrities in connection with their psychological problems. The practical part is about finding there some common features and tendencies in media informing and also about showing differences between the ways of how tabloid and serious media present news. The result is the summary of how the media generally approach this issue, and after

completing it with informations from an interview with a psychologist and some celebrities, it also outlines whether and how the media can contribute to the psychological problems of celebrities.

Klíčová slova

česká média, celebrity, mediální sláva, psychické problémy, deprese, vliv médií, bulvární média, psychologie médií

Keywords

czech media, celebrities, media fame, psychological problems, depression, media impact, tabloid, psychology of media

Title/název práce

Negative impact of media fame

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce PhDr. Petru Závozdovi za odborný dohled při psaní práce a jeho cenné rady. Poděkování patří také PhDr. Ingrid Matouškové, Ph.D. a Martině Markové, které si ve svém nabitém programu našly čas, aby se mnou prostřednictvím rozhovorů zkonzultovaly výsledky mé práce.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Teoretická část.....	3
2.1	Mediální sláva.....	3
2.1.1	Vymezení pojmu celebrita.....	3
2.1.2	Druhy celebrit.....	5
2.1.3	Proces výběru zpráv do médií.....	8
2.1.4	Dnešní společnost a role médií.....	10
2.1.5	Celebrita jako zboží.....	14
2.1.6	Fanouškovství a parasociální interakce.....	15
2.1.7	Stalking.....	17
2.2	Negativní dopady mediální slávy.....	18
2.2.1	Syndrom vyhoření.....	19
2.2.2	Deprese.....	20
2.2.3	Závislost na psychoaktivních látkách.....	23
2.2.4	Poruchy příjmu potravy.....	26
2.2.5	Další možné negativní dopady mediální slávy.....	27
2.3	Popis české mediální krajiny.....	28
2.3.1	Seriózní média.....	30
2.3.2	Bulvární média.....	30
2.3.3	Internet a fenomén sociálních sítí.....	35
2.4	Příklady vybraných mediálních kauz v České republice.....	36
2.4.1	Iveta Bartošová (zpěvačka – deprese, léčený alkoholismus, sebevražda).....	36
2.4.2	Petr Muk (zpěvák – deprese, drogy, alkohol, pokus o sebevraždu).....	42
2.4.3	Richard Müller (zpěvák – maniodepresivní psychóza, drogy, alkohol).....	44
2.4.4	Luděk Sobota (komik a herec – panická porucha).....	46
2.4.5	Marek Vašut (herec – deprese, pokus o sebevraždu).....	47
2.4.6	Martin Preiss (herec – deprese, alkohol, pokus o sebevraždu).....	48
2.4.7	Eva Holubová (herečka – deprese, léčený alkoholismus).....	49
2.4.8	Vlastimil Brodský (herec – deprese, sebevražda).....	50
2.4.9	Marek Brodský (herec, výtvarník – deprese).....	52
2.4.10	Jiří Wimmer (herec a komik – alkoholismus, pokusy o sebevraždu).....	54
2.4.11	Bára Basiková (zpěvačka – deprese).....	55
2.4.12	Vilma Cibulková (herečka – alkoholismus).....	56
2.4.13	Martin Dejdar (herec – deprese).....	57
2.4.14	Jaroslav Huleš (motocyklový závodník – sebevražda).....	60
2.4.15	Pavel Kábrt (hokejista – sebevražda).....	60
2.5	Příklady vybraných mediálních kauz v zahraničí.....	60
2.5.1	Negativní dopady mediální slávy v citátech slavných.....	61
2.5.2	Konkrétní případy kauz.....	62

2.6	Metodologie	64
2.6.1	Teoretická východiska	64
2.6.2	Výzkumný záměr	65
2.6.3	Zkoumaný vzorek	65
2.6.4	Použitá metoda – kvantitativní analýza	66
2.6.5	Použitá metoda – kvalitativní analýza	67
2.6.6	Hlavní výzkumná otázka	68
2.6.7	Kódovací kniha	68
3	Praktická část	69
3.1	Mediální obraz vybraných kauz v českých médiích	69
3.1.1	Iveta Bartošová	69
3.1.2	Petr Muk	84
3.1.3	Richard Müller	91
3.1.4	Luděk Sobota	97
3.1.5	Marek Vašut	102
3.1.6	Martin Preiss	108
3.1.7	Eva Holubová	112
3.1.8	Vlastimil Brodský	118
3.1.9	Marek Brodský	123
3.1.10	Jiří Wimmer	129
3.1.11	Bára Basiková	133
3.1.12	Vilma Cibulková	140
3.1.13	Martin Dejdar	144
3.1.14	Jaroslav Huleš	149
3.1.15	Pavel Kábrt	151
3.1.16	Společné charakteristiky mediálního zobrazení kauz	151
3.1.17	Seriózní vs. bulvární média	156
3.1.18	Články, které řeší vztah mediální slávy a psychických problémů	157
3.2	Rozdělení periodik a webů, které o kauzách psaly	159
3.2.1	Seriózní	159
3.2.2	Bulvární	159
3.2.3	Další periodika a weby	160
3.3	Společné charakteristiky kauz	160
3.4	Rozhovory se známými osobnostmi z mého okolí na toto téma	161
3.5	Rozhovor s odborníkem z oboru psychologie, případně z oboru psychiatrie	162
4	Závěr	164
5	Summary	166
6	Použitá literatura	167
7	Seznam příloh	186

1 Úvod

Média jsou dnes již nedílnou součástí života každého z nás. Že dnes, zmiňuji zejména kvůli digitalizaci a rozvoji internetu, záležitostí posledních desetiletí, které jejich masovému rozšíření výrazně napomohly. I kdybychom se médiím snad snažili vědomě vyhýbat, obklopují nás takřka na každém kroku – ať už formou rádia v MHD, televize v restauraci, billboardu u dálnice, a ať si to uvědomujeme nebo ne, určitým způsobem ovlivňují naše životy i přemýšlení.

Dokonce už i samotný Napoleon si moc médií velmi dobře uvědomoval, když označil tisk za tzv. pátou velmoc, se kterou musí bojovat.¹ A to si tehdy jistě ani nedokázal představit, jakou moc budou mít média o dvě století později. Jejich význam dokazují i četné výzkumy a práce teoretiků, které byly na toto téma napsány. Velká podmnožina těchto prací se pak zaměřila zejména na to, jaký vliv mají média na příjemce – jejich čtenáře, posluchače a sledovatele.

Jmenujme například koncept agenda-settingu, tedy nastolování agendy, založený na myšlenkách Walter Lippmana a Bernarda Cohena, který tvrdil, že: „*média nemusejí být schopna určovat, co si lidé mají myslet, ale jsou úspěšná v určování, o čem mají přemýšlet*“.² V sedmdesátých letech jej pak rozvinuli Maxwell McCombs a Donald Shaw ve své studii Chapel Hill zkoumající ovlivňování veřejného mínění ze strany médií během prezidentské kampaně v roce 1968.³

Z dalších to je pak například studie P. F. Lazarsfelda a jeho teorie bandwagon effectu či Elizabeth Noelle-Neumannové, která tvrdila, že lidé s menšinovými názory se bojí tyto názory veřejně vyjadřovat, což vede ke stavu, který nazvala spirálou mlčení. A právě masová média mohou být pro spoustu lidí určujícím prvkem, který jim sděluje, jaké postoje ve společnosti zdánlivě převažují.⁴

¹ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999, str. 169

² COHEN, Bernard Cecil. *The press and foreign policy*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1963, str. 13

³ KUBÁČEK, Jan. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. Praha: Grada, 2012, str. 9

⁴ FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění: jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, str. 167

I když určit skutečné účinky médií na publikum je velmi složité a stále to není uzavřenou kapitolou s jasným koncem, můžeme konstatovat, že prací na toto téma je opravdu velmi mnoho. Názory vědců se v nich velmi různí, někdy jsou dokonce protichůdné, a můžeme tak slyšet o médiích mocných i bezmocných. Přesto se dnes dá již tvrdit, že určitý vliv médií na jedince jakožto člena publika je nepopiratelný.⁵

Co ale jedinci, kteří nekonzumují média, ale naopak jsou sami obsahem jejich sdělení? Práce, která by se věnovala právě tomu, jak ovlivňuje mediální sláva samotné aktéry příběhů, jež se objevují na stránkách novin, v našem prostředí zatím nebyla pojednána. I když veřejně známé osobnosti samozřejmě musí počítat s určitým zájmem médií o jejich osobu, a to obzvláště dnes, v době, kdy můžeme sdělení přenášet kdekoliv, kdykoliv a v podstatě odkudkoliv, nemusí být tato sláva nutně příjemným prvkem jejich života.

Každý z nás si asi někdy řekl: „Chtěl bych být slavný jako...“. Považujeme tedy popularitu za něco pozitivního, záviděníhodného. Při představě slávy máme vidinu nejrůznějších výhod, ať už v podobě zisku, či možnosti ovlivňovat svými názory veřejné mínění. Na druhé straně ale vidíme média plná zpráv o psychických problémech hvězd, jejich sebevraždách, rozpadu osobnosti. Zdají se tyto problémy čtenější opravdu jen proto, že se jedná o lidi, kteří jsou tzv. na očích, nebo je zde snad nějaká souvislost mezi mediální slávou a těmito jevy?

Odpovědi na tyto otázky se budu snažit nalézt v průběhu této práce, která za výchozí zdroje využije nejen dostupná mediální sdělení o vybraných celebritách, ale bude brát v potaz také ostatní známé informace o jejich životech, či názory odborníků na tuto problematiku. Kromě samotné analýzy článků a srovnávání, jaké informace nám přinášely bulvární, a jaké seriózní média, si práce klade za cíl také odhalit případné souvislosti mezi jednotlivými kauzami a to, jaký vliv má mediální tlak na psychiku člověka.

⁵ BEDNÁŘ, Vojtěch. *Mediální komunikace pro management*. Praha: Grada, 2011, str. 51-52

2 Teoretická část

2.1 Mediální sláva

Být mediálně slavný neboli „slavný pro média“ nemusí nutně znamenat být slavný i v jiném oboru. Cest, jak upoutat pozornost médií, je dnes již mnoho. Zatímco v době před nástupem masových médií byly celebrity považovány za opravdu vážené osobnosti, nedotknutelné, tajuplné a nedostupné, dnes není výjimkou, že prodávají své vlastní soukromí, jenom proto, aby se na pomyslném hvězdném nebi udržely. Zatímco dříve fanoušci nedočkavě očekávali jakoukoliv fotku či informaci o jejich oblíbenci, dnes mají možnost sledovat jejich životy téměř v online přenosu.

Vedle umělců, sportovců, vědců a politiků, kteří obsazovali stránky novin dříve, dnes můžeme nalézt i velké množství „pseudocelbrit“, které jsou známé, i když často ani nevíme proč vlastně. V každém případě ale platí rovnice, že média, zejména ty bulvární, potřebují pro svou existenci celebrity a na straně druhé, celebrity potřebují média, aby se celebritami staly a také jimi zůstaly. Tuto myšlenku podporuje i definice Denise McQuaila, který tvrdil, že: *„Skutečnost, že je něco známé, je mnohdy důležitější než obsah toho, co příjemci vědí, a například pro veřejně známé osoby („celebrity“) je nezbytnou podmínkou existence“*.⁶

2.1.1 Vymezení pojmu celebrita

I když slovo celebrita můžeme nalézt již ve Stručném všeobecném slovníku věcném z roku 1875, který jej vykládá jako proslavenost či slavenou osobu, jeho použití se rozšířilo zejména v posledních letech.⁷ Jedná se o slovo přejaté. Svůj původ má v latinském slovu *celebritas* odvozeného od latinského slovesa *celebrare* (oslavovat, hojně navštěvovat) a přídavného jména *celeber* (slavný).⁸ Lumír Klimeš pak ve svém Slovníku cizích slov z roku 1981 celebritu označuje jako významnou osobnost, která je známá ve svém oboru nebo ve společnosti.⁹

Obecně ale můžeme říci, že se jedná o osobu, které věnuje jak veřejnost, tak média,

⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 1999, str. 74

⁷ MALÝ, Jakub, ed. *Stručný všeobecný slovník věcný: Malý slovník naučný*. Praha: I. L. Kober, 1875, str. 73

⁸ KOUDELKOVÁ, Petra, ed. *Příležitosti a výzvy v komunikaci církve ve 21. století: Petra Koudelková (ed.)*. Praha: Karolinum, 2015, str. 13

⁹ KLIMEŠ, Lumír. *Slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981, str. 75

větší míru pozornosti a je tedy obecně známá. Ne vždy to ale musí být v pozitivním smyslu. Zatímco dříve se označení celebrita či hvězda vztahovalo např. k milovaným umělcům z hudebního či filmového průmyslu a tyto osoby byly „miláčky publika“, aniž by se o to samy nějak snažily, dnes jsou některé celebrity známé především pro své skandály, které jim umožňují plnit první strany novin, ač po umělecké či jiné stránce již dlouhodobě nic nedokázaly. Nemusí se tedy jednat o člověka, který dosáhl ve společnosti vysokého uznání díky úspěchům, ať už uměleckým, sportovním, profesním nebo jiným, stačí, že bude nějakým způsobem zajímavý a prodejný pro média.¹⁰ Je tedy těžké rozeznat, kdo celebritou je a kdo není.

Jedním z prvních, kdo se o problematiku celebrit zajímal, byl Daniel Joseph Boorstin, který ve své knize *The image: A guide to pseudo-events in America* z roku 1961 uvádí definici: „The celebrity is a person who is known for his well-knownness“, což můžeme přeložit jako „celebrita je osoba známá pro svou známost“.¹¹ S touto definicí a s tím, jak se fenomén celebrit vlastně objevil, souvisí také jeho pojem pseudoudálost (pseudo-event): „umělá událost, která je zinscenovaná, zrežirovaná, vytvořená událost, která je zosnovaná zvláště pro média“¹², tedy událost, která by se bez existence médií ani nestala. Dle Boorstina za to může rozvoj technologií, který umožnil zprávy přenášet rychleji a pravidelněji, což zvýšilo požadavek na kvantitu zpráv, ačkoliv událostí se ve skutečnosti nezačalo objevovat více. V tu chvíli se sběr zpráv přeměnil na vytváření zpráv, a tak se v novinách začal objevovat např. prvek, do té doby pouze románový – rozhovor (interview), který dává prostor v tisku právě celebritám.¹³

Z toho důvodu také Boorstin rozlišuje mezi dvěma termíny „celebrity“ a „hero“, čímž poukazuje na rozdíl mezi „slávou“ a „významností“. Zatímco dříve tvořili tito lidé jednu velkou množinu, po období tzv. „grafické revoluce“, jak nazývá období od roku 1900, se význam těchto označení změnil. Zatímco „hero“ (idol, hrdina) si svou pozici vybudoval sám svými činy a dovednostmi, často velmi zdlouhavě a složitě, „celebrity“

¹⁰ KOUDELKOVÁ, Petra, ed. *Příležitosti a výzvy v komunikaci církve ve 21. století: Petra Koudelková (ed.)*. Praha: Karolinum, 2015, str. 13

¹¹ Boorstin, Daniel J. 1961. *The image: A guide to pseudo-events in America*. New York, Atheneum, str. 57

¹² REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, str. 197

¹³ Boorstin, Daniel J. 1961. *The image: A guide to pseudo-events in America*. New York, Atheneum, str. 12-

jsou podle něj právě produktem pseudo-událostí, vytvořené kvůli poptávce trhu ze strany médií, s čímž také souvisí jejich nestálost. K tomu uvádí, že: „Můžeme stvořit celebritu, ale nikdy ne hrdinu.“¹⁴ Stejný názor zastávají i další autoři zabývající se fenoménem celebrit, kteří slavné jedince dělí na jedné straně na celebrity, na straně druhé na „velikány“ či „významné osobnosti“.¹⁵

David Marshall, autor zabývající se novými médii, charakterizuje celebrity jako vyvolené v tom smyslu, že mají možnost vystoupit na veřejnosti a vyjádřit svůj vlastní názor, zatímco zbytek společnosti tomu pouze přihlíží.¹⁶ Joshua Gamson, autor knihy *Claims to Fame*, vidí celebrity jako fenomén, který se objevil až v 20. a 21. století spolu s tím, jak expandovala média, zvětšovaly se mediální trhy i publika. V minulosti by jejich existence nebyla možná.¹⁷ S rozvojem masových médií spojují celebrity i autoři knihy *Framing celebrity: new directions in celebrity culture*, Su Holmesová a Sean Redmond. Všudypřítomnost slávy způsobenou masovými médii ale vidí jako faktor devalvující význam slova celebrita, který je často používán v hravém, až negativním rázu.¹⁸ Graeme Turner, australský profesor kulturních studií, pak vidí jako zlom, kdy se z veřejné osoby stává celebrita, v okamžiku, kdy média přejdou od informování o jejím profesním životě a úspěších směrem k soukromému životu.¹⁹

2.1.2 Druhy celebrit

Turner ve své knize *Understanding celebrity* shrnuje také dosavadní snahy o taxonomii celebrit. Jako první uvádí názory italského sociologa Franesca Alberoniho, který ve svém článku („The Powerless ‘Elite’: Theory and Sociological Research on the Phenomenon of the Stars“) přinesl jedno z prvních třídění celebrit. Svou klasifikací dělí elitní osoby na pouhé dvě skupiny – elitu mocných, tedy těch, kteří mají také určitou ekonomickou, politickou či náboženskou moc a jejich rozhodnutí tak zásadně ovlivňuje celou společnost. Druhým typem je podle něj tzv. „elita bezmocných“, kam bychom dnes řadili i mnohé celebrity, což je dle Alberoniho skupina lidí, kteří jsou sice známí, ale

¹⁴ Boorstin, Daniel J. 1961. *The image: A guide to pseudo-events in America*. New York, Atheneum, str. 46-49

¹⁵ GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 96

¹⁶ MARSHALL, P. David. *Celebrity and power: fame in contemporary culture*. Minneapolis, Minn.: University of Minnesota Press, c1997, str. 241–242

¹⁷ GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 96

¹⁸ HOLMES, Su a Sean REDMOND. *Framing celebrity: new directions in celebrity culture*. New York: Routledge, 2006, str. 11

¹⁹ TURNER, Graeme. *Understanding celebrity*. London: Sage Publications, 2004, str. 8

protože jinak nedisponují žádnou další mocí, jejich rozhodnutí a názory nemají přímý vliv na ostatní členy společnosti.²⁰

I když by se mohlo toto dělení zdát značně zjednodušené, Alberoni zároveň také uznává, že tyto hvězdy, které charakterizuje jako osoby obdařené charismatickými vlastnostmi, pro které jsou zbožňovány, mohou ovlivňovat rozhodování davu. Činy těchto osob, na které ostatní nedají dopustit a vzhlíží k nim, mohou podle něj i bez potřeby další moci ovlivňovat modely chování ve společnosti. Výhodu hvězd navíc spatřuje v tom, že se nemusí ze svých činů nikomu zodpovídat.²¹

Fenoménem celebrit z pohledu filmu se zabýval James Monaco. Ten nejprve v knize *Jak číst film* vysvětluje, jak filmový průmysl napomohl zrodu samotných hvězd. Zatímco dříve lidé jasně rozlišovali, kdo je pouhý fiktivní hrdina, např. knižní postava, a kdo je hrdinou ze světa skutečných lidí, jež si toto označení vydobyl svými úspěchy, film tuto pomyslnou dělicí linii smazal, když fiktivním postavám dal tváře skutečných osob. Tím se adorace postavy z vymyšleného příběhu přenesla automaticky na jeho hereckého představitele.²² Rudolf Hrušínský se tak stal Švejkem, Rowan Atkinson Mr. Beanem a Renée Zellweger Bridget Jonesovou.

V knize *Celebrity: The Media as Image Makers* z roku 1978 pak Monaco přináší dělení celebrit na 3 kategorie. Jako první uvádí „hrdinu“, který si svou slávu vydobyl konkrétním činem, svou vlastní aktivitou, tedy například vědce a vynálezce. Druhou kategorií je „hvězda“, dle Monaca osoba, u které je důležitější její obraz na veřejnosti, než práce, kterou skutečně odvádí v profesní oblasti. Vznik hvězd proto spojuje např. s rozvojem televizních talk show a celebritizací politiky.²³ Třetí, poslední kategorií, je „kvazar“. V tomto případě se jedná o osobu, která svou slávu získala nahodile, aniž by se o to sama přičinila. Ať už se jedná o osoby, které se stály známé jen díky tomu, že se začaly objevovat v blízkosti jiné známé osoby – např. Monika Lewinsky, nebo ty, které přežily např. živelní katastrofu, a díky tomu se objevily na stránkách médií. Turner proto

²⁰ TURNER, Graeme. *Understanding celebrity*. London: Sage Publications, 2004, str. 21

²¹ ECO, Umberto. *Skeptikové a těšitelé*. Přeložil Zdeněk FRÝBORT. Praha: Svoboda, 1995, str. 378

²² MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. Praha: Albatros, 2004, str. 262

²³ MARSHALL, P. David. *Celebrity and power: fame in contemporary culture*. Minneapolis, Minn.: University of Minnesota Press, c1997, str. 16

tuto kategorii chápe spíše jako důsledek činnosti dnešních médií než kategorii celebrit.²⁴

Další klasifikaci pak přináší Chris Rojek, který celebrity dělí podle formy, jakou tohoto statusu nabyly. První z nich jsou slavné osoby se statusem připsaným (ascribed) na základě pokrevní linie – tedy např. členové královské rodiny.²⁵ Dnes bychom tam řadili např. dědičku hotelového impéria, Paris Hiltonovou, či prince Harryho a Williama. Druhá kategorie celebrit se pak už o získání tohoto statusu musela nějakým způsobem zasloužit – vydobyla si jej ve veřejné soutěži díky svému talentu a dovednostem, ať už na poli sportovním, či uměleckém. Nazývá je proto osobami se statusem dosaženým (achieved). Řadí sem např. Brad Pitta či Michaela Jordana. Třetí kategorii pak vytvořila v podstatě média sama – když udělala celebrity z osob, které jinak žádného výraznějšího úspěchu nedosáhly. Tyto, např. nejrůznější televizní osobnosti, proto nazývá celebritami se statusem přiděleným (attributed).²⁶

Zvláštní kategorií celebrity s přiděleným statusem je pak podle Rojeka ještě tzv. celetoid, který vidí jako důsledek dnešního fungování médií včetně pseudoudálostí. Jedná se o osobu, která je po krátkou dobu (např. v řádu týdnů) vystavena intenzivnímu zájmu médií. Jak rychle se ale objeví, tak rychle také zmizí. Nelze ji proto přisuzovat všechny charakteristiky, které jsou typické pro „dlouhodobé celebrity“. Patřili by sem např. účastníci nejrůznějších reality show či soutěží.²⁷

I ty bychom ale mohli dále dělit. Zatímco účastník např. reality show Big Brother či Výměna manželek se stává slavným už pouze pro své vystoupení z anonymity, v jiných typech pořadů musí předvést alespoň nějaké dovednosti – Prostřeno, Česko Slovensko má talent. U talentových soutěží je navíc ta možnost, že účastník skutečně osloví, jak publikum, tak třeba producenty, a mediální slávu si tak udrží déle než po dobu trvání soutěže. V každém případě ale: „*Těch pofidérních „pět minut slávy“ motivuje lidi k tomu, aby se hlásili do soutěží, jež jsou někdy na hranici lidského sebeponižování, aby se aktivně i pasivně účastnili voleb miss a missis atd*“.²⁸ Tomu nahrává i dnešní stav společnosti,

²⁴ TURNER, Graeme. *Understanding celebrity*. London: Sage Publications, 2004, str. 21-22

²⁵ ROJEK, Chris. *Celebrity*. London: Reaktion Books Ltd, 2004, str. 17

²⁶ tamtéž, str. 18

²⁷ TURNER, Graeme. *Understanding celebrity*. London: Sage Publications, 2004, str. 22

²⁸ PETRUSEK, Miloslav. *Společnosti pozdní doby*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2006, str. 363

o kterém budu hovořit dále.

Kromě těchto taxonomií, které přinesli nejrůznější mediální teoretikové, bychom mohli samozřejmě dělit celebrity i z mnoha dalších hledisek. Ať už podle oboru, ze kterého vzešly (umělecký, vědní, sportovní, politický...) nebo např. podle územního hlediska (domácí, zahraniční). Zvláštní kategorií jsou pak také celebrity, které se staly slavné v negativním smyslu – např. zločinci. I přesto, že by se mohlo zdát, že taková „popularita“ bude těmto lidem spíše přítěží, jak jsme mohli vidět třeba u Jiřího Kájínka, může být i podnětem k filmu o jeho osobě, a tak zároveň zdrojem jeho příjmů a důvodem, proč jeho propuštění vyvolalo tak obrovskou vlnu zájmu médií.

2.1.3 Proces výběru zpráv do médií

Pro pochopení toho, jak média fungují, je důležité také pochopit, jakým způsobem redaktoři vybírají zprávy, které nakonec uveřejní. Dříve byly, i díky omezeným technologiím, zdroje médií poněkud skromné a redaktoři, pokud se nevydali na investigativní dráhu a nesháněli si informace sami, museli spoléhat na tiskové agentury. První z nich, nejprve jen pro francouzský tisk, byla založena v roce 1835 v Paříži Charlesem Havasem. Později se ale její působení rozšířilo i do Londýna a Bruselu a přibýly také agentury další, nové.²⁹ Dnes mezi ty největší tiskové agentury patří její nástupkyně, Agence France Presse v Paříži, nebo třeba Thomson Reuters působící v Kanadě a Londýně. V České republice pak působí Česká tisková kancelář.³⁰

Problémem informací, které tiskové agentury přinášejí, ale je, že se jedná o informace otevřené, veřejně dostupné všem bez výjimky. V rámci konkurenčního boje mezi médii se tedy nejedná o informace mezi reportéry příliš oblíbené. Těm jde totiž především o exkluzivitu, o to, aby přišli s informací jako první.

Dnes máme situaci ale zcela jinou a redaktoři rozhodně nejsou odkázáni jen na oficiální zdroje v podobě informačních agentur či tiskových konferencí. Masová média a s nimi související tlak na novináře, který vyžaduje co nejvíce zpráv v co nejkratším čase, vede k tomu, že redaktoři musí hledat zdroje vlastní, nové. Není proto výjimkou, pokud

²⁹ THOMPSON, John B. *Média a modernita: sociální teorie médií*. Praha: Karolinum, 2004, str. 127

³⁰ VYMĚTAL, Jan. *Průvodce úspěšnou komunikací: efektivní komunikace v praxi*. Praha: Grada, 2008, str. 307

informace čerpají např. ze sociálních sítí známých osobností či od jejich přátel, což je praktikou především bulvárních médií, které prahnou po senzacích.

Zprávy mohou vznikat ale i přímo uvnitř médií. I když si dnes asi nikdo netroufne vydat informaci zcela smyšlenou, obzvláště pokud se jedná o nějakou důležitou věc, „malé lži“, které doplňují volná místa celého příběhu, můžeme objevit často. Ať už vznikají vzájemným přebíráním informací mezi redakcemi nebo na základě mediálních spekulací, které mají přinést čtenáři kýžené rozuzlení, díky pravdivému jádru celého příběhu jim často čtenář nemá problém věřit.³¹ Tzv. prvku pravdivosti, který příběhu dodává na důvěryhodnosti, využívali již nacisté při své propagandě.³²

Výše zmíněné praktiky vedou k tomu, že trh začíná být informacemi naopak přesycený. Pomyslným sítem redakce se ale ke čtenáři, divákovi, dostane jen malá část z nich. Proces, při kterém se rozhoduje, jaká informace či událost, se nakonec stane zprávou, je nazýván jako gatekeeping, tedy hlídání brány. Tento termín jako první použil psycholog Kurt Lewin ve své studii nákupního chování potravin, kdy zkoumal, kdo rozhoduje o tom, co se v rodině dostane na jídelní stůl.³³

V souvislosti s médii pak termín jako první použil David Manning White ve své studii *The „Gate Keeper“*. V té zkoumal práci jednoho editora amerického regionálního deníku, kterého nazval „Mr Gates“ – „Pan Brána“. Zjistil, že ze všech informací, které se k němu dostaly z informačních kanálů, pustil dále pouhých 10 procent. Jako důvod vyřazení zpráv pak uváděl např. nedostatek místa nebo duplicitu informací, ale také značně subjektivní důvody. Opačný pohled pak nabídl např. Gieber, který zkoumal práci hned 16 editorů a došel k závěru, že nejdůležitějším faktorem, který rozhoduje o výběru zpráv, nejsou jednotlivci, jež je zpracovávají, nýbrž opakující se, mechanické rutiny zaběhnuté uvnitř redakce.³⁴

Jako složitější proces gatekeeping popsali i John T. McNelly, který za „hlídače brány“ označil i samotné příjemce, či Pamela Shoemakerová, která subjektivní názor

³¹ BEDNÁŘ, Vojtěch. *Krizová komunikace s médii*. Praha: Grada, 2012, str. 20-21

³² FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění: jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, str. 51

³³ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, str. 70

³⁴ SHOEMAKER, Pamela J. a Tim P. VOS. *Gatekeeping theory*. New York: Routledge, 2009, str. 15-17

pracovníků redakce viděla jen jako jeden z mnoha faktorů, jež ovlivňuje jak výběr informací, tak i proces jejich přetváření ve zprávu.³⁵

S teorií gatekeepingu úzce souvisí také tzv. „zpravodajské hodnoty“, o jejichž klasifikaci se zasloužili Galtung a Ruge. Ti na základě výzkumu norského zpravodajství určili podmínky, které informaci dávají vyšší šanci na to, aby se stala zprávou. Patří mezi ně: frekvence, práh pozornosti, jednoznačnost, význam, souznění, překvapení, kontinuita, variace, vztah k elitním národům, elitním osobám, personalizace a negativita. Zatímco prvních osm z nich je univerzálních, na prostředí nezávislých, poslední čtyři jsou kulturně vázané.³⁶

Do médií se tedy podle nich pravděpodobně dostane informace, která přišla ve stejném časovém horizontu jako uzávěrka redakce, bude dostatečně razantní, aby na sebe upozornila, bude jasná, využitelná, překvapivá a bude se shodovat s majoritní představou vidění světa. Úspěchu dosáhne také, pokud se bude týkat nějaké již déle probíhající kauzy, elitní osoby či elitního národu, za který můžeme považovat např. USA. Místo v médiích ji bude uvolněno i v případě, že bude přinášet informace jinak tematicky zaměřené než ty zprávy, které již byly vybrány. A pokud si bude muset redaktor vybrat mezi zprávou o anonymní osobě, nebo příběhem konkrétního člověka, nejspíše vybere druhou, pro publikum více zajímavou možnost.

V neposlední řadě pak přichází negativita, která občas způsobuje, že člověk po přečtení novin, či zhlédnutí televizních zpráv pomalu upadá do deprese. Některé kanály si to uvědomují, a tak se snaží zpravodajství odlehčit vtipnými scénkami, diváckými zprávami, či reportážemi o zvířátkách. Obzvláště spjaté s negativitou jsou pak bulvární média, která ji často hledají i tam, kde není. Jejich zvláštností v souvislosti se zpravodajskými hodnotami však je, že na rozdíl od jiných médií, za elitní považují pouze zprávy z vlastní země, zahraničním událostem nevěnují příliš pozornost.

2.1.4 Dnešní společnost a role médií

Zatímco dříve se lidé dostali pouze k informacím, které pocházely z jejich

³⁵ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, str. 70

³⁶ KŘEČEK, Jan. Mediální obraz zahraničí a zahraniční politiky České republiky. In: KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v zrcadle sociálně-vědního výzkumu*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009, str. 123–124

bezprostřední blízkosti, díky technologickým vymoženostem, které dnes již máme k dispozici, mají nepřetržitý přísun informací o věcech, které se nachází daleko za jejich viditelným obzorem. Z terminologického hlediska se pak jedná o informace primární a zprostředkované. Zatímco u primárních máme možnost sami na vlastní oči posoudit daný vjem, u zprostředkovaných mezi vjemem a informací, která se k nám dostane, stojí další článek – člověk či médium. V tu chvíli už se k nám informace dostává zkreslená subjektivním hodnocením člověka či média, které nám ji přineslo.³⁷ Vždyť i samotné slovo „médium“ znamená v překladu „zprostředkovatel, nositel sdělení“.³⁸

Během 20. století pak došlo vlivem kulturních i sociálních proměn k výrazné změně v poměru primárních a zprostředkovaných informací, a to právě ve prospěch médií. Čím více informací máme k dispozici, tím více jich bývá právě zprostředkovaných. Masová média se tak stala vedle rodiny, práce, školy a přátel dalším socializačním činitelem a významným aktérem jak soukromého, tak i veřejného života moderní společnosti.³⁹

Pro to, aby se člověk v obrovském množství informací, které média přináší, vyznal, je potřeba určitý stupeň mediální gramotnosti, jež nám pomůže rozlišit, jaké informace jsou pro nás skutečně potřebné, a můžeme jim věřit, a které jsou pouhou snahou o dezorientaci, např. z důvodů marketingových. V této informacemi zahlcené době je to však někdy velmi obtížné. Občas může dojít až ke stavu tzv. „mediální slepoty“, kdy se nám začíná smývat rozdíl mezi zážitky skutečnými a těmi, které nám média pouze zprostředkovaly.⁴⁰

V každém případě ale, stejně jako v jiných oborech, i u médií platí, že nabídka určuje poptávku. Stejně jako v jiném průmyslu, i v tom mediálním, jde v první řadě o zisk. Informace se staly zbožím, prostředkem směny. Role zábavního průmyslu a s ním spojených celebrit, by nebyla tak silná, pokud by nebyla podpořena ze strany publika. Jak uvádí Miroslav Hladký, v souvislosti s televizní žurnalistikou: „*Televizní program je zrcadlem a produktem společnosti, ve které a pro kterou je vyráběn a vysílán, posiluje*

³⁷ BEDNÁŘ, Vojtěch. *Mediální komunikace pro management*. Praha: Grada, 2011, str. 13-14

³⁸ HIERHOLD, Emil. *Rétorika a prezentace: 7., aktualizované vydání*. Praha: Grada, 2008, str. 33

³⁹ URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada, 2011, str. 47

⁴⁰ GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 18

tendence, které se ve společnosti vyskytují“.⁴¹

Souvislost mezi vývojem lidské komunikace a společnosti zkoumal již Marshall McLuhan. Ten viděl význam v médiu jako takovém: „*Médium má svými technickými parametry a kódy vytvářet nové prostředí a tím měnit způsoby myšlení lidí, způsoby jejich jednání a vnímání, modely uspořádání mezilidských vztahů, měřítka i rytmus osobního života*“.⁴² Zjednodušeně to vyjádřil svým výrokem „the medium is the message“ – „poselstvím média je samo médium“.⁴³

Periodizaci vývoje lidské společnosti a komunikace postavenou na základech McLuhanovy typologie, kterou přinesl v díle Gutenbergova galaxie, nám přináší autoři knihy Masová komunikace a veřejné mínění:

1) Archaická společnost – jedná se o „období nadvlády ucha“, tedy období, kdy spolu lidé komunikovali převážně tváří v tvář a nebyli ještě schopni své myšlenky nijak zaznamenat, informace se předávaly mluvením

2) Tradiční společnost a společnost rané moderny – spojuje v sobě hned dvě období z Gutenbergovy galaxie a to „období oka“, tedy období, kdy byl vytvořen určitý systém symbolů a myšlenky tak byly zaznamenatelné a přenositelné a „období Gutenbergovy galaxie“ – tedy vynález knihtisku

3) Moderní společnost – období, které McLuhan ve svém díle nazval „Marconiho galaxií“, tedy období technické a technologické revoluce, která umožnila rozvoj masové komunikace

4) Současná společnost – směr, kterým se bude vývoj lidské komunikace a společnosti ubírat, nazval McLuhan příznačným názvem „globální vesnice“ a charakterizoval jej zmenšením významu prostoru a času, rozvojem lidské emocionality a informovanosti⁴⁴

Podobně jako McLuhan nazval současný stav i kulturní teoretik Paul Virilio, který charakterizoval „globální velkoměsto“ např. anonymitou či nedostatkem duševní blízkosti:

⁴¹ HLADKÝ, Miroslav. *Žurnalistika v televizi*. Praha: Novinář, 1986, str. 62

⁴² URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada, 2011, str. 19

⁴³ URBAN, Lukáš. *Sociologie: klíčová témata a pojmy*. Praha: Grada, 2017, str. 182

⁴⁴ URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada, 2011, str. 19-22

„Viriliovo společnost-velkoměsto je místem, kde sice každý může komunikovat s kýmkoli, ale kde vlastně nikdo pořádně nekomunikuje s nikým. Je místem, odkud zmizela důvěra, trpělivost a ochota naslouchat druhým.“⁴⁵

Jiní autoři dnešní společnost nazývají jako postmoderní a její charakteristika by byla asi stejně složitá, jako charakteristika dnešní roztržité mediální scény. Mezi její znaky patří např. podpora individuality a různorodosti, rušení stereotypů a protikladů, vyrovnávání rozdílů mezi pohlavími a generacemi, osvobození od pevných rolí a konvencí či úpadek zájmu o věci veřejné v důsledku přemíry informací.⁴⁶ Podobně lze charakterizovat i postmoderní kulturu: „Její projevy jsou pluralistické (až nelogické a chaotické), kaleidoskopické a podléhají diktátu prchavé módnosti. Jejich tvůrci se programově vyhýbají ustáleným měřítkům. Vyznávají diskontinuitu. Rádi provokují. Oslavují relativitu a vše (byť jenom zdánlivě) individuální“.⁴⁷

Chris Rojek zase mluví o tzv. celebritní společnosti, kterou považuje za následek úpadku monarchií a náboženství. Zatímco dříve lidé uctívali královské právo a bohy, s příchodem demokracie a úpadkem organizovaného náboženství přešli k ideologii obyčejného člověka. Celebrity se staly novými symboly společnosti a kultura celebrit se tak v dnešní společnosti stala významným sjednocujícím prvkem.⁴⁸

Zajímavý náhled na fungování společnosti přinesl i Guy Debord ve své knize Společnost spektaklu. Jedná se o kritiku moderní společnosti a jejího konzumního způsobu života, kde se stírají rozdíly mezi tím, co je pouhý obraz a co je skutečné. Lidé přestávají mít potřebu věc vidět reálně, ohmatat si ji, obraz sám se pro ně stává realitou, skutečnými věcmi a bytostmi, které ovlivňují jejich chování. Velkou roli zde hrají i média, která díky své všudypřítomnosti dávají uživateli pocit, že on sám je součástí obrazu, který přináší. Tento pseudosvět odvádí jedince od prožívání vlastního, reálného života, a i když mu na jednu stranu přináší pocit sounáležitosti, na druhou stranu mu bere pocit, že je někde doma, jelikož spektakl je všudypřítomný.⁴⁹

⁴⁵ URBAN, Lukáš. *Sociologie: klíčová témata a pojmy*. Praha: Grada, 2017, str. 182

⁴⁶ ŠUBRT, Jiří. *Soudobá sociologie*. V Praze: Karolinum, 2008, str. 175

⁴⁷ URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada, 2011, str. 22

⁴⁸ ROJEK, Chris. *Celebrity*. 1. vyd. London: Reaktion, 2001, str. 13-14

⁴⁹ DEBORD, Guy. *Společnost spektaklu*. V Praze: Intu, 2007, str. 3-12

Jedná se o prostředí, kde celebrity bojují o přežití, jelikož jsou produkovány jedna za druhou a jsou si vědomy toho, že stejně rychle mohou být také nahrazeny: „*Jakmile „spektákl“ přestane o něčem mluvit, přestává to okamžitě existovat – spektakulární společnost je společností efemérních, krátkodobých a krátkodechých událostí – les événements, jež musejí být dostatečně atraktivní, aby spektáklem skutečně byly či mohly se stát.*“⁵⁰ Aneb: „*Kdo se neobjevuje v médiích, je ‘mrtvý’*“.⁵¹

Podobný typ pseudoreality popisuje i Erving Goffman ve své knize *Všichni hrajeme divadlo*. Podle něj každý jednotlivec ztvárňuje v životě určitou roli, kterou upravuje podle toho, jaký je jeho záměr a jaký dojem chce u lidí vzbudit. Jeho chování se tedy mění v různém prostředí a před různými lidmi.⁵² Svým způsobem tak hovoří i o tzv. sociální roli, o chování, které je od jedince očekáváno a požadováno v určitém postavení – ať už se jedná o rodinu, zaměstnání nebo společnost.⁵³ Právě to ale může být také příčinou obrovského tlaku, který jedinec vnitřně cítí – snaží se nezklamat, chovat se tak, „jak má“ podle zaběhnutých vzorců a očekávání druhých.

Obzvlášť nebezpečné je to právě u celebrit, které se staly jakousi modlou, vzorem pro obyčejné lidi. Jsou nějakým způsobem viděni, a ne vždy pro ně musí být jednoduché tuto „roli“ hrát: „*Způsob, jakým jednotlivec sám sebe prezentuje, jej zavazuje k určitému způsobu chování a vyžaduje od něj, aby se vzdal všech náznaků, že je něčím jiným*“.⁵⁴

2.1.5 Celebrita jako zboží

Mediálně známé osobnosti jsou často využívány také v reklamě. Jak k tomu říká Graeme Turner: „*celebrity byly vytvořeny, aby vydělávaly peníze*“.⁵⁵ Může jít buďto o přímou kampaň, kdy se celebrita stane tváří určité značky, nebo nepřímou, kdy mnohdy stačí, aby si na sebe daná osoba vzala konkrétní značku oblečení nebo uveřejnila fotku

⁵⁰ PETRUSEK, Miloslav. *Společnosti pozdní doby*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2006, str. 361

⁵¹ MRKOS, Břetislav. Média a moc. In: ŽANTOVSKÝ, Petr a Viktor BEZDÍČEK, ed. *Média a moc: sborník*. Praha: Votobia, 2000, str. 74

⁵² GOFFMAN, Erving. *Všichni hrajeme divadlo: sebeprezentace v každodenním životě*. Praha: Nakladatelství Studia Ypsilon, 1999, str. 10-12

⁵³ URBAN, Lukáš. *Sociologie trochu jinak*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2011, str. 167

⁵⁴ GOFFMAN, Erving. *Všichni hrajeme divadlo: sebeprezentace v každodenním životě*. Praha: Nakladatelství Studia Ypsilon, 1999, str. 17

⁵⁵ TURNER, Graeme. *Understanding celebrity*. London: Sage Publications, 2004, str. 34

určitého produktu.⁵⁶ V tomto smyslu jsou živnou půdou inzerentů zejména lidé silně aktivní na sociálních sítích, či serverech typu Youtube.com. Těm firmy často bezplatně poskytnou určitý produkt, aby jej tyto „celebrity“ prezentovaly na svém profilu či video kanálu a inzerent tak získává plošnou reklamu v podstatě téměř zdarma.

Pro reklamní účely jsou často využíváni také sportovci, zástupci odvětví, jež svou popularitou prostupuje celou společnost nehledě na sociální a kulturní rozdíly. Stejně tak široký je i seznam značek, jež je oslovují. Nemusí se nutně jednat o reklamu na produkty, které se sportu přímo týkají – např. oblečení, či sportovní výživu, ale třeba i o kosmetiku či finanční služby. Zářným příkladem je David Beckham, který si svou slávu nevydobył ani tak sportovními výkony, jako spíš oslnivou image, díky které se stal kulturní ikonou po celém světě.⁵⁷

Tento vztah ale může být oboustranně velmi riskantní v případě, že si celebrita vybere špatnou značku, nebo obráceně značka špatnou celebritu a na jedné nebo druhé straně dojde k nějakému skandálu. Problém nastává i tehdy, pokud dojde ke zjištění, že propagace byla skutečně jen finanční transakcí nepodloženou skutečným užíváním věci ze strany celebrity. Dojde tak k narušení důvěry a oblíbenost obou stran pak může v očích fanoušků značně klesnout.⁵⁸

2.1.6 Fanouškovství a parasociální interakce

Každá celebrita je svým způsobem definována svými fanoušky. Čím více jich je, tím větší oblíbenosti se těší a tím stoupá i její „tržní hodnota“. Tento obdiv ze strany publika může mít hned několik forem, od těch neškodných, jako třeba vylepení plakátu hvězdy na stěnu pokoje, nebo nošení odznáčku oblíbeného týmu, až po ty, které skutečně narušují soukromí celebrity.

Slovo „fan“, tedy anglický překlad slova fanoušek, je v podstatě zkráceninou slova „fanatic“, které je odvozené od latinského „fanaticus“. To můžeme přeložit jako „chrámový služebník“ či „oddaný“. Právě podobnost k náboženství, ze kterého termín vychází, ale přineslo také mnoho negativních konotací, které se nám vybaví, pokud se něco

⁵⁶ GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 63

⁵⁷ SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada, 2008, str. 182-183

⁵⁸ KELLER, Kevin Lane. *Strategické řízení značky*. Praha: Grada, 2007, str. 401

označí za fanatické.⁵⁹

Od pouhého popisu hluboké víry začal později termín odkazovat k nadměrnému a mylnému nadšení, často připodobňovanému až k šílenství či posedlosti démonem. Jeho zkrácená forma „fan“ se pak poprvé objevila na konci 19. století ve spojení s fanoušky profesionálních sportovních týmů – především baseballu. Ranné počátky jeho používání jsou spjaty také s tzv. „Matinee Girls“, tedy návštěvnicemi divadla, o nichž kritici tvrdili, že je k návštěvě motivují spíše herečtí představitelé, než hra jako taková.⁶⁰

Zdánlivá blízkost, kterou přináší dnešní média a zejména pak např. sociální sítě, vede ke vzniku chování, které se vyznačuje vytvářením fiktivních vztahů ve směru od fanoušků k celebritám. Ti, díky množství dostupných informací o známých osobnostech, nabývají dojmu, že jsou skutečnými přáteli, účastní se aktivně diskuzí na sociálních sítích, kde ji oslavují, či brání před nenávisnými komentáři ostatních a emočně s osobou prožívají jak úspěchy, tak pády.

Tento psychologický koncept byl již v roce 1956 zkoumán psychiatrem Donaldem Hortonem a sociologem Richardem Wohlem v souvislosti s novými médii – tehdy rádiem, televizí a filmy. Jako jednu z jejich charakteristik uvedli autoři vytváření iluze, která dává divákovi pocit, že se s umělcem setkává „tváří v tvář“, což podporuje právě existenci výše uvedených vztahů, které souhrnně nazvali tzv. parasociální interakcí.⁶¹

Můžeme ale ještě rozlišovat mezi dvěma termíny, a to sice parasociální interakcí a parasociálním vztahem. Zatímco interakce končí ihned, co ztratíme kontakt s danou osobou prostřednictvím média (např. skončí film, ve kterém účinkovala), parasociální vztah pokračuje i po jeho skončení. O celebritě dále přemýšlíme, hovoříme o ní se svými přáteli, sledujeme každý její krok, případně se ji i pokoušíme kontaktovat. Výjimkou není ani zaslání nejrůznějších dáreků, či naopak snaha o získání věci, se kterou celebrita přišla do kontaktu. Zde někde se nalézají hranice, kdy se z pouhého obdivování může stát až

⁵⁹ GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 100

⁶⁰ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans & participatory culture*. New York: Routledge, 2013, str. 12

⁶¹ VAN KRIEKEN, Robert. *Celebrity society*. New York: Routledge, 2012, str. 83

patalogický jev, často s důsledky i pro samotnou celebritu.⁶²

Docentka psychologie Gayle S. Steverová dokonce vytvořila na základě svých dlouholetých výzkumů, které se zaměřily na komunity fanoušků, klasifikaci fanouškovství dle intenzity, motivace a aktivity. Za patologické považuje např. takové chování, kdy by byl fanoušek schopen spáchat sebevraždu při informaci o smrti svého idolu.⁶³

2.1.7 Stalking

Stalking je jevem často spojovaným právě s celebritami, ale vyskytuje se i v běžné populaci. Jedná se o pronásledování a obtěžování jiné osoby, narušování jejího soukromí a svobody. V konečném důsledku takové chování může ohrozit i psychický a fyzický stav oběti, případně její život.⁶⁴ Odstrašujícím případem je např. vražda jednadvacetileté americké herečky Rebeccy Schaefferové, kterou v roce 1989 zavraždil její stalker, Roberco Bardo.⁶⁵

Celebrity jsou častým terčem takových útoků zejména díky jejich medializaci. Lidé se díky médiím, včetně sociálních sítí, mohou dozvědět, kde se pohybují, kde se v nejbližší době objeví na veřejnosti, nebo v jakém hotelu se ubytovaly. I proto jsou často doprovázeny bodyguardy starajícími se o jejich bezpečí. Hrozba fyzického násilí je totiž při stalkingu vysoká: „Podle empirických studií je riziko překlopení do přímé agrese následující: 64% pachatelů vyhrožuje, 40% ničí majetek, 36% atakuje oběť fyzicky, 6% napadá třetí osoby. Zhruba 2% případů končí smrtí oběti“.⁶⁶

Někdy nemusí být násilí zaměřeno přímo na oběť, ale může být provedeno ve snaze oběť zaujmout. Tak tomu bylo i v případě zoufalého činu Johna Hinckleyho, který v dubnu 1981 šestkrát vystřelil na prezidenta Ronalda Reagana a to jen proto, aby se o něm dozvěděla herečka Jodie Fosterová, kterou byl téměř posedlý.⁶⁷

⁶² GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 86-88

⁶³ STEVEROVÁ, Gayle S. In: GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 101

⁶⁴ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Praha: Grada, 2008, str. 53

⁶⁵ MELOY, J. Reid, ed. *The psychology of stalking: clinical and forensic perspectives*. San Diego: Academic Press, c1998, str. 27

⁶⁶ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Praha: Grada, 2008, str. 57

⁶⁷ GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 103-104

Jak už jsem ale zmínila, následky jsou často také psychické. Velká část obětí po útocích trpí příznaky traumatizace, např. poruchami spánku či úzkostmi a až jedna čtvrtina může v důsledku útoků přemýšlet o sebevraždě. Jejich životy to ovlivní ale i jiných rovinách. Ve snaze uniknout útočníkovi mění osoby své návyky, přemýšlí nad změnou práce či bydliště a jinak se omezují.⁶⁸

2.2 *Negativní dopady mediální slávy*

Dříve než se dostaneme k negativním dopadům, které mediální sláva může mít, je třeba si blíže charakterizovat, co vůbec jedince k touze být slavný vede, jelikož nám to hodně může napovědět o jeho osobnosti, a tak také případných předpokladech toho, že slávu třeba nakonec nezvládne a bude se potýkat s problémy uváděnými dále v této kapitole.

Jistou spojitost mezi osobnostními rysy člověka a případnou touhou po slávě se snažili nalézt již někteří autoři, kteří se zabývali fenoménem celebrit. Patří mezi ně např. profesor psychologie z univerzity v Leicesteru Dr. John Maltby, který ve své práci určil v souvislosti s psychologickými a sociálními proměnnými (např. narcismus, sebevědomí, vazby na rodinu, vliv vrstevníků a médií) 6 různých dimenzí slávy. Jedná se o:

- a) intenzitu, kdy touha po slávě je mnohdy větší než důležitost vlastního já,
- b) vulnerabilitu, tedy zranitelnost ve smyslu nízkého sebehodnocení, neuroticismu a rozkolísaných vztahů, kdy sláva dává pocit bezpečí a smyslu života,
- c) hvězdný životní styl, tedy především touhu po bohatství a zviditelnění jako takovou,
- d) úsilí vynakládané denně ve snaze stát se slavným, tedy dlouhodobou svědomitou prací,
- e) sebevědomí, jakožto důsledek podpory ze strany blízkých a přátel, které dává pocit, že „na to mám“ a
- f) altruismus, opak egoismu, kdy je hlavním motivem snaha být prospěšný druhým a dobře s nimi vycházet.⁶⁹

Pokud bychom pak měli charakterizovat osobnosti, které nalézáme mezi celebritami,

⁶⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Praha: Grada, 2008, str. 57

⁶⁹ MALTBY, John. An interest in fame: Confirming the measurement and empirical conceptualization of fame interest. [online] In: *British journal of Psychology*, Volume 101, Issue 3, str. 411. UK: The British Psychological Society, August 2010 [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1348/000712609X466568/full>

ve velké většině se bude jednat o osoby se sklony k exhibicionismu a narcismu. Právě ti jsou ale podle autorky knihy *Jak zvládnou syndrom vyhoření* Dr. Med. Mirriam Priebové často také lidmi, kteří se vyhýbají vnitřnímu monologu, neumí vnímat sami sebe a své potřeby a trpí pocity méněcennosti, což si kompenzují v reálném světě vytvořením „falešného já“. Snaží se žít tak, aby to hlavně navenek dobře vypadalo, podle představy, která je ale často daleko vzdálená jejich vlastní identitě. Jejich nízká vlastní hodnota je nutí vyhledávat pocit uznání vně sebe a stávají se tak v podstatě závislí na hodnocení ostatních, které definuje to, kdo jsou. Svě vlastní emoce ignorují.⁷⁰

Paradoxně tedy již samotná touha jedince po zviditelnění může být podnícena jeho špatným psychickým stavem: „*Čím oslnivější a hlasitější člověk, tím nižší pocit vlastní hodnoty, a tím větší nebezpečí, že vyhoří kvůli tomu, co dělá*“.⁷¹

2.2.1 Syndrom vyhoření

I když syndrom vyhoření spojujeme spíše s podnikateli a extrémními workoholiky, pokud se na to podíváme z časového hlediska, kdo vlastně více pracuje než právě celebrity? Kromě bezpečného domova, kde se mohou skutečně ukrýt před zraky všech paparazziů i fanoušků, začíná jejich „práce“ v podstatě již před branami jejich domu. Obraz, který ve společnosti mají, si musí udržet, ba co víc, musí na něm neustále pracovat a snažit se ho zdokonalovat. Pokud chtějí mít početné publikum a s tím spojený zisk, nemohou si dovolit ignoraci, nebo odmítání. Toto „falešné já“, věčně usměvavé, společenské a lidem přístupné, se ale mnohdy neshoduje s pocity, které tito lidé skutečně vnitřně cítí. A zatímco většinu života prožívají v této „roli“, často zapomínají na své skutečné já.

Tento útěk sám před sebou je nesmírně psychicky náročný, ale často pro dotyčného jedince snazší, než se problému postavit čelem a řešit ho. Snaží se jej proto vytěsnit, a to často za pomoci kompenzace, např. alkoholu, který problém iluzorně zmírní, oddálí. Realita ale zůstává stejná a s každým takovým odložením nabývá problém na velikosti, vnitřní pocit bezmoci se zvyšuje. U známých osobností je to o to komplikovanější, že „jsou

⁷⁰ PRIEB, Mirriam. *Jak zvládnout syndrom vyhoření: najděte cestu zpátky k sobě*. Praha: Grada, 2015, str. 63-64

⁷¹ tamtéž, str. 90

na očích“. Právě proto je pro ně často těžší přiznat, že mají nějaký psychický problém a kompenzace se pro ně stává o to lákavější. A čím déle problém odkládají, tím více energie věnují kompenzaci, ze které se pak často stane závislost. Tu si většinou uvědomí až ve chvíli, kdy se snaží kompenzace zbavit.⁷²

2.2.2 Deprese

Deprese je onemocnění, se kterým se během života potýká zhruba každá pátá žena a desátý muž. Ovlivňuje jedince nejen psychicky, ale i fyzicky a sociálně. Ač je díky svému rozšíření často přehlížena, může vést až k suicidálnímu jednání.⁷³ Její označení pochází z latinského slovesa deprimere, které by se dalo přeložit jako „tlačiti dolů“, což označuje pocity, kterými si nemocný prochází. V češtině je běžně označována jako sklíčenost.⁷⁴

Ve Velkém psychologickém slovníku depresi popisují jako: „*chorobný smutek, psychologický stav charakterizovaný pocity smutku, skleslosti, vnitřního napětí, nerozhodnosti, spolu s útlumem a zpomalením duševních i tělesných procesů, ztrátou zájmu a pokleslým sebevědomím, úzkostí, apatií (netečností), sebeobviňováním a útlumem*“.⁷⁵ Mezi její další příznaky patří například poruchy spánku, ztráta chuti k jídlu, snížení sexuální aktivity, nesoustředěnost či vyčerpání.⁷⁶

Jedinec, který trpí depresí, je vztahovačný, zejména pokud jde o záporné věci. Předem předpokládá selhání, negativně hodnotí sám sebe i okolní svět. Při delším trvání pak tento stav mění životní hodnoty nemocného a zasahuje do jeho pracovní i sociální sféry.⁷⁷ Dvě třetiny nemocných mají sebevražedné myšlenky a až 15 % nemocných se dokonce o sebevraždu přímo pokusí.⁷⁸

Stav, do kterého se člověk skutečně trpící depresí, dostává, je nutno řešit léky, antidepressivy, nelze jej vyřešit svépomocí. Jak k tomu dodává MUDr. Gita Pekárková: „*Pokud opravdu dojde k nemoci, která se jmenuje deprese, tak ta se nedá odklonit. Když*

⁷² PRIEB, Mirriam. *Jak zvládnout syndrom vyhoření: najdete cestu zpátky k sobě*. Praha: Grada, 2015, str. 77-83

⁷³ SLEZÁKOVÁ, Lenka. *Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty*. Praha: Grada, 2007, str. 203

⁷⁴ KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak zvládat depresi*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, str. 22

⁷⁵ HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000, str. 105

⁷⁶ SLEZÁKOVÁ, Lenka. *Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty*. Praha: Grada, 2007, str. 203

⁷⁷ HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000, str. 105

⁷⁸ SLEZÁKOVÁ, Lenka. *Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty*. Praha: Grada, 2007, str. 203

depresivnímu člověku řekneme, aby šel do kina nebo do divadla, tak jednak on to nedokáže, a i kdybychom ho tam odvezli, tak tam bude depresivně sedět a nebude vůbec schopen zevní podněty přijímat“.⁷⁹

Je těžké určit, co depresi způsobuje, jelikož její příčiny i důsledky jsou u každého jiné. Rizikové faktory lze dle odborníků rozdělit do 3 skupin:

- 1) Dispozice – tedy faktory, které nemocný většinou nemůže ovlivnit – např. geny, výchova, osobní historie (anamnéza), kultura, nedávné události, celkové zdraví
- 2) Spouštěče – faktory, které depresi přímo vyvolají – např. stres, nemoc či trauma
- 3) Udržující faktory – nejsou přímou příčinou deprese, ale udržují jedince v začarovaném kruhu nemoci – např. nadměrné pití alkoholu.⁸⁰

Konkrétní příčiny, které mohou k depresi vést, jsou pak např. existenční prázdnota, tedy pocit, že „můj život nemá smysl“, širší sociálně-kulturní faktory, jako život v chudobě či politicky nestabilní situaci, špatné mezilidské vztahy, stresující životní události, onemocnění, ale třeba i některé charakterové rysy – jako např. puntičkářství, zveličování či sobectví. Spouštěčem může být dále dlouhodobé osamění – ať již dobrovolný život v izolaci, či opuštění způsobené úmrtím blízké osoby nebo rozvodem.⁸¹

Depresi ale ovlivňuje také genetika a dědičnost. Riziko jejího výskytu je vyšší, pokud nemocí trpěl jeden z rodičů jedince. A více ohrožené jsou z důvodu hormonálních výkyvů také ženy. Ve srovnání s muži je u nich až dvakrát vyšší pravděpodobnost, že onemocní depresí.⁸²

Co se týče rodinného zázemí a jeho vlivu, mohla by leccos naznačit jedna z výpovědí vyléčených alkoholiček: „*Já si myslím, že u mě hrálo roli už dětství, protože já jsem pořád chtěla být první, nejlepší, protože maminka to chtěla. Já mám bratra dvojče, a ten byl ještě lepší než já, líp se učil a já jsem ho chtěla dohnat a předehnat, aby maminka měla radost. V té době vlastně, jak jsem chtěla být nejlepší, tak jsem třeba na to neměla sílu a ten alkohol jsem objevila právě proto, že mi k tomu sílu dával, že jsem vlastně byla*

⁷⁹ SATURKOVÁ, Jitka, ed. *13. komnata: i slavní mohou být zranitelní*. Praha: Česká televize, 2006, str. 46

⁸⁰ AKHTAR, Miriam. *Pozitivní psychologii proti depresi*. Praha: Grada, 2015, str. 21-22

⁸¹ KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak zvládat depresi*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, str. 31-32

⁸² AKHTAR, Miriam. *Pozitivní psychologii proti depresi*. Praha: Grada, 2015, str. 23

*uvnitř jakoby lepší. Samozřejmě jsem nebyla, ale já jsem si to myslela“.*⁸³

Z biologického pohledu se na vzniku deprese podílí poruchy základních neurotransmiterových systémů, ať již nedostatek či zvýšený výskyt samotných neurotransmiterů (serotonin, dopamin, noradrenalin), nebo poruchy receptorů, např. jejich snížená senzitivita.⁸⁴ Neurotransmitery (jinak též neuromediátory či neuropřenašeče) jsou chemické látky, které přenášejí informace mezi neurony a reagují s jejich receptory. Je jich mnoho typů a výše zmiňované patří mezi biogenní aminy.⁸⁵

V souvislosti s patofyziologií deprese je zkoumán především dopamin, který má na starost motivaci jedince, jejíž ztráta je jedním z hlavních rysů tohoto onemocnění.⁸⁶ Ovlivňuje ale také vznik závislostí a dalších onemocnění, jako je schizofrenie či poruchy pozornosti. S depresí je spojována i snížená koncentrace serotoninu, který ovlivňuje mnoho psychických procesů. Reguluje náladu, agresivitu, vnímání bolesti, spánek a další. Na spánek má vliv také nonadrenalin, který ovlivňuje mimo to i naši pozornost a náladu.⁸⁷

K serotoninu v souvislosti s alkoholovou závislostí uvádí psychiatr MUDr. Karel Nešpor toto: *„Serotonin je jedním z mnoha mozkových působců, a právě metabolismus serotoninu působí mimo jiné alkohol. Alkoholová molekula je záhadná. Alkohol je úžasný lichvář, který člověku cosi nabízí, ovšem úroky, které si za to bere, jsou strašlivé a nepřiměřené. Alkohol nejenže slíbí, že zmírní depresi, a potom za to chce ty strašné úroky, ale hodí člověka do deprese ještě hlouběji“.*⁸⁸

Onemocnění má mnoho podob a stupňů závažnosti, od těch lehčích, kdy k uzdravení postačí změna životního stylu a svépomocné metody, až po depresi klinickou, která jedinci znemožňuje fungování v běžném životě a jež je třeba řešit medikací či jinými způsoby léčby. Zvláštním druhem je pak tzv. bipolární porucha, u které se období hluboké deprese střídá se stavy naprosto opačnými – mániemi či hypomániemi.⁸⁹

⁸³ SATURKOVÁ, Jitka, ed. *13. komnata: i slavní mohou být zranitelní*. Praha: Česká televize, 2006, str. 45

⁸⁴ LUKÁŠ, Karel a Aleš ŽÁK. *Chorobné znaky a příznaky: diferenciální diagnostika*. Praha: Grada, 2015, str. 170

⁸⁵ OREL, Miroslav a Věra FACOVÁ. *Člověk, jeho mozek a svět*. Praha: Grada, 2009, str. 38

⁸⁶ LÁTALOVÁ, Klára. *Bipolární afektivní porucha*. Praha: Grada, 2010, str. 71

⁸⁷ OREL, Miroslav a Věra FACOVÁ. *Člověk, jeho mozek a svět*. Praha: Grada, 2009, str. 40

⁸⁸ SATURKOVÁ, Jitka, ed. *13. komnata: i slavní mohou být zranitelní*. Praha: Česká televize, 2006, str. 41

⁸⁹ AKHTAR, Miriam. *Pozitivní psychologii proti depresi*. Praha: Grada, 2015, str. 24-25

Tato nemoc, někdy nazývaná též maniodepresivní psychóza, se obvykle začne projevovat mezi 20. a 30. rokem, není to ale pravidlem. Frekvence jednotlivých epizod onemocnění může mít různou délku, častěji se však objevuje epizoda depresivní. Obě dvě fáze onemocnění silně ovlivňují pacientovu náladu a činnost. Matoucí mohou být zejména fáze mánické, kdy jedinec v kontrastu k depresi projevuje zvýšenou aktivitu, energii a povznesenou náladu a nepůsobí tak na okolí jako nemocný člověk.⁹⁰ Tyto fáze nastupují náhle, ale stejně tak rychle také často vymizí, většinou během několika dnů či týdnů. Depresivní fáze naopak může trvat několik týdnů či měsíců, v neléčené formě až rok.⁹¹

Pacienti s bipolární poruchou jsou skupinou, která je ohrožena suicidiálními myšlenkami a chováním až dvakrát více než ostatní skupiny pacientů s depresí. Toto riziko je obzvláště vysoké, pokud nemocný jedinec zneužívá alkohol či jiné psychoaktivní látky.⁹² Bipolární porucha je nebezpečná ale také v tom smyslu, že neovlivňuje jen jedince samotného, ale také jeho okolí. Jsou známy případy, kdy lidé během mánické fáze byli schopni rozprodat majetek vlastní, i rodiny.

2.2.3 Závislost na psychoaktivních látkách

Psychoaktivní látky, jsou takové látky, které působí na psychické funkce člověka a u mnohých existuje riziko vzniku závislosti. Existuje jich veliké množství. Některé z nich mnozí z nás běžně užívají (např. kofein, nikotin, alkohol), jiné můžeme dostat od lékaře na předpis ve snaze zlepšení našeho stavu (např. hypnotika, sedativa) a další běžně označujeme jako drogy (heroin, extáze, kokain, pervitin a další).⁹³ V této práci se budu zabývat především alkoholem a drogami.

Alkohol v první řadě ohrožuje zdraví jedince, v druhé řadě pak jeho sociální život – partnerské, rodinné či pracovní vztahy. Výjimkou nejsou ani finanční problémy či

⁹⁰ LUKÁŠ, Karel a Aleš ŽÁK. *Chorobné znaky a příznaky: diferenciální diagnostika*. Praha: Grada, 2015, str. 169

⁹¹ OREL, Miroslav a Věra FACOVÁ. *Člověk, jeho mozek a svět*. Praha: Grada, 2009, str. 195

⁹² LÁTALOVÁ, Klára, Dana KAMARÁDOVÁ a Ján PRAŠKO. *Suicidialita u psychických poruch*. Praha: Grada, 2015, str. 51

⁹³ OREL, Miroslav. *Psychopatologie: nauka o nemocech duše. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016, str. 158-159

nejrůznější delikty – např. řízení pod vlivem alkoholu.⁹⁴ K nadměrnému požívání alkoholu se neuchylují jenom ti, kteří prochází syndromem vyhoření, ale často také lidé, kteří bojují s depresí. Bohužel i v tomto případě alkohol může jejich onemocnění prohlubovat, či dokonce způsobovat.⁹⁵

Vysvětlit, proč se tak děje, je vcelku jednoduché, pochopíme-li chemickou aktivitu, jež probíhá v našem těle. Tzn. dopaminový systém odměny, jak někteří nazývají provázání určitých neuronů v našem mozku, má na starosti pocity přinášející uspokojení a slast. Neurony mezi sebou v této síti komunikují díky dopaminu. Jedná se o látku, která nás má obecně motivovat k tomu, abychom se vyvíjeli a vynakládali úsilí. Vyplavuje se totiž ve chvíli, kdy něčeho dosáhneme. V minulosti tedy naše předky motivovala k tomu, aby hledali potravu, nebo bojovali o svůj vlastní život.⁹⁶

Dnes, v moderní společnosti, ale nemusíme běžně takové problémy řešit a mozek obtížněji hledá, za co nás odměnit. Klesá naše nálada i motivace. Hledáme proto jiné způsoby, jak produkci dopaminu zvýšit. Možností je hned několik, ale vedle sportu, pracovních výkonů a dosahování nejrůznějších úspěchů, je užití psychoaktivních látek, jako jsou drogy a alkohol, nejjednodušší cestou, jak toho dosáhnout. Zvyšují hladinu dopaminu totiž tak intenzivně, snadno a rychle, že se tomu provozováním běžných aktivit nelze vyrovnat.⁹⁷

Vyplavení dopaminu je nejsilnější při prvním užití alkoholu či drogy, s opakovaným užíváním se jeho výdej snižuje. V poměru k přirozeným zdrojům odměny, jež stimulují tvorbu dopaminu pouze krátkodobě, je efekt vyvolaný drogami většinou také nesrovnatelně delší. Mimo to zásadní roli hraje i farmakokinetický profil drogy – tedy to, jak rychle se dostane do mozku. Čím rychlejší to je, tím větší je i pocit odměny, který vyvolá.⁹⁸

⁹⁴ HŮLKOVÁ, Michaela a Ladislav HOSÁK: Alkoholismus a abúzus alkoholu. In: EHRMANN, Jiří a Petr HŮLEK. *Hepatologie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2014, str. 343

⁹⁵ AKHTAR, Miriam. *Pozitivní psychologii proti depresi*. Praha: Grada, 2015, str. 24

⁹⁶ OREL, Miroslav. *Psychopatologie: nauka o nemocech duše*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016, str. 159

⁹⁷ OREL, Miroslav. *Psychopatologie: nauka o nemocech duše*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016, str. 160-161

⁹⁸ KALINA, Kamil. *Klinická adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2015, str. 152

Touha po příjemném pocitu, který se s prvním užitím dostavil, tak vede ke zvyšování dávek i jejich četnosti, což je často také počátkem závislosti. Tato psychická porucha se projevuje silnou touhou užít drogu – tzv. cravingem, jejím užíváním i přes to, že jedinec již pociťuje její negativní důsledky, preferování jejího užívání před jinými aktivitami a povinnostmi, zvýšenou tolerancí pro drogu a abstinenčními příznaky, pokud se jedinci drogy nedostává.⁹⁹

Zde je pak již jediným možným řešením léčba, která povede k doživotní abstinenci. V první řadě si ale jedinec musí problém přiznat sám a to dříve, než bude pozdě.¹⁰⁰ U lidí závislých na alkoholu je totiž velké riziko vzniku depresivních stavů nejrůznějších stupňů, často i se sebevražednými myšlenkami. Z počtu lidí, kteří sebevraždu vykonali, se jedná v jedné třetině o alkoholiky.¹⁰¹

Pokud bychom hledali faktory, které mohou vznik závislosti ovlivňovat, dle Miroslava Orla se každý jedinec narodí s určitými dispozicemi ke vzniku závislosti, různé ale je to, jak a zda se projeví. O typu závislosti pak rozhodují konkrétní atributy, jako třeba to, jak je člověk vášnivý či akceschopný, nebo to, jak zvládá rizikové situace. Velkou roli hraje ale i okolí jedince, zejména v dětském věku, kdy pocit nepřijetí či nízkého ocenění může vést k závislosti na nikotinu a riziku přivlastňování (i neoprávněnému). Otázka regulace a vlivu okolí ovlivňuje závislost na alkoholu, psychoaktivním látkám zase častěji podlehnou vášnivější jedinci.¹⁰²

Vliv rodinného prostředí vidí jako jeden z faktorů vzniku závislosti i autoři knihy *Hepatologie*. Dle nich může dysfunkční rodina, zejména pak otec, který je buď zcela odloučen od dítěte, nebo je na dítě příliš tvrdý, silně ovlivnit to, jak na sebe jedinec v dospělosti nahlíží. Zvyklý na tvrdé nároky z dětství pak i sám od sebe očekává to nejlepší, což se ale vždy neshoduje s realitou, a proto se snaží tyto pocity slabosti, úzkosti a vnitřního napětí tlumit právě alkoholem či jinými látkami. U kompletních rodin pak

⁹⁹ HŮLKOVÁ, Michaela a Ladislav HOSÁK: Alkoholismus a abúzus alkoholu. In: EHRMANN, Jiří a Petr HŮLEK. *Hepatologie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2014, str. 344-345

¹⁰⁰ OREL, Miroslav. *Psychopatologie: nauka o nemocech duše*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016, str. 165

¹⁰¹ HOSÁK, Ladislav, Michal HRDLIČKA a Jan LIBIGER. *Psychiatrie a pedopsychiatrie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015, str. 153-154

¹⁰² OREL, Miroslav. *Psychopatologie: nauka o nemocech duše*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016, str. 166-167

může být problémem nedostatečná komunikace, odkládání řešení problémů, závislost na dominantnějším členovi rodiny či násilí a kriminalita. Obzvláště rizikové pak je, pokud se v rodině přímo objevuje závislost na návykových látkách.¹⁰³

Zajímavým poznatkem je také to, že závislost na alkoholu či drogách, je doprovázena podobnými změnami šedé hmoty mozkové, jako tomu je u schizofrenie či bipolární poruchy. Ke změnám v morfologii mozku mohou mimo to vést ale také události, které nám do života přinesly nadměrné stresové zatížení či poruchy příjmu potravy.¹⁰⁴

2.2.4 Poruchy příjmu potravy

Další skupinou náchylnou k psychickým problémům jsou celebrity, u kterých více než v jiných oborech záleží především na vzhledu – tedy např. modelky/modelové, profesionální tanečnice/tanečníci či sportovkyně/sportovci z oborů se zaměřením na estetiku jako je třeba balet, gymnastika či krasobruslení. U těch kromě výše zmiňovaných rizik hrozí, že pod neustálým tlakem na to, jak vypadají a vědomím, že je jejich vzhled živí, propadnou poruchám příjmu potravy, jako je anorexie a bulimie.

Na tom mají často ve velké míře podíl právě média, která jako normalitu zobrazují krásného a štíhlého jedince a vyvolávají tak v lidech pocit, že cokoliv jiného je abnormální a nežádoucí. Často pak samozřejmě hned následně prezentují také zázračný, i když reálně naprosto nefunkční, přípravek, který každému dokáže požadovaného vzhledu dosáhnout. Reklamní trik, který ale tomu, kdo je takovému tlaku médií dlouhodobě vystavován, zejména v mladém věku, může přinést psychické problémy končící často např. právě anorexií.¹⁰⁵

U celebrit tento tlak způsobují zejména bulvární média, která mají v oblíbě komentovat, kdo kolik přibral kilo či fotit celebrity v plavkách, vzájemně je mezi sebou porovnávat a hodnotit např. jejich momentální situaci pouze na základě vzhledu. Ať už se jedná o kilogramy nabyté spokojeným životem, nebo zajídáním stresu, média si odpověď vždy najdou a pokud ne, tak si ji vymyslí. Je proto samozřejmé, že se pak většina slavných

¹⁰³ HŮLKOVÁ, Michaela a Ladislav HOSÁK: Alkoholismus a abúzus alkoholu. In: EHRMANN, Jiří a Petr HŮLEK. *Hepatologie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2014, str. 344

¹⁰⁴ RABOCH, Jiří a Pavel PAVLOVSKÝ. *Psychiatrie*. Praha: Karolinum Press, 2013, str. 103

¹⁰⁵ FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014, str. 25-26

lidí snaží pro jistotu vypadat dokonale za všech okolností, zejména pokud negativní kritiku těžce snáší.

2.2.5 Další možné negativní dopady mediální slávy

Dalším negativním dopadem, který s sebou mediální sláva přináší, je ztráta vlastního prostoru a soukromí. Velmi výstižně to popisuje David Giles v knize *Psychologie médií*: „*Nejenom fanoušci, ale hlavně samotná média sledují každý váš pohyb, tudíž máte pocit, že žijete v akváriu. Jste pod neustálým dohledem. ... I uprostřed kordonu ochranky na vás útočí paparazzi a snaží se vás zachytit v nějaké trapné póze*“.¹⁰⁶ To samozřejmě psychice člověka nepřidává, zejména pokud ji má nějakým způsobem narušenou.

S tím je spojená i minimalizace či absence skutečných přátel. Ač je slavná osoba neustále středem pozornosti a obklopena lidmi, velmi těžko rozlišuje, kdo se v její blízkosti nachází z pouhé vidiny vlastního zviditelnění a na koho se skutečně může spolehnout. Často proto tito lidé mají potíž „pustit si někoho k tělu“ a spoléhají tak především na svou rodinu, či přátele dlouhodobějšího trvání. Z toho důvodu je o to problematičtější, pokud takový jedinec má rodinu neúplnou či žádnou. Stejně tak odchod někoho blízkého může být pro slavného člověka o to bolestivější ztrátou.

Ne všichni jedinci jsou natolik psychicky odolní, aby negativní dopady mediální slávy unesli. V lepším případě vyhledají odbornou pomoc, výjimkou ale bohužel nejsou ani sebevražedné pokusy či dokonané sebevraždy. Dle statistik je nejčastějším obdobím, kdy se lidé o sebevraždu pokusí, jaro a počátek léta. Riziko takového jednání se zvyšuje s věkem, nejohroženějšími skupinami jsou ale lidé ve věku 15-24 let a pak naopak lidé starší 75 let. Způsob provedení se liší, ovlivňuje ho většinou pohlaví osoby, dostupnost prostředků, ale třeba i kultura.¹⁰⁷

Lze také rozlišovat mezi dvěma druhy dokonaných sebevražd. Prvním z nich je sebevražda biická, u které hlavní motiv jednání vychází z reality (např. finanční problémy, osamění atd.), druhým je sebevražda patická, kde motiv vychází z psychopatologie

¹⁰⁶ GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 97

¹⁰⁷ OREL, Miroslav. *Psychopatologie: nauka o nemocech duše*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016, str. 94

(deprese, schizofrenie, závislosti, halucinace, porucha osobnosti apod.). Statisticky byly ale osoby, které se k takovému jednání uchýlily, v 90 % diagnostikovány závažným duševním onemocněním, v 50 % trpěly v době provedení sebevraždy depresí a v jedné třetině pak bojovaly s chronickým alkoholismem, schizofrenií či úzkostnými poruchami.¹⁰⁸

2.3 Popis české mediální krajiny

I když by média měla dle normativní teorie zastávat roli hlídacího psa demokracie, tedy odhalovat korupci, nespravedlnost a zneužívání moci, být objektivní a nestranná, ne vždy tomu tak je.¹⁰⁹ Ve většině případů je toto regulováno etickými kodexy médií, které zpravidla obsahují požadavek na přesnost, objektivnost, nestrannost, nepředpojatost, odpovědnost ke společnosti, respekt k soukromí jednotlivce, slušnost a vkus, a možnost ověření informace alespoň ze dvou nezávislých zdrojů. Ale zejména u komerčních médií, která jsou financována z rozličných zdrojů, vyvstává otázka, zda skutečně mohou být nestranná.¹¹⁰

Mediální systém jako celek by měl ve společnosti obecně zastávat tyto funkce: informační, kontrolní, sociální, vzdělávací a zábavní. Jednotlivá média si pak mohou vybrat, kterou z nich budou chtít plnit primárně – zda více vzdělávat, jen prostě informovat, nebo třeba bavit. Problém ale nastává ve chvíli, kdy formát, u kterého jsme zvyklí na vážnost informací, např. – zpravodajství, začne svůj obsah propojovat se zábavnými prvky a dochází tak ke zmatení posluchače/čtenáře.¹¹¹

Obecně v současné době dochází, nejen v České republice, k velkému prolínání bulvárních a seriózních médií a mnohdy je těžké odlišit, která jsou která. Bulvární, i když svým vlastním, svérázným způsobem, přináší obecné zpravodajství a seriózní se naopak uchylují k postupům, které jsou typické pro bulvarizaci.¹¹²

Za znaky, na kterých lze pozorovat rozdíl mezi seriózními a neseriózními novinami, se uvádí např.: velikost titulku, dramatičnost samotné zprávy ve srovnání

¹⁰⁸ FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014, str. 60

¹⁰⁹ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, str. 316

¹¹⁰ URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada, 2011, str. 70

¹¹¹ tamtéž, str. 50

¹¹² BEDNÁŘ, Vojtěch. *Mediální komunikace pro management*. Praha: Grada Publishing, 2011, str. 17

s dramatičností titulku, velikost obrazové složky a celkově grafika zprávy, obsah první strany listu, důraz na emoce, odkaz na zdroje, stejný prostor věnovaný oběma stranám sporu a další.¹¹³ V praxi by dnes ale člověk musel za bulvární/seriózní označovat spíše jednotlivé články než celá média. Z toho důvodu lze níže uvedené dělení považovat spíše za orientační, jelikož zaměření některých médií je sporné a daly by se tak označit za „polobulvární“.

Autoři knihy *Tabloid Tales: Global Debates Over Media Standards*, Colin Sparks a John Tulloch, média dělí dokonce do pěti skupin (i když přiznávají, že i zde je mnohdy obtížná kategorizace):

- 1) *Seriózní tisk (The Serious Press)* - informuje téměř bez výjimky pouze o záležitostech z oblasti ekonomiky, politiky a strukturální proměny světa
- 2) *Semi-seriózní tisk (The Semiserious Press)* - kromě obsahu, který je typický pro seriózní tisk, přidává také tzv. soft news, zprávy zaměřené víc na zábavu a vizuální prezentaci
- 3) *Seriózně-populární tisk (The Serious-Popular Press)* - stále kopíruje zpravodajské hodnoty typické pro seriózní tisk, ale již se výrazněji liší grafickou úpravou a obsahem (skandály, zábava, sport)
- 4) *Bulvární tisk z novinového stánku (The Newsstand Tabloid Press)* – zpravodajské hodnoty známé ze seriózního tisku se stále objevují, ale již jen zřídka (např. v období voleb), a hlavní agendu novin tvoří skandály, sport a zábava
- 5) *Bulvární tisk ze supermarketu (The Supermarket Tabloid Press)* – obsahu dominují skandály, sport a zábava, často až fantastického charakteru, agenda se se seriózním tiskem v podstatě vůbec neshoduje.¹¹⁴

I když je česká mediální krajina v tomto ohledu například dle názoru Karla Hvižd'aly neúplná: „...chybí tu prestižní listy i skutečně veřejnoprávní média. Všechny deníky (od května 2009 to platí i o *Hospodářských novinách*) se změnil v „pop-noviny“ a veřejnoprávní média nedodržují západoevropské standardy.“¹¹⁵, pokusím se v následujících kapitolách o její stručné rozlišení.

¹¹³ OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *Co je bulvár, co je bulvarizace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, str. 11-12

¹¹⁴ SPARKS, Colin a John TULLOCH, ed. *Tabloid tales: global debates over media standards*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, 2000, str. 14-16

¹¹⁵ HVIŽD'ALA, Karel. 2010. Média a politika: rizika propojování. *Katolický týdeník*. [Online] 6. 5. 2010. [Cit. 14. 3. 2018]. ISSN 0862-5557. Dostupné z: <http://www.katyd.cz/prilohy/media-a-politika-rizika-propojovani.html>

2.3.1 Seriózní média

V českém prostředí se média obecně vyvíjela poněkud odlišně ve srovnání s ostatními zeměmi. V důsledku složitého procesu, který měl za úkol ustavování naší národní identity, se tisk vyvíjel ve velké návaznosti na politiku a sloužil často především jako prostředek osvěty. I když se např. v období samostatného Československa začaly zejména v hudební a filmové produkci objevovat známky komercializace, bulvární tisk se zde na rozdíl od jiných zemí naplno nerozvinul v podstatě až do 90. let 20. století. Ovlivnilo to zejména období, kdy Československo spadalo pod tzv. východní blok a média byla prostředkem propagandistického a ideologického boje. Po roce 1989, kdy došlo k transformaci české společnosti, i médií, se mohl trend ekonomizace plně rozvinout a obohatit tak českou mediální scénu o zábavně orientované listy či televizní a rozhlasové stanice.¹¹⁶

Veřejnoprávní a tzv. seriózní média jsou obecně považována za ta, jež přináší objektivnější, důvěryhodnější a pravdivější informace než média jiná (u nás např. ČT vs. TV Nova, MF Dnes vs. Blesk). Rozdíl oproti bulvárním médiím je především ve formě podání. Seriózní média problematiku rozebírají podrobněji, dávají ji do souvislostí a celkově jí věnují více času. Obsahově jsou si ale sdělení často podobná a u bulvárních médií díky použitým jazykovým a estetickým kódům mnohdy i lépe srozumitelná široké veřejnosti.¹¹⁷

V současné době můžeme v České republice za seriózní považovat tyto deníky: MF Dnes, Deník, Právo, Lidové noviny, Hospodářské noviny a jejich odnože (např. Magazín Víkend DNES), včetně těch internetových (zpravy.iDnes.cz, denik.cz, lidovky.cz, ihned.cz). Dále pak servery veřejnoprávních médií České televize a Českého rozhlasu - ct24.cz, irozhlas.cz.

2.3.2 Bulvární média

Bulvár získal své označení podle francouzského slova boulevard (ulice), což odkazuje k počátkům jeho prodeje. Průmyslová revoluce a přesun dělnické třídy do měst v první polovině 19. století poskytly prostor pro rozšíření pouličního prodeje novin na

¹¹⁶ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011, str. 29-30

¹¹⁷ FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, str. 139

širokých městských třídách. Přechod od předplatitelské tradice znamenal pro vydavatele i nutnost nové grafické úpravy. Aby tisk čtenáře na ulici oslovil, byl tištěn s výraznými titulky a ilustracemi, později i fotografiemi. Nezvyklé nebylo ani barevné odlišení papíru, podle kterého je bulvár někdy nazýván žlutou žurnalistikou.¹¹⁸

Označení „penny press“ pak bulvár získal ve Velké Británii podle nejmenší mince, za kterou jej bylo možno koupit. Tento trend následovaly i další země – např. Německo s pojmem Pfennigpresse, Rakousko s Groshenpresse či české země, které používaly označení šestákový či krejcarový tisk.¹¹⁹ Největšího rozmachu dosáhl penny press v USA a Velké Británii na konci 19. století, kdy se objevily vydavatelské osobnosti jako Joseph Pulitzer, William Randolph Hearst či Alfred Harmsworth známý jako lord Northcliff, který se svým listem Daily Mail odstartoval revoluci vedoucí ke komercializaci tisku a jeho přeorientování na zábavu.¹²⁰ U nás první tisk bulvárního charakteru začal vycházet po 1. světové válce pod hlavičkou koncernu Jiřího Stříbrného, jednalo se např. o *Expres* a *Polední list*. Jeho rozvoj ale ukončila druhá světová válka i následná komunistická vláda a sovětská okupace. Znovu se u nás objevil až v 90. letech, kdy začal vycházet např. stejnojmenný list *Expres* či deník *Špígl*.¹²¹

Jak uvádí Karel Hvižďala ve své knize *Interviewer*, bulvár by měl správně plnit ve společnosti pět sociálních funkcí, a to: seznamovat s politickými problémy ty, kteří jinak noviny nečtou, přinášet návod na to, jak řešit sociální situace, stimulovat touhu lidí po úspěšnosti díky předkládání příběhů úspěšných lidí, uspokojovat potřebu lidí po krvi a sexu a v neposlední řadě lze pak za jeden ze znaků považovat také velmi kvalitně zpracovanou sportovní rubriku.¹²² Jak tedy můžeme vidět, co se týče společenského přínosu, mají i bulvární média svou funkci. Otázkou ale je, nakolik tuto funkci skutečně zastávají.

Dnes jsou bulvární média vnímána spíše s negativní konotací, a to zejména díky

¹¹⁸ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, str. 287

¹¹⁹ OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *Co je bulvár, co je bulvarizace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, str. 9

¹²⁰ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, str. 287

¹²¹ OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *Co je bulvár, co je bulvarizace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, str. 10

¹²² MAREŠOVÁ, Milena M. a Karel HVIŽĎALA. *Interviewer, aneb, Restaurování kontextů: rozhovor s M. M. Marešovou*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010, str. 210

jejich senzacechtivosti. Nudné příběhy prostě neprodávají. A tak se redaktoři těchto médií ze všech zpráv zaměřují především na ty negativní a šokující – nejrůznější pseudoskandály a povrchní příběhy, které obsahují sex, kriminalitu a krev. Jednoduše takové zprávy, které ve čtenáři vyvolají emoce. Od toho se odvíjí i grafické zpracování, které i dnes využívá velkých titulků, fotografií a křiklavých barev, které mají upoutat čtenářovu pozornost.¹²³

Často dochází ke zkreslování původního příběhu, redaktoři se snaží z každé informace získat maximum a udělat tak i z jinak celkem obyčejné zprávy senzaci, která zaujme a prodá. Soudní spory mezi redaktory bulvárních médií a celebritami tak nejsou ničím ojedinělým. Zde je však třeba položit si otázku, zda lze vůbec nějak kompenzovat újmu, kterou dotyčná osoba lživým prohlášením médií utrpěla. Jednou vyřčená věc má totiž okamžitý účinek a to, že je následně, někdy po velmi dlouhých soudních sporech, vyvrácena, už toho moc nezmění.

I když by novináři měli postupovat podle novinářské etiky, tedy psaných i nepsaných pravidel užívaných v žurnalistice, která jim mají pomáhat dojít správného rozhodnutí v eticky rozporuplných situacích, ne vždy se tomu tak děje ve skutečnosti.¹²⁴ Některá média, dokonce i ta bulvární, vytváří své vlastní etické kodexy, jež mají předcházet střetu práv a svobod novinářů a občanů. Často jsou ale pouhou oficialitou, která se příliš nepromítá do praxe. Etické otázky médií v České republice pak zastřešuje především Syndikát novinářů České republiky, profesní sdružení s dobrovolným členstvím, které vypracovalo Etický kodex novináře. Ten je závazný pro všechny jeho členy a vyzývá k jeho dodržování i ostatní české a moravské novináře.¹²⁵

Přesto ale stále dochází ze strany médií k porušování etických zásad, zejména nedodržování presumpce nevinny, nebo uveřejňování celých jmen v rámci vyšetřování. Označení jednotlivce v souvislosti se zločinem, ač třeba nakonec nebude ani odsouzen, či bude dokonce prokázána jeho nevina, může dotyčné osobě způsobit nejen značné finanční a profesní problémy, ale velmi často také problémy v soukromí a s tím související

¹²³ OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *Co je bulvár, co je bulvarizace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016., str. 7

¹²⁴ MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Přeložila Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2004, str. 67

¹²⁵ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011, str. 142

problémy psychické.¹²⁶

Proti bulváru ojediněle veřejně vystoupí i samy celebrity. V květnu 2009 například nechali spisovatel Michal Viewegh a herec Marek Vašut uveřejnit v Mladé Frontě Dnes a Lidových novinách petici, která ostře kritizuje bulvární praktiky a označuje i některé konkrétní deníky: „*Nevkus a netaktnost, vulgarita, polopravdy a lži bezostyšně vydávané za pravdu, slídilství, záměrné provokace, plánované skandalizace, cynicky přiznávané fotomontáže či zcela smyšlené „rozhovory“, neomalené tykání bez ohledu na věk či postavení, bezohlednost ke zraněným lidským citům, neúcta ke stáří, a dokonce i ke smrti, neskrývaný novinářský hyenismus – to jsou dnes běžné praktiky Blesku, Aha!, Šípu, Pestrého světa, Rytmu života a dalších bulvárních periodik*“.¹²⁷

V petici mimo jiné kritizují i české soudnictví, které obviňují z toho, že se staví na stranu médií na úkor jejich práv: „*Lidská práva naší menšiny jsou za lhostejné asistence státu bulvárem denně porušována. Jsme tím už dlouho znechuceni a pobouřeni a mnozí z nás se s vydavatelem bulváru soudíme – jenže soudy nás pokaždé odkáží na takzvaný veřejný zájem, který jsme prý coby ‚celebrity‘ povinni snášet, přestože jediným opravdovým, do očí doslova bijícím zájmem je tu finanční zisk zmíněných vydavatelů*“.¹²⁸ Kromě iniciátora Marka Vašuta, petici z mnou vybraných osobností podepsali také Bára Basiková, Eva Holubová a Martin Dejdar. Znění celé petice je přílohou této práce.

Problém ale je, že i publikum takové zprávy vyžaduje. I když čtenář na jednu stranu celebritu uctívá, vzhlíží k ní, zbožšťuje ji, dělá mu dobře, pokud vidí, že i ona je pořád jenom člověkem, že i ji mohou potkat negativní situace a emoce. Lidská zvědavost a odvěká touha člověka po vzrušujících informacích dává sama živnou půdu pro vznik senzačních zpráv. Ať už se jedná o živelní katastrofy, překvapivá odhalení, vraždy, nevěry nebo sexuální výstřelky, hlavní je, že je to šokující a nové.¹²⁹

¹²⁶ OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *Co je bulvár, co je bulvarizace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, str. 7

¹²⁷ VAŠUT, Marek a Michal VIEWEGH: Vzkaz bulváru a výzva kolegům. Lidové noviny [online]. 2009. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: https://byznys.lidovky.cz/petice-proti-bulvaru-05j-/media.aspx?c=A090510_123625_In-media_anl

¹²⁸ VAŠUT, Marek a Michal VIEWEGH: Vzkaz bulváru a výzva kolegům. Lidové noviny [online]. 2009. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: https://byznys.lidovky.cz/petice-proti-bulvaru-05j-/media.aspx?c=A090510_123625_In-media_anl

¹²⁹ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999

Samostatnou kapitolou jsou pak bulvární novináři, tzv. paparazziové, kteří se snaží přinášet privátní fotografie celebrit, politiků a dalších prominentních lidí. V honbě za senzací jsou schopni narušovat soukromí těchto osob, a právě jejich chování je tak často předmětem zmiňovaných soudních sporů. Své označení získali na základě postavy bulvárního novináře příjmením Papparazzo z filmu *La dolce vita* od Federica Felliniho z roku 1960. Tento novotvar slova měl vzniknout na základě podobnosti s italským označením pro komára „pappataci“, tedy na základě přirovnání bulvárních novinářů k otravnému hmyzu.¹³⁰ Výjimkou není ani manipulace s již pořízenými fotografiemi pomocí počítačových programů.

V souvislosti s novými technologiemi – zejména „chytrými telefony“ se pak objevuje také nová skupina – tzv. amatérští paparazziové. Obyčejní lidé se tak stávají pronásledovateli celebrit ve snaze zbohatnout prodejem jejich fotek a často při tom překračují hranice mnohem více, jelikož nejsou znalí etických standardů a práva na soukromí. Celebrity proto musí být ve střehu o to více.¹³¹

V České republice oblíbenost bulváru dle Osvaldové a Kopáče podpořilo i období „normalizace“, které v lidech částečně zakořenilo nedůvěru k seriózním médiím a neumožnilo tak vytvoření silného publika s tradicí, na které by dnešní média mohla navázat. Čtenáři navíc často nedokáží nebo nechtějí rozlišovat mezi tím, co je skutečně kvalitní mediální produkt a co naopak nekvalitní.¹³² Dalším faktorem je pak cena, která se u bulvárních médií pohybuje stále v nižších sférách než u médií seriózních. I přesto ale sociální stratifikace čtenářů českých deníků není tak zásadní, jak by se dalo předpokládat.¹³³

V současné době v České republice máme dva celostátní bulvární deníky – Blesk a Aha!. Další z bulvárních periodik pak můžeme zařadit do kategorie časopisů pro ženy,

¹³⁰ HOMBACH, Jean-Pierre. Amy Winehouse. CreateSpace Publishing, 2012, str. 189

¹³¹ LÁBOVÁ, Alena. Fotografické zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích. 2.*, upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011, str. 111

¹³² OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *Co je bulvár, co je bulvarizace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, str. 13

¹³³ TRAMPOTA, Tomáš – KONČELÍK, Jakub. The tabloidisation of the Czech daily press. In: *Making Democracy in 20 Years: Media and Politics in Central and Eastern Europe*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2011, str. 291

např. Blesk pro ženy, Aha! pro ženy, Chvilka pro tebe, Tina, Vlasta či Překvapení nebo společenských časopisů – Nedělní Blesk, Rytmus života, Pestrý svět, Nedělní Aha! či Story. Že oblíbenost bulváru neklesá, potvrzuje i tisková zpráva Unie vydavatelů z 11. května 2017, která uvádí informaci, že deník Blesk je s milionem čtenářů nejčtenějším celostátním deníkem. První příčku čtenosti drží i Blesk magazín TV mezi přílohami deníků.¹³⁴ Některá z periodik současně působí i v internetovém prostředí, kde se k nim přidávají výhradně internetová média – např. Super.cz, Extra.cz, Sip.denik.cz a další. Mezi bulvární bych díky zveřejňovanému obsahu zařadila též webové stránky komerční televize Nova – tn.cz a nova.cz.

2.3.3 Internet a fenomén sociálních sítí

K prolínání „nových“ a „tradičních“ médií dochází v posledních letech nejen v bulvární žurnalistice, ale také u zpravodajství. Velká část seriózních deníků má dnes již své internetové odnože, některé fungují dokonce vyloženě v internetové sféře, bez návaznosti na tradiční podobu média. Mění se tak nejen styl práce uvnitř redakcí médií, ale také jejich obsah. Kromě pouhého sběru a třídění informací dochází také ke vzniku nových mediálních prvků, které bychom na první pohled mezi zprávy možná ani nezařadili. Patří mezi ně např. obsahy z blogů, či sociálních sítí – Twitteru, Facebooku, Instagramu apod.¹³⁵ Tyto platformy, které nevyžadují instalaci dalšího softwaru a umožňují sdílet bezplatně videa a obrázky, často využívají také celebrity pro udržení kontaktu se svými fanoušky. Tato relativní blízkost přispívá ke vzniku parasociálních vztahů ze strany fanoušků.

Některá internetová média ale také sama napomáhají vzniku celebrit nových. Zatímco dříve se jednalo především o blogery, fenoménem posledních let je skupina tzv. youtuberů. Ti nahrávají na Youtube, internetový server založený v roce 2005, zdarma svá videa a při úspěchu tak oslovují až miliony lidí.¹³⁶ Nahrazují tak mladým lidem televizi a tištěná média. Zaměření videí je různé, od nejrůznějších rad a tipů, přes řešení životních situací až po recenze počítačových her. Výhodou je, že si každý může filtrovat obsah sám, odebírat kanály těch uživatelů, kteří ho oslovili a zejména pak časová flexibilita, jelikož

¹³⁴ Unie vydavatelů a Media Projekt. Tisková zpráva Unie vydavatelů [online]. Praha, 11. května 2017 [cit. 2017-09-01]. Dostupné z:

http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/TZ%204_%20Q_%202016%20a%201_%20Q_%202017.pdf

¹³⁵ ČERMÁK, Miloš. Zpravodajství na internetu. In: OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011, str. 104

¹³⁶ FREY, Petr. *Marketingová komunikace: nové trendy 3.0*. 3., rozš. vyd. Praha: Management Press, 2011, str. 50

obsah je dostupný kdykoliv a kdekoliv, kde je připojení k internetu.

2.4 Příklady vybraných mediálních kauz v České republice

2.4.1 Iveta Bartošová (zpěvačka – deprese, léčený alkoholismus, sebevražda)

Iveta Bartošová se narodila 8. dubna 1966 v Čeladné jako jedno z dvojčat. Po studiu na základní škole ve Frenštátě nastoupila v roce 1980 na místní gymnázium a začala se více věnovat zpěvu. Jakožto členka skupiny Dianthus se objevovala na nejrůznějších akcích i festivalech. V roce 1983 se pak zúčastnila první větší zpěvácké soutěže – Mladé písně v Jihlavě, kde obdržela cenu poroty za interpretační výkon a také poprvé potkala Petra Sepéših, který se později, za pomoci Pavla Vaculíka, stává jejím pěveckým a následně i životním partnerem. V roce 1984, po natočení svého prvního duetu „Knoflíky lásky“, společně odchází do Prahy, kde zakouší nelehké začátky pěvecké kariéry. Petr, jakožto vůdčí a sebejistá osobnost, skvěle doplňoval neprůbojnou a bojácnou Ivetu.¹³⁷

Jejich rozjetou hudební kariéru ale ukončila tragická událost – úmrtí Petra Sepéših 29. července 1985 při nehodě na železničním přejezdu. Iveta Bartošová tak ztratila nejen hudebního kolegu, ale také svou první lásku. Jejich vztah ale zřejmě nebyl tak ideální, jak by se na první pohled mohlo zdát. Petr se měl vídat i s dalšími ženami, o čemž svědčí i to, že se mu půl roku po jeho smrti narodil syn s jistou Marií, prodavačkou z obchodního domu Kotva. V každém případě ale jeho smrt znamenala první velkou ránu v Ivetině životě a odstartovala střídání jak pracovních partnerů, tak milenců. Z této doby také pochází první spekulace o Ivetině labilitě a údajných myšlenkách na sebevraždu.¹³⁸

V roce 1986 se seznámila se zpěvákem Michalem Penkem, se kterým prožila krátký a bouřlivý vztah. Následovala ještě kratší aféra s Michalem Bělouškem, během které se seznámila s Ladislavem Štaidlem. Ten se jí následně ujal nejen pracovně, ale i milenecky, ač byl v té době ženatý. Jednalo se o nejdelší vztah Ivety Bartošové, ale rozhodně se nedá říci, že nejkldnější. Provázelo ho několik afér, ať již údajný poměr Ivety s Rudolfem Hrušínským mladším, následný pokus o sebevraždu, kdy ji Ladislav Štaidl našel bezvládnou ležet na podlaze vedle prázdných obalů od léků až po neuvěřitelnou aféru s Romanem Třískou. Ten jí měl dle jejích slov pod záminkou údajné pomoci unést na tajné

¹³⁷ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 46-49

¹³⁸ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 23-30

místo, omámit prášky a opakovaně znásilňovat. Celá kauza byla medializována a silně narušila pověst zpěvačky.¹³⁹ Zejména pak proto, že u soudu nic z toho nebylo prokázáno.¹⁴⁰

I tuto aféru ale vztah Ivety Bartošové a Ladislava Štáidla přestál a v říjnu roku 1996 se jim narodil syn Artur. Bartošová se mezitím také přestěhovala do Štáidlovy vily v Jevanech. Nevydržela tam však dlouho. Partnerské neshody, vyvolané především neochotou Bartošové vzdát se své profesní kariéry i přes mateřství, vyústily v její odchod od Ladislava Štáidla v roce 1998. Pro toho to byla rána o to větší, že profesně, a spekulovalo se o tom, že i milenecky, Iveta odešla do stáje jeho dlouholetého kamaráda a souseda v Jevanech, Karla Svobody, což dlouhodobě narušilo jejich vzájemné přátelství.¹⁴¹

Od roku 1997 Bartošová účinkovala v muzikálu *Dracula*, během nějž se měla milenecky sblížit s Danielem Hůlkou, do dalšího muzikálu, *Mrazíka*, nazpívala roli Nastěnky. Pracovně se jí tedy dařilo.¹⁴² V osobním životě však stále nenacházela štěstí. Po vztazích krátkodobého charakteru s manekýnem Michalem Černohubým, tanečníkem Karolem Scinem či bytovým designerem Danielem Bartákem, potkala v roce 2005 moderátora Zdeňka Podhůrského. Ten měl ovšem partnerku a dítě, se kterými se i nadále vídal. Jejich milenecký vztah trval dva roky a došlo během něj k dalšímu pokusu Bartošové o sebevraždu. Po rozchodu s Podhůrským navázala vztah s veterinářem Romanem Hankem, i ten byl ale opět bouřlivý a plný zvrátů a skončil dalším pokusem Bartošové o sebevraždu.¹⁴³

Spolu s jejím bortícím se soukromím, se Ivetě Bartošové přestalo dařit i pracovně. Svědčí o tom i výsledky z ankety Český slavík v roce 2006, kde se Iveta propadla až na 14. příčku. A i když oficiální verze Bartošové a jejího přítele Hankeho k podřezanému zápěstí zněla tak, že se Iveta podřezala během přípravy salátu, kdy jí praskla v ruku mísa, nikdo tomu příliš nevěřil. Média okamžitě začala spekulovat o údajném pokusu o sebevraždu,

¹³⁹ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 63-77

¹⁴⁰ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 124

¹⁴¹ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 78-82

¹⁴² GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 147-149

¹⁴³ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 111-116

a to Bartošové přineslo do života další problém – soudní spor s Ladislavem Štaidlem o opatrovnictví Artura. Problémy s alkoholem, které zpěvačka dlouhodobě popírala, se pak potvrdily 18. července 2007, kdy nastoupila na léčení do Kroměřížské léčebny. Po návratu z léčebny nakonec došlo k mimosoudní dohodě, kde se Ladislav Štaidl vzdal svého nároku na opatrovnictví a dal tak Bartošové další šanci dokázat, že se o syna dokáže postarat.¹⁴⁴

Tomu však události příliš nenasvědčovaly. Kariérní návrat se Bartošové nedařil, už jen proto, že spoustu domluvených akcí odvolala kvůli zdravotním problémům. Problém vyvrcholil na Desce roku, kterou vysílala televize Prima a jež měla znamenat oficiální návrat Bartošové ke zpívání. Její tehdejší manažer Ivan Rössler ve svém prohlášení pak k její neúčasti uvedl: *„V této souvislosti je potřeba připomenout, že k tomu všemu Iveta dlouhodobě čelila silnému tlaku, neustálým spekulacím o svém soukromí, článkům, které se nelichotivě vyjadřovaly o ní i o Arturovi. I to přispívalo k jejímu vyčerpání, pocitu beznaděje, spoluvytvářelo stavy paniky a úzkosti, zda je za těchto okolností schopna udržet kontinuitu své profese a dostát všem závazkům. Na jedné straně silný pocit zodpovědnosti, na straně druhé zmíněná celková vyčerpanost způsobily nervový kolaps, který ji zabránil vystoupit na Desce roku. Proto sama vyhledala odbornou pomoc. V současné době je Iveta hospitalizována na místě, které z pochopitelných důvodů nebude zveřejněno, aby se neopakovala situace, jež komplikovala její léčbu v kroměřížské léčebně“.*¹⁴⁵

I když byla nakonec brzy propuštěna, na její kariéru i osobní život měla tato aféra velmi neblahý vliv. Dle některých tak spáchala v podstatě profesní sebevraždu, protože promarnila osudovou šanci na návrat. Navíc tento kolaps vyvolal spekulace, že Bartošová opět pije, což se následně potvrdilo i u soudu, kde se Ladislav Štaidl v důsledku posledních událostí opět rozhodl bojovat o opatrovnictví syna Artura. U soudu svědčila i Zlata Dvořáková, chůva Artura přezdíváná Golda. I když do té doby Ivetu kryla a spekulace vyvracela, zde se rozhodla říct pravdu o jejím stavu. Z rozsudku vyznělo, že se Iveta nedokáže postarat nejen o syna, ale dokonce ani sama o sebe. Soud proběhl v její nepřítomnosti, jelikož v té době byla v Dubaji, kde měla vystoupení.¹⁴⁶

¹⁴⁴ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 219-245

¹⁴⁵ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Odhalená pravda: neautorizovaný životní příběh Ivetě Bartošové*. V Praze: XYZ, 2008, str. 257-258

¹⁴⁶ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 257-260

Po návratu z Dubaje byla rozhodnutá, že všem dokáže, že je v pořádku a získá tak Artura zpět do své péče. Když se jí pomalu ale jistě začínalo alespoň profesně trochu dařit, přichází další rána – úmrtí Ivetina otce.¹⁴⁷ Deníku Aha! se navíc v té době podařilo získat také rozsudek, na základě kterého jí byl Artur odebrán z péče a přináší jeho úryvky, které na dobro potvrzují to, o čem média dlouhodobě spekulovaly: „*V průběhu minulého týdne musela být matka pro stavy související s požíváním alkoholu 2x hospitalizována ve FN Královské Vinohrady a 1x v léčebně v Kosmonosech. 8. 2. 2008 pak řídila opilá osobní automobil a nabourala v myčce*“.¹⁴⁸

I přes to všechno se ale Bartošová rozhodla vyrazit na turné a začalo se jí pracovně opět dařit. Částečně na tom měl vliv i její nový producent a jak se později ukázalo, také nový partner a později i manžel Jiří Pomeje. Kvůli operaci páteře Ladislava Štáidla se jí do péče navíc vrátil zpátky Artur. Toto úspěšné a pohodové období však pro zpěvačku skončilo v roce 2009, kdy z její rodiny odešla po 20 letech chůva Artura Zlata Dvořáková a rozhodla se veřejně promluvit o tom, jaké to bylo žít s Ivetou. Mediální válku, která se tím rozpoutala pak už jen završila kniha, kterou Zlata Dvořáková vydala za pomoci bulvárního novináře Davida Zápala, s názvem *Iveto, sbohem...* a ve které popisuje nejen podrobnosti partnerských vztahů Ivety, ale i její problémy s alkoholem či pokusy o sebevraždu, včetně toho posledního: „*Sousedka měla naštěstí klíče, protože jsem jí je krátce předtím předala. Proto se obě bez problému dostaly do Ivetina domu. V horní koupelně zažily šok – ve vaně ležela nahá Iveta v tratolišti krve. Opět byla psychicky tak na dně, že viděla jediné východisko: ukončit své trápení jednou provždy. Vzala do rukou žiletku a na zápěstích si podřezala žíly*“.¹⁴⁹

Ale ani manželství Bartošové nebylo ideální, jak se později ukázalo. Silně zadlužený Jiří Pomeje byl sice mediálně zdatný, ale pro zpěvačku v ne zrovna v dobrém slova smyslu. Měl prodávat fotky a informace o jejich intimních životě novinám, jako například v Egyptě, kde nechal Ivetu Bartošovou nafotit bez horního dílu plavek a následně

¹⁴⁷ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Odhalená pravda: neautorizovaný životní příběh Ivety Bartošové*. V Praze: XYZ, 2008, str. 265-267

¹⁴⁸ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 270

¹⁴⁹ tamtéž, str. 292

za fotky od médií požadovat 100 tisíc korun.¹⁵⁰ I o tom mluví v knize Zlata Dvořáková: „Jejich vztah se postupem času radikálně změnil. I přes občasné výměny názorů se Iveta na Jirkovi stala psychicky naprosto závislou. Možná často ani netušila, co všechno se objevilo v novinách jako její přímá řeč“.¹⁵¹

Vztah Ivety Bartošové a Jiřího Pomejeho definitivně skončil 18. října 2010 rozvodem. Poté následoval krátký poměr se zpěvákem italského původu Domenikem Martuccim. Jejich duet na Staroměstském náměstí v rámci česko-italského festivalu však pouze potvrdil, že na tom zpěvačka opět není psychicky dobře. To se potvrzuje 21. června 2011, kdy nastupuje na psychiatrickou kliniku v Praze. I když se nechává za tři dny propustit a odjíždí s Martuccim do Itálie, vrací se tam ani ne za měsíc, poté, co má lehčí nehodu se svým synem Arturem a týden na to ji naleznou v koupelně poté, co spolykala větší množství prášků.¹⁵²

Rozvodem s Pomejem navíc Bartošová ztratila i veškeré producentské zázemí. Ujal se ji tedy Jarek Šimek, se kterým přichází s hitem „Heja heja“. I když se na první pohled zdálo, že se snad zpěvačka dává zase do pořádku, její vystoupení na oslavě narozenin televize Óčko ukázalo, že tomu tak úplně není. V lednu roku 2011 pak navíc vychází skandální kniha „Neměla jsem se narodit“, kterou měla sama Iveta připravit s bulvární redaktorkou Michaelou Remešovou, ovšem následně ji odmítla autorizovat a nepřála si, aby vyšla. Kniha ale vyšla a okamžitě se stala bestsellerem.¹⁵³

V srpnu roku 2011 je pak odhaleno, kde se Iveta skrývala po propuštění z nemocnice. Uchýlila se k Josefu Rychtářovi a jeho ženě Darině, který jí byl nejprve jakýmsi bodyguardem, a jak se později ukázalo, tak i novým partnerem. Jeho manželka Darina požádala o rozvod, což vyvolalo obrovskou scénu od Rychtáře, přestože se v té době již dávno netajil tím, že má vztah s Ivetou Bartošovou. I ten byl ale plný skandálů, včetně spekulací o tom, že Rychtář zmlátil svou bývalou manželku a že mlátí i samotnou zpěvačku. Do toho se na scéně objevuje Josef Macura, velký obdivovatel Ivety, který měl několik potyček s Rychtářem, a který ji odváží v roce 2012 do Rakouska, aby ji ochránil,

¹⁵⁰ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 124-125

¹⁵¹ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 296

¹⁵² BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 127-135

¹⁵³ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 303-314

dle jeho slov na zpěvaččinu vlastní žádost.¹⁵⁴

Iveta Bartošová se v té době ale podle záběrů, které zachytila TV Prima, nachází ve hrozném stavu, je zjevně opilá a údajně prý i pomočená. Nakonec končí v Itálii, u svého bývalého milence, Domenica Martucciho, kam ji Macura odvezl. V té době se do situace zapojuje i Rychtář, který podává trestní oznámení na Macuru za únos Ivety a vydává se jí do Itálie hledat, aby ji nakonec také odvezl zpět do České republiky. Po návratu zpěvačka skončila opět na psychiatrii v Bohnicích a oznámila, že si chce vzít Josefa Rychtáře, což také následně udělala. Všechny tyto události, včetně reality show Iveta, kterou natočila pro TV Pětka, jen naznačovaly, že je na tom zpěvačka velmi špatně. To se potvrdilo dne 29. května 2014, kdy si Iveta Bartošová nedaleko svého domu lehla do kolejiště a ukončila tak svůj život.¹⁵⁵

Její smrt vyvolala dohady, kdo za tuto událost vlastně mohl. Mnozí pak obviňovali média, zejména bulvární, že zpěvačku v podstatě uštvala.¹⁵⁶ Jedním z těch, kdo obviňoval ve velké míře bulvár, byl zpěvaččin tehdejší manžel, Josef Rychtář. Paradoxně s ním ale ve velké míře spolupracoval, např. když ukazoval údajný dopis na rozloučenou adresovaný Arturovi, nebo obraz, který mu měla zpěvačka namalovat v den jeho narozenin, a její smrti. Mnozí, v čele s Josefem Macurou, proto ze smrti Ivety Bartošové vinili jeho, což měly dokazovat i zoufalé smsky, které měla zpěvačka před svou smrtí posílat známým a prosit v nich o pomoc. Klid tak nenalezla ani po smrti, naopak, média přicházela se stále novými a nezveřejněnými informacemi a snímky a Iveta Bartošová tak plnila přední stránky novin ještě dlouho poté, co zemřela.¹⁵⁷

Co se týče charakterových vlastností Ivety Bartošové, podle své matky byla v dětství „milá, zvědavá, snaživá a pilná“, její otec ale dodává, že byla také „velice zranitelná a citově založená“.¹⁵⁸ Právě po svém otci Karlovi pak prý měla také zdědit

¹⁵⁴ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 139-146

¹⁵⁵ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 340-371

¹⁵⁶ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 153

¹⁵⁷ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 370-377

¹⁵⁸ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 47

náklonnost k alkoholu.¹⁵⁹ Její vztah ke slávě její dlouholetý partner Ladislav Štáidl komentoval takto: „*S hrůzou jsem si uvědomil, že matka našeho syna je závislá na světle ramp, potlesku a obdivu, tak jako ti, co si denně cpou do nosu nejdražší prášek do pečiva na světě*“.¹⁶⁰

Její první manažer Tomáš Gottlieb tvrdí, že i profesní spolupráce s ní byla někdy obrovsky složitá. Měla se od začátku chovat jako hvězda a nezajímal ji názory druhých.¹⁶¹ Další z jejích manažerů, Janis Sidovský, pak tvrdí, že největším nebezpečím byla pro sebe ona sama. Chybu dělala podle něj i v tom, že sama s bulvárními médii spolupracovala: „*Myslím, že první rozhovor po návratu z léčebny dala Nedělnímu Blesku, vím, že měla také nabídku z magazínu Dnes, tu ale odložila, což, podle mě, měla naopak přijmout*“.¹⁶²

2.4.2 Petr Muk (zpěvák – deprese, drogy, alkohol, pokus o sebevraždu)

Zpěvák Petr Muk se narodil v roce 1965 v Českém Krumlově, vystudoval pak v Českých Budějovicích. Kromě zpěvu také skládal písně, psal jejich texty či hrál na kytaru. Byl členem hned několika kapel, např. Duralu, Oceánu či Shalomu. V roce 1997 se ale vydal na sólovou dráhu. Mezi jeho hity patří např. písně Ráchel, Naděje, Až jednou, Stín katedrál, či Tančíš sama.¹⁶³ Během své kariéry získal mnoho ocenění, v roce 2002 a 2003 se umístil druhý v anketě Český slavík Mattoni, v roce 2004 pak na třetím místě. Pomyslnou stříbrnou příčku obsadil několikrát i v udílení cen televizních diváků TýTý.¹⁶⁴

Jeho otec byl investiční technik, později spolumajitel firmy věnující se projektování, matka byla učitelka. Předpoklady k bipolární afektivní poruše, kterou trpěl, měl zdědit právě po ní. Není to však prokazatelné, jelikož ona sama nemoc nikdy oficiálně neléčila a problémy se snažila skrývat, což u Petra Muka, vzhledem k jeho mediální slávě nebylo možné. Vztahy s rodiči měl zpěvák někdy dost problematické, zejména vzhledem

¹⁵⁹ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Odhalená pravda: neautorizovaný životní příběh Ivety Bartošové*. V Praze: XYZ, 2008, str. 259

¹⁶⁰ BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014, str. 80

¹⁶¹ GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 42

¹⁶² GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014, str. 160-161

¹⁶³ DENIŠ, Karel. *Petr Muk: Oceán, Shalom, slavíci, on (a já)*. Praha: XYZ, 2015, přebal knihy

¹⁶⁴ MUK, Petr. Biografie [online]. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <http://www.petrnmuk.cz/>

k jeho psychické rozkolísanosti, radikálním názorům a finančním problémům. Už jako dítě měl být velmi aktivní a zároveň vzpurný, výsledky ve škole průměrný. Jejich vztahy se však zlepšily s postupujícím věkem zpěváka.¹⁶⁵

I přesto, že se Petrovi Mukovi na začátku 20. století kariéře velmi dařilo, v osobním životě ho velmi zasáhla např. smrt jeho přítele, Karla Svobody, na jehož pohřbu v roce 2007 také promluvil a zazpíval píseň Stín katedrál. Měly je spojovat nejen pracovní záležitosti, ale i psychické problémy, které však skladatel na rozdíl od Petra Muka nikdy veřejně nepřiznal.¹⁶⁶ Samotnému zpěvákovi byla maniodepresivní psychóza diagnostikována MUDr. Pavlem Doubkem. Léky, které kvůli nemoci musel brát, spolu s jeho náklonností k alkoholu a dobrému jídlu, byly příčinou jeho přibírání na váze, kvůli čemuž se nejednou stal terčem fotografií a novinářů. Dalším tématem, často řešeným na stránkách médií, byla také jeho náklonnost k judaistické víře.¹⁶⁷

Petr Muk tragicky zemřel 24. 5. 2010, tři dny poté, co vyšlo jeho poslední album V bludišti snů. Veřejné rozloučení se zpěvákem proběhlo dne 3. 6. 2010 v Divadle Broadway v Praze. Ve shodný den byl také pohřben, a to ve svém rodišti, Českém Krumlově.¹⁶⁸ I když média, vzhledem k jeho přiznaným psychickým problémům, a i údajném dřívějším pokusu vzít si život, spekulovala o tom, že se v jeho případě jednalo o sebevraždu, pitevní zpráva toto měla vyvrátit. Dle všeho se měl ve spánku udusit zvratky po požití větší míry alkoholu.¹⁶⁹

Co se týče partnerských vztahů, poprvé se oženil v červnu roku 1984 s Michaelou, s níž měl dvě dcery, Michaelu, narozenou v roce 1985 a Šárku, o rok mladší. Jejich manželství vydrželo 11 let. Podstatnou část života, taktéž jedenáct let, strávil s další ženou, opět Michaelou. Ani zde však vztah nevydržel. Jeho poslední ženou byla Eva původem ze Slovenska. Vzali se 1. dubna 2006 a měli spolu dceru Noemi. Eva, později již Muková, však musela během tohoto vztahu přestat mnoho těžkých chvil – zpěvákův pokus o sebevraždu, jeho časté hospitalizace, smutné období spojené s úmrtím jeho matky či

¹⁶⁵ DENIŠ, Karel. *Petr Muk: Oceán, Shalom, slavíci, on (a já)*. Praha: XYZ, 2015, str. 29-31

¹⁶⁶ Muk, Petr. Biografie [online]. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <http://www.petr muk.cz/>

¹⁶⁷ DENIŠ, Karel. *Petr Muk: Oceán, Shalom, slavíci, on (a já)*. Praha: XYZ, 2015, str. 36-42

¹⁶⁸ Muk, Petr. Biografie [online]. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <http://www.petr muk.cz/>

¹⁶⁹ ČTK, ved. Smrt Petra Muka byla nešťastná událost, potvrdila policie [online]. IDNES.cz, 31. 5. 2010. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: https://revue.idnes.cz/smrt-petra-muka-byla-nestastna-udalost-potvrdila-policie-pmq/lidicky.aspx?c=A100531_152657_lidicky_ved

nařčení Petra Muka z toho, že má nemanželské dítě s jinou ženou. A v neposlední řadě pak i samotný zpěvákův skon.¹⁷⁰

Petr Muk se o svých problémech nestyděl mluvit, naopak, snažil se o jakousi osvětu v této oblasti, což dokazují mnohé rozhovory, kde svůj psychický stav rozebírá. Bohužel tím na druhou stranu přispěl i k tomu, že o něm bulvární média vydala v této souvislosti mnoho nelichotivých článků. Byl spojován také s drogami, zejména pak po soudním sporu v roce 2004, kdy byl předvolán jako jeden ze svědků v kokainové kauze jeho známých. To bylo samozřejmě okamžitě živnou půdou pro média. I když občasné experimentování s marihuanou či kokainem nepopírá ani jeho blízký známý Karel Deniš, jeho závislost či dlouhodobější užívání drog nepřipouští v úvahu. O tom svědčí i několikerá účast zpěváka na koncertech a akcích zaměřených proti drogám.¹⁷¹

2.4.3 Richard Müller (zpěvák – maniodepresivní psychóza, drogy, alkohol)

Ačkoliv je Richard Müller původem ze Slovenska, oslovil obrovským způsobem i české publikum, proto jej řadím mezi mnou vybrané osobnosti. Richard Müller se narodil 6. září 1961 v Hlohovci herecké dvojici Vladislavovi a Elišce Müllerovým. Již jako student Vysoké školy múzických umění v Bratislavě se věnoval novinářské a publicistické činnosti, později našel prostor pro své umělecké vyjádření především v hudbě. Po prvotním působení v kapele Banket, kterou založil s Martinem Karvašem, se v roce 1992 vydal na sólovou dráhu, během které vydal celkem 20 alb a získal nespočet ocenění. Vydal také dvě knihy fotografií.¹⁷²

Byl ženatý se Soňou Müllerovou, televizní hlasatelkou a moderátorkou. Mají spolu dvě děti, syna Filipa a dceru Emu-Lujzu. V současné době žije s partnerkou Vandou Wolfovou, se kterou má syna Markuse.¹⁷³

O jeho soukromém životě není mnoho informací. Něco málo z něj ale odhaluje sám v pořadu 13. komnata z roku 2006: „*Je mi totiž líto podat své dětství, které uvnitř*

¹⁷⁰ DENIŠ, Karel. *Petr Muk: Oceán, Shalom, slavíci, on (a já)*. Praha: XYZ, 2015, str. 136-147

¹⁷¹ DENIŠ, Karel. *Petr Muk: Oceán, Shalom, slavíci, on (a já)*. Praha: XYZ, 2015, str. 230-234

¹⁷² MÜLLER, Richard. Bio [online]. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <http://www.muller.sk/-bio>

¹⁷³ tamtéž

*neotřesitelně cítím, ale které je zatím tak striktně negativní“.*¹⁷⁴ Myslí tím především svůj problematický vztah s otcem: „*Asi ode mne čekáte, že vám budu říkat, jak mi otec chyběl. Ale ne. Zvykl jsem si, že nebývá doma. Když konečně přišel, bývala s ním někdy legrace a jindy ne. Často brzy odešel za svými kamarády. Byl to člověk velmi vytížený a těžko se s ním dalo doma navázat kontakt... Děda Karol byl velice hodný člověk, chodil se mnou na výstavy a všude možně. Měl jsem s ním lepší vztah než se svým otcem“.*¹⁷⁵

O svých zkušenostech s drogami mluví otevřeně, v minulosti dokonce více, než by měl. Po bouřlivém koncertě ve Zlíně, kde se během vystoupení vysvlékl a měl po účastnících požadovat pervitin, poskytl rozhovor pro TV Markíza, kde se otevřeně přiznal k užívání drog. Odmítl fyzickou závislost, ale přiznal, že po psychické stránce mu drogy pomáhají hledat inspiraci a kreativitu, což vidí jako důvod, proč jsou psychoaktivní látky tolik spojené právě s uměleckou branží. Po odvysílání tohoto rozhovoru bylo proti Richardu Müllerovi zahájeno trestní stíhání.¹⁷⁶

V pořadu 13. komnata z roku 2006 též komentuje svůj postoj k bulváru. Tvrdí, že se smířil s tím, že bude už navždy pro některé narkoman a ten, kdo se vysvlékl na koncertu, což bulvár vytahuje při každé příležitosti a chápe, že nemá cenu proti tomu bojovat, jelikož je to vlastně pravda, což může bulvár doložit i fotografiemi z osudné akce. Přiznává ale zároveň, že jej negativní články a ohlasy nenechávaly nikdy lhostejným a vyvolávaly mu následně nepříjemné pocity při pobytu ve společnosti.¹⁷⁷

Zpěvák má diagnostikovanou bipolární poruchu neboli maniodepresivní psychózu, kterou se mu v současné době daří držet pod kontrolou pomocí léků. Mimo to také přestal kouřit a začal abstinovat. V rozhovoru pro Český Rozhlas s Lucií Výbornou nazvaném „Co jsem přestal pít, fetovat a kouřit, jsou setkání s lidmi nerajcovní“ přiznává, že teď

¹⁷⁴ 13. komnata: Richard Müller. J. Lacina, J. Růžička a J. Málek. TV, ČT 1, premiéra 17. 1. 2006, 00:03:40 - 00:03:50 [cit. 2017-10-17]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1186000189-13-komnata/205562210800002-13-komnata-richarda-mullera>

¹⁷⁵ NOVÁK, Tomáš. *Vztah otce a syna*. Praha: Grada, 2008, str. 10

¹⁷⁶ 13. komnata: Richard Müller. J. Lacina, J. Růžička a J. Málek. TV, ČT 1, premiéra 17. 1. 2006, 00:05:35 - 00:09:00 [cit. 2017-10-17]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1186000189-13-komnata/205562210800002-13-komnata-richarda-mullera>

¹⁷⁷ 13. komnata: Richard Müller. J. Lacina, J. Růžička a J. Málek. TV, ČT 1, premiéra 17. 1. 2006, 00:15:44 - 00:16:50 [cit. 2017-10-17]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1186000189-13-komnata/205562210800002-13-komnata-richarda-mullera>

vyhledává spíše samotu a klid a je tak spokojený.¹⁷⁸

2.4.4 Luděk Sobota (komik a herec – panická porucha)

Komik Luděk Sobota se narodil v roce 1943 v Praze na Žižkově. Nejprve vystudoval dopravní průmyslovku a krátce pracoval v železničním odvětví.¹⁷⁹ Během studia herectví na DAMU, které ukončil v roce 1966, navštěvoval také profesora Konstantina, který jej učil opernímu zpěvu. Po škole se usídlil nejprve v Ústí nad Labem, kde pracoval pro místní Kulturní dům a zároveň vystupoval v Kladivadle. Později se stal členem liberecké Ypsilonky, kde se potkal Miloslavem Šimkem, s nímž později vystupoval a který jej přivedl do pražského Semaforu. Zde uplatnil také své autorské nadání. Vytvořil mnoho nejrůznějších scének a výstupů, při nichž rád uplatňoval improvizaci.¹⁸⁰

Když se profesně rozešel s Miloslavem Šimkem, založil Směšné divadlo, s nímž účinkoval nejen v Praze, ale po celé republice. Kromě účinkování v zábavních pořadech a televizních show, hrál také v mnoha filmech, např. Jáchyme hoď ho do stroje či Zítřka to roztočíme, drahoušku.¹⁸¹

Podle svých slov je povahou introvert, což se nepříliš slučuje s profesí herce. Emoce, které pak musí vyjadřovat na pódiu, jsou pro něj v podstatě určitým druhem přetvářky, se kterým se pak sám často těžko vnitřně vyrovnává. Každé představení je pro něj dodnes tak trochu boj a obrovská stresová záležitost. Kolapsy, které jej několikrát postihly i uprostřed představení, ho donutily vyhledat nejen nejrůznější léčitele, ale i odbornou pomoc. Lékaři mu tak diagnostikovali tzv. panickou poruchu, tedy stavy obrovského strachu a úzkosti spojené s nepříjemnými tělesnými pocity. Strach o život, který Luděk Sobota provází, už jen dokazuje vlastnoručně vyrobené parte, které v pořadu 13. komnata ukazuje. To, že život s komikem je někdy opravdu komplikovaný, nakonec potvrzuje i jeho manželka, Adriana. Myslí si ale, že pokud by s herectvím přestal, jeho

¹⁷⁸ Co jsem přestal pít, fetovat a kouřit, jsou setkání s lidmi nerajcovní, přiznává Richard Müller.

In: *Youtube* [online]. Kanál uživatele ČRo Radiožurnál, 29. 09. 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=c9DCgvNEJFc>

¹⁷⁹ SOBOTA, Luděk. *Dvě facky & pohřeb*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Deus, 2008, obal knihy

¹⁸⁰ VARMUŽOVÁ, Vladimíra a Vladimír HROUDA. *Populární slovník českých a slovenských herců*. Praha: Erika, 2007, str. 197-198

¹⁸¹ SOBOTA, Luděk. *Dvě facky & pohřeb*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Deus, 2008, obal knihy

deprese by se ještě prohloubily.¹⁸²

Zajímavé ovšem je, že když komik sám mluví o svých psychických problémech, jakkoliv jsou vážné, hovoří o nich s notnou dávkou humoru jakoby si je snad ani nechtěl připouštět. Ve své knize *Dvě facky & pohřeb* pak zpětně na natáčení 13. komnaty Ludka Soboty vzpomíná takto: „*Když jsem točil v ČT svoji 13. komnatu, také jsem ji chtěl odlehčit, ale místo toho jsem na sebe prozradil, že jsem kdysi (zhruba v období před a po rozchodu se Slávkem Šimkem) trpěl těžkými depresemi, a když jsem vstoupil na jeviště, začal se mi někdy po chvíli zvedat žaludek a já se třeba smál a tekly mi slzy. Tenkrát v televizi jsem řekl jen zlomek toho, jak mi tehdy bylo, a dostal jsem mnoho účastných dopisů a návodů na léčbu od lidí z celé republiky. Přiznávám, že se trochu léčím doposud, ale už o tom ani muk! Nebo mně zase budete posílat zelený ječmen a budu muset pít kombuchu – a to je strašná představa*“.¹⁸³

2.4.5 Marek Vašut (herec – deprese, pokus o sebevraždu)

Herec Marek Vašut se narodil v roce 1960 jakožto syn tanečního teoretika a kritika a tanečnice z Národního divadla. K umělecké branži měl proto blízko od dětství. Po studiu na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze účinkoval jednu sezónu v Brně, později, již jakožto člen činohry Národního divadla, získal hlavní roli ve filmu *Pěsti ve tmě*. Dnes je známý z mnoha dalších filmů i seriálů.¹⁸⁴ Stal se také jedním z prvních, kdo se zapojil do tzv. celebrity marketingu, tedy propagace značky či produktu prostřednictvím celebrity. Káva, kterou v reklamě propagoval, si později získala označení „vašutovka“.¹⁸⁵

Je známý také pro svůj boj proti bulváru. V roce 2009 byl jedním z iniciátorů Petice proti bulváru, o které jsem se již zmínila a která je přílohou této práce. V roce 2011 se mu pak podařila na české poměry nevídaná věc, vyhrát soudní spor s deníkem *Aha!*, který o něm přinášel nepravdivé články s titulky typu „Jeho utajená tvář: Zvrhlé sexuální praktiky“ a hovořil o jeho údajné promiskuitě a depresích. Vydavatelství deníku, Ringier,

¹⁸² 13. komnata: Luděk Sobota. J. Šajmovič, H. Dědek a P. Hykš. TV, ČT 1, premiéra 5. 1. 2007, 00:02:50 - 00:20:42 [cit. 2018-02-18]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/206562210800043-13-komnata-ludka-soboty/>

¹⁸³ SOBOTA, Luděk. *Dvě facky & pohřeb*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Deus, 2008, str. 186

¹⁸⁴ VARMUŽOVÁ, Vladimíra a Vladimír HROUDA. *Populární slovník českých a slovenských herců*. Praha: Erika, 2007, str. 237

¹⁸⁵ HALADA, Jan, ed. *Marketingová komunikace a public relations: výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015, str. 27

herci muselo zaplatit milionové odškodné.¹⁸⁶

Svůj přístup k bulváru sám herec komentuje takto: „*Vadí mi nerespektování soukromí lidí, kteří svůj život striktně rozdělují na privátní a veřejnou sféru. To by měli respektovat. Samozřejmě je spousta kolegů, kteří to nečiní a dávají rovnítko mezi svým soukromým a veřejným život. Ti at' s nimi spolupracují. Ti si to přejí, vyžadují, ale já chápu, že je to činí svým způsobem nezajímavými. Když něco můžete dostat zadarmo, není to takový rajc jako zakázané ovoce. Pořád si neuvědomují, že ne všechno to, co lidi zajímá, je předmětem veřejného zájmu ve smyslu, že by to mělo být publikováno*“.¹⁸⁷

Jedním z témat, které se zpěvák na rozdíl od jiných rozhodl v médiích komentovat, jsou jeho deprese. Pocity, které během nich zažívá a které jej dovedly až k pokusu o sebevraždu a následné léčbě, popsal v dokumentu České televize *Diagnóza*. Vyjadřuje zde také lítost nad tím, jak společnost zatím na deprese pohlíží a potřebu zvýšit obecné povědomí o této nemoci, což vysvětluje i důvod, proč se rozhodl právě o tomto tématu v médiích promluvit: „*Je třeba tu depresi odděmonizovat a odstigmatizovat, prostě protože pomoc existuje a spousta lidí, když si vezmeme, že deprese trpí dejme tomu 10 % populace, tak spousta lidí trpí zcela zbytečně*...“.¹⁸⁸

2.4.6 Martin Preiss (herec – deprese, alkohol, pokus o sebevraždu)

Herec a moderátor Martin Preiss se narodil v roce 1973 v Praze jakožto syn slavných herců Viktora Preisse a Jany Preissové.¹⁸⁹ Studium herectví na DAMU, během něž již hostoval v činohře Národního divadla, ukončil v roce 1996. Další dva roky strávil hraním v Divadle J. K. Tyla v Plzni, aby se v roce 1998 opět vrátil do Národního divadla. Účinkoval v mnoha představeních, např. *Faustovi*, *Hamletovi*, *Večeru tříkrálovém* či *Lakomcovi*.¹⁹⁰ Objevuje se také v televizi, kde ho proslavilo zejména moderování

¹⁸⁶ Potvrzeno: Vašut dostane od bulváru milionové odškodné [online]. IDNES.cz, 10. 2. 2012 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: https://revue.idnes.cz/potvrzeno-vasut-dostane-od-bulvaru-milionove-odskodne-pil-lidicky.aspx?c=A120210_153518_lidicky_zar

¹⁸⁷ KOVAČEVIČ, Vedran. Marek Vašut o sporech s bulvárem: Poučil jsem se a teď vyhrávám [online]. IDNES.cz, 26. 7. 2013 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: https://revue.idnes.cz/potvrzeno-vasut-dostane-od-bulvaru-milionove-odskodne-pil-lidicky.aspx?c=A120210_153518_lidicky_zar

¹⁸⁸ SOMMEROVÁ, Olga. *Diagnóza: Deprese*. TV, ČT 1, premiéra 26. 3. 2003, 00:16:12 - 00:16:27 [cit. 2018-03-16]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095946610-diagnoza/69-deprese/video/>

¹⁸⁹ Martin Preiss: Životopis. [online]. Osobnosti.cz [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/martin-preiss.php>

¹⁹⁰ Martin Preiss: Životopis. [online]. Webové stránky Národního divadla. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Umelec.aspx&ju=235>

soutěžního pořadu „Chcete být milionářem?“, který vysílala TV Nova. Mimo to se věnuje také dabingu.¹⁹¹

O psychických problémech, které byly herci diagnostikovány, promluvila jeho manželka, taktéž herečka, Martina Preissová v rozhovoru pro Český rozhlas: „*Vím, že jeho duše je hrozně bolavá a křehká a že se kolikrát dostává do zákoutí, kdy mě zůstává rozum stát, že vůbec jako nad tímhle přemýšlí. Ale když se k tomu přidá ještě ten démon toho alkoholu, tak to je nepřítel, se kterým se těžko bojuje*“.¹⁹²

Dále dodává, že se snaží především uchránit své děti, aby hercovu nemoc tolik nepocítily a to, že bulvár svým počínáním jejich situaci příliš neusnadňuje: „*Ono se s tím moc pracovat nedá. Protože když existuje poptávka, kterou vidíte dnes a denně v metru – těch lidí, co drží tento deník a deníky tohoto typu, je strašná spousta. A když existuje poptávka, tak samozřejmě musí existovat nabídka, a co si budeme nalhávat, je to docela slušně živý. A já jsem kdysi dávno slyšela od jednoho novináře, že když jsme jako slavní, tak snad máme povinnost informovat, že lidi mají právo na informace o našich životech. A já se s tím pořád vnitřně nějak nedokážu smířit*“.¹⁹³

2.4.7 Eva Holubová (herečka – deprese, léčený alkoholismus)

Herečka Eva Holubová se narodila v roce 1959. Herectví vystudovala na DAMU a kromě účinkování v několika divadelních skupinách, se proslavila především prostřednictvím televizních obrazovek. Ve filmu se objevovala již od 80. let, největší slávy se jí ale dostalo po roce 1989. Hrála např. ve filmech Pelíšky, Requiem pro panenku, Obecná škola, Pasti, pasti, pastičky, Pupendo a dalších. Za roli ve filmu Ene Bene pak získala ocenění Českého lva.¹⁹⁴

Své trápení v podobě depresí a alkoholismu popisuje velmi otevřeně v pořadu

¹⁹¹ Martin Preiss: Životopis. [online]. Osobnosti.cz [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/martin-preiss.php>

¹⁹² Martina Preissová: Nedovedu si představit, že bych manžela nepodporovala. In: Youtube [online]. Český rozhlas, 11. 12. 2017. 00:01:51 – 00:02:11 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Xa_E115eMtc

¹⁹³ Martina Preissová: Nedovedu si představit, že bych manžela nepodporovala. In: Youtube [online]. Český rozhlas, 11. 12. 2017. 00:06:24 – 00:06:57 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Xa_E115eMtc

¹⁹⁴ VARMUŽOVÁ, Vladimíra a Vladimír HROUDA. *Populární slovník českých a slovenských herců*. Praha: Erika, 2007, str. 82

13. komnata. Depresemi podle vlastních slov trpěla již od mládí: „*Strach ze smrti, pochybování o sobě, o smyslu života, nihilismus, bolestivé a úzkostné stavy se u mne objevily v pubertě. Až po mnoha letech jsem se dozvěděla od jedné psychiatricky, že existuje serotonin, jakási látka, kterou produkuje mozek a jejímž nedostatkem organismus trpí, což se projevuje depresemi. A že chlast je to, co serotonin uvolňuje, což může vést k závislosti...*“.¹⁹⁵ V pořadu jí zpovídá její dlouholetá kamarádka Klára Formanová, která se v době hereččiných alkoholických výpadů starala také o její děti, dvojčata Adama a Karolínu. Nakonec jí pomohl až herec Jan Kraus, který s ní odmítl hrát, když jednoho dne přišla na vystoupení do divadla opilá a nabídl jí pomoc. Od té doby se začala s alkoholismem léčit, abstinuje a byly jí diagnostikovány endogenní deprese, které tlumí léky.¹⁹⁶

V ohlédnutí za pořadem komentuje také paradoxní rozpolcenost mezi tím, kým je ve skutečnosti a její profesí: „*Uvědomila jsem si, že nemám dostatek smyslu pro humor, což vůbec nesouvisí s tím, že jsem často obsazovaná do komedií. Myslím ten smysl pro humor, který nám umožňuje snášet běžné životní nezdary s nadhledem*“.¹⁹⁷

2.4.8 Vlastimil Brodský (herec – deprese, sebevražda)

Herec Vlastimil Brodský se narodil v roce 1920. Ač oba jeho rodiče působili u ochotnického divadla, on sám byl v dětství spíše nesmělý a divadla se obával. Přes svou počáteční touhu stát se tanečníkem se hereckému odvětví naučil ve škole E. F. Buriana. Působil nejprve na menších scénách typu Divadélko pro 99 či Větrník, stál u zrodu Divadla Satiry a později vrátil zpět ke svému učiteli do D 94, kde zůstal až do svého odchodu do důchodu v roce 1984. Úspěšně se herecky podílel ale také na filmové (Ostře sledované vlaky, Rozmarné léto, Noc na Karlštejně a další), seriálové (F. L. Věk, Arabela, Návštěvníci a další) či rozhlasové tvorbě (Hajaja). Za tu získal v roce 1978 jedno z mnoha ocenění, Cenu Čs. Rozhlasu.¹⁹⁸

Byl dvakrát ženatý, přičemž v prvním, kratším manželství, se mu narodil syn

¹⁹⁵ SATURKOVÁ, Jitka, ed. *13. komnata: i slavní mohou být zranitelní*. Praha: Česká televize, 2006, str. 40

¹⁹⁶ SATURKOVÁ, Jitka, ed. *13. komnata: i slavní mohou být zranitelní*. Praha: Česká televize, 2006, str. 41-46

¹⁹⁷ tamtéž, str. 52

¹⁹⁸ VARMUŽOVÁ, Vladimíra a Vladimír HROUDA. *Populární slovník českých a slovenských herců*. Praha: Erika, 2007, str. 25-26

Marek, v druhém, trvajícím 18 let, pak dcera Tereza. Její matkou je Jana Brejchová, též známá filmová herečka. Vlastimil Brodský ve stáří vyjádřil smutek nad tím, že se dětem více nevěnoval, v prvním případě kvůli rozvodu a střídavé péči, v druhém případě pak kvůli pracovnímu vytížení, kdy byla Tereza svěřena k výchově chůvám. Obě jeho děti se věnují herectví, Tereza ovšem oproti Markovi, který si z umění více oblíbil muziku a výtvarnictví, mnohem více.¹⁹⁹

Mnozí Vlastimila Brodského označovali za hypochondra, a to včetně jeho vlastní dcery: „...*Tatínek, který už od dvaceti umírá, je rozkošný hypochondr. Má neustále nějakou vnitřní chorobu, která se mu přemísťuje z orgánu na orgán. Jako jiní lidé jezdí na dovolenou k moři, on jezdí do vojenské nemocnice*“.²⁰⁰ O tom, že měl zdravotní problémy, které ho postihovaly zejména před premiérami, mluví také jeho první manželka, která je přisuzovala obrovské trémě.²⁰¹

Byl také všeobecně známý tím, že často rád vtipkoval o smrti: „...*mluvil o ní jako o paní, která jednou přijde a stejně zvítězí, které se ale nebojí, i když chodí s kosou, protože si z ní stále dělá legraci, což ho jakéhokoli strachu zbavuje. Jak jen mohl, vyprávěl o tom, jak je na smrt připraven a co si představuje, aby se při jeho pohřbu dělo*“.²⁰²

O to více všechny překvapilo, když se Vlastimil Brodský 20. dubna 2002 zastřelil u své chalupy ve Slunečné. Rok předtím odpověděl v rozhovoru na otázku, zda se bojí smrti, toto: „*Upřímně řečeno se docela těším. Byl jsem hodněkrát operovanéj a z narkózy jsem se vždycky probouzel do bolesti a starostí. Když ale člověk natáhne bačkory, tak se neprobouzí ani do bolesti, ani do starostí, což musí být docela fajn stav. Zádrhel je ale v tom, že to umírání může bejt prevít*“.²⁰³ V roce 2002, tedy v rok své smrti, však Michalovi Prokopovi v souvislosti s pořadem Krásný ztráty odpověděl následovně: „*Já si neumím udělat jakési resumé života. Já si pořád myslím, že ještě budu žít. Přestože mám*

¹⁹⁹ MACHÁLEK, Jan. *Vlastimil Brodský: tolik nám chybí*. Praha: Petrklíč, 2003, str. 33-38

²⁰⁰ BRODSKÝ, Vlastimil. *Dr(o)bečky z půjčovny duší*. Praha: HAK – Humor a kvalita, 1995, str. 78

²⁰¹ 13. komnata Marka Brodského. A. Činčerová. TV, ČT 1, premiéra 18. 4. 2014, 00:04:07 - 00:04:12 [cit. 2018-03-20]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/214562210800008-13-komnata-marka-brodského/>

²⁰² MACHÁLEK, Jan. *Vlastimil Brodský: tolik nám chybí*. Praha: Petrklíč, 2003, str. 137

²⁰³ FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014, str. 68

*pověst hypochondra, kterej musí zejtra umřít, mně se zdá, že to není tak akutní...“.*²⁰⁴

Jeho syn Marek, který s ním ve stáří několik let i žil, vidí za důvod jeho sebevraždy naštvání z politiky a světového dění celkově a také to, že se bál, aby jeho odchod z tohoto světa nebyl nedůstojný. Uznává ale také, že bylo těžké rozpoznat nějaké příznaky, jelikož o smrti vtipkoval skutečně celý život a nikdo už to nebral příliš vážně.²⁰⁵ To, že jeho otec trpěl úzkostmi, ale přiznává v pořadu 13. komnata.²⁰⁶

2.4.9 Marek Brodský (herec, výtvarník – deprese)

Herec, výtvarník a spoluzakladatel a textař skupiny Nahoru po schodišti dolů band se narodil v roce 1959 jako syn herce Vlastimila Brodského a tanečnice Boženy Křepelkové, kterou přezdívají Bíba. Jelikož se jeho rodiče ale brzy rozešli, nevyrostal v úplné rodině. Což částečně vidí i jako důvod toho, proč jeho vzpomínky na dětství nejsou úplně šťastné.²⁰⁷ S otcem trávil jen víkendy a tyto přesuny mu nedělaly dobře, jak sám komentoval v jednom z rozhovorů: „*Nikdy není dobré, když člověk nemá oba rodiče. Ty páteční a nedělní předávačky – to byla fakt panika. Myslím, že když jde prcek spát, má být doma máma i táta*“.²⁰⁸

Studoval v Praze, nejprve střední školu se zaměřením na umělecký průmysl, později pak FAMU, kde studoval animaci. I když se několikrát objevil i ve filmu (např. Dneska přišel nový kluk), herectví ho příliš neoslovilo, možná i kvůli častému obviňování z protekce. Raději měl muziku, ve své kapele hrál na bicí a skládal pro ni texty. Momentálně se již nevěnuje ani herectví, ani kapele. Stále ho ale baví výtvarné umění, maluje obrazy, které jsou často dost pochmurné.²⁰⁹ Byl třikrát ženatý, ze druhého manželství má dceru Barboru.²¹⁰

Svůj negativní postoj k médiím, zejména bulvárním, má již z doby smrti jeho otce,

²⁰⁴ MACHÁLEK, Jan. *Vlastimil Brodský: tolik nám chybí*. Praha: Petrklíč, 2003, str. 189

²⁰⁵ BRODSKÝ, Marek a Ondřej BEZR. *Celý to mám v mlze*. Praha: Maťa, 2003, str. 171-173

²⁰⁶ 13. komnata Marka Brodského. A. Činčerová. TV, ČT 1, premiéra 18. 4. 2014, 00:04:07 - 00:04:12 [cit. 2018-03-20]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/214562210800008-13-komnata-marka-brodského/>

²⁰⁷ BRODSKÝ, Marek a Ondřej BEZR. *Celý to mám v mlze*. Praha: Maťa, 2003, str. 11-13

²⁰⁸ BRODSKÝ, Vlastimil. *Dr(o)bečky z půjčovny duší*. Praha: HAK – Humor a kvalita, 1995, str. 76

²⁰⁹ A. Činčerová. 13. komnata Marka Brodského [online]. TV, ČT, 18. 4. 2014 [cit. 2018-02-25] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/214562210800008-13-komnata-marka-brodského/>

²¹⁰ BRODSKÝ, Marek a Ondřej BEZR. *Celý to mám v mlze*. Praha: Maťa, 2003, str. 116-121

kdy o něm a jeho sestře Tereze začal psát nevybíravě především deník Blesk. Ten kritizoval organizaci pohřbu, tvrdil, že sourozenci zakázali veřejnosti přístup k obřadu nebo že si nechtějí vyzvednout otcovu urnu a nechávají ji ve skladišti. Marek Brodský to komentoval takto: „*Nejde se bránit. Zhoršovalo se to den ze dne, někteří lidé přestali odpovídat i na pozdrav. Když si přečtu, že odnáším a schovávám pistoli, člověk nikdy neví, jestli to není spekulace nějakého šílence*“.²¹¹ Pokud tedy poskytoval rozhovory, tak zásadně jen seriózním médiím, a to za předpokladu, že mohl rozhodnout o jejich obsahu. Pro něj osobně se nejedná o důležitou věc a chtěl tím tedy alespoň pomoci propagaci kapely.²¹²

Tvrdí, že po otci zdědil svůj skepticismus a komentuje to slovy: „*Akorát rozdíl je v tom, že já jsem se ještě nezastřelil*“.²¹³ Co se týče vyrůstání ve slavné rodině celkově, Marek Brodský si myslí, že to může u dítěte i brzdit rozvoj vlastního já, zejména pokud má člověk rád své rodiče, což jej nutí dělat a říkat věci, o kterých třeba není vnitřně přesvědčený, ale dělá je, aby předešel zklamání.²¹⁴

Své deprese přiznává v pořadu 13. komnata, kde v této souvislosti vede i rozhovor s ředitelem Psychiatrického centra Praha, MUDr. Cyrilem Höschlem. Marek Brodský uvádí, že si tyto pocity nejprve vysvětloval jako trému, řešit je začal až později, kdy už začaly výrazněji ovlivňovat jeho fungování v praktickém životě. Uvádí, že jsou i dny, kdy si přijde psychicky v pohodě, ale procentuálně je těch špatných více. Myslí si, že důvodem jeho depresí není vyrůstání bez otce, ale spíše jejich genetická přenositelnost, tedy to, že je po svém otci zdědil.²¹⁵

Co se týče jeho vztahu k alkoholu, říká, že zažil i stav, kdy už se radil i s odborníkem. Nakonec však vždy alkoholismus sám nějak překonal, utvrdil se v tom, že to má ještě pod kontrolou. Vztah mezi alkoholem a kreativitou nevidí jako nic zásadního.

²¹¹ MACHÁLEK, Jan. *Vlastimil Brodský: tolik nám chybí*. Praha: Petrklíč, 2003, str. 195

²¹² BRODSKÝ, Marek a Ondřej BEZR. *Celý to mám v mlze*. Praha: Maťa, 2003, str. 142

²¹³ A. Činčerová. 13. komnata Marka Brodského [online]. TV, ČT, 18. 4. 2014, 00:03:05 – 00:03:09 [cit. 2018-02-25] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/214562210800008-13-komnata-marka-brodskeho/>

²¹⁴ BRODSKÝ, Marek a Ondřej BEZR. *Celý to mám v mlze*. Praha: Maťa, 2003, str. 178

²¹⁵ A. Činčerová. 13. komnata Marka Brodského [online]. TV, ČT, 18. 4. 2014, 00:12:57 – 00:15:08 [cit. 2018-02-25] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/214562210800008-13-komnata-marka-brodskeho/>

Tvrdí, že ho sice výjimečně napadnou věci, které by za střízlivého stavu nevymyslel, ale spíše nastává situace, kdy se nestačí ráno divit, co že to vlastně napsal.²¹⁶

2.4.10 Jiří Wimmer (herec a komik – alkoholismus, pokusy o sebevraždu)

Herec a komik Jiří Wimmer se narodil 21. 9. 1943 v Praze do velmi dobře zajištěné rodiny. Jeho otec vlastnil dům v Železné ulici, kde provozoval vyhlášenou cukrárnu. Měl dva sourozence, bratra Vladimíra, brzy zesnulého, a sestru Annu, která údajně trpěla psychickými problémy. Jiří vystudoval gymnázium a následně DAMU. Jeho první angažmá bylo v Divadle Petra Bezruče v Ostravě, později hrál např. v divadle Ypsilon v Liberci, divadle Ateliér či Studiu Ypsilon Praha. Nejvíce se proslavil ale především účinkováním v televizních pořadech, např. „Možná přijde i kouzelník“, zejména pak svými scénkami s Karlem Černochem.²¹⁷

Kromě divadelních představení a TV pořadů se objevil také v několika filmech – např. „Jáchyme, hoď ho do stroje!“ či „Nebát se a nakrást“. Byl dvakrát ženatý, ani jedno manželství ovšem nevydrželo.²¹⁸ S první manželkou Svatavou strávil více jak dvacet let a měl s ní dceru Michaelu, své jediné dítě. Údajně měly za rozpadem jejich manželství stát i hercovy problémy s alkoholem. Druhé manželství s o dvacet let mladší Jitkou mělo krátkého trvání, o to bouřlivější však byl jeho průběh. Právě tehdy začalo hercovo soukromí plnit stránky bulvárních novin.²¹⁹

Alkohol mu nekomplikoval jenom osobní, ale také pracovní život. Díky stylu svého života, kdy měl v pravidelných intervalech hodně pít a zároveň propadat do depresí, si vybudoval pověst problémového umělce. Ze své závislosti na alkoholu se pokusil třikrát dostat pod dohledem odborníků, nikdy se mu to ovšem úplně nepodařilo.²²⁰ Svě o tom ví i MUDr. Jan Cimický, CSc., který Jiřího Wimmera léčil a zároveň byl jeho přítelem. Několikrát ho zažil v delirantním, život ohrožujícím, stádiu, ve kterém ho přivezli k nim na protialkoholní oddělení. Druhý den ovšem Jiří Wimmer prý seděl na posteli oblečený

²¹⁶ BRODSKÝ, Marek a Ondřej BEZR. *Celý to mám v mlze*. Praha: Maťa, 2003, str. 149-150

²¹⁷ FORMÁČKOVÁ, Marie. *Génius není doma, nechte vzkaz!: nešťastný komik Jiří Wimmer*. Praha: Kvarta, 2001, str. 9-10

²¹⁸ Česká televize. *Komici na jedničku: Jiří Wimmer*. [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266834857-komici-na-jednicku/211522161550005-jiri-wimmer/>

²¹⁹ FORMÁČKOVÁ, Marie. *Génius není doma, nechte vzkaz!: nešťastný komik Jiří Wimmer*. Praha: Kvarta, 2001, str. 17-19

²²⁰ Česká televize. *Komici na jedničku: Jiří Wimmer*. [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266834857-komici-na-jednicku/211522161550005-jiri-wimmer/>

a zcela fit se dožadoval propuštění, protože jej čekalo představení.²²¹

Z pohledu odborníka ale jako příčinu jeho závislosti nevidí ani jeho problémový osobní život, ani slávu a dokonce ani volnou výchovu v dětství, spíše nespoutanost jeho vnitřního ducha: „*Jirku už nešlo převychovat. Na to bylo pozdě. Léčil se několikrát a vlastně se vyléčit nechtěl. Pokaždé s léčbou začal a nikdy nevydržel. Scházela mu ona vnitřní pokora, která je podmínkou toho, aby se člověk dokázal s něčím takovým poprat*“.²²²

Jiří Wimmer tragicky zemřel 24. ledna 2001, když ho při přecházení silnice v Dejvicích srazil autobus. Následná pitva ukázala, že měl v té době alkohol v krvi, konkrétně 2,4 promile.²²³ On sám se ale již předtím pokusil několikrát ukončit svůj život dobrovolně. Nejprve ještě v době prvního manželství, kdy si podřezal žíly, poté vražením nože do hrudníku a potřetí pomocí pistole, kterou namířil na svou hlavu. Všechny tyto pokusy ale přežil. V jejich důsledku se několikrát léčil v psychiatrické léčebně, kde byl častým hostem i díky alkoholu a depresím. Ani v tomto případě ale nikdy svou léčbu nedokončil.²²⁴

2.4.11 Bára Basiková (zpěvačka – deprese)

Zpěvačka Bára Basiková se narodila v roce 1963. Být zpěvačkou byl její sen od dětství. Její rodina ji v tom ovšem příliš nepodporovala, od dvanácti let žila jen s matkou, která chtěla především to, aby vystudovala. Ke zpěvu ji aktivně vedl jediný děda, který ji ve čtyřech letech přihlásil do sboru. V roce 1974 se pak účastnila soutěže Zpívá celá rodina, kde ji podpořil právě dědeček a matka. Ta jí ovšem od zpívání neustále zrazovala, což spolu s tím, že Báru Basikovou nepřijali na konzervatoř, vedlo k tomu, že to zpěvačka skutečně málem vzdala. Šla studovat ekonomickou školu a po maturitě nastoupila jako hospodářka v Lidové škole umění, kde vlastně strávila celých 18 let. Zpěvu se zde učila s paní učitelkou Annou Cmíralovou, která v ní viděla obrovský potenciál hned od začátku.

²²¹ FORMÁČKOVÁ, Marie. *Génius není doma, nechte vzkaz!: nešťastný komik Jiří Wimmer*. Praha: Kvarta, 2001, str. 69

²²² FORMÁČKOVÁ, Marie. *Génius není doma, nechte vzkaz!: nešťastný komik Jiří Wimmer*. Praha: Kvarta, 2001, str. 72-73

²²³ Česká televize. *Komici na jedničku: Jiří Wimmer*. [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266834857-komici-na-jednicku/211522161550005-jiri-wimmer/>

²²⁴ FORMÁČKOVÁ, Marie. *Génius není doma, nechte vzkaz!: nešťastný komik Jiří Wimmer*. Praha: Kvarta, 2001, str. 25

Obdivovala dle svých slov její píli a skromnost a bylo jí líto zpěvačky kvůli jejímu těžkému mládí.²²⁵

Od roku 1982 působila v rockové kapele Precedens jako vokalistka spolu s Janem Hedlem, od roku 1983 pak sama. V roce 1986 se stala členkou nově vzniklé skupiny Stromboli a téhož roku byla oceněna zpěvačkou roku na 1. Rockfestu. První sólové album vydala v roce 1991 a získala díky němu Gramy, opět jako zpěvačka roku. Úzce přitom spolupracovala s dřívějším kolegou z kapely Precedens, Martinem Němcem a to až do roku 1996, kdy se osamostatnila úplně a začala si psát i vlastní texty písní. Mimo to je známá také z účinkování v muzikálech, např. *Jesus Christ Superstar* či *Rusalky*. Je dokonce i literárně činná, krátce po revoluci byl vydán její román nazvaný *Hovory s útěkem*.²²⁶

Sama sebe označuje za člověka velmi nesebevědomého a pochybovačného. Často se podceňuje a obviňuje. Martin Němec tyto zpěvaččiny pocity vidí i jako důsledek mindráků z problematičného dětství, které si nese celým životem. Michal Pavlíček ze skupiny Stromboli ji pak vidí jako člověka, který vedle sebe potřebuje někoho, kdo jí bude směřovat na její cestě, jelikož sama zpěvačka se někdy nemůže úplně rozhodnout, co by vlastně chtěla dělat.²²⁷

V rozhovoru pro web *ona.iDnes.cz* přiznává deprese, které měla již od dětství, jen je tehdy neuměla pojmenovat. Vidí je i jako důsledek toho, že byla v podstatě nechtěné dítě. Nyní je léčí medikamenty a je jí lépe, přiznává ale, že bylo i období, kdy měla myšlenky na sebevraždu.²²⁸

2.4.12 Vilma Cibulková (herečka – alkoholismus)

Herečka Vilma Cibulková se narodila v roce 1963. Po vystudování pražské DAMU působila v činohře Národního divadla, od roku 1992 pak v Divadle pod Palmovkou.

²²⁵ 13. komnata Bary Basikové. P. Slavík, R. Lipčik, V. Hamerník. TV, ČT 1, premiéra 23. 3. 2007, 00:02:37 - 00:09:39 [cit. 2018-03-23]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/207562210800008-13-komnata-bary-basikove/>

²²⁶ SKALIČKA, Janek. *Hvězdy české populární hudby*. Havlíčkův Brod: Fragment, 1999, str. 55

²²⁷ 13. komnata Bary Basikové. P. Slavík, R. Lipčik, V. Hamerník. TV, ČT 1, premiéra 23. 3. 2007, 00:21:20 - 00:24:43 [cit. 2018-03-23]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/207562210800008-13-komnata-bary-basikove/>

²²⁸ HORÁČKOVÁ, Alice. Bára Basiková: Prášky a úzkosti. To ve mně zůstane [online]. IDNES.cz, 23. 7. 2012 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: https://ona.idnes.cz/bara-basikova-prasky-a-uzkosti-to-ve-mne-zustane-fui-/spolecnost.aspx?c=A120718_122018_spolecnost_jup

K vidění byla např. v představeních Věc Makropulos či O myších a lidech. Účinkovala ale také ve filmech (Čas sluhů, Báječná léta pod psa či Výchova dívek v Čechách) a rozhlase (např. Studna osamění). Kromě toho se věnuje i psaní literatury.²²⁹

Za své výkony obdržela mnoho ocenění, např. Českého lva či Thálii. V poslední době je známá také jako jedna z hereček v seriálu Ulice. Komentáře kritiků dle svých slov raději příliš nečte, nebrání se ovšem těm, které jsou pro ní konstruktivní a pomůžou jí v pokroku. Co se týče bulváru, dle ní je nejlepší cestou ho nečíst a nevěnovat mu žádnou pozornost.²³⁰ Od roku 1990 se dva roky léčila se závislostí na alkoholu, který začala nadužívat zhruba ve 20 letech. Spouštěčem mělo být vážné onemocnění jejího tehdejšího přítele, herce a režiséra Miroslava Macháčka.²³¹

2.4.13 Martin Dejdar (herec – deprese)

Herec Martin Dejdar se narodil v roce 1965. Po vystudování DAMU v roce 1987 začal ihned účinkovat v pražské Ypsilonce, je však známý i hostováním v jiných divadlech. Známý je třeba z her Sebevrah nebo Horké to někdo rád. Kromě divadelního hraní okusil ale také roli televizního baviče či moderátora a zahrál si i v mnoha filmech či seriálech (např. Amerika, Stvoření světa, Zdivočelá země a další). Za film Učitel tance získal cenu českého lva. U některých filmů si vyzkoušel i roli producenta.²³²

V dětství byl vychováván v ženském kolektivu, matkou a babičkou. Jeho otec byl totiž do jeho deseti let téměř pořád na moři, jeden děda mu zemřel za fašismu a druhý ukončil svůj život sebevraždou. Od osmnácti, kdy studoval herectví, se o sebe již musel postarat sám. Zpětně uznává, že mu to bylo líto a je do dnešních dnů. Vidí v tom i příčinu toho, že dnes není schopen mluvit o problémech s jinými lidmi, ale uzavírá se raději sám do sebe.²³³

²²⁹ VARMUŽOVÁ, Vladimíra a Vladimír HROUDA. *Populární slovník českých a slovenských herců*. Praha: Erika, 2007. ISBN 978-80-7190-051-1, str. 32-33

²³⁰ Vilma Cibulková na Impulsu: Bulvár mě dlouho ničil! In: *Youtube* [online]. Kanál uživatele Impuls Rádío, 8. 6. 2015 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yfIdKeaB0i4>

²³¹ Holubová, Hanák, Cibulková, Etzler i Kořínková. Kariéra na dně skleničky. [online]. IDNES.cz, 4. 3. 2017. [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: https://revue.idnes.cz/herci-alkohol-zavislost-lecka-eva-holubova-vilma-cibulkova-tomas-hanak-1mw-/lidicky.aspx?c=A170303_092552_lidicky_zar

²³² VARMUŽOVÁ, Vladimíra a Vladimír HROUDA. *Populární slovník českých a slovenských herců*. Praha: Erika, 2007, str. 39

²³³ DEJDAR, Martin. *Martin Dejdar: hercův úsměv, smích i pláč*. Praha: Ikar, 2010, str. 85

Má blízko k hokejovému prostředí, jednak proto, že ho kdysi hrál jeho otec, ale také díky seriálu Poslední sezóna, v kterém účinkoval.²³⁴ Přirovnává nahlížení veřejnosti na hokejisty i ke své profesi: „*Od nich i od nás se očekávají jenom výborné výkony, na nic jiného nemáme právo, jsme bohužel nedobrovolně „veřejné osoby“, všichni si myslí, že nás dobře znají, přitom málo lidí tuší a ve skutečnosti ještě miň ví, co všechno naše práce obnáší, jak neadekvátně velké úsilí se skrývá třeba jen za vteřinovým výkonem.*“²³⁵

Jeho rodiče ho popisují jako člověka velice důvěřivého, někdy až příliš. Rád také pomáhá druhým, často se mu ale tato pomoc nevrací zpět, jako třeba v době, kdy natáčel film Panství, který ho později přivedl do obrovských dluhů a problémů. Jako největší problém vidí i jeho rodiče to, že se nedokáže druhým se svými problémy svěřovat, což potvrzuje i jeho švagr.²³⁶

Popularita jako taková herci prý nevádí, vlastně i proto se chtěl stát hercem. Vadí mu ale počínání bulvárních médií, jejich šíření nepravd, kterým se člověk nemůže bránit: „*Představ si tu hrůzu, že s něčím takovým musíš žít, vyjdeš na ulici a máš pocit, že se každý na tebe dívá s despektem, přímo tě rentgenuje očima, pozoruje tě jako nějakýho hajzla, protože zrovna tenhle plátek četl... Jdeš nakoupit a fotka s titulkem, za který se stydíš, i když nemáš proč, se povaluje na pultě vedle poklady, kudy musíš projít... Pak večer vylezeš na jeviště, mrkneš do hlediště a tomu pánovi v první řadě kouká ten samý hnus z kapsy... Dneska je všechno o to horší, že právě ty nejsprostší bulvární noviny mají prachy na reklamu v televizi, takže to svinstvo o tobě tam běží hned několikrát za den a vidí ho i ti, kteří jinak bulvár nečtou.*“²³⁷ V médiích vidí i příčinu tzv. dvojité identity, díky které už dle svých slov někdy ani neví, kdy je skutečně sám sebou a kdy ne. Bere to ale i jako jakousi profesionální deformaci známých osobností.²³⁸

²³⁴ 13. komnata Martina Dejara. J. Dušek, M. Elšíková. TV, ČT 1, premiéra 11. 4. 2008, 00:03:13 - 00:03:33 [cit. 2018-03-22]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/208562210800009-13-komnata-martina-dejara/>

²³⁵ DEJDAR, Martin. *Martin Dejar: hercův úsměv, smích i pláč*. Praha: Ikar, 2010, str. 130

²³⁶ 13. komnata Martina Dejara. J. Dušek, M. Elšíková. TV, ČT 1, premiéra 11. 4. 2008, 00:18:10 - 00:20:11 [cit. 2018-03-22]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/208562210800009-13-komnata-martina-dejara/>

²³⁷ DEJDAR, Martin. *Martin Dejar: hercův úsměv, smích i pláč*. Praha: Ikar, 2010, str. 48

²³⁸ 13. komnata Martina Dejara. J. Dušek, M. Elšíková. TV, ČT 1, premiéra 11. 4. 2008 [cit. 2018-03-22]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/208562210800009-13-komnata-martina-dejara/>

To, jak o něm média informují, ho mrzí zejména kvůli jeho rodině. Nejen že to samozřejmě vadí jeho manželce Daniele, ale nejhůře to nese kvůli rodičům, kteří žijí na venkově a jeho babičce. To je také důvodem, proč s médii nespolupracuje, a to ani v případě, že ho oslovují kvůli jeho úspěchům. Vadí mu, že ti samí lidé jsou o něm schopní psát nepravdy a pak ho v podstatě naoko oslavovat jen kvůli tomu, že vyhrál nějakou cenu. Několikrát již proto zvažoval, že by se pokusil vytvořit nějakou iniciativu, která by vedla ke zlepšení ochrany známých osobností proti bulváru a k trestům pro novináře, kteří píší prokazatelné lži. Neplatí pro něj pravidlo, že špatná reklama je taky reklamou.²³⁹

Problémy, které ho postihly, jako např. prodělečný film, ho odradily od jakéhokoliv pokusu o sebe prezentaci na veřejnosti, jelikož v té době poznal, jak někteří lidé dokážou být zlí. Pociťuje od té doby jakýsi vnitřní strach, který mu dle vlastních slov brání v realizaci mnoha dalších věcí.²⁴⁰ V knize, kterou vytvořil ve spolupráci s Miroslavou Besserovou, na její otázku, proč se zbytečně tolik podceňuje, když toho dokázal více než mnoho ostatních lidí, odpovídá: „*Mluvíš stejně jako psycholog nebo mí kamarádi, kteří tvrdí, že kořeny takových pocitů mohou být někde v dětství. Ne v rodině, tam jsem byl vždycky volný a šťastný, ale třeba ve škole, v práci, v různých organizacích, kde o tobě rozhodovali jiní, nikdo nesměl mít vlastní názor, vybočovat z řady, jinak nad ním visela ve škole facka, dvojka z chování nebo vyhazov, později rovnou Damoklův meč*“.²⁴¹

Deprese, které mu byly diagnostikovány, má stále a lékaři mu ani nedávají šanci na to, že by někdy odezněly. Sám herec přiznává, že jejich léčbu dost možná ztěžuje právě jeho neschopnost svěřovat se s problémy a dodává: „*S depresí nic nenaděláš. Nezávisí na tom, jestli se ti v profesi daří, jestli je venku hezky, nemůžeš ji ovlivnit... pamatuju, jak jsem se jí nemohl zbavit v době, kdy se narodila Sára, dařilo se mi, neměl jsem nejmenší důvod k depresi, a mrcha tu byla, otravovala mě... Tohle je a asi už nafurt bude moje otevřené a nedořešené téma, které nemohu ovlivnit*“.²⁴²

²³⁹ DEJDAR, Martin. *Martin Dejdar: hercův úsměv, smích i pláč*. Praha: Ikar, 2010, str. 49

²⁴⁰ 13. komnata Martina Dejgara. J. Dušek, M. Elšíková. TV, ČT 1, premiéra 11. 4. 2008, 00:16:48 – 00:17:27 [cit. 2018-03-22]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/208562210800009-13-komnata-martina-dejdara/>

²⁴¹ DEJDAR, Martin. *Martin Dejdar: hercův úsměv, smích i pláč*. Praha: Ikar, 2010, str. 90-91

²⁴² DEJDAR, Martin. *Martin Dejdar: hercův úsměv, smích i pláč*. Praha: Ikar, 2010, str. 145

2.4.14 Jaroslav Huleš (motocyklový závodník – sebevražda)

Jaroslav Huleš, přezdívaný „blesk z Čimelic“, se narodil v roce 1974 a byl jednou z našich největších motocyklových nadějí. Začínal s motokrosem, později přesedlal na silniční motocykl. Po několikanásobném vítězství na mistrovství České republiky a Evropy se o něj začal zajímat italský tým Pileri, který mu umožnil startovat na mistrovství světa. Jeho nadějně rozjetou kariéru přerušilo zranění, které utrpěl na testování v Brně při jednom z pádů. Kvůli odtržené lopatce musel být operován a nebylo tak jasné, kdy či zda vůbec, se ještě dokáže vrátit na vrchol. Jeho otec právě to vidí za jeden z důvodů, proč si o měsíc později sáhl na život a pokusil se o sebevraždu oběšením. I když byl nalezen relativně včas a záchranné službě se jej ještě podařilo oživit, podlehl 8. července 2004 následkům pokusu v nemocnici.²⁴³

2.4.15 Pavel Kábrt (hokejista – sebevražda)

Hokejista Pavel Kábrt pocházel z Pardubic, kde s hokejem také začínal. V roce 2001 se pak stal součástí týmu Bílých tygrů Liberec. S českou hokejovou reprezentací do 20 let se umístil na mistrovství světa ve Finsku na čtvrtém místě. Patřil k jedněm z našich největších hokejových nadějí. Dle jeho spoluhráčů nic nenasvědčovalo tomu, že by na tom byl psychicky špatně. Dařilo se mu i v osobním životě, měl dceru a očekával dalšího potomka. Měly ho trápit určité zdravotní problémy, nebyly však lékařsky prokázané. Oběsil se 16. 9. 2003 v lese u Stéblové na Pardubicku. Měl mít spoutané ruce, což nasvědčuje tomu, že si svůj čin chtěl pojistit. Jeho mladší sestra jako důvod jeho jednání vidí příliš vysoké nároky na jeho osobu, které psychicky nedokázal unést.²⁴⁴

2.5 Příklady vybraných mediálních kauz v zahraničí

Samozřejmě i v zahraničí je mnoho kauz, které vyvolaly spekulace o tom, nakolik je mediální sláva věcí vítanou a nakolik příčinou tragédií, které se ve světě celebrit objevují. A i když by se mohlo zdát, že se jedná především o záležitost poslední doby, tuto domněnku nám vyvrací např. citát komika Johna Florence Sullivana, známého jako Freda Allena, který žil v první polovině 20. st.: „*Celebrita je člověk, který celý život tvrdě*

²⁴³ Pološero: Temné stránky sportu. TV, ČT2, premiéra 9. 11.2017, 00:12:22 - 00:16:22 [cit. 2018-03-30]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10318730018-polosero/217562222000012-polosero-temne-stranky-sportu/titulky>

²⁴⁴ Pološero: Temné stránky sportu. TV, ČT2, premiéra 9. 11.2017, 00:07:18 - 00:12:12 [cit. 2018-03-30]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10318730018-polosero/217562222000012-polosero-temne-stranky-sportu/titulky>

pracuje, aby se stal slavným, a pak nosí tmavé brýle, aby ho nikdo nepoznal“.²⁴⁵ Vyjádřil tím v podstatě největší paradox, který showbyznysem prostupuje.

2.5.1 Negativní dopady mediální slávy v citátech slavných

O tom, že kýžené štěstí, sláva sama o sobě nepřináší, hovoří třeba i výpověď zpěváka Johna Lennona: „*S Beatles jsme to dokázali, ale najednou nebylo co dělat. Měli jsme peníze, měli jsme slávu, ale chyběla radost*“.²⁴⁶ či herečky Cameron Diazové: „*Pokud hledáte slávu, aby vás definovala, pak nikdy nebudete šťastní a budete pořád hledat štěstí, které ve slávě nikdy nenajdete*“.²⁴⁷ V podobném duchu mluví i herec Josh Radnor ze známého ze sitcomu *How I Met Your Mother*: „*Uvěřil jsem známé teorii, že až se stanu úspěšným a dostanu se na vrchol, budu konečně šťastný. Ale stala se ta nejzvláštnější věc. Čím úspěšnější byl náš seriál, tím více v depresi jsem byl*“.²⁴⁸ či kytarista a zpěvák Eric Clapton: „*Měl jsem všechno, co bych si jako muž mohl přát. Byl jsem milionář, měl jsem ve svém životě krásné ženy, auta, dům, neuvěřitelnou zlatou kariéru... ale neuplynul den, kdy bych vážně neuvažoval o sebevraždě*“.²⁴⁹

Z negativních dopadů, které s sebou mediální sláva přináší, je velmi často zmiňována také ztráta vlastního prostoru v důsledku tlaku novinářů. O tom, že tento tlak může být někdy opravdu velký, mluví např. Ethan Hawke, americký herec: „*Věc, kterou jsem si uvědomil, je, že ve chvíli, kdy se stanete slavnými, se dostanete do zvláštní*

²⁴⁵ V originálním znění: „*A celebrity is a person who works hard all his life to become well known, then wears dark glasses to avoid being recognized*“ . In: KRIEGER, Richard Alan. *Civilization's Quotations: Life's Ideal*. New York: Algora Publishing, 2002, str. 230

²⁴⁶ V originálním znění: „*As a Beatles we made it and there was nothing to do. We had money, we had fame and there was no joy*“ . In: John Lennon says „Fame Money but No Joy“ . In: *Youtube* [online]. 10. 10. 2015 [cit. 2018-02-27]. 00:03:10 – 00:03:20. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Yd9m4corSLw>. Kanál uživatele JohnLennonObsession.

²⁴⁷ V originálním znění: „*If you are looking for fame to define you, then you will never be happy and you'll always be searching for happiness, and you will never find it in fame*“ . In: GOLDBERG, Haley. Cameron Diaz: Fame will never make you happy [online]. New York: New York Post, 17. prosince 2015 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://nypost.com/2015/12/17/cameron-diaz-fame-will-never-make-you-happy/>

²⁴⁸ V originálním znění: „*I had bought into the not uncommon notion that when I taste success when I get over there then I'll be happy but the strangest thing happened. As the show got more successful I got more depressed*“ . In: Josh Radnor: Fame's lesson plan. In: *Youtube* [online]. 23. 10. 2015 [cit. 2018-02-27]. 00:03:24 – 00:03:36. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Jr7MkrHDGt0>. Kanál uživatele INKtalks

²⁴⁹ V originálním znění: „*I had anything man could want, I was a millionaire, I had beautiful women in my life, I had cars, house, a solid gold career ...and yet on a daily basis I wanted to commit suicide*“ . In: Eric Clapton THE BEST INTERVIEW 1999. In: *Youtube* [online]. 2. 4. 2013 [cit. 2018-02-27]. 00:07:17 – 00:07:37. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5BSpuyq0dxo>. Kanál uživatele Tom Kovats.

izolace.“²⁵⁰, či Johnny Depp, který v roce 2016 na tiskové konferenci k filmu „Alenka v říši divů: Za zrcadlem“, na otázku novináře, jaké rady by dal mladším hercům, pokud by mohl mít možnost změnit jejich budoucnost, odpověděl: „*Držte se pryč od čehokoliv, co způsobí, že Vás bude sledovat spousta lidí, zatímco jste v restauraci, nebo sledovat v autě či na motorce, když se vracíte zpět do svého hotelu. A vyhněte se lidem, kteří o Vás a Vaší rodině píšou neuvěřitelné, třebaže někdy zábavné, ale neuvěřitelně absurdní výmysly*“.²⁵¹

2.5.2 Konkrétní případy kauz

Jednou z velmi diskutovaných kauz spojovanou s bulvárními médii bylo úmrtí princezny Diany v roce 1997. Ta se stala velmi populární zejména díky své dobročinnosti a byla proto oblíbeným cílem bulváru. Zemřela při autonehodě v Paříži, ve chvíli, kdy se její řidič pokoušel uniknout bulvárním novinářům, jež je pronásledovali, a ve vysoké rychlosti narazil do zdi tunelu.²⁵² I když veřejnost z tragédie vinila právě média, soudní procesy, které po nehodě probíhaly, došly k názoru, že se novináři, pronásledující na skútrech Dianino auto, v podstatě ničeho nezákonného nedopustili.²⁵³

Veřejnost byla šokována nejen událostí samotnou a jejím průběhem, ale také způsobem, jakým o ní novináři informovali nadále. I když se ostatní tisk snažil svou senzacechtivost maskovat zdánlivými útoky na bulvár, jeho pokrytí celé kauzy se od informování bulváru příliš nelišilo.²⁵⁴ V každém případě lze ale reakci veřejnosti po úmrtí princezny Diany označit za jeden z příkladů tzv. parasociální ztráty, tedy mnohdy až iracionálního chování po ukončení parasociálního vztahu s člověkem, kterého většina z truchlících neměla nikdy možnost ani osobně vidět, natožpak blíže poznat.²⁵⁵

²⁵⁰ V originálním znění: „*The thing I realized, the second you become famous you're kind of in a weird isolation.*“ In: What No One Told Ethan Hawke About Being Famous. In: *Youtube* [online]. 28. 6. 2016 [cit. 2018-02-27]. 00:01:35 – 00:01:40. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=F9FDmDVy6yg>. Kanál uživatele Theoffcamerashow.

²⁵¹ V originálním znění: „*Stay away from anything that makes a bunch of people stare at you while you're in a restaurant, or follow you in cars and motorcycles back to your hotel and try to avoid people who write incredibly, sometimes entertaining, but incredibly ludicrous fiction about you and your family.*“ In: Alice Through the Looking Glass press conference: Johnny Depp, Mia Wasikowska, Sacha Baron Cohen. In: *Youtube* [online]. 8. 5. 2016 [cit. 2018-02-27]. 00:26:35 – 00:27:03. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=APL3iPA9vIY>. Kanál uživatele The Upcoming.

²⁵² DEROCO, David. *America on Edge: Different Views of the American Dream*. New York: FB Productions, 2003, str. 55

²⁵³ SYRUČEK, Milan. *Francois Mitterrand: Osud velkého muže na pozadí dějin Francie*. Praha: Grada Publishing, 2016, str. 282

²⁵⁴ FOERSTEL, Herbert N. *From Watergate to Monicagate: ten controversies in modern journalism and media*. Westport, Conn.: Greenwood Press, 2001, str. 127

²⁵⁵ GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 90-91

Mladý zpěvák Justin Bieber je pak jedním z modelových příkladů, jak to může vypadat, pokud člověk v showbiznyse v podstatě vyrostl. V muzikantské branži se pohybuje od nejujtějšího dětství. V rozhovoru z roku 2015, na otázku, zda by doporučil slávu v tak mladém věku i dalším, odpovídá: „*Nevím, upřímně si myslím, že je to kritické. Myslím si, že to může úplně zničit lidskou bytost*“.²⁵⁶ Pocity vyhoření byly dle všeho také jedním z největších důvodů, proč tento teprve dvaadvacetiletý kanadský zpěvák v roce 2017 předčasně ukončil své turné.²⁵⁷

A ani úmrtí spojená se závislostmi na návykových látkách nejsou ve světě ničím ojedinělým. Svědčí o tom např. i tzv. „Club 27“, označení, jež se vžilo pro skupinu hudebníků, kteří zemřeli ve věku pouhých 27 let. Patří mezi ně např. Jimi Hendrix (udušení zvratky po předávkování léky na spaní), Jim Morrison (oficiálně zástava srdce, spekulace o předávkování drogami), Janis Joplin (předávkování heroinem a alkohol), Brian Jones (utopení pod vlivem alkoholu a drog), Kurt Cobain (smrtná dávka heroinu v krvi a prostřelení hlavy), či nedávno zemřelá Amy Winehouse.²⁵⁸ Ta dosáhla svého největšího úspěchu s albem „Back to Black“ v roce 2008 a byla známá pro svou závislost na drogách a alkoholu, sebevražedné sklony, bouřlivý osobní život a skandály na svých vystoupeních. V roce 2011 byla nalezena mrtvá ve svém bytě, příčinou měla být akutní otrava alkoholem.²⁵⁹

Dalším velmi aktuálním příkladem pak může být zpěvák skupiny Linkin Park Chester Bennington, který se oběsil v létě roku 2017. Zpěvák dlouhodobě trpěl depresemi a byl v minulosti závislý na drogách a alkoholu. I když podstoupil léčbu a před sebevraždou měl půl roku abstinovat, v době smrti měl v krvi alkohol. Pocházel

²⁵⁶ V originálním znění: „*I don't know. Honestly I think it's crucial. I think it can completely destroy human being.*“ In: Justin Bieber Addresses Misconceptions of Being A Jerk & Doesn't Recommend Fame At A Young Age. In: *Youtube* [online]. 27. 8. 2015 [cit. 2018-02-27]. 00:03:00 – 00:03:10. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8DzFh3UnRA4>. Kanál uživatele Power 106 Los Angeles.

²⁵⁷ Ben Beaumont-Thomas. Justin Bieber explains tour cancellation: „I want my mind, heart and soul to be sustainable“ [online]. Londýn: Guardian, 3. srpna 2017 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z:

<https://www.theguardian.com/music/2017/aug/03/justin-bieber-explains-tour-cancellation>

²⁵⁸ Berges Y Malu. The 27 Club. [online]. Indie: Split magazine, 20. května 2007 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <http://split-magazine.com/2007/05/20/the-27-club/>

²⁵⁹ SWARTZ, James. *Substance abuse in America: a documentary and reference guide*. Santa Barbara, Calif.: Greenwood, c2012, str. 308-309

z problematické rodiny a měl v dětství zažít i sexuální zneužívání. Velmi ho zasáhl též odchod některých z jeho přátel, kteří si dobrovolně vzali život, zejména pak Chrise Cornella, který se oběsil v květnu 2017. Chester Bennington svou sebevraždu spáchal v den jeho nedožitých 53. narozenin.²⁶⁰

2.6 Metodologie

Pro svou práci jsem zvolila kombinaci kvantitativní a kvalitativní analýzy, což někteří autoři nazývají tzv. smíšeným plánem výzkumu či smíšenou výzkumnou strategií.²⁶¹ Kvantitativní metody byly pro rozbor dodatečně zvoleny z důvodu velkého množství článků, jež jsem k tématu našla a jež by nebylo dle mého názoru možné v tomto množství dostatečně kvalitně rozebrat pouze pomocí kvalitativních metod. Kvantitativní analýzu jsem tedy použila k primárnímu kódování, kdy jsem ze všech nalezených jednotek pomocí určených proměnných vyfiltrovala opravdu jen články, které se týkají mnou zkoumaného tématu. Relevance určená digitálním archivem Newton media search na základě spojení „jméno + deprese“ totiž ne vždy zcela odpovídala skutečnému obsahu článků. Některé články se navíc také opakovaly ve stejném znění ve více periodikách, či v tištěných a internetových verzích periodik. Výsledky, které mi na základě kvantitativního a následně kvalitativního rozboru článků vznikly, jsem konzultovala v rozhovoru s odborníkem z oboru psychologie.

2.6.1 Teoretická východiska

Práce, které doposud byly k tématu napsány, jsou zaměřeny spíše popisně a často se zaměřují přímo na jednu konkrétní osobu. Za příklad lze uvést např. práci Petra Cífký z roku 2008 nazvanou „Bulvarizace českých deníků před a po smrti Karla Svobody“. V mém případě bude ale potřeba propojit samotnou analýzu mediálních sdělení také s informacemi, které jsou o životech zkoumaných osob známy z dřívějších dob, ideálně těch, kdy ještě nebyli tolik mediálně známí a dále také s informacemi z oboru psychologie. Podobnou práci jsem doposud v českém prostředí nezaznamenala.

Ze zahraničních prací zabývajících se tímto tématem bych zmínila například práci

²⁶⁰ ZÁRODŇANSKÝ, Rastislav. Zpěvák Linkin Park měl v době sebevraždy v krvi alkohol [online]. 6. prosince 2017 [cit. 2018-02-27] Dostupné z: https://revue.idnes.cz/linkin-park-chester-bennington-sebevrazda-obeseni-pitva-alkohol-deprese-144-/lidicky.aspx?c=A171206_110403_lidicky_zar

²⁶¹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016, str. 50

„Being a Celebrity: A Phenomenology of Fame“ od Donny Rockwell z Michiganské školy psychologie a Davida C. Gilese z Univerzity ve Winchesteru. Zde autoři zvolili fenomenologický přístup a práci vytvořili na základě rozhovorů s 15 velmi známými americkými celebritami z různých oborů. Jedná se tedy o pojetí značně subjektivní, jelikož samy celebrity popisují, jaké pocity v nich sláva vyvolává. Výsledkem je vytvoření 4 fází, které postupně přichází, pokud se člověk stane slavným: láska/nenávist, závislost, přijetí, adaptace.²⁶² V mém případě se bude jednat spíše o pohled opačný, vnější, ale bude také doplněn o hloubkové rozhovory s některými celebritami.

2.6.2 Výzkumný záměr

Cílem práce je jednak shrnutí přístupu médií k psychickým problémům celebrit a zároveň i snaha zjistit, zda spouštěčem psychických problémů slavných osobností může být právě mediální tlak. Informace o životech celebrit a znalosti z oboru psychologie mi v tomto směru pomohou odhalit, zda k psychickým problémům měly tyto osoby předpoklady již předtím, než byly slavné a jejich mediální sláva je pouze prohloubila, či zvýraznila tím, že byly rozebírány na stránkách médií.

2.6.3 Zkoumaný vzorek

Analýza byla provedena na základě článků vyhledaných v období let 2000–2015 v digitálním archivu Newton media search. Jedná se o největší mediální archiv ve střední Evropě a již od roku 1996 pokrývá tisk, televizi, rozhlas a internet. Zahrnuje více než 900 tištěných zdrojů, zpravodajství stovek internetových portálů a rozsáhlou databázi přepisů televizních a rozhlasových pořadů.²⁶³ Časový rámec vyhledávání je takto rozsáhlý z toho důvodu, že zkoumané osoby pochází z různých oborů a své problematické období prožívaly každá v jiný čas.

Vybrala jsem si celkem 15 slavných osobností, o kterých je známo, že se potýkají nebo potýkaly s psychickými problémy – konkrétně pak: Ivetu Bartošovou, Petra Muka, Richarda Müllera, Lud'ka Sobotu, Marka Vašuta, Martina Preisse, Evu Holubovou, Vlastimila Brodského, Marka Brodského, Jiřího Wimmera, Báru Basikovou, Vilmu Cibulkovou, Martina Dejara, Jaroslava Huleše a Pavla Kábrta. Články o těchto osobách

²⁶² GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012, str. 98

²⁶³ *O společnosti Newton media* [online]. Citace ze dne: 1. 2. 2018. Dostupné z [www: http://www.newtonmedia.cz/cs/o-nas/profil-spolecnosti](http://www.newtonmedia.cz/cs/o-nas/profil-spolecnosti)

byly v archivu vyhledávány prostřednictvím spojení „Jméno + deprese“ v daném časovém období. Termín deprese jsem vybrala z toho důvodu, že ostatní negativní dopady mediální slávy jako je alkoholismus či drogy jsou často důsledkem nebo doprovázejícím faktorem právě depresí, a proto bývají v článcích uváděny současně.

2.6.4 Použitá metoda – kvantitativní analýza

Základním rozdílem mezi kvantitativním a kvalitativním výzkumem je ten, že „v kvalitativním přístupu jsou data nenumerická, v kvantitativním mají číselnou podobu“.²⁶⁴ Tyto výstupy numerického charakteru, někdy též označované jako tzv. tvrdá data, jsou jednou z výhod, které kvantitativní způsoby zkoumání přináší.²⁶⁵ Souvisí to s vysokou mírou ověřitelnosti takových dat: „Obsahová analýza je definována jako objektivní metoda analýzy sdělení. To znamená, že plán analýzy musí být takový, že budou-li dva nebo více výzkumníků nezávisle analyzovat stejný materiál, musí dojít k shodným výsledkům“.²⁶⁶ Díky tomu můžeme zkoumat velké množství textů, či jiných mediovaných obsahů a výsledky analýz následně převést do podoby přehledných tabulek či grafů.²⁶⁷ Nevýhodou tvrdých dat, a obecně kvantitativního postupu, je, že nedokáží postihnout některé skryté nuance, které by bylo možné odhalit kvalitativními metodami, např. sémiotickou analýzou.²⁶⁸

U kvantitativní analýzy si musíme v první řadě určit soubor textu, který chceme zkoumat a určit si základní analytické jednotky – tzv. kódovací jednotky: „Kódovací jednotka je minimální část textu, jež spadá pod jednu kategorii a nese význam“.²⁶⁹ To nám umožní vyselektovat pouze ty části, ke kterým se skutečně vztahuje naše měření a následně jim přiřadit hodnoty na základě námi určených proměnných.²⁷⁰ Proměnné určujeme v návaznosti na hypotézy a výzkumné otázky práce. Výsledky samotného kódování lze zapisovat pomocí k tomu určených analytických programů – např. SPSS, ručně do

²⁶⁴ FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Vyd. 2. Překlad Petr Bakalář. Praha: Portál, 2010, str. 245

²⁶⁵ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014, str. 51

²⁶⁶ DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011, str. 169

²⁶⁷ SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2., přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 2004, str. 29

²⁶⁸ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, str. 118

²⁶⁹ GULOVÁ, Lenka a Radim ŠÍP (eds.). *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013

²⁷⁰ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014, str. 313

kódovacích archů nebo např. pomocí programu Excel.

2.6.5 Použitá metoda – kvalitativní analýza

Někteří autoři kvalitativní výzkum označují za „*jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace*“²⁷¹, ale Hendl k tomu dodává, že: „*mnoho autorů nesouhlasí s tímto vymezením, protože podle nich jedinečnost kvalitativního výzkumu nespočívá pouze v absenci čísel*“.²⁷² Důležitým poznatkem při popisu kvalitativní analýzy je zejména to, že odmítá jednotlivé analytické jednotky posuzovat jako rovnocenné a bere v potaz také další vlivy, jako např. sociokulturní kontext, či odlišnost interpretačního rámce podavatele a příjemce.²⁷³ Na rozdíl od kvantitativní analýzy však není možné ji přesně definovat, či popsat její jednotlivé fáze a kroky a stává se tak v podstatě tvůrčím dílem konkrétního výzkumníka. Právě vysoká subjektivita přístupu bývá často u kvalitativních metod kritizována. Obtížně se určuje i validita výzkumu, tedy to, jak se výsledky vztahují ke skutečnosti. Standardně se k jejímu určení používá tzv. triangulace, tedy získání informací z co nejvíce zdrojů k jejich vícenásobnému ověření.²⁷⁴

V této práci bude kvalitativní analýza spočívat v obsahovém rozboru článků, které vzejdou z primární kvantitativní analýzy jako relevantní k mému výzkumu. V těchto textech budu hledat společné jmenovatele kauz a zjišťovat, zda si jsou v některých znacích podobné. Zároveň se zaměřím i na přístup samotných médií, na to, jak kauzy prezentují a jaké výrazové prostředky k tomu užívají.

Samotná kvalitativní analýza bude doplněna také o polostrukturované rozhovory s odborníky, které využiji ke konzultaci výsledků vzešlých z analýzy a vytvoření závěrů. Bude se jednat o tzv. rozhovory s návodem, jež budou obsahovat určitý soubor primárních otázek, ale mohou být v průběhu rozhovoru doplněny ještě o další, sekundární či sondážní

²⁷¹ STRAUSS, Anselm L a Juliet M CORBIN. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 1999, str. 10

²⁷² HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016, str. 50

²⁷³ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014, str. 329

²⁷⁴ FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Vyd. 2. Překlad Petr Bakalář. Praha: Portál, 2010, str. 246

otázky, jež blíže doplní otázky původní.²⁷⁵

2.6.6 Hlavní výzkumná otázka

Hlavní výzkumnou otázkou práce je: „Má mediální sláva negativní vliv na psychiku člověka?“

I když se může otázka zdát poněkud obecná, mnohé otázky vyvstaly ještě v průběhu zpracování práce a vyvolaly tak další, podrobnější podotázky. Zároveň tak pomohly v obrovském množství materiálu vytvořit určitou strukturu.

2.6.7 Kódovací kniha

Základní analytickou jednotkou pro mě byl článek, který obsahoval spojení „jméno osoby + deprese“. Veškeré nalezené články jsem poté v primární, kvantitativní analýze, kódovala na základě 8 proměnných, které byly: 1) zdroj článku, 2) autor článku, 3) datum vydání článku, 4) druh článku – článek/rozhovor, 5) relevance dle Newton media search, 6) relevance dle mého uvážení, 7) hlavní téma článku, 8) výskyt jiných osob v článku, 9) druh zdroje – bulvár/seriózní, 10) přínos nových informací. Bližší rozlišení pak již je součástí samotného kódovacího archu.

²⁷⁵ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014, str. 211

3 Praktická část

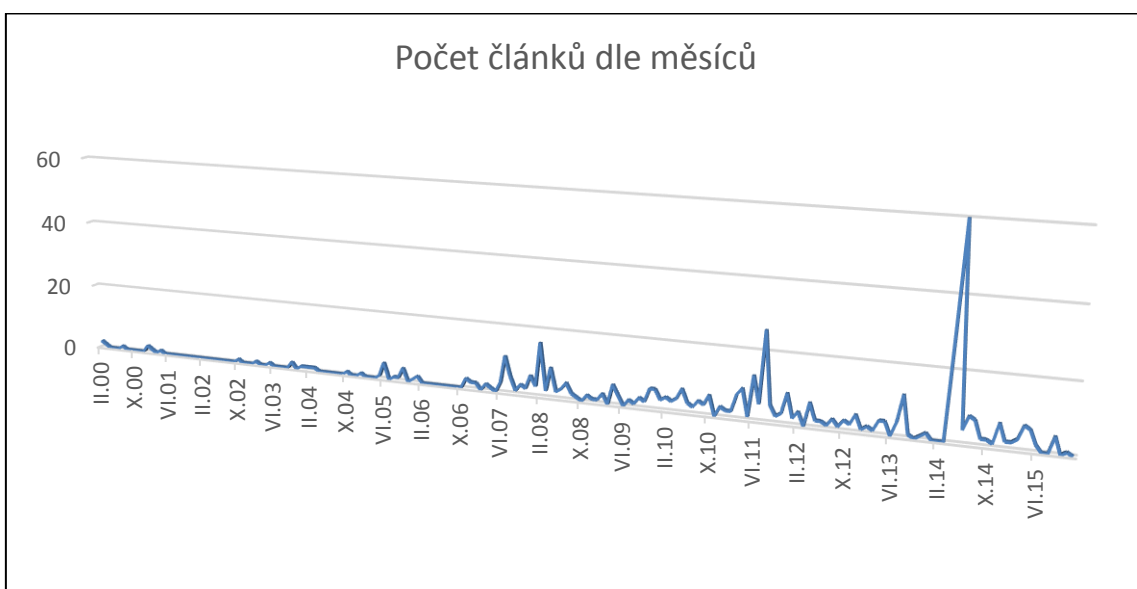
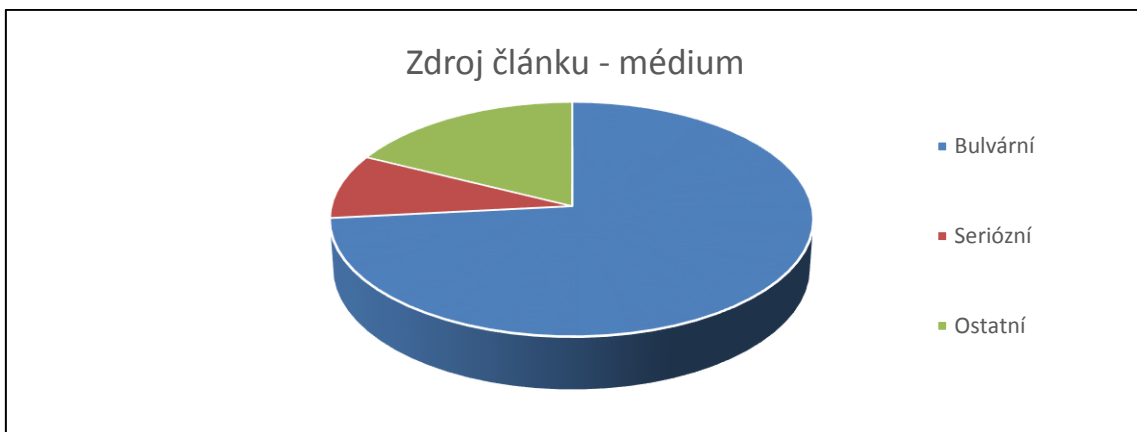
3.1 Mediální obraz vybraných kauz v českých médiích

3.1.1 Iveta Bartošová

Pro spojení „Iveta Bartošová deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 776 článků, z čehož 162 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance či proto, že se jednalo o články na blogu. Z 614 relevantních článků pak bylo ještě 122 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 492 článků.

Z těchto článků celkem 361 pocházelo ze strany bulvárních médií, 44 ze strany seriózních a 87 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak ve 460 případech jednalo o článek, kde většina textu pocházela přímo z úst autora, v 32 případech pak o rozhovor, z čehož v 11 případech byl veden přímo s Ivetou Bartošovou na nejrůznější témata. Tyto rozhovory budou jedním ze stěžejních bodů kvalitativní analýzy.

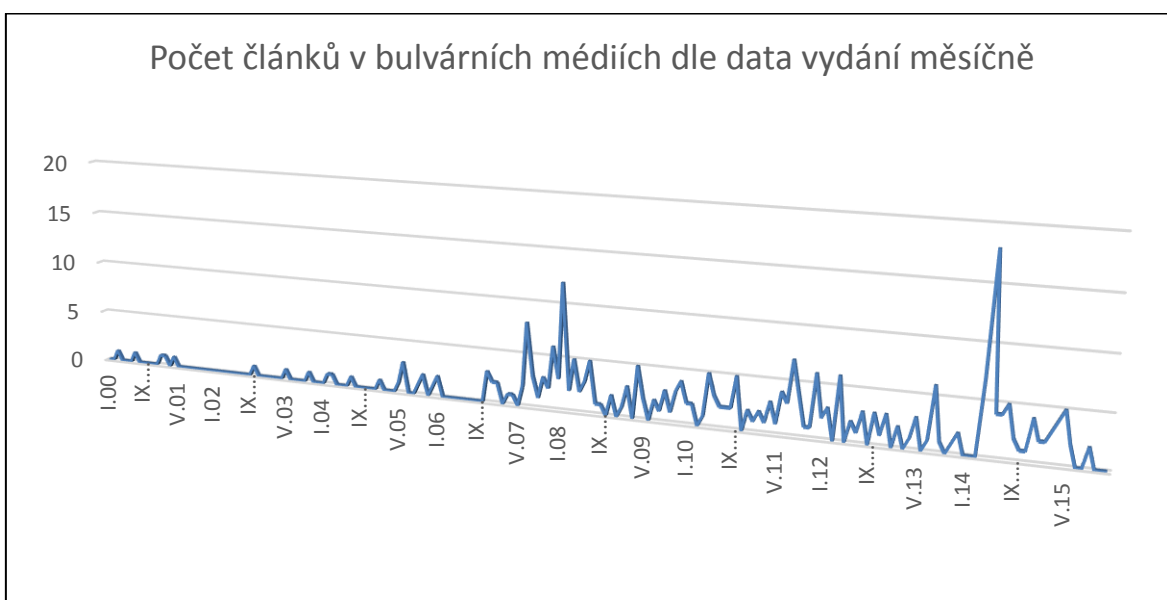
Časově výskyt článků graduje v době zlomových okamžiků v životě Ivety Bartošové. Nejvíce jich bylo napsáno v měsíci květnu 2014, tedy měsíci následujícím po jejím úmrtí (celkem 60 článků) a v měsíc jejího úmrtí (celkem 29 článků). Do té doby se o ní v souvislosti s psychickými problémy psalo nejvíce v období srpna 2011, kdy se řešil její rozchod s Domenicem Martuccim, její hospitalizace v nemocnici, poté, co ji našla Arturova chůva zhroucenou v koupelně, následný odchod z nemocnice na revers, šetření Ústavu sociální péče ohledně výchovy Artura či údajné skrývání Ivety Bartošové v paruce. Dalším mediálně silným obdobím pak byl také únor 2008, kdy probíhal soud Ivety Bartošové s Ladislavem Štaidlem ohledně výchovy syna Artura, jenž jí byl následně odebrán z péče. Média v tomto období také řešila její odlet do Dubaje na dovolenou a ve dvou případech také zkoušela její osud srovnávat s osudem americké zpěvačky Britney Spears. V tomto období vyšly také dva rozhovory se samotnou Ivetou Bartošovou.

Bulvární média

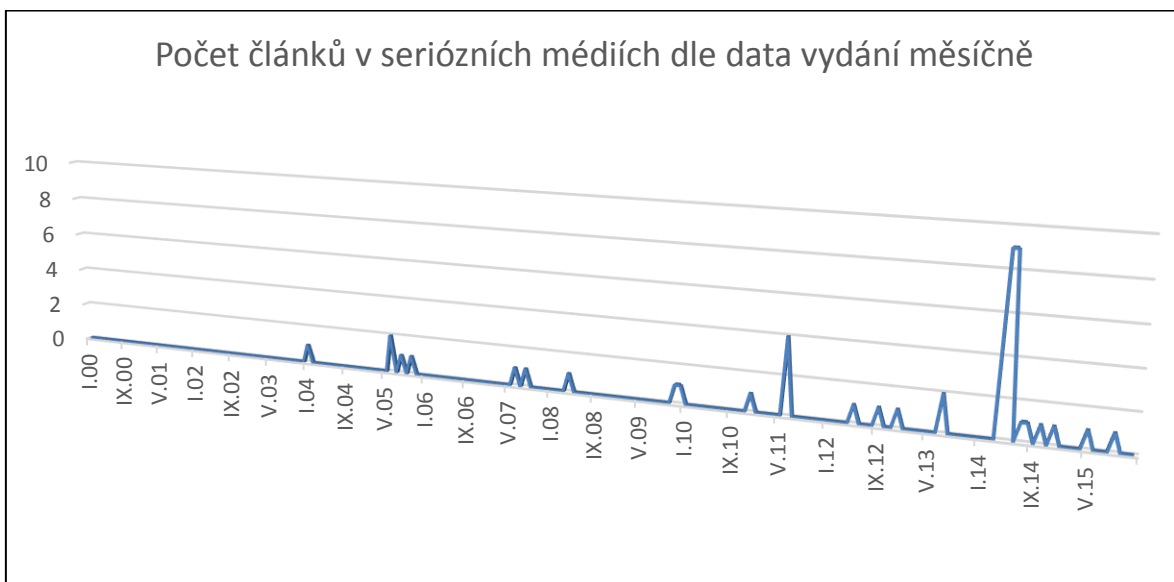
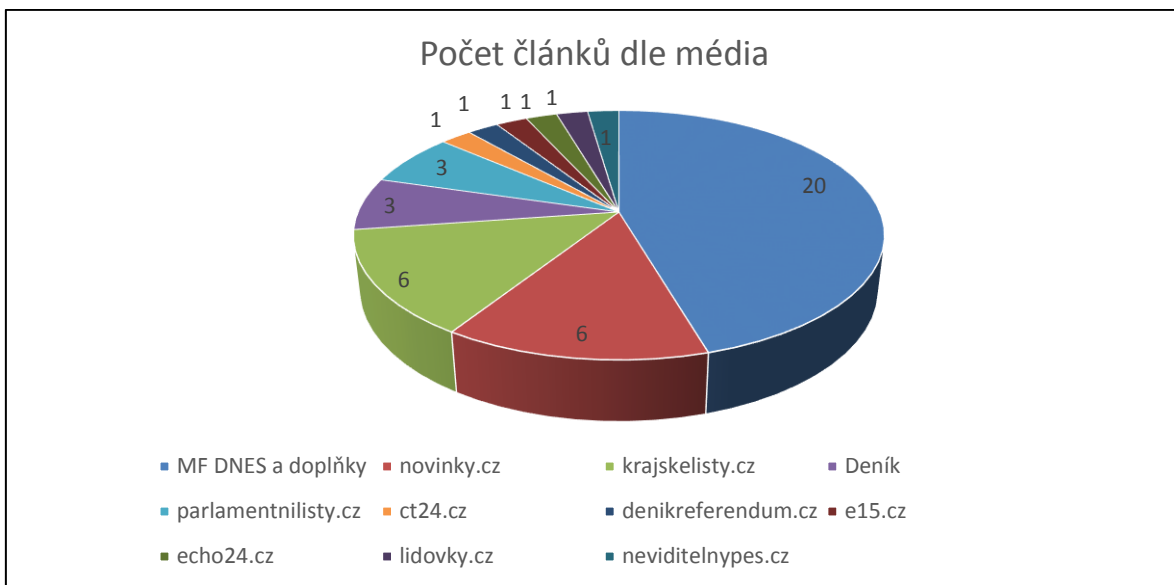
Nejvíce o Ivetě Bartošové v souvislosti s depresemi psal deník Blesk a jeho doplňky, celkem v 94 člancích, poté deník Aha! se svými doplňky (77 článků) a následně komerční televize Nova na svých webech tn.cz a nova.cz (celkem 37 článků), Rytmus života (32 článků), deník ŠÍP a jeho doplňky (31 článků), server Super.cz (29 článků), Story (15 článků) a Pestrý svět (14 článků). Ostatní z bulvárních periodik téma zmínily v menším množství (méně než 10 článků za celé období).

Články byly ve většině případů bez uvedení autora, nebo označeny zkratkou –red-, jakožto redakce. Mezi uvedenými autory se pak některá jména objevovala častěji – např. Michaela Remešová, Kristýna Beranová, Eva Kremserová, David Turek či David Zápál.

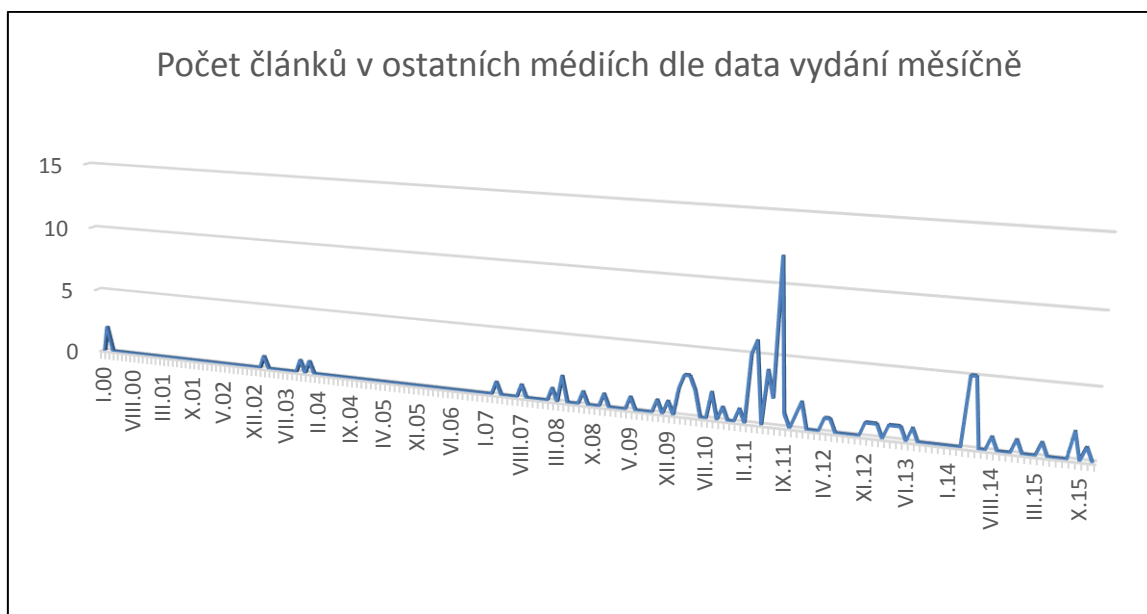
Seriózní média

Nejvíce se o Ivetu Bartošovou ve spojení s depresemi ze seriózních médií zajímala Mladá fronta DNES, která ve své tištěné či internetové verzi vydala článek na toto téma celkem dvacetkrát. Dále pak servery krajskelisty.cz a novinky.cz, které napsaly po šesti článcích a Deník a parlamentnilisty.cz se třemi články. Zbylé deníky a servery uveřejnily pouze 1 jediný článek za celé období.

Ostatní média

Ze strany ostatních médií a webů vyšlo k tématu celkem 87 článků. Zajímavé je, že ač ze strany seriózních či bulvárních médií bylo nejvíce pokryté období úmrtí zpěvačky, ostatní média se více o Bartošovou zajímala v období roku 2011. Nejvíce článků pak napsal web bleskove.centrum.cz (42 článků).

Kvalitativní analýza

V roce 2000 vyšly k tématu pouze 4 články, i tak ale mnohé odhalují. Výroky Ivety Bartošové, které v nich byly otisknuty, hovoří o tom, jak těžký je pro ni někdy pohyb v prostředí showbyznysu: „...*tahle branže lesku a slávy je spíš pro tvrdé náтуры. Abyste obstáli, musíte se chovat stejně tvrdě a nelítostně. Tohle mi dělalo vždycky potíže*“.²⁷⁶ Mimo jiné přiznává, že za jejími depresemi stojí i pracovní potíže: „*Tehdy jsem si myslela, že je to opravdu můj konec účinkování v muzikálu, a měla jsem z toho těžkou depresi*“.²⁷⁷ Pouhé 4 články vychází k tématu i v roce 2001 a obdobně řeší jak Ivetiny pracovní, i psychické potíže a spekulují o možném utajovaném vztahu Ivety Romanu Vojtkovi, se kterým se potkala v muzikálu Monte Cristo.

V roce 2002 vychází pouhý jeden článek, jedná se o rozhovor s Ivetou Bartošovou pro časopis Vlasta. Na otázku, zda jí při tvorbě pomáhá smutek a deprese, jako některým jiným umělcům, odpovídá: „*Jsem skoro pořád v určitém přetlaku. Možná díky tomu maluji, hodně obrazů vzniklo v době, kdy jsem měla velké deprese. Tvořím, když jsem v presu, mám starosti nebo mi je smutno, a dost často ty nejlepší projekty vznikaly v době, kdy jsem měla nejvíc práce, byla nešťastná nebo třeba měla obyčejnou chřipku*“.²⁷⁸

²⁷⁶ ANTONYOVÁ, Jana a Anna BEJVLOVÁ. Druhý život Ivety Bartošové. Květy, 11. 2. 2000, str. 7

²⁷⁷ MÁCHA, Dalibor a Michaela Remešová. Zvítězila nad lží a nenávistí. Blesk, 15. 7. 2000, str. 1

²⁷⁸ SEIDLOVÁ, Monika. Vrhla jsem se na zmrzlinu. Vlasta, 16. 10. 2002, str. 10

Pět článků, které vychází v roce 2003, nepřináší žádné zásadní informace. V roce 2004 pak vychází 4 články, mezi nimi i rozhovor se samotnou Ivetou Bartošovou pro internetovou verzi deníku Blesk. Komentuje v něm své deprese, které opět přisuzuje především pracovním problémům. Jejich průběh popisuje takto: „*Přestanu absolutně komunikovat s lidmi, zavírám se sama do sebe a vůbec nevycházím z domu.*“²⁷⁹, zároveň ale dodává, že tyto stavy již zdárně překonala.

V roce 2005 se již počet článků zvyšuje na 15 a to zejména kvůli kolapsu zpěvačky, který proběhl v červnu toho roku. Informovalo o něm hned několik médií. Zatímco deník Blesk mimo spekulací o užití alkoholu a prášků, dává prostor i vyjádření samotné Ivety Bartošové, která kolaps vysvětluje pouhým vyčerpáním, deník Aha! ve svém nedělním vydání přináší tuto informaci: „*Půvabnou zpěvačku odvezli v bezvědomí do nemocnice. Ač bylo zřejmé, že ji položila kombinace prášků a alkoholu, tvrdila, že byla jen vyčerpaná. Aha!: Taková opička pěkně vyčerpá!*“²⁸⁰

Poměrně překvapivě informuje o události i seriózní Deník a jeho regionální mutace v článku s bulvárním nadpisem „*Iveta Bartošová: Proč se předávkovala? Ze žárlivosti!*“. To, že šlo o kolaps v souvislosti s léky a alkoholem v podstatě předkládá jako hotovou věc a svá tvrzení dokládá prohlášeními Zdeňka Bartáka, bývalého manažera Ivety Bartošové, o jejích předchozích kolapsech, které s tímto srovnává: „*Velké emoce a neschopnost je zvládnout, tak popisuje okolí zpěvačky její vztah k mužům. Kvůli depresím bere již řadu let pravidelně prášky. Když se před časem rozcházela s designérem Danem Bartákem, bylo to podobné jako tohle pondělí.*“²⁸¹ Bulvárně pak vyznívá i nadpis článku, který vychází v internetové verzi deníku Mladá Fronta DNES nějaký čas po rozchodu Ivety Bartošové a Zdeňka Podhůrského nazvaný „*Podhůrský si bez Ivety žije vesele*“.

K události se po delší době vrací v říjnu 2005 také časopis Pestrý svět, který přináší informaci: „*S Ivetou Bartošovou to začíná být vážné. Po rozchodu s moderátorem Zdeňkem Podhůrským (45) opět začala užívat uklidňující léky, které ještě nebezpečně*

²⁷⁹ REMEŠOVÁ, Michaela. Bez sexu, v depresích. Blesk.cz, 27. 10. 2004

²⁸⁰ Prdlí, ale slavní. Aha! Neděle, 19. 6. 2005, str. 12

²⁸¹ POSPÍŠILOVÁ, Jana. Iveta Bartošová: Proč se předávkovala? Ze žárlivosti! Benešovský deník, 16. 6. 2005, str. 19

kombinuje s alkoholem.“²⁸² a aniž by uvedl, z jakých zdrojů čerpá, dotazuje se v této souvislosti psychiatra MUDr. Jana Cimického. V podobném duchu jsou i další články z té doby – např. „Ztratí zdraví i syna?“, kde časopis Story dokonce cituje doznání Bartošové k užívání antidepresiv: „*Ano, beru je. Stejně jako půlka lidí v téhle republice.*“²⁸³ nebo „Co se děje s Ivetou“ (Rytmus života, 31. 10. 2005). Některé dokonce spekulují i o tom, že Iveta Bartošová bere drogy, konkrétně kokain.

Tajemstvím opředená byla i další kauza z roku 2006, kdy Iveta Bartošová skončila během svého vztahu s veterinářem Romanem Hankem znovu v nemocnici, tentokrát s pořezanými končetinami. I když ona sama médiím zranění prezentovala takto: „*Byl to obyčejný kuchyňský úraz, když jsem vařila příteli oběd. Upadla jsem na skleněnou mísu se salátem a pořezala se.*“²⁸⁴, média kauzu automaticky prezentovala jako pokus o sebevraždu: „*Poté, co si zpěvačka Iveta Bartošová (40) před pár dny podřezala žíly na pravé ruce a pak skončila na psychiatrii, otec jejího syna Artura Ladislav Štáidl (61) jenom trpí.*“²⁸⁵ Tato spekulativní tvrzení měly dle všeho podpořit i lékařské zprávy. V článku „Zlomenou Ivetu donutili zpívat“ (Rytmus života, 4. 12. 2006) pak autoři kritizují přístup vydavatelství, které nezměnilo datum křtu nového CD zpěvačky ani přes události, které ji postihly nedlouho předtím a nazývají to psychickým vydíráním.

V roce 2007 se v článku „Čeká dítě!“ (Rytmus života, 26. 3. 2007) objevily spekulace o tom, že za odmlku Bartošové může údajné těhotenství. Nabraná kila, která považovali autoři za jeden z projevů zpěvaččina jiného stavu, jsou však o tři měsíce později vysvětlena jako důsledek užívání antidepresiv v článku „Smrtelně tloustne! Víme proč!“ (ŠÍP, 13. 6. 2007). Ke kauze pořezaných rukou se vrací článek „Radil jí, jak spáchat sebevraždu!“ (Aha!, 11. 6. 2007), který tvrdí, že Petr Muk měl na jedné z akcí radit Ivetě Bartošové, jak si správně podřezat žíly a označuje je za „nejslavnější sebevrahy českého showbyznysu“. Značně ironickým tónem napsaný článek „Bartošovou chránili bodyguardi před kuchaři“ pak přináší internetová verze deníku Mladá fronta DNES: „*Na přibližně pěti čtverečních metrech antuky na cestě k pódiu jí na vlastní žádost udělali zdatní bodyguardi koridor, zřejmě proto, aby na Ivetu a jejího syna Artura nespáchali atentát kuchaři*

²⁸² Zralá na léčení. Pestrý svět, 27. 10. 2005, str. 5

²⁸³ Ztratí zdraví i syna? Story, 31. 10. 2005, str. 6

²⁸⁴ Těžká zkouška jejich lásky. Šťastný JIM, 23. 11. 2006, str. 12

²⁸⁵ REMEŠOVÁ, Michaela a Rudolf Šindelář. Ladislav Štáidl: Mám strach o našeho syna! Blesk, 18. 11. 2006, str. 1

z vybraných pizzerií, popřípadě pár přítomných novinářů“.²⁸⁶

Mediální žně pak přichází v červenci roku 2007, kdy Bartošová nastupuje do léčebny v Kroměříži. Samotný nástup zpěvačky na kliniku komentoval např. článek „Do léčebny ji přivezly opilou namol“, který tvrdí, že byla v té době opilá: „*Ve středu těžce opilou Ivetu odvezli do psychiatrické léčebny v Kroměříži na protialkoholní léčení*“.²⁸⁷ O tom, že se zpěvačka léčí primárně z alkoholismu, mluvily i další články, např. „Bartošová na psychiatrii“ (ŠÍP, 23. 7. 2007) či „Ivetina poslední šance“ (26. 7. 2007). To ale vyvracela Arturova chůva Zlata Dvořáková: „*Není pravda, že Iveta přijela do léčebny pod vlivem alkoholu. Sice opravdu hodně přibrala, ale to zase shodí. K léčbě se Iveta rozhodla hlavně kvůli užívání antidepresiv, ten alkohol byl až druhořadý důvod. Iveta je vzorná máma. Šla se léčit dobrovolně. Není to ale žádná alkoholička, jen je slabá a měla problémy s prášky*“.²⁸⁸, což potvrzuje i manažer Bartošové: „*Iveta se léčí především ze závislosti na antidepresivech. Alkohol v tom hraje roli, ale ne tak podstatnou. Uchylovala se k němu poté, co jí antidepresiva nezabírala*“.²⁸⁹

Dále články komentovaly její pobyt na klinice, řešily, zda jí neodeberou syna Artura z péče, kdo léčení platí, vztah zpěvačky s Romanem Hankem a v neposlední řadě začaly i spekulovat o tom, co bude, až jí z léčení propustí. Začaly se také objevovat souhrnné články pojednávající o celebritách, které se kdy léčily na psychiatrii.

V srpnu roku 2007 pak v Magazínu Mladé fronty DNES vychází zajímavý shrnující článek, který řeší, proč je Iveta Bartošová tolik v hledáčku médií: „*Letos o ní vyšlo tři sta patnáct článků. Nikdo jiný z českého showbyznysu neplní časopisy tak jako ona. Nenatáčí nová cédéčka, v televizi ji nevidíme, nekonzertuje. Přesto se o ní mluví. O jejích pořezaných zápěstích, o návštěvách psychiatrie, o kilech, která přibrala*“.²⁹⁰ a komentuje také to, jakým způsobem s médii spolupracuje: „*Zvláštní zážitek je dělat s ní rozhovor. Je milá, usmívá se, ale z každého slova je znát, že si dává pozor. Je nejistá. Odpoví na otázku a vzápětí se zeptá: ‚A co myslíte vy?‘ Pak za pár dní telefonuje, že si odpověď rozmyslela*“.

²⁸⁶ (bak, off) Bartošovou chránili bodyguardi před kuchaři. Revue.iDnes.cz, 12. 6. 2007

²⁸⁷ CEJPOVÁ, Helena, Michaela REMEŠOVÁ a Miroslav HOMOLA. Do léčebny ji přivezli opilou namol! Nedělní Blesk, 22.7.2007, str. 10

²⁸⁸ (ina) Její cesta na dno... před světem. Aha! Neděle, 29. 7. 2007, str. 9

²⁸⁹ WILKOVÁ, Scarlett. Sláva a pád. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 8. 2007, str. 14

²⁹⁰ WILKOVÁ, Scarlett. Sláva a pád. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 8. 2007, str. 14

Otázka: Požádal vás někdo ruku? Odpověď: Ne, nikdy. Za pár dnů žádá odpověď změnit na: Ano, samozřejmě. Další příklad. Mluvily jsme o tom, proč se často svěřuje s osobním životem bulvárním novinářům. Stěžovala si, že jí volají a číhají na ni u domu. Později telefonovala, že má nové znění odpovědi. Přibyla v ní její zmínka o tom, že má nového přítele. Vzápětí dodala, že jí ničí vztahy, když se o každém jejím partnerovi hned píše v novinách. Jeden z jejích bývalých spolupracovníků o ní s nadsázkou říká: ‚Umřela by, kdyby se o ní nepsalo. A hodně pro to sama dělá.‘²⁹¹

Po návratu z léčebny média řešila konec vztahu zpěvačky s Romanem Hankem, její boj s Ladislavem Štáidlem o syna Artura a také to, že o zpěvačku a její vystoupení není zájem, což potvrzuje i umístění v anketě Český slavík až na 18. místě. V lednu 2008 je řešena v souvislosti se skandální knihou o Karlu Svobodovi, kde byla označena jako jeho milenka.

V únoru 2008 pak přináší server super.cz rozhovor se samotnou Ivetou Bartošovou převzatý z časopisu Spy, který pojednává o jejím léčení, ale hodně také o tom, jak vnímá přístup médií ke své osobě a synovi. Uvádí v něm např. i to, že jí poskytování rozhovorů a celkově činnost médií vadí, ale chápe, že je to součást mediálního světa. Vzhledem k těmto skutečnostem přináším celý přepis některých otázek z rozhovoru:

„Prožila jste velmi těžké období. Máte pocit, že to zlé je už konečně za vámi?

Nemám. Bylo to sice těžké období, ale bylo jen moje. Ted' mám pocit, že patří všem.

Donekonečna dostávám podobné otázky, jako je tahle. Ano, byla jsem nemocná, ano, léčím se z depresí. Když se na to, co o mně neustále média píšou, podíváte, tak se tomu nebudete ani divit. A klid nemám nejen já, ale ani moje okolí, zejména můj syn, kterého jsem se snažila a snažím před zájmem tisku chránit. A to si ještě někteří lidé myslí, že všechno tohle dělám schválně, abych byla v novinách.

Spy vám proto dává prostor, abyste se ke svým problémům vyjádřila, bez manipulací, příkras a tlaků, jako to dělají jiná média...

Přesně tak, ráda bych v tom udělala jasno: Nestojím o to, abychom já nebo Artur měli neustále někoho v patách. Nechci donekonečna vysvětlovat, proč není Artur s mámou a jde

²⁹¹ WILKOVÁ, Scarlett. Sláva a pád. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 8. 2007, str. 14

s Goldou na Pražský hrad, protože jsem v ten den někde na Slovensku, protože musím vydělávat peníze. Nechci ukazovat svou fenku Gejšu jen proto, že ji sousedé pár dní neviděli a někde se napíše, že nemám ani na žrádlo pro psa, a proto jsem ji dala pryč. Chápete, že to špatné období kvůli zlým a nenávisným článkům, které raději ani nečtu, ale stejně se ke mně někudy donesou, prožívám vlastně teď. A myslíte, že mi to pomáhá?

Kdy myslíte, že ve vašem životě nastal zlom a vy jste se začala řídit z kopce?

Neřítila jsem se z kopce. Možná jsem stála na kraji nějaké propasti, ale včas se mi podařilo vyhledat pomoc. Byla jsem to já sama, kdo se zodpovědně rozhodl pro radikální řešení. Naštěstí normální lidi to pochopili a nebrali příliš vážně novinové titulky, které si můžete vyhledat sami a které mi připadají, že jsou až na hranici žalovatelnosti. Rozhodla jsem se to ignorovat, být nad věcí, ale přiznám se, že mi to léčení moc neusnadňovalo. Zkuste si představit, že se takhle píše o vás. A proč? Protože se snažím dostat nad hladinu a jenom trochu dýchat. Jenže o těch, kteří se v něčem utopili, se tak krásně čte. Hlavně že se to stalo někomu jinému.

Vybavujete si ten nejhorší okamžik, který jste v léčebně v Kroměříži zažila?

Brala jsem léčebnu jako útulek, do kterého člověk utíká, aby byl někde schovaný, aby za ním nikdo nemohl. Těšila jsem se na to, že budu pár týdnů zavřená a budu mít na chvíli pokoj od světa, ve kterém mi v té době nebylo dobře. Potřebovala jsem si odpočinout, postavit se znovu na nohy, mít klid a najít pomoc. Takže ten nejhorší okamžik nastal, když bulvární média zajásala, že mají v okurkové sezoně o čem psát, a vyslala za mnou celou armádu slídlů, kteří na mě číhali na stromech, pomalu i na záchodě. Naštěstí mi pomáhali ostatní pacienti a chránili mě, jak to jen šlo.

Přesto musely poslední události s Arturem dost zamávat. Jak se ho nyní budete snažit uchránit před pomluvami a pozorností médií?

Zkuste si přečíst, co se o mně a bohužel i o Arturovi píše v novinách. Musí vám být jasné, že už je ve věku, kdy tyhle věci vnímá a dovede je posoudit. Ví, jak je to doopravdy, a čte, jak si to vybásnil nějaký pisálek od svého počítače, protože to dobře prodá. Takže si uvědomuje tu nespravedlnost. Marně mu vysvětluji, že kdyby se psala jen pravda, pak by to asi nikdo nečetl. Základem bulváru je příběh. A když nemáte opravdový příběh, tak si ho musíte vymyslet. Já jsem se s tím smířila, ale Artura to štve. A obrana proti tomu žádná

*neexistuje. Pokud s tím půjdete k soudu, média se budou bavit o to víc.*²⁹²

Další články několikrát srovnávají její osud s americkou zpěvačkou Britney Spears a řeší pak zejména soud, který Artura svěřil do péče Ladislava Štáidla. U soudu měla svědčit i chůva nazývaná Golda a samotná zpěvačka se ho nezúčastnila, protože byla pracovně v Dubaji, což některá média označila za zbabělý útěk či spekulovala o jejích dalších problémech. V rozhovoru pro deník Aha!, který jako jediný z českých médií přinesl rozhovor se zpěvačkou přímo z Dubaje, Iveta Bartošová vše vyvrací a komentuje i své vystoupení.

Další dva rozhovory přímo se zpěvačkou pak vychází v dubnu roku 2008, jeden ve Story a druhý v Blesk magazínu. Na otázku, zda za její pobyt v léčebně můžou i muži, se kterými byla, odpovídá, že chyba byla spíš v ní a její naivitě. Opět komentuje práci médií: *„Fotografové se předháněli v tom, kdo získá fotografii, která by nejlépe ukázala, jak je na tom Bartošová špatně. Co je to za život, když vás nepřetržitě někdo sleduje, máte fotografie za dveřmi, jezdí za vámi a cíhají na každou drobnost, která by se dala zveličit, nafouknout a prodat do novin? A když nic nenajdou, vymýšlejí si nepravdivé příběhy. Není to nic příjemného“.*²⁹³

Mimo to v jednom z rozhovorů také uvádí informaci, že deprese nemá a byla tak léčena se špatnou diagnózou: *„Já ale deprese opravdu nikdy neměla. Byla jsem teď na pětihodinovém psychiatrickém vyšetření, kde konstatovali, že jsem úplně v pořádku. Prý ani ambulantní protialkoholní léčbu nepotřebuju. Byly to opravdu jen stavy přepracovanosti a úzkosti. Začala jsem z toho blbnout“.*²⁹⁴ Toto prohlášení vyvolalo další vlnu článků s titulkou typu: *„Bartošová odmítá léky: Antidepresiva jsem brala zbytečně! Iveto, jsi si jistá?“* (super.cz, 30. 4. 2008). Dále je řešena její snaha o návrat do normálního života, hubnutí, poměr s Jiřím Pomejem, včetně plánované svatby i jejich sexuálního života a také odložený soud o péči o Artura, který je na webu bleskove.centrum.cz uveden v článku s titulkem: *Iveta Bartošová se znovu zblázní. Syna nedostala. Tento článek mluví i o drogách: „Tahanice o syna Artura mezi Ivetou Bartošovou a Ladislavem Štáidlem trvá*

²⁹² Iveta Bartošová: Snažím se dostat nad hladinu. Super.cz, 9. 2. 2008

²⁹³ NEČAS, Luboš. Chci být s Arturem! Story, 7. 4. 2008, str. 74

²⁹⁴ REMEŠOVÁ, Michaela. Začala jsem blbnout. Blesk magazín, 4. 4. 2008, str. 4

od té doby, co Iveta začala mít problémy s alkoholem, drogami a depresemi“.²⁹⁵

Na podzim roku 2009 se začíná spekulovat o problémech manželství Ivety Bartošové a Jiřího Pomejeho, o údajném potratu zpěvačky a dalším kolapsu. Z nejmenovaného zdroje pak přináší článek „Bartošová na kapačkách: Je jako malé dítě, říkají známi“ tuto citaci: „*Ona je velice labilní. Když něco nezvládne, strčí hlavu do písku. Prostě se schová, nejlépe do nemocnice. Když je nemocná, tak jí přece nikdo nesmí ubližovat. V tom je jako malé dítě*“.²⁹⁶ Poté, co zpěvačka dle médií vyhodila ze svého domu manžela Jiřího Pomejeho, přichází články o tom, že se schovávala v autě pod dekou a média spekulují o tom, proč. Jeden ze známých zpěvačky to pak vysvětluje takto: „*Šla se v noci napít, sklouzla a o sklenici si rozbila obličej. Málem přišla o oko a tvář měla plnou krve*“²⁹⁷, což média ihned komentují: „*Podobnou historku nemá Iveta poprvé. Když se naposledy pokusila o sebevraždu a podřezala si žíly, všem tvrdila, že v kuchyni upadla na salátovou mísu*“.²⁹⁸

Od února 2010 pak média začínají přinášet úryvky z knihy, kterou o zpěvačce vydala bývalá chůva Artura, Zlata Dvořáková (např. Jak Bartošová hrozně pila a měla deprese!, bleskove.centrum.cz, 26. 2. 2010), v květnu 2010 komentují její hubnutí (Iveta Bartošová zázračně zhubla! Dvě brady má ale pořád!, super.cz, 20. 5. 2010) a píšou o ní v souvislosti s úmrtím Petra Muka (Smrt Petra Muka Bartošovou totálně odrovnala, blesk.cz, 30. 5. 2010). Dále srovnávají informace, které zpěvačka poskytla médiím, s těmi, které jsou v knize Dvořákové a přináší informace o rozvodu manželství s Pomejem i jeho výpověď o životě s Ivetou Bartošovou: „*Podle Pomejeho slov byl život s Bartošovou k nesnesení. Propadala depresím, začala znovu pít a podléhala nečekaným záchvatům vzteku, při kterých házela mobilem i večeří*“.²⁹⁹

Že na tom zpěvačka opět není nejlépe, se mělo ukázat i na jedné z akcí: „*Zpěvačka se svým chováním sama usvědčuje. Nesouvislé blábolení, náhlé propukání v pláč a absolutní ztráta sebekontroly, jaké Bartošová předvedla na Slovensku v pořadu Adely Banášové, jsou dostatečně usvědčující nejenom pro odborníky z řad psychologie, ale i pro*

²⁹⁵ (veš) Iveta Bartošová se znovu zblázní. Syna nedostala. Bleskove.centrum.cz, 14. 8. 2008

²⁹⁶ Bartošová na kapačkách: Je jako malé dítě, říkají známi. Bleskove.centrum.cz, 1. 10. 2009

²⁹⁷ Iveta Bartošová (43) skrývá svou krvavou tvář. Blesk.cz, 25. 11. 2009

²⁹⁸ Iveta Bartošová (43) skrývá svou krvavou tvář. Blesk.cz, 25. 11. 2009

²⁹⁹ (lu) Úlety Bartošové, sex podle Barrymoreové. Co týden dal. Tyden.cz, 7. 8. 2010

širokou veřejnost!“³⁰⁰ V rozhovoru z října 2010 ale zpěvačka vyvrací jak alkoholismus, tak to, že by brala léky na deprese. Své nepovedené vystoupení svádí na únavu (Rozvedená Bartošová: Deset měsíců bez sexu, blesk.cz, 24. 10. 2010). V dubnu roku 2011 zpěvačka slaví 45. narozeniny. Média při té příležitosti přináší shrnující články o jejím životě. V červnu už ale přichází s informací, že je Bartošová opět na léčení na psychiatrii, což potvrzuje i její manažer Richard Dušák. Přesto, že se dle něj očekává dlouhodobější léčba, zpěvačka opouští kliniku již po dvou dnech a odjíždí se svým tehdejším přítelem Domenico Martuccim do Itálie, aby se léčila tam. (Bartošová odešla z psychiatrie, v léčbě bude pokračovat v Itálii, revue.iDNES.cz, 23. 6. 2011).

Nedlouho poté poskytuje velký rozhovor Magazínu Mladé fronty DNES, kde tvrdí, že média řídí její život: „Protože na mě vydělávají hodně peněz. Když se na titulní straně objeví Iveta Bartošová, tak se to prodá.“³⁰¹, zároveň ale přiznává, že jim občas nahrává sama svým stylem života: „Tak dobře, přiznávám. Můj život je buď černá, nebo bílá, nikdy nic uprostřed; taková jsem se narodila. Jsem velmi emotivní, citlivá. Bohužel“³⁰² Na otázku, zda netrpí maniodepresí, odpovídá: „Ne. Byla jsem na vyšetření a nemám ji, nemám ani deprese. Mám jenom úzkosti; jsem moc citlivá, emotivní, a to je všechno.“³⁰³ a vinu přikládá svému dětství a matce: „Není to snadné vyslovit, to bych musela nařknout svoji rodinu. Ale řeknu to: stačila jedna mámina věta, když mi byly čtyři roky. Máma mi dala najevo, že vlastně nepatřím do rodiny, byla jsem druhá z dvojčat. Ta nechtěná. Až si to matka přečte, tak bude strašně trpět, ale je to pravda. A já jsem teď velmi pravdivá“³⁰⁴

V srpnu 2011 média tvrdí, že se Iveta maskuje pod parukou, což Jiří Pomeje komentuje takto: „Iveta má doma plnou skříň paruk, blond'até, černovlasé, krátké, dlouhé. Když už nebyl nikdo, kdo by jí došel pro pití, nasadila jakoukoliv paruku, vzala auto a jela si pro chlást“³⁰⁵ Nedlouho poté přináší média informace o její další hospitalizaci i následném odchodu z nemocnice: „Bartošová, která v pátek spolykala větší množství prášků a na poslední chvíli jí zhroucenou v koupelně našla Arturova chůva, zmizela

³⁰⁰ Je z ní loutka v rukou sekty! Rytmus života, 20. 9. 2010, str. 4

³⁰¹ POLÁČEK, Tomáš. Iveta Bartošová. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 6. 2011. str. 10

³⁰² POLÁČEK, Tomáš. Iveta Bartošová. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 6. 2011. str. 10

³⁰³ POLÁČEK, Tomáš. Iveta Bartošová. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 6. 2011. str. 10

³⁰⁴ POLÁČEK, Tomáš. Iveta Bartošová. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 6. 2011. str. 10

³⁰⁵ Bartošová nakupuje v paruce! Proč se maskuje? Blesk.cz, 11. 8. 2011

z nemocnice Pod Petřínem“.³⁰⁶ Později řeší její rozchod s Domenicem Martuccim a prohraný soud o opatrovnictví syna Artura. Nebývalého zájmu, zejména bulvárních médií, o zpěvaččinu osobu si všimají i autoři některých článků: „Statistiky dokazují, že Iveta Bartošová patří mezi tváře, které – skandál neskandál – nesou zlatá vejce. Vsadil na to i deník Blesk. V „rekordním roce“ 2009 se zpěvačka objevila na jeho stránkách 150x, což znamená téměř jednou za dva dny! Hned 30x ji vedoucí vydání dali na titulní stránku“.³⁰⁷

Největší mediální tlak ale přichází v období, kdy je se svým posledním přítelem a později manželem Josefem Rychtářem. Média nadále rozebírají podrobně její psychické problémy, přináší názory odborníků i jejích kolegů na zpěvaččin stav. Michal David k tomu např. uvádí: „Vím, že s ní vždycky cloumaly emoce. Nezvládla asi ani období slávy, začala brát prášky na deprese a pít, a to byl začátek toho nevalného konce, který v tuhle chvíli prožívá“.³⁰⁸ Ironicky o zpěvačce píše dokonce i některá seriózní média: „Ehm... když pomíneme, jak stabilní naše vlády jsou, proč se český daňový systém mění častěji než partneři Ivety Bartošové?“.³⁰⁹ Pavel Novotný, tehdy šéfredaktor bulvárního webu extra.cz, pak v otevřeném rozhovoru o fungování bulvárních médií kauzu kolem zpěvačky komentuje takto:

„Český bulvár léta žije z Ivety Bartošové. Nezdá se vám, že už je to v poloze, že tu ženu jednoduše zabijete?

Samozřejmě, my ji skutečně zabijeme. Ona se však zabíjí i sama, ale o tom se nebavme. Faktem je, že na ní dlouhá léta parazitujeme, lidsky ji už i lituji. Uvědomuji si, že když ji vyfotí pomočenou, je to nedůstojné, a že skutečně přispíváme k jejímu blížícímu se konci. Na druhé straně ona nám svým způsobem života neuvěřitelně nahrává. Každá země má svoji Bartošovou, ale takovýto rozměr to asi nemá nikde. Uznávám, že poslední dva roky už ani sama neví, co se kolem ní děje, a to je na tom nejsmutnější. Když s ní žil Jiří Pomeje, ten alespoň kapitalizoval všechno, co Ivetě bulvár dělal. Teď z toho nic nemá.

³⁰⁶ Bartošová utekla z nemocnice: Nikdo neví, kde je! Bleskove.centrum.cz, 15. 8. 2011

³⁰⁷ VEJVODA, Marek. Bartošová: osobní tragédie jako zlatý důl. Fenomén bulváru za téměř 150 milionů?, Kraus, 14. 11. 2011, str. 85

³⁰⁸ Iveta Bartošová: Štaidl Artura nechtěl! Ahaonline.cz, 1. 4. 2012

³⁰⁹ Polské rohlíky a české daně. E15.cz, 7. 9. 2012

Ona je objektivně psychicky nemocná a závislá na alkoholu. Neměla by být psychická nemoc hranicí, za kterou už nepůjdete? Přece jen je rozdíl pronásledovat zdravého, přičetného člověka, nebo kopat do trosky.

*Máte pravdu, ta hranice by tam měla být. Problém je, že informace o Bartošové jsou tak hodně žádané, že to jinak nejde. Poptávka po ní je neskutečná, články o ní si otvírají i lidé, kteří bulvár nečtou. Pak jdou hranice stranou a budeme na ní parazitovat až do konce a ještě půl roku po něm. Je to tvrdé a morálně špatné, ale tak to je. U vás na Slovensku je to konzervativnější.*³¹⁰

Za nejvíce agresivní článek, který byl napsán o Ivetě Bartošové, bych přesto označila „Prázdné hroby“ v časopisu Maxim, kde autor Ivan Březina píše: „*U některých lidí bychom byli rádi, kdyby zmizeli, ale nemizejí a nemizejí*“³¹¹ a to právě v souvislosti se zpěvačkou: „*Letos v srpnu zato podle deníku Aha! „záhadně zmizela“ Iveta Bartošová. Už jsme se radovali, ale bohužel se ukázalo, že ji její tehdejší milenec Martucci jen „odvezl za akutní pomoci neznámo kam“. Český řečeno bumbala a skončila v pakárně.*“³¹² V článku je též použito velmi vulgárního vyjadřování.

Média později rozebírají aféru se Zdeňkem Macurou, svatbu Bartošové s Rychtářem a přináší dokonce i informace o údajném zneužívání zpěvačky v dětství: „*Zpěvačka v alkoholu pravděpodobně utápí traumata, jež zažila jako malá holčička. Jaké peklo si prožila, naznačil její léčitel Jan Saavedra. Na vině může být problematický vztah s otcem Karlem Bartošem, jehož před pěti lety alkohol dokonce připravil o život. Podle tajného zdroje magazínu Sedmička měl Ivetu v dětství zneužívat vlastní otec.*“³¹³

V dubnu 2014 po odvysílání reportáže o zpěvačce ve VIP zprávách na FTV Prima přichází Blesk s článkem „Strach o Ivetin život“ (Blesk, 22. 4. 2014), kde stav Ivety Bartošové komentují jak její bývalí spolupracovníci, tak i čtenáři webového serveru blesk.cz. Nedlouho poté ale již opravdu přichází zprávy o zpěvaččině úmrtí, a to jak ze strany seriózních: „*Zpěvačka proslulá skandály spojenými se závislostí na alkoholu*

³¹⁰ ZÁRODŇANSKÝ, Rastislav a Karol SUDOR. Manipulátorka Bílá, dohody s hvězdami. Novotný odkryl praktiky bulváru. Revue.iDNES.cz, 23. 7. 2013

³¹¹ BŘEZINA, Ivan. Prázdné hroby. Maxim, 14. 12. 2011, str. 76

³¹² BŘEZINA, Ivan. Prázdné hroby. Maxim, 14. 12. 2011, str. 76

³¹³ Jak to chodilo u Bartošů? Bratr Džambulky promluvil o sexuálním zneužívání! Nova.cz, 1. 8. 2013

a léčích tragicky zemřela 29. dubna 2014, ³¹⁴ tak bulvárních médií: „Iveta Bartošová spáchala sebevraždu! Její život je protkán slávou, pády, vzestupy a dalšími pády. Léčila se závislostí na práscích, alkoholu i depresí. Svůj život si nakonec vzala sama, když skočila pod vlak na přejezdu v Uhříněvsi“.³¹⁵

Jméno zpěvačky ale plní titulní strany novin ještě dlouho poté. Média spekulují o důvodech, které ji k činu vedly, přináší názory odborníků, rozebírají její obrazy i údajný dopis na rozloučenou, hojně informují o Josefu Rychtářovi i Arturovi. Přináší také velké množství článků, které shrnují Ivetin život i partnery. Někteří autoři kritizují média za to, jak o psychicky nemocné zpěvačce psali: „Skličuje mne cynismus, s nímž někteří lidé dokážou útočit na ženu v depresích, která již nevěděla kudy kam. Kteří chrlí na její adresu jeden nechutný „vtip“ za druhým a vůbec neřeší, jak bude jejímu synovi, až si něco z toho přečte. Jakoby sami neměli děti, jako by neměli úctu sami k sobě. Možná nemají. Třeba právě takto ve virtuálním světě ulevují svým nahromaděným frustracím a léčí svou deprivaci, že je vlastně nemá nikdo rád“.³¹⁶

Redaktor David Zápál z webu super.cz ale tvrdí, že to, co se dostalo na veřejnost, byla stále jen velmi malá část toho, co měli skutečně k dispozici: „Média, mluvím za sebe, zveřejňovala tak patnáctinu toho, co o Ivetě Bartošové věděla, protože v jejím případě tam bylo v posledních letech tolik strašných věcí, že bychom tu hranici nikdy nepřekročili. Stejně po její smrti každá redakce dostala spoustu snímků velmi dehonestujících. Víme, v jakém stavu ji nalézali její partneři, máme to natočené a podobně, ale nikdy bychom to nepoužili“.³¹⁷

3.1.2 Petr Muk

Pro spojení „Petr Muk deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 609 článků, z čehož 152 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance či proto, že se jednalo o články na blogu. Ze 457 relevantních článků pak bylo ještě 87 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 370 článků.

³¹⁴ Iveta Bartošová. Zprávy.iDNES.cz, 29. 4. 2014

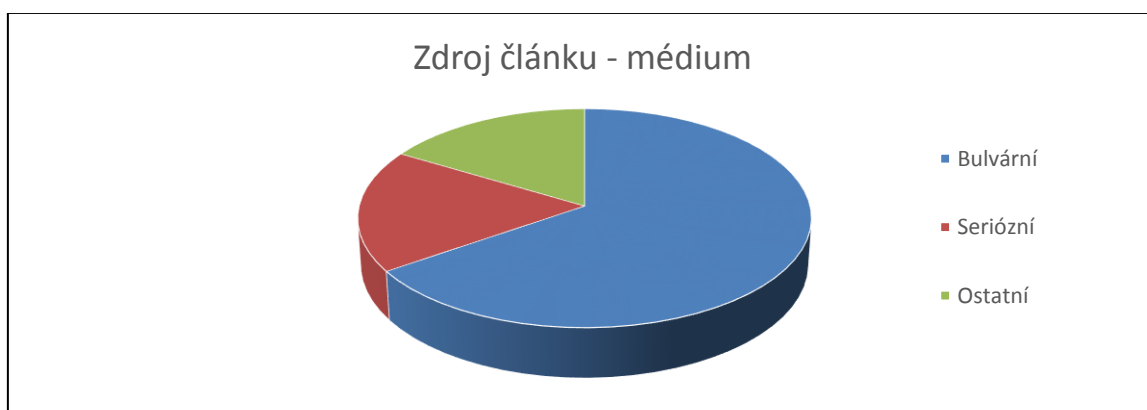
³¹⁵ Drsný život Ivetě Bartošové: Sláva, pády, návraty, závislosti a nepovedené vztahy. Tn.cz, 29. 4. 2014

³¹⁶ ŘEZANKA, Marek. Klovou, až uklovou... Denikreferendum.cz, 30. 4. 2014

³¹⁷ (lub) Uctívanou i opovrhovanou Bartošovou nikdo nechránil, ba naopak. Ct24.cz, 5. 5. 2014

Z těchto článků celkem 242 pocházelo ze strany bulvárních médií, 67 ze strany seriózních a 61 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak ve 315 případech jednalo o článek, v 55 případech o rozhovor, z čehož v 28 případech byl veden přímo s Petrem Mukem na nejrůznější témata, nejčastěji však ohledně jeho psychického onemocnění. Tyto rozhovory budou jedním ze stěžejních bodů kvalitativní analýzy.

Jak se počet článků vyvíjel dle měsíců, můžeme vidět v grafu. Nejvíce jich bylo napsáno v měsíc úmrtí zpěváka, tedy v květnu 2010 (80 článků) a v měsíci následujícím (28 článků). Druhým silným obdobím byl poté leden (16 článků) a únor roku 2007 (27 článků), kdy se o Petrovi Mukovi psalo v souvislosti se sebevraždou jeho přítele, skladatele Karla Svobody. Zvýšený počet článků byl nalezen také v období května (9 článků) a června (6 článků) roku 2006, tedy poté, co Petr Muk zkolaboval a byl nějaký čas hospitalizován na psychiatrii.

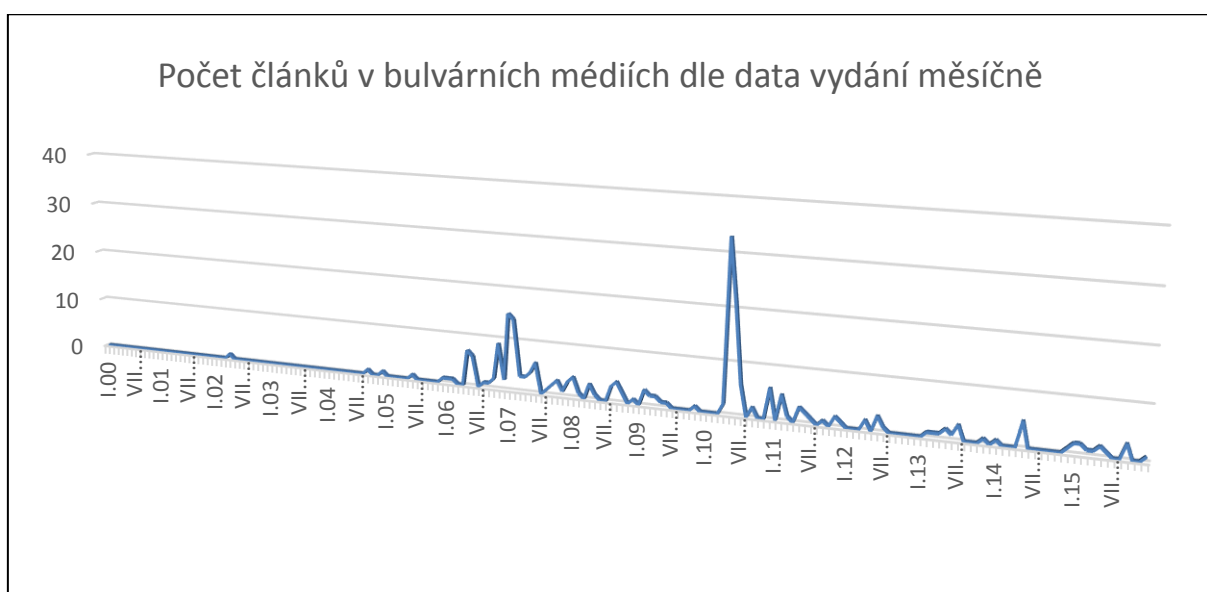
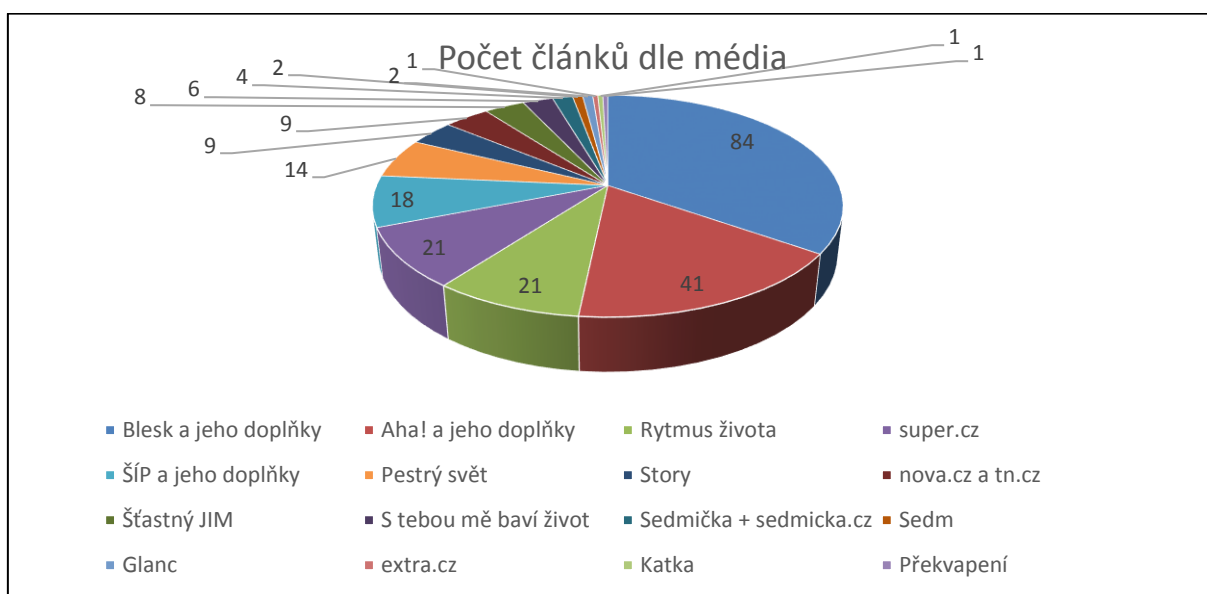

Bulvární média

Nejvíce se z bulvárních médií o téma Petra Muka a depresí zajímal deník Blesk a

jeho doplňky (84 článků) a deník Aha! a jeho doplňky (41 článků). Následovala média Rytmus života (21 článků), super.cz (21 článků), deník ŠÍP a jeho doplňky (18 článků) a Pestrý svět (14 článků). Ostatní média se o téma zajímala v menším množství (méně než 10 článků za celé období).

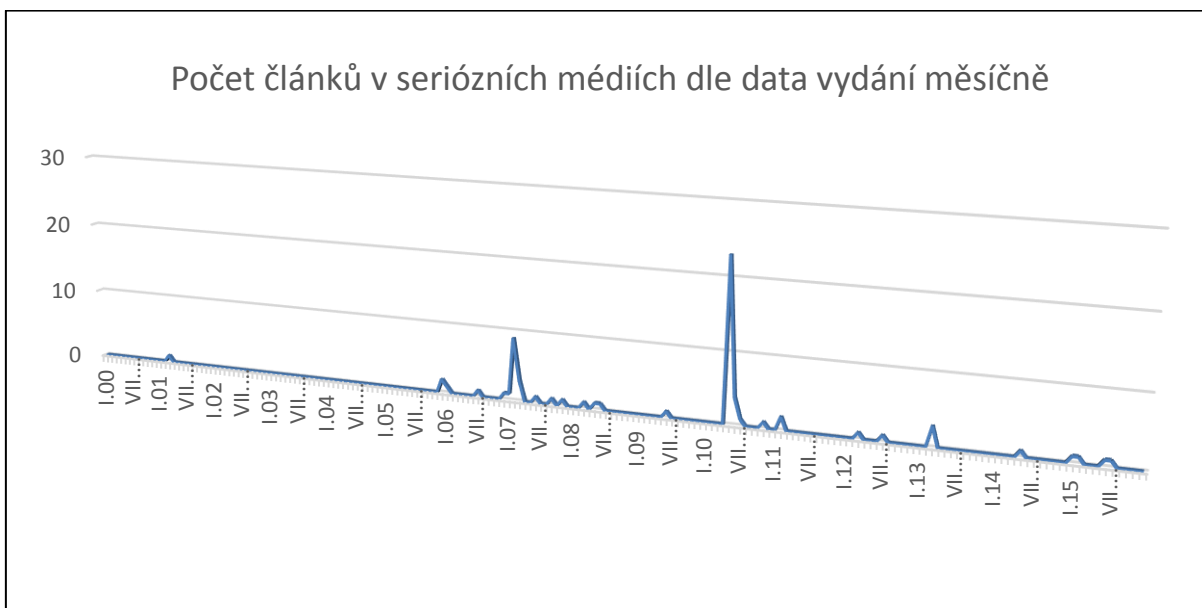
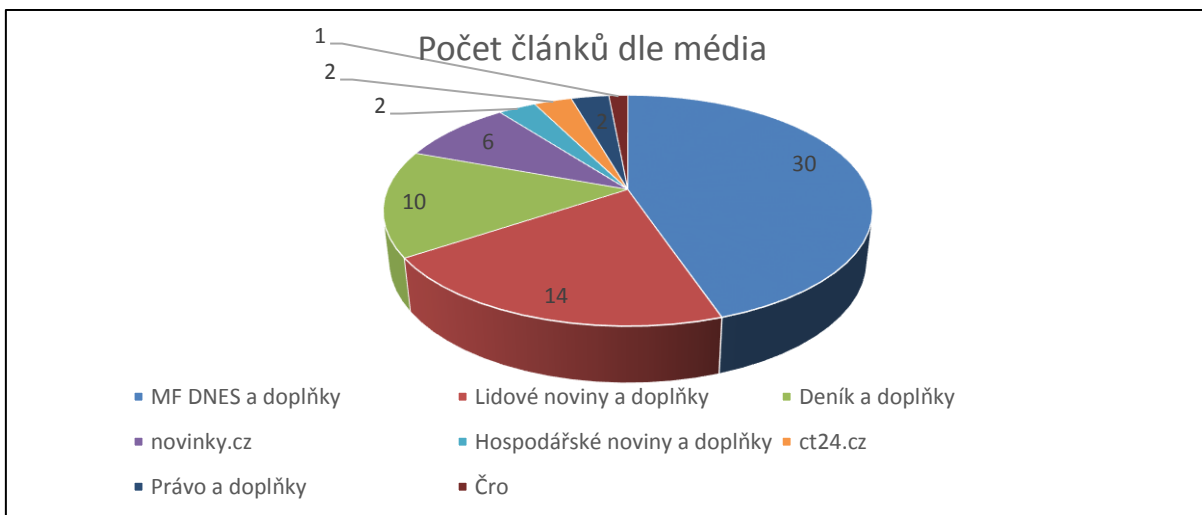
Mezi autory se nejčastěji objevuje jméno Heleny Cejpové a Sašy Šeflové, redaktorek deníku Blesk. Pokrytí témat se časově shoduje s mezníky všech médií.

Seriózní média

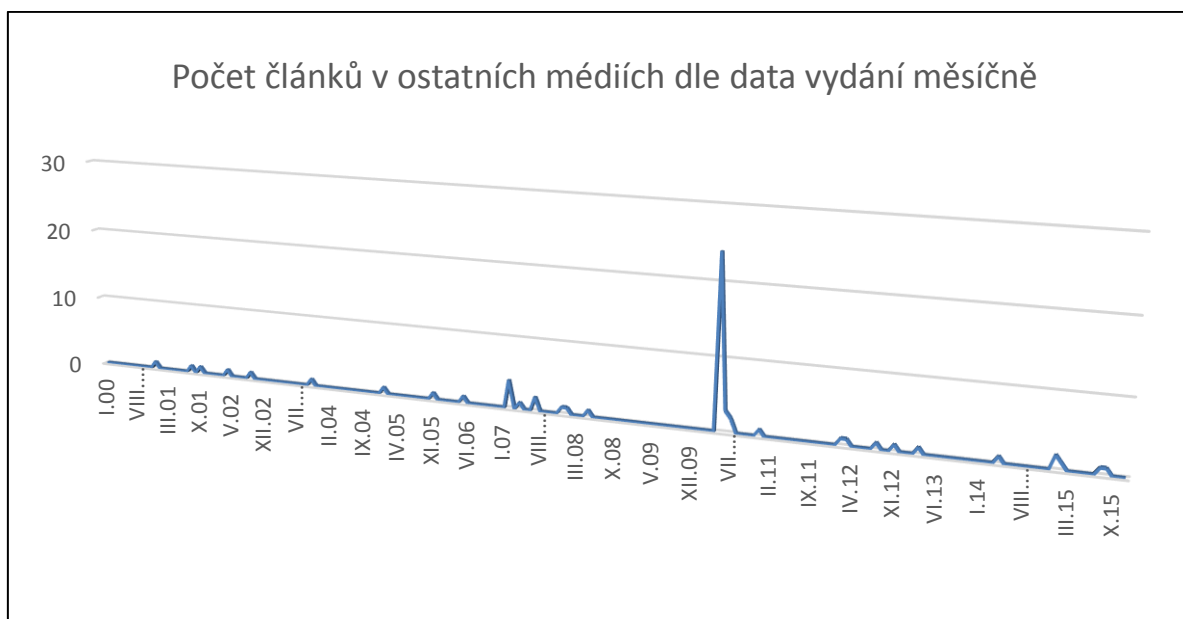
Ze seriózních médií o tématu nejvíce psala Mladá fronta DNES a její doplňková

média (30 článků), Lidové noviny s doplňky (14 článků) a Deník s jeho doplňky (10 článků). Ostatní média ve sledovaném období k tématu napsala méně než 10 článků. Období s nejčastějším výskytem článků se shoduje s celkovým přehledem i bulvárními médii.

Ostatní média

I u ostatních médií je období s nejčastějším výskytem článků shodné, pouze výrazněji dominuje květen 2010, tedy měsíc úmrtí zpěváka. V souvislosti s ním o zpěvákovi psala ostatní média nejvíce.

Kvalitativní analýza

Na začátku je o Petru Mukovi psáno v souvislosti s depresemi jen ojediněle. V jednom z článků ale komentuje, jak ovlivnila jeho život sláva: „*Heslo sex, alkohol a drogy patřily vždycky k životu muzikantů. Já si tu slávu ani moc neužíval, cítil jsem vnitřní rozervanost - na jedné straně vyprodané haly, na druhé krachující osobní život. Jistě hodně zkazil šoubyznys. A agresivní fanynky - dokud jsme se nevymazali z telefonního seznamu, otrávily mé ženě hodně večerů.*“³¹⁸ a i když popírá, že by někdy užíval drogy, přiznává svou náklonnost k alkoholu: „*Drogy mi nic neříkají, můj strop je láska k vínu a dobrému pivu.*“³¹⁹ V rozhovoru pro Lidové noviny z roku 2005 pak říká: „*Při práci se vždycky nasbírají endorfiny. Prostě, jakmile nezpívám nebo netočím, mám skoro depresi.*“³²⁰ Média také řeší jeho rozchod s Míšou Klímkovou.

První spekulace o tom, že by měl Petr Muk trpět maniodepresivní psychózou, se pak objevují v roce 2006, kdy je zpěvák hospitalizován na psychiatrii, v člancích deníku Aha!. Ten později diagnózu i potvrzuje, přestože jeho nejbližší okolí o důvodu hospitalizace mlčí: „*Za jeho hospitalizaci na psychiatrické léčebně může takzvaná maniodepresivní psychóza. Touto vážnou psychickou nemocí trpí zpěvák už několik let*

³¹⁸ ŘÍHOVÁ, Klára. Pařím už jen podle diáře. Story, 13. 12. 2004, str. 26

³¹⁹ ŘÍHOVÁ, Klára. Pařím už jen podle diáře. Story, 13. 12. 2004, str. 26

³²⁰ VIZINA, Petr. Nejdřív jsem byl mánička. Lidové noviny, 17. 12. 2005, str. 13

*a snaží se to utajit“.*³²¹ Později o tom hovoří i Pestrý svět (Nemocný po zbytek života, 25. 5. 2006) či Story (Petr Muk bojuje se zákeřnou nemocí, 22. 5. 2006).

Zpěvák sám ale o přesném důvodu nemluví ani po propuštění z léčení. V rozhovoru pro Mladou frontu DNES v červenci 2006 mluví stejně jako jeho manažer pouze o přepracování a depresích. Svou diagnózu, drogy, ani to, zda chtěl spáchat sebevraždu, nechce komentovat (Muk: Byla to naprostá beznaděj, 8. 7. 2006). Později je v bulváru řešen v souvislosti s údajnou potyčkou a nadměrným pitím, on sám to ale vyvrací v rozhovoru pro časopis S tebou mě baví život, kde uvádí, že má alkohol v malé míře povolený a říká, že lži ze strany bulváru mu vadí hlavně kvůli jeho rodičům (Petr Muk: Rabín pije pivo, prý mu to doktor povolil, 1. 11. 2006). Nedlouho poté ale opět končí na psychiatrii, což potvrzuje i jeho manažer a bulvár spekuluje, zda důvodem jeho zhoršeného stavu není i nařčení z nemanželského dítěte ze strany Martiny Janderové (Muk je na psychiatrii, ŠÍP, 4. 11. 2006). Deník Aha! s ní přináší v nedělním vydání rozhovor na toto téma (Muku, tohle je tvoje dítě!, 17. 12. 2006)

V roce 2007 přichází spekulace, že se měl Petr Muk pokusit o sebevraždu, on sám to ale vyvrací (Muk: Je to blbost!, ŠÍP, 20. 1. 2007), Pestrý svět zase přináší informaci o údajném psychickém teroru ze strany rodiny jeho manželky (Domácí teror ho brzy zničí, 25. 1. 2007). V tomto roce také zpěvák poprvé otevřeně mluví o své diagnóze: *„Jsem teď na Lithiu, což je lék, který bral Miloš Kopecký celý život. Pro mě už je to do budoucna asi taky lék, bez kterého nebudu fungovat. Ten v rámci mé nemoci - bipolární afektivní poruchy, což je maniodepresivní psychóza, stlačuje jak manickou fázi, tak tu depresivní“.*³²²

Dále je o něm psáno také v souvislosti s úmrtím Karla Svobody, který se mu údajně měl také svěřit, že trpí depresemi a jehož smrt si zpěvák kvůli tomu vyčítal. Při té příležitosti se také zpěvák přiznává k pokusům o sebevraždu: *„Měsíc jsem se trápil, nic mě nezajímalo, přitom jsme čekali Noemi. Spolykal jsem čtyři plata lexaurinu, u kterého je okamžitá zástava dechu. Naštěstí mě našla Eva a na ARO mě oživil. Na psychiatrii to přišlo znova, přivázal jsem k mříži na okně pásek od županu, abych se oběsil, ale*

³²¹ MACEK, Petr. Diagnóza? Maniodepresivní psychóza! Aha!, 18. 5. 2006, str. 7

³²² JIRSA, Martin. Petr Muk: Po ránu jsem byl vždycky v hajzlu. Revue.iDNES.cz, 26. 1. 2007

rupnul“.³²³ V té době se má také o Petru Mukovi nelichotivě vyjadřovat Filip Renč, jenž měl jeho deprese označit za hrané a pronést: „*Nevím, jakou má Muk diagnózu, ale někdy zasahují jeho psychické problémy až do kvality představení*“.³²⁴

O svých depresích zpěvák podrobně mluví také v rozhovoru pro Pátek Lidových novin, kde přiznává, že jimi trpí už dlouho, jen je neléčil. I když si na bulvár podle svých slov již zvykl, nejvíce mu vadí televizní spoty, kde se ozývají jen holé titulky: „*Hlavně mě urážely články, že Muk už je zase v blázinci. Nikdy předtím jsem svoje problémy neventiloval. Nikdo nevěděl, že už za dob Oceánu a Shalomu jsem trpěl depresemi*“.³²⁵ Označování za blázna považuje za urážku skutečně nemocných: „*Tím urážejí všechny, kdo jimi trpí. Neumějí si představit, co je to za hrůzu, beznaděj a bezmoc. Tento názor patří do minulého režimu.*“³²⁶ a odpovídá i na otázku, zda je mezi umělci více depresivních lidí: „*V hudebních kruzích je jich dost. Neznám přesnou statistiku, ale třeba každý pátý?*“.³²⁷

Později se píše o jeho dalším údajném kolapsu, či o tom, že měl Ivetě Bartošové radit, jak si vzít život (Radil jí, jak spáchat sebevraždu!, Aha!, 11. 6. 2007). Sám to komentuje takto: „*Jo, napsali, že jsem zase v blázinci. A nebyla to pravda, byl jsem nemocný, měl jsem zápal plic. Jenže s tím nic nenadělám. Pro ně jsem už provždy blázen*“.³²⁸ V dalším období média řeší to, jak se mu profesně daří, to, že přibral nějaká kila (Nemoc si vybírá svou daň!, Rytmus života, 22. 10. 2007), ale i jeho rodinu (Má dceru lesbičku?, Pestrý svět, 13. 12. 2007). Spekuluji také opět o tom, že má problém s alkoholem (Prošvihl vystoupení a objednával si vodku!, ŠÍP, 4. 8. 2008) i řeší i údajnou krizi jeho manželství (Muk prošel těžkou krizí, ŠÍP, 31. 3. 2009).

I když v roce 2009 vychází článek „Petr Muk: Deprese konečně ustoupily“ (lidovky.cz, 29. 6. 2009), v roce 2010 zpěvák přiznává, že se i přes léky někdy probouzí „zpcený a plný děsu“ (Stále se probouzím v potu a plný děsu!, Blesk, 13. 4. 2010). Nedlouho poté, v květnu 2010, ale již média přichází se zprávou o úmrtí Petra Muka a vzhledem k jeho problémům se samozřejmě spekuluje i o sebevraždě: „*Dnes ráno zemřel*

³²³ CEJPOVÁ, Helena. Muk: Mně to naštěstí nevyšlo! Blesk, 3. 2. 2007, str. 2

³²⁴ CEJPOVÁ, Helena. Renč si nedá pokoj! Blesk, 9. 2. 2007, str. 2

³²⁵ GRUNDOVÁ, Nora. Let na křídlech mánie. A pak pád. Pátek Lidových novin, 23. 2. 2007, str. 6

³²⁶ CIGLEROVÁ, Jana. V zajetí deprese. Magazín Mladé fronty DNES, 1. 3. 2007, str. 7

³²⁷ CIGLEROVÁ, Jana. V zajetí deprese. Magazín Mladé fronty DNES, 1. 3. 2007, str. 7

³²⁸ DOBIÁŠOVÁ, S. Mají mě už jen za blázna a feťáka! Rytmus života, 18. 6. 2007, str. 32

ve věku 45 let zpěvák a hudebník Petr Muk. Informaci potvrdil producent a Mukův kamarád Oldřich Lichtenberg. O příčině smrti lze podle něj jen spekulovat. Je možné, že se Muk, který se už několikrát léčil s těžkými depresemi, předávkoval léky“.³²⁹ Tématu se hojně věnují i bulvární média, která přináší přetisky posledních rozhovorů, rekapitulují jeho život, spekulují o dopise na rozloučenou, zjišťují informace o tom, co dělal před smrtí či přináší reakce ostatních umělců na jeho úmrtí (Gott: Muk zemřel? Nevěřím!, Blesk, 25. 5. 2010).

A i když některá média předčasně vynáší soudy o jeho smrti: „Za smrtí zpěváka Petra Muka jsou drogy a alkohol, píše Blesk. Vedle zpěváka zadušeného zvratky se na koberci válely vypité flašky irské whiskey a v sobě měl i omamné látky, tvrdí deník s odvoláním na záchranáře. Za nehty měl mít Muk údajně zbytky kokainu, ke kterému měl údajně blízko“³³⁰, nedlouho poté se potvrzuje, že se nejednalo o sebevraždu, ale nešťastnou náhodu: „Za nešťastnou událost označila policie úmrtí zpěváka Petra Muka, který před týdnem zemřel ve věku 45 let. Nepřímo tak potvrzuje tajný spis zpěvákovy pitvy, z něhož podle deníku Aha! vyplývá, že se ve spánku udusil.“³³¹ Média se ale zpěvákovi věnují v souvislosti s depresemi ještě dlouho poté a přináší např. i nelichotivé články o jeho bývalé manželce: „Eva Muková (37) se tvářila, že je Petr Muk (+45) její osudový muž. Měsíc po jeho skonu na něj kydá hnůj!“³³²

3.1.3 Richard Müller

Pro spojení „Richard Müller deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 206 článků, z čehož 52 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Ze 154 relevantních článků pak bylo ještě 30 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 124 článků.

Z těchto článků celkem 70 pocházelo ze strany bulvárních médií, 32 ze strany seriózních a 22 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak v 97 případech jednalo

³²⁹ ČT24. „Černý romantik“ Petr Muk předčasně odešel. Ct24.cz, 24. 5. 2010

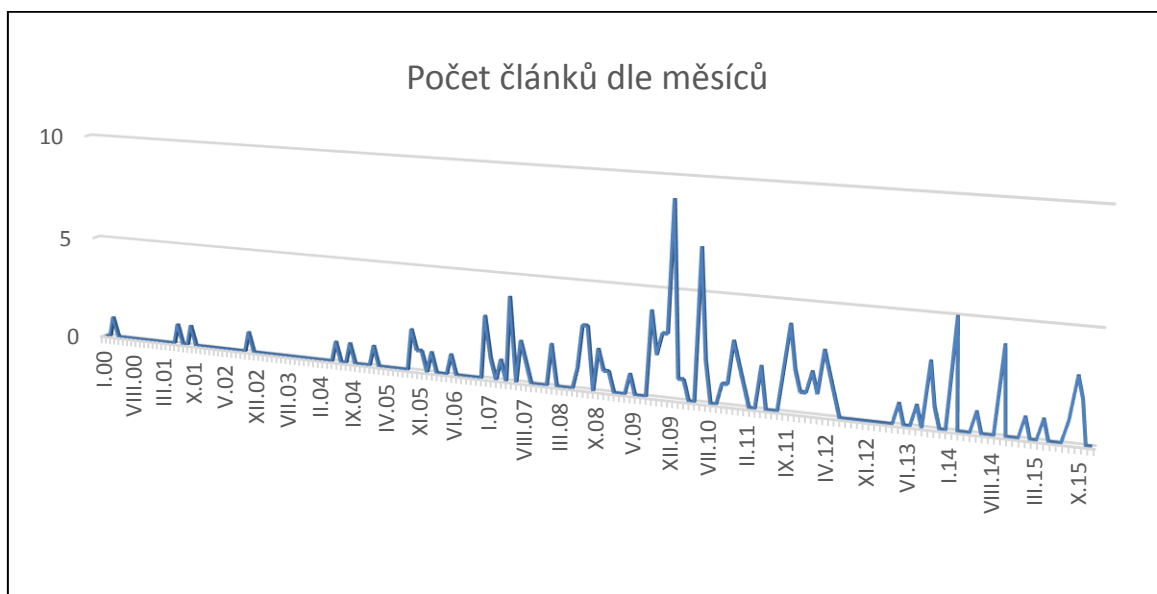
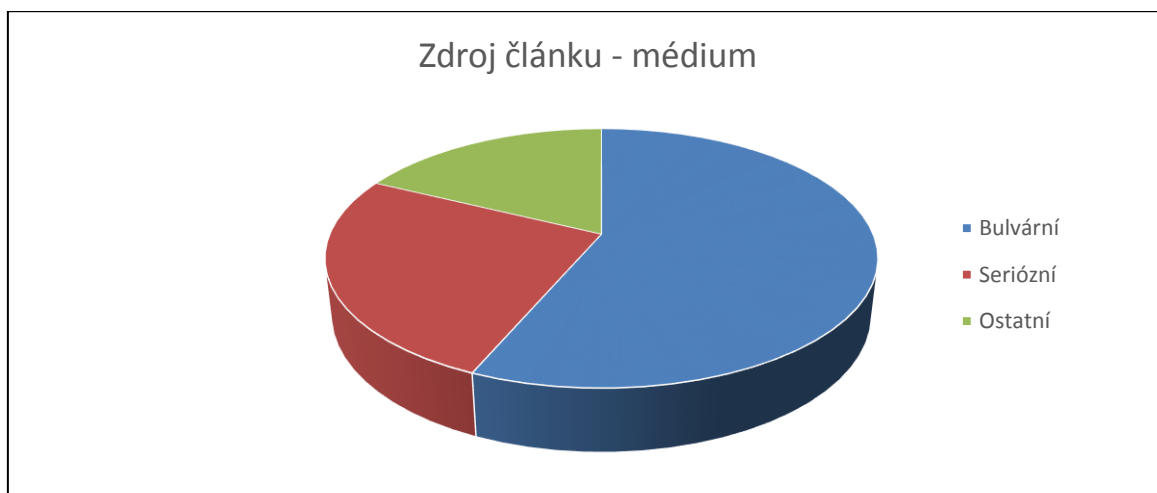
³³⁰ (red) Za smrtí Muka drogy a Mareš s milenkou před synem. Tyden.cz, 27. 5. 2010

³³¹ KOVAČEVIČ, Vedran. Smrt Petra Muka byla nešťastná událost, potvrdila policie. Revue.iDNES.cz, 31. 5. 2010

³³² Špiní mužovu památku. Pestrý svět, 15. 7. 2010, str. 6

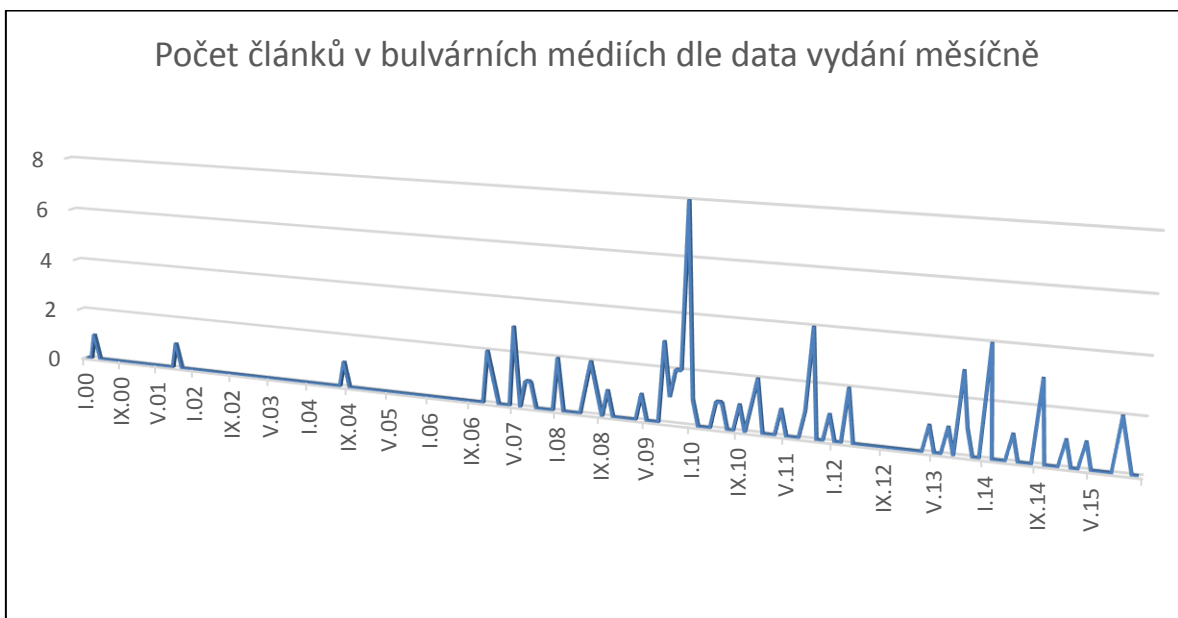
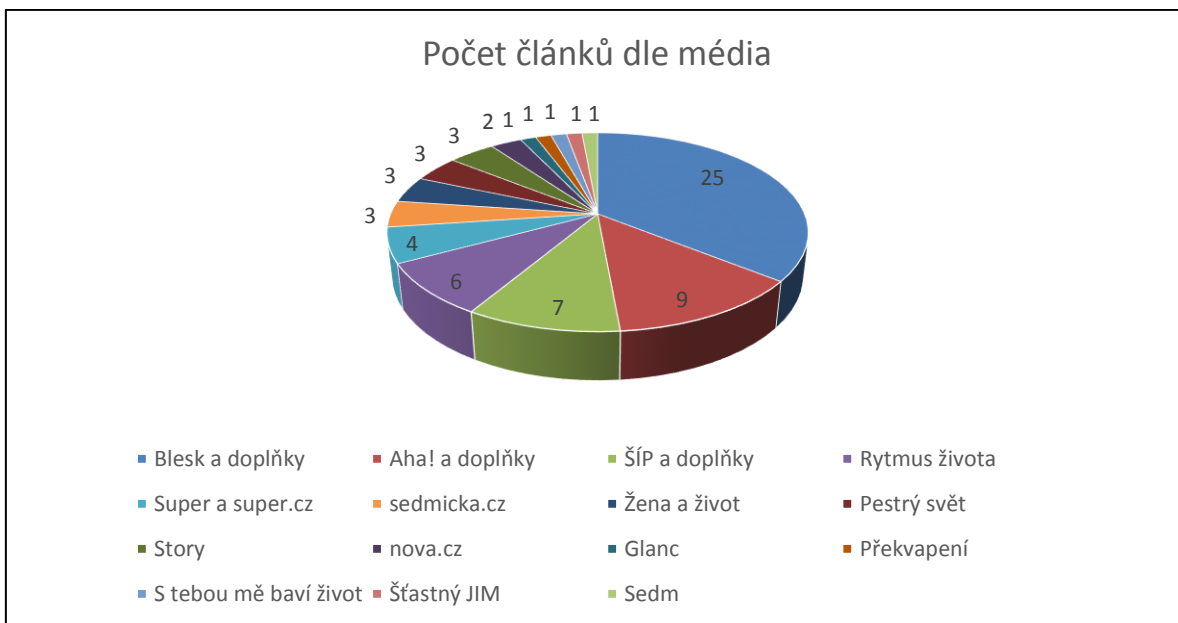
o článek, v 27 případech o rozhovor, z čehož v 24 případech byl veden přímo s Richardem Müllerem. Tyto rozhovory budou jedním ze stěžejních bodů kvalitativní analýzy.

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období prosince roku 2009 (9 článků), kdy se Richard Müller zúčastnil jako host soutěže Superstar a května 2010 (7 článků), kdy je nejčastěji zmiňován v souvislosti s úmrtím Petra Muka.

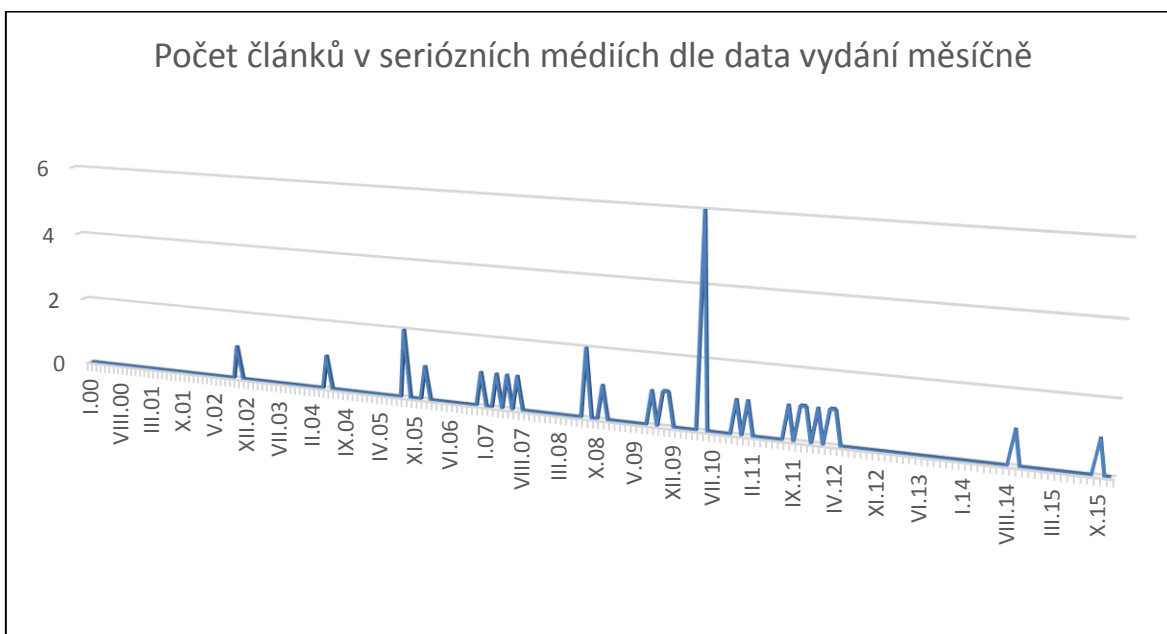
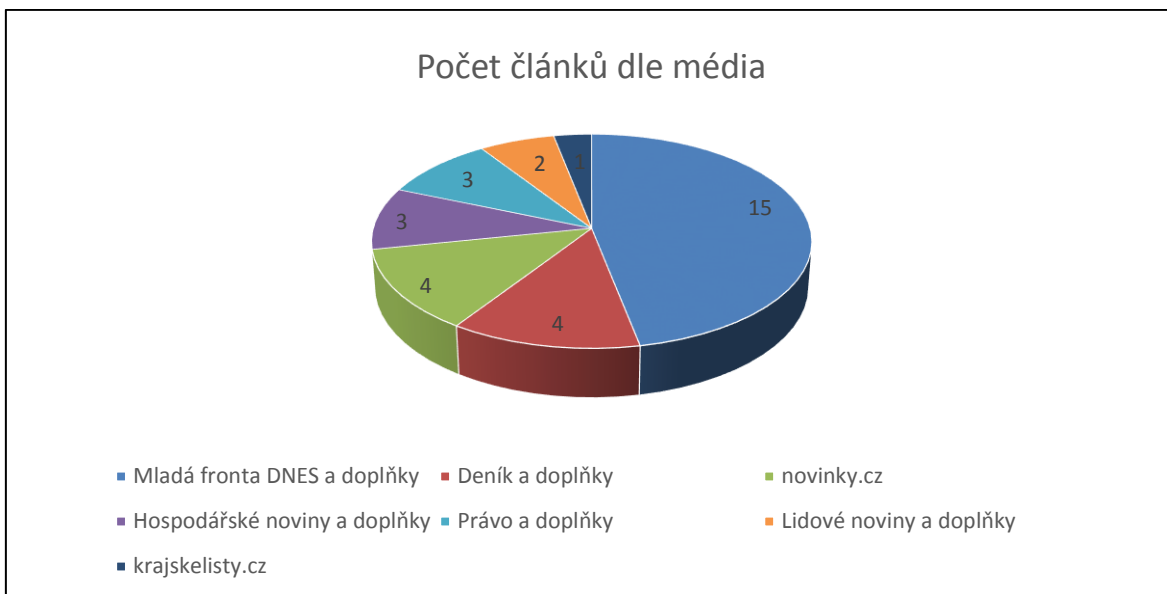
Bulvární média

Z bulvárních médií o Richardu Müllerovi ve spojení s depresí nejvíce psal deník Blesk a jeho doplňky (25 článků). Ostatní bulvární média k tématu ve sledovaném období napsala méně jak 10 článků. Časová období se nijak zásadně neliší od celkového souhrnu.

Seriózní média

Ze seriózních médií o tématu nejvíce psala Mladá fronta DNES a její doplňky (15 článků). Ostatní seriózní média k tématu napsala ve sledovaném období méně jak 10 článků. Zajímavostí ale je, že zatímco bulvární média více komentovala účast zpěváka v Superstar, seriózní média v období nenapsala ani jeden článek, ale naopak jej připomínala v souvislosti s úmrtím Petra Muka, což bulvární média téměř nekomentovala.

Ostatní média

Ostatní média o Richardu Müllerovi v souvislosti s depresí psala pouze ojediněle, ne ve větším počtu než 1 článek za měsíc. Z dat proto nelze vyvodit žádné větší závěry a nebyl proto ani vytvořen graf.

Kvalitativní analýza

Na začátku období média o zpěvákovi informují v souvislosti s jeho drogovou minulostí, která podle nich stojí za jeho odvoláním z moderování jedné z akcí: „Podle informací Blesku došlo k rozhodnutí o odvolání Müllera na poslední chvíli, jen hodinu

*před začátkem tiskovky. Richard Müller prý přišel do hotelu pod vlivem drog“.*³³³ Článek je doplněn o údajné citace jeho kolegů i samotného Müllera, který měl měsíc předtím oznámit, že drogy již nebere. Ring (Jako prašivý pes..., 12. 6. 2001, str. 6) pak mluví o jeho údajném užívání kokainu, pervitinu a marihuany, i trestním stíhání jeho osoby, podobně jako Magazín Mladé fronty DNES (Když hvězda padá do bláta, 24. 10. 2002). Bulvární média také řeší jeho vztahy.

V rozhovoru pro Právo v roce 2004 pak zpěvák mluví o svých depresích a uznává, že mu vadí, jak je toto téma ve společnosti tabuizováno: *„Zvykl jsem si na to, že tabu a konvence této společnosti s velkým nadšením přijmou alkoholika nebo nějakého jinak fyzicky postiženého člověka bez výhrad. V případě, že ale otevřeně mluvíte o svých psychických problémech, komplikujete si profesionální kariéru, protože z druhé strany přijdou takové nejisté postoje. A také platíte za blázna“.*³³⁴ V dalším rozhovoru pak naznačuje, že za jeho deprese mohly i drogy, konkrétně kokain: *„Ty stavy depresí, které následovaly, byly tak likvidační - ať už to bylo ve větší nebo v menší míře, tak nebyla fakt jiná cesta než z toho vyskočit ven. Kdybych nebyl dostatečně silnej, tak jsem asi vyskočil v hotelovém pokoji z okna.“*³³⁵ a uvádí svou myšlenku, že dnes již není pro bulvár zajímavý: *„No vždyť už na mě nemůžou nic vystrachat. Fotografie ze Zlína, kde stojím nahý s kytarou na pódiu, vyšly už všude a dalších dvacet let budou vycházet. A nic jiného není! Aspoň já o tom nevím, že by bylo“.*³³⁶

Když je v roce 2006 odvyšována jeho 13. komnata, přináší Blesk informaci o jeho diagnóze, i o tom, že se rozhodl ukončit kariéru kvůli léčení na psychiatrii (Müllerova diagnóza: Maniodeprese, 5. 12. 2006, str. 12). Podobnou informaci přináší v článku „Profetoval se až na dno“ i Pestrý svět, který v perexu uvádí: *„Richard Müller (45) je vážně duševně nemocný. Může si za to sám. Jeho kolaps způsobila konzumace koňských dávek drog“.*³³⁷ Zpěvák sám ale v jednom z rozhovorů popírá, že by se chystal na léčení, kariéru dle svých slov přerušil z jiných důvodů (Müller: Končím! Ale ne kvůli depresím, Mladá fronta DNES, 16. 12. 2006). V květnu 2007 ale přichází média se zprávou, že je hospitalizovaný na psychiatrii v Košicích, což některá spojují opět s drogami (Richard

³³³ MÁCHA, Dalibor, Věra JANOUTOVÁ a František NACHTIGAL. Lže! Blesk, 2. 3. 2000, str. 1

³³⁴ SPULÁK, Jaroslav. Když jsem dole, nedá se bojovat v zásadě s ničím. Právo, 29. 5. 2004, str. 15

³³⁵ NEČAS, Luboš. Už na mě nemají co vystrachat! MF plus, 2. 9. 2005, str. 46

³³⁶ NEČAS, Luboš. Už na mě nemají co vystrachat! MF plus, 2. 9. 2005, str. 46

³³⁷ Profetoval se až na dno. Pestrý svět, 14. 12. 2006, str. 13

Müller leží na psychiatrii, Blesk, 11. 5. 2007; Müller zase v blázinci, ŠÍP).

Když je propuštěn, přichází média s informacemi o jeho možném kariérním návratu (Nemoc rozhoduje za něj, Šťastný JIM, 17. 1. 2008) i další hospitalizaci (Bojuje o život!, Rytmus života, 21. 1. 2008). Po skutečném hudebním návratu pak přináší bulvární a seriózní média rozdílné informace, zatímco ty první jej kritizují (Návrat zpěváka Müllera: Výpadky paměti. Co se to s ním děje?, super.cz, 21. 7. 2008), druhé naopak uvádí informaci, že je ve formě (Richard Müller opět na pódiu, Právo, 21. 7. 2008). Seriózní média píší o Richardu Müllerovi šetrněji i v souvislosti s drogami: „*Navíc teprve teď mnozí pochopili, že Müllerovy drogové úlety často nebyly pouhým experimentováním, ale spíše zoufalou snahou citlivého člověka vybědnout z depresí a úzkostí*“.³³⁸ Bulvár naopak nešetří ani jeho partnerský život: „*Nicnedělání si Müller může bezstarostně dopřávat díky své bohaté partnerce*“.³³⁹

Dále média řeší jeho účast v pořadu SuperStar, kde si všímají jeho přibraných kil a některé to dost nelichotivě komentují: „*Jako starý tlustý poloslepý žralok vypadal Richard v neděli mezi tím potěrem*“.³⁴⁰ Blesk také přináší údajné prohlášení Ondřeje Hejmy o Richardu Müllerovi, kde má tvrdit, že o své nemoci řekl zpěvák veřejnosti z marketingových důvodů (Nemoc má jako reklamní tah, Blesk, str. 11). Seriózní média si později naopak všímají toho, že zhubl (Richard Müller zhubnul 25 kilo, novinky.cz, 4. 5. 2010) či se snaží řešit pozitivní věci (Richard, Magazín Mladé fronty DNES, 20. 5. 2010).

Souvislost mezi kreativitou a drogami komentuje zpěvák dle Rytmu života takto: „*Na jedné straně to byla určitá inspirace, to nepopírám, ale na druhé straně to byla krutá daň*“.³⁴¹ Depresivní stavy jsou podle něj ty, ve kterých nelze tvořit vůbec nic a i když v těch mánických ano, ty jsou zase nebezpečnější z jiných hledisek. Mluví i o své léčbě: „*Dlouhodobým užíváním medikamentů lze dosáhnout pouze toho, že sinusoidy choroby se zmenší - člověk už neprožívá tak velké euforie a neklesá do tak propastných depresí. Někde*

³³⁸ SPÁČIL, Dušan. Richardův návrat z konečné. MF plus, 28. 11. 2008, str. 16

³³⁹ Richard Müller. Rytmus života, 6. 4. 2009, str. 54

³⁴⁰ Müller v SuperStar: Tlustý žralok mezi potěrem! Blesk.cz, 14. 12. 2009

³⁴¹ Tajemství jeho depresí. Rytmus života, 16. 11. 2009, str. 12

na této úrovni se dneska pohybuju i já“.³⁴²

V pozdějších letech média zpěváka a jeho deprese zmiňují v souvislosti se smrtí Petra Muka, focením, profesními úspěchy, zdravotními problémy či narozením jeho syna. Postoj médií i svou nemoc v jednom z rozhovorů pak komentuje takto: „*Beru ji jako daň za své alkoholové a drogové úlety, které bych nerad rozebíral. Média si na mě tenkrát opravdu smlsla, čemuž se na druhou stranu nedivím. Zasloužil jsem si to*“.³⁴³ V dalším rozhovoru pak ale také dodává: „*Jenže v naší branži jsme svým způsobem blázni všichni. Jen je někdo diagnostikovaný, jiný ne*“.³⁴⁴

Nutnost abstinence ho donutila žít jinak i v jiných ohledech: „*Kvůli tomu, že nepiju, se ze mě stal docela uzavřený člověk. Když odehrají výborný koncert, tak se s klukama poplácám po zádech a do hospody s nimi nejdu*“.³⁴⁵ a naučila hledat radost jinde „*Asi vám to bude znít jako fráze, ale já mám největší radost z maličkostí. Už od života nic velkého nečekám*“.³⁴⁶ Jeho partnerka pak komentuje přístup k médiím i zpěvákovu povahu v jednom z rozhovorů takto: „*Richard už se obrnil, i když je to velký nápor. Kamkoli přijde, lidé očekávají, že bude veselý, bodrý člověk. On takový ve skutečnosti není. Někdy tu roli přijme a hraje. Nebo ji nepřijme a pak se píše, že má deprese. Přitom to není pravda, protože se chová naprosto normálně*“.³⁴⁷ I ona sama musí čelit mediálnímu tlaku. V roce 2014 např. média spekovala o jejich rozchodu, který se ale nepotvrdil (Richarda Müllera (52) opustila partnerka i s jeho ani ne dvouletým synem!, ahaonline.cz, 7. 1. 2014).

3.1.4 Luděk Sobota

Pro spojení „Luděk Sobota deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 169 článků, z čehož 100 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Z 69 relevantních článků pak bylo ještě 12 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 57 článků.

³⁴² DĚDEK, Honza. Richard Müller: Přežil jsem. Víkend HN, 21. 5. 2010, str. 10

³⁴³ VLČKOVÁ, Martina. Naplánovat přirozenost prostě nejde. Žena a život, 8. 12. 2010, str. 90

³⁴⁴ MUDRANINCOVÁ, Monika. Müller: Blázni jsme všichni. Lidové noviny, 8. 1. 2011, str. 1

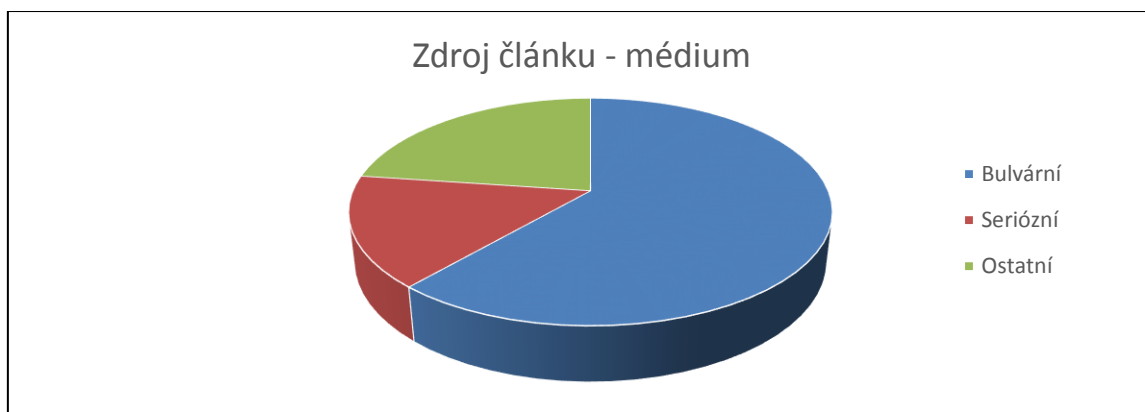
³⁴⁵ POKORNÁ, Kateřina. Vždycky jsem se chtěl rozejít v dobrém. Nedělní Blesk, 4. 3. 2012, str. 14

³⁴⁶ VLČKOVÁ, Martina. Už stojím pevně na zemi. Žena a život, 14. 3. 2012, str. 116

³⁴⁷ BABKA, Jan. Syn je nejděčnější práce, jakou jsem kdy měla. Proč ne?, 12. 4. 2012, str. 14

Z těchto článků celkem 35 pocházelo ze strany bulvárních médií, 9 ze strany seriózních a 13 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak v 45 případech jednalo o článek, v 12 případech o rozhovor, z čehož v 9 případech byl veden přímo s Ludškem Sobotou. Tyto rozhovory budou jedním ze stěžejních bodů kvalitativní analýzy.

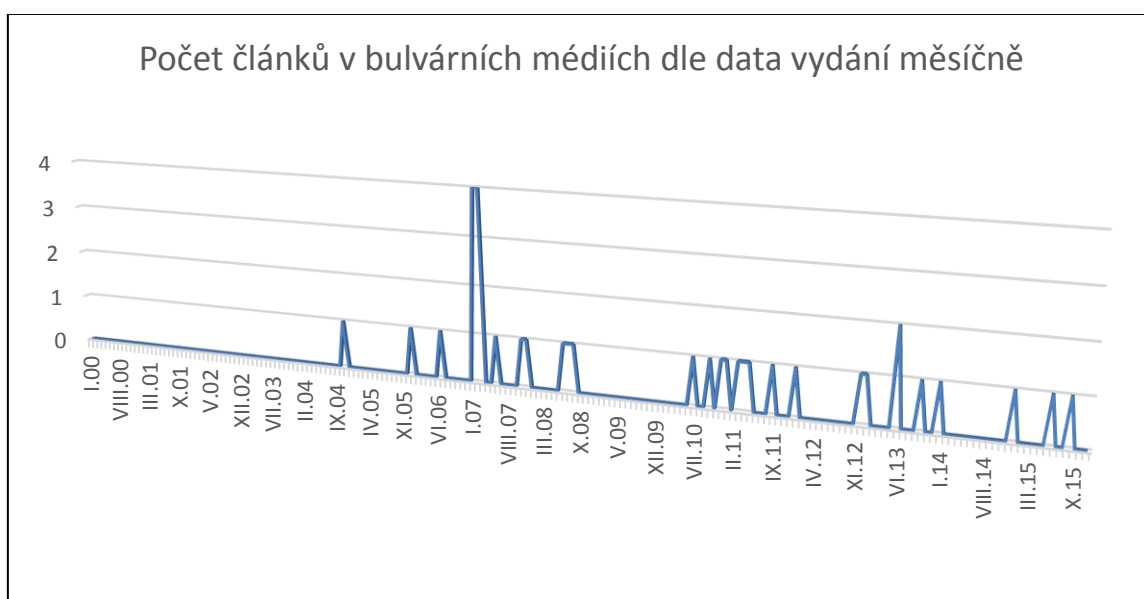
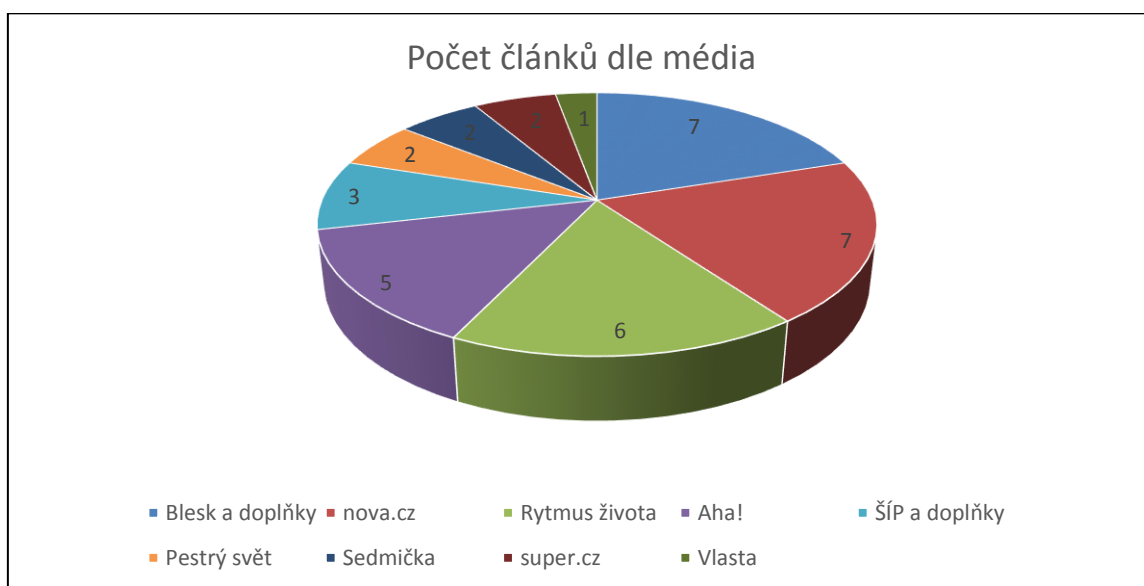
Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období ledna (5 článků) a února (4 články) roku 2007, tedy poté, co byla v České televizi odvysílána 13. komnata Ludřka Soboty, jež pojednávala o jeho psychickém onemocnění.

Bulvární média

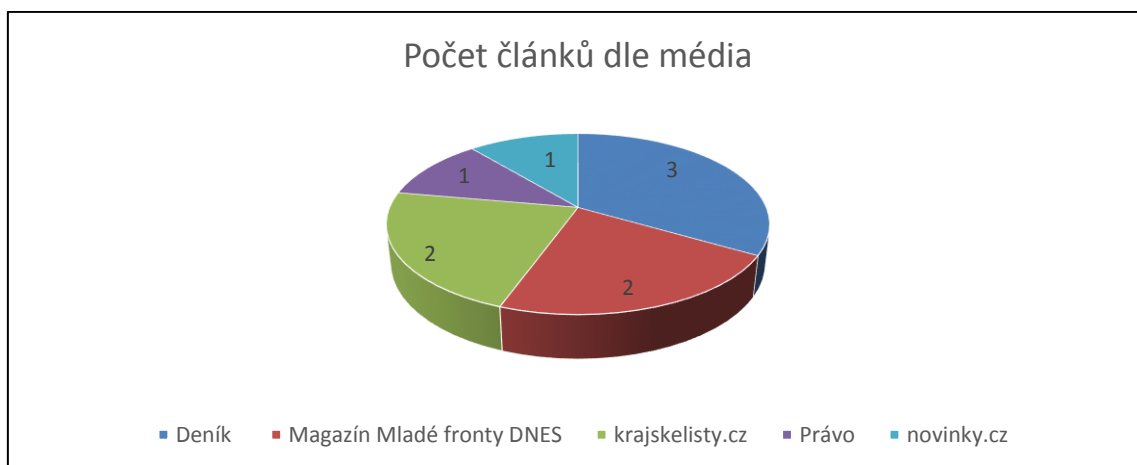
Ani jedno z bulvárních médií nevěnovalo tématu více než 10 článků za období, nejvíce se jich však objevilo v deníku Blesk a jeho doplňcích (7 článků), serveru televize Nova, nova.cz (7 článků), a Rytmu života (6 článků). Nejvíce Ludřka Sobotu v souvislosti

s depresi zmiňují opět po odvysílání 13. komnaty Ludřka Soboty v lednu a únoru 2007.

Seriózní média

Seriózní média se tématu nevěnují častěji než jednou ročně, kromě roku 2015, kdy článek v této souvislosti vyšel v červnu a září. Nebylo proto nutné grafické vyobrazení. Nejvíce se tématu pak ze seriózních médií věnoval Deník se 3 články ve sledovaném období. Zajímavostí je, že na rozdíl od bulvárních médií, seriózní média vůbec nezmiňují vysílání 13. komnaty Ludřka Soboty.

Ostatní média

U ostatních médií jsem taktéž nenalezla období se zvýšeným výskytem článků k tématu, kromě dne 1. 12. 2011, kdy server tyden.cz a Instinkt vydávají články v souvislosti s účinkováním Luděk Soboty v seriálu Okresní přebor. O 13. komnatě Luděk Soboty se pak zmiňuje článek v TV Revue ze dne 3. 1. 2007.

Kvalitativní analýza

Luděk Sobota je ve velké většině případů zmíněn v souvislosti s někým jiným. Nejinak je tomu i v článku o smrti Jiřího Wimmera, jeho blízkého přítele, které Luděk Sobota komentuje takto: „Nemyslím si, že Jirkova nehoda musela být náhoda. Vím o jeho několika pokusech o sebevraždu. Paradox nás komiků je v tom, že působíme vesele, ale ve skutečnosti v sobě nosíme problémy, které Jirka řešil na hranici života a smrti“.³⁴⁸ V rozhovoru pro web blesk.cz to pak potvrzuje, když říká, že paradoxně není z vůbec veselé rodiny a svou duševní rozervanost odůvodňuje i znamením zvěrokruhu, ve kterém se narodil: „Dá se říct, že se někdy skutečně cítím, jako by se na mě vrhla duševní hyena. Ale takový momenty jsem měl celý život. Taky proto, že jsem Blíženeček a Blíženci se vyznačují tím, že jsou vnitřně rozervaní. Já jsem schopnej změnit během dne třeba čtyřikrát náladu. Chvilku já sám radostí a najednou upadám do deprese“.³⁴⁹

O rok později přichází deník ŠÍP s informací o tom, že Luděk Sobota chodí k psychoterapeutovi a bere antidepresiva. Komik ve článku uvádí, že není jediný z jeho profese, kdo má zkušenost s podobnými medikamenty, jelikož herci jsou podle něj hodně senzitivní. Ve článku je zmíněno také parte, které si nechal vytisknout. (Deprese – nechce

³⁴⁸ Psychotronik ví víc než policie. Plzeňský deník, 27. 1. 2011, str. 13

³⁴⁹ BARTOVÁ, Lucie. Doufám, že nejsem bavič! Blesk.cz, 24. 10. 2004

nikoho vidět!, ŠÍP, 28. 12. 2005). Ostatní články o něm přináší podobné informace, včetně těch v seriózních médiích: „*Byl jsem za doktorem Cimickým, za Plzákem a za dalšími, aby mi z těch depresí pomohli, zatím ale beru prášky a nic se mnou není,*‘ postěžoval si Luděk Sobota. *Je psychicky unavený a trpí depresí přesto, že vánoční představení Směšného divadla měla úspěch*“.³⁵⁰

Poté, co je v lednu 2007 odvysílána 13. komnata Ludka Soboty, frekvence takových článků, většinou s citacemi z pořadu, se zvyšuje: „*V civilu je totiž přemýšlivý, spíše uzavřený, trochu bázlivý. Úplně jiný, než jak ho zná většina národa. Nemůže žít bez publika, ale přitom má strach z vystupování. Přestože stále hraje, a dokonce vede vlastní Směšné divadlo, propadá hlubokým depresím a neurózám*“.³⁵¹ Článek v Aha! pak spekuluje o možném návratu komikových depresí poté, co jeho matka skončila v nemocnici (Zhroutil se! Kvůli mamince..., 9. 2. 2007). Později o nich média spekulují v souvislosti s komikovými profesními úspěchy a neúspěchy (Těsně před bankrotem, Pestrý svět, 4. 10. 2007; Konec depresí!, Aha!, 27. 11. 2007) a v roce 2008 dokonce spekulují, zda komik nepropadnul i alkoholismu (Luděk Sobota: Neúspěch utápí ve víně, Rytmus života, 28. 7. 2008). V roce 2010 vychází článek s titulkem „*Mám velké psychické problémy, přiznává Luděk Sobota*“ (nova.cz, 23. 9. 2010), nemluví přitom ale o komikovi, nýbrž o jeho postavě v seriálu okresní přebor. V rozhovoru z roku 2011 ale sám komik říká, že depresemi netrpí už 20 let (Sobota Luděk – Voloviny už mě nenapadají, Instinkt, 1. 12. 2011).

Ač je známý jako komik, paradoxně se on sám považuje za introverta. Na otázku, zda někdy uvažoval o tom, že skončí, odpověděl: „*Tyhle stavy jsem měl, už když jsem začínal. Zprvė když jsem se stal takzvaně přes noc populárním, tak jsem netušil, co to bude obnášet. Protože já jsem introvert a mám dodnes nejradši les, samotu a klid. A to jsem rázem ztratil. Jenže je to vlak, do kterýho naskočíte a nemůžete z něj vyskočit. Protože jak z něj vyskočíte, tak je to ještě horší. To se vlastně zabijete. Skončit, to by byl nesmysl*“.³⁵² Původ svých depresí vidí v tom, že někdy až příliš přecenil svoje síly. Až k uvažování o sebevraždě to u něj ale nikdy nedošlo (Sedm křížků komického pesimisty,

³⁵⁰ BOHATOVÁ, Milena. Luděk Sobota: Pořád se ode mě čeká sranda. Benešovský deník, 28. 12. 2005, str. 11

³⁵¹ (SIM) Ludka Soboty. TV Revue, 3. 1. 2007, str. 15

³⁵² BARTOVÁ, Lucie. Doufám, že nejsem bavič! Blesk.cz, 24. 10. 2004

Týden, 20. 5. 2013)

Svůj vztah k alkoholu pak popisuje takto: „Protože chcete pobavit, musíte být uvolněná. Jen tak vás napadne fór, gag, musíte mít prostě náladu. Já se jinak snažím alkohol nepít, protože jsem viděl, jak to dopadá, ale přiznám se, že když mám před představením, tak si dám dvě deci červeného a před druhou půlkou taky. Mně to ohromně pomůže, a i kdybych byl sebevětší asketa, kvůli představení by to muselo jít stranou“.³⁵³

3.1.5 Marek Vašut

Pro spojení „Marek Vašut deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 286 článků, z čehož 91 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance nebo protože se jednalo o blog. Ze 195 relevantních článků pak bylo ještě 53 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 142 článků.

Z těchto článků celkem 50 pocházelo ze strany bulvárních médií, 46 ze strany seriózních a 46 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak ve 123 případech jednalo o článek, v 19 případech o rozhovor, z čehož v 13 případech byl veden přímo s Markem Vašutem. Tyto rozhovory budou jedním ze stěžejních bodů kvalitativní analýzy.

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období června 2000 (8 článků), kdy se Marek Vašut pokusil o sebevraždu a poté října 2011 (6 článků) a února 2012 (6 článků), kdy je řešeno milionové odškodné, jež herec vysoudil na bulvárním deníku Aha!.

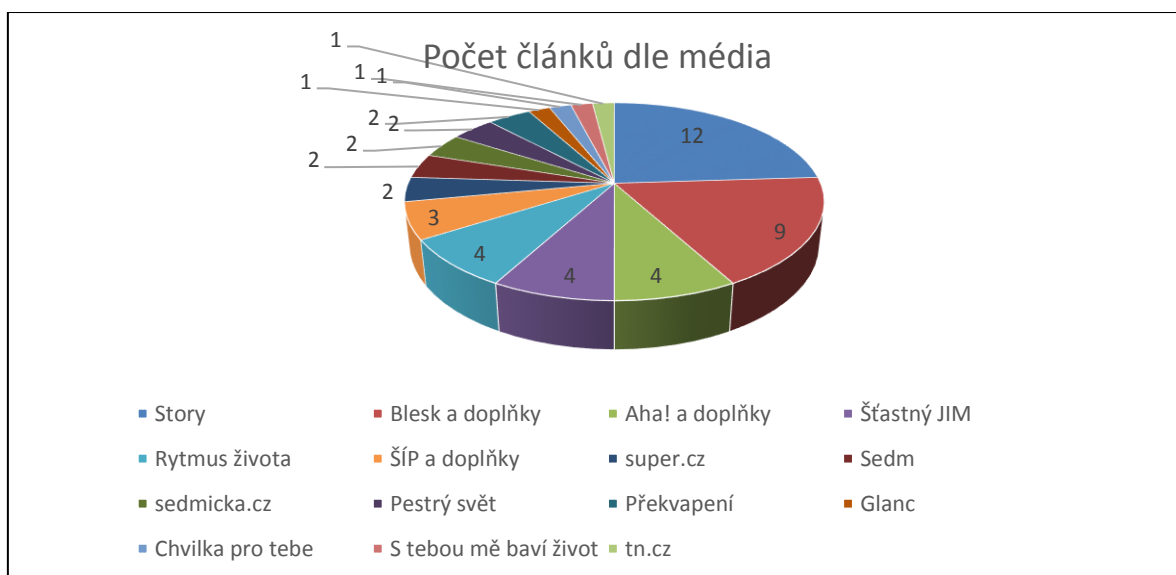

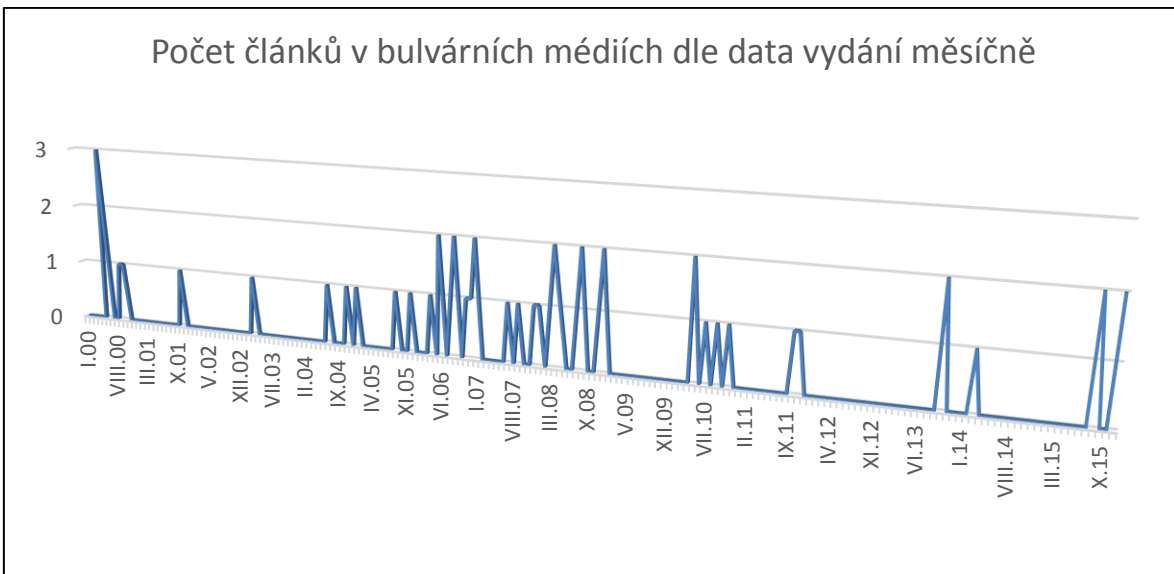
³⁵³ Doma nedělám nic. Na to mám ženu. Marianne, 22. 11. 2010, str. 122

Bulvární média

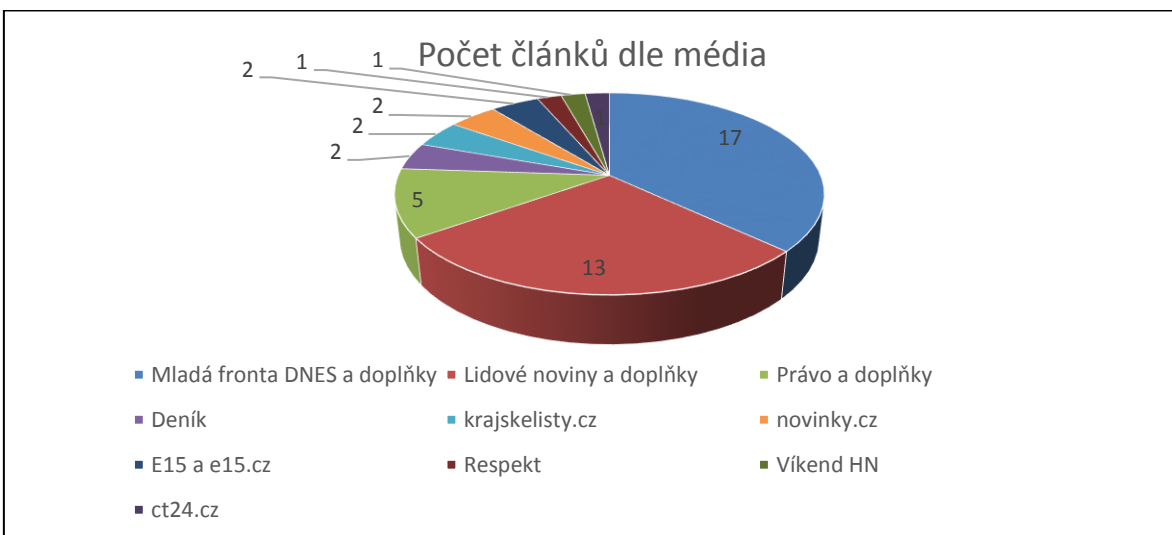
Z bulvárních médií se tématu nejvíce věnoval časopis Story (12 článků) a deník Blesk s jeho doplňky (9 článků). Nejvíce článků bylo napsáno v červnu 2000 v souvislosti s hercovým pokusem o sebevraždu. Téma odškodnění herce ze strany bulvárních médií v roce 2011 – 2012 není pokryto tak silně jako u ostatních médií.

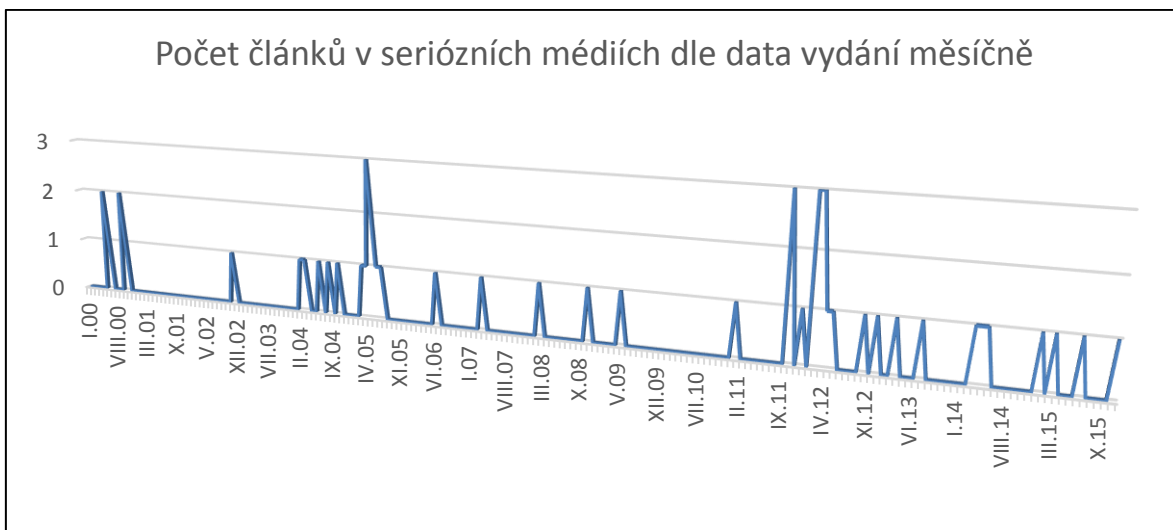

Seriózní média

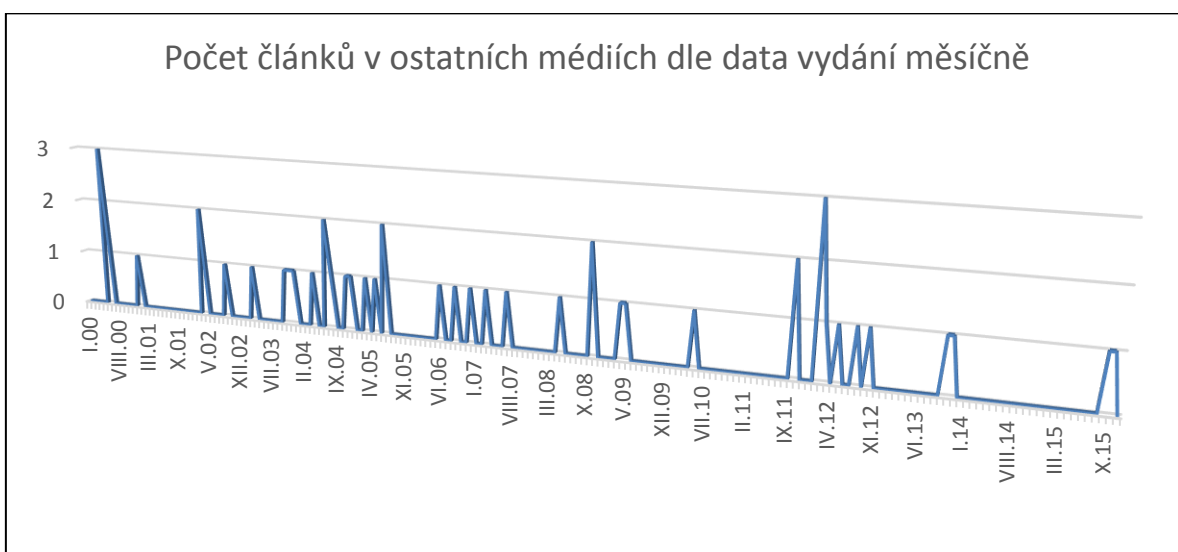
Ze seriózních médií se tématu nejvíce věnoval deník Mladá fronta DNES (17 článků) a její doplňky, zejména pak internetový server revue.iDNES.cz a Lidové noviny s jejich doplňky (13 článků). Časově pozornost tématu věnovala seriózní média trochu odlišně od bulvárních. Nejvíce článků v nich vyšlo v květnu 2005 (3 články) při příležitosti hercových narozenin a poté v únoru (3 články) a březnu (3 články) 2012 v souvislosti s odškodným. Hercově pokusu o sebevraždu nevěnovala až takovou pozornost.

Ostatní média

Ostatní média se tématu věnovala nejvíce v období června 2000 (3 články) a února 2012 (3 články), tedy shodně s celkovým množstvím článků.

Kvalitativní analýza

Zajímavostí je, že u Marka Vašuta byl poprvé téměř vyrovnaný poměr bulvární/seriózní/ostatní média. Přisuzuji to zejména boji Marka Vašuta proti bulvárním médiím a jeho vyhranému sporu. Zároveň bylo pokrytí médií i nejrozmanitější, zejména co se týče některých neznámých médií, která jsem zařadila do skupiny „ostatní média“.

Marek Vašut je obecně známý tím, že se médiím o svém soukromí příliš nezmiňuje. Nejinak tomu bylo v červnu 2006, kdy se pokusil o sebevraždu. Téměř všechny noviny proto otiskly shodné prohlášení, které herec podal České tiskové kanceláři: „V reakci na nejrůznější dohady prohlašuji, že jsem se 6. června 2000 skutečně pod vlivem

dlouhodobých neléčených depresí rozhodl odejít dobrovolně ze života. V současné době se léčím a zatím nehodlám jakkoli veřejně vystupovat. Děkuji za pochopení a prosím o jediné: o klid, který nutně potřebuji k vyřešení této obtížné životní situace".³⁵⁴ Toto strohé prohlášení ale jen vyvolalo spekulace médií, co jej k takovému kroku vedlo (Milionové dluhy!, Blesk, 23. 6. 2000; Proč chtěli umřít, Story, 27. 6. 2000; Sebevražda jako divadlo, Ring, 18. 7. 2000). Média mluvila o možných dluzích či rakovině.

V říjnu roku 2000 se ale rozhodl začít o svých problémech mluvit, přiznal, že mu byly diagnostikovány endogenní deprese a pro Respekt podrobně popsal stavy, které při depresích zažíval: „*Říkat člověku s depresemi, aby se vzmužil, je asi tak stejně účinné, jako povzbuzovat nemocného cukrovkou, aby zatnul zuby a vydržel, dokud to nepřejde. Kdybych šel za lékařem už před několika lety, tak k tomu pokusu o sebevraždu vůbec nemuselo dojít*“.³⁵⁵ Článek později citovala i další média, Story přináší s Markem Vašutem rozhovor v podobném duchu. K tématu depresí se pak vrací i všechny další rozhovory, řeší je ovšem pouze okrajově a herec o nich hovoří stručně a shodně. Stejně tak je tomu i v roce 2003, kdy se na obrazovkách objevuje další snímek z dokumentárního cyklu Diagnóza, který s Markem Vašutem o depresích natočila Olga Sommerová. Herec se mimo to také začíná objevovat ve shrnujících článcích na téma, kdo se pokusil o sebevraždu či v článcích o depresích obecně.

Na konci roku 2003 přináší Instinkt obsáhlý rozhovor, kde se herec vyjadřuje k tomu, jak se tématu jeho pokusu o sebevraždu chopil bulvár: „*Vždyť to byly nehorázné lži, co si vymýšlel jako motiv. Dobrá, smírím se s tím, když napíšou, že jsem to udělal z nešťastné lásky, ať už heterosexuální nebo homosexuální, nebo že jsem byl na drogách. To bulváru přísluší a herci to ani nemůže uškodit. Ale když napsali, že jsem se v nemocnici schovával před věřiteli, kteří na mně vymáhají miliony, to mě poškodilo. Byznys je totiž neúprosný, a když jsem se vracel do života, nabídky, které jsem dostával, byly o hodně nižší než předtím. Potřebuje peníze, říkali si všichni, vezme všechno. Poškodili moje dobré obchodní jméno. A stálo značné úsilí srovnat to k normálu*“.³⁵⁶ A zmiňuje navíc také informaci o jistých genetických predispozicích: „*A to nemluvím o genetických*

³⁵⁴ (žan) Vašut chtěl v depresi zemřít. Právo, 15. 6. 2000, str. 4

³⁵⁵ Marek Vašut: Nebudu předbíhat. Respekt, 9. 10. 2000, str. 12

³⁵⁶ LIPČÍK, Roman. Marek Vašut. Instinkt, 11. 12. 2003, str. 20

*předpokladech, protože suicidiální tendence máme v rodině“.*³⁵⁷

Léčbu antidepresivy pak popisuje takto: „*Já jenom dodávám tělu léky, jež jsou mu vlastní a kterých si nevyrábí tolik, kolik by mělo. Jsem na tom úplně stejně jako třeba diabetik, ale toho se nikdo neptá: To ti nevadí, že do sebe musíš pořád prát ten inzulin?*“.³⁵⁸ A i když o své nemoci mluví celkem otevřeně, nejen pro tisk, ale v i televizním dokumentu, Ring (Depresi střídá aktivita, 8. 3. 2005, str. 32) jej chybně označuje za člověka trpícího bipolární afektivní poruchou. Sám herec se ale i v dalších rozhovorech snaží šířit osvětu o depresích, a to hlavně proto, aby tak případně pomohl i dalším lidem k řešení jejich situace: „*Hlavně je nechtějí řešit, protože jde o dost tabuizované téma. A speciálně muži se za to stydí, bojí se o depresích mluvit a snaží se je vyřešit svépomocí. Často alkoholem, který jim pak občas pomůže, jak říkal Winston Churchill, ty dog days zahnat“.*³⁵⁹

I když se komunikaci s bulvárem snaží omezovat na minimum, občasnou spolupráci s ním vysvětluje takto: „*Když hraji v komerčním filmu, musím, cituji ze smlouvy, poskytnout potřebnou součinnost při propagaci díla“.*³⁶⁰ Jeho vztah k médiím, zejména bulvárním, se ale vyostřuje v roce 2008, kdy kromě článku „*Depresi utápí v alkoholu“* (Pestrý svět, 24. 4. 2008) vychází také článek „*Zvrhlé sexuální praktiky!*“, který hovoří o jeho depresích a také tvrdí, že: „*Psychické trable ale zahání i armádou mladičkových milenek, jejichž frekvence je tak vysoká, že si ani nepamatuje jména...“.*³⁶¹ Toto si však herec již nenechal líbit a rozhodl se s deníkem Aha! soudit: „*Jsem zvyklý, že se o mně píše kdeco. Ale všechno má své meze a hranice. Ten nactiutrháčný článek je už předmětem soudního řízení. Mám jen jednu cest a ty pomluvy prostě žalují“.*³⁶²

Velká část článků, které zmiňují herce a jeho deprese je pak právě o tématu boje proti bulváru. V článku „*Hvězdné války“*, který názorně ukazuje, jak bulvár se jménem Marka Vašuta pracuje, herec znovu komentuje svůj postoj: „*Lidé z bulváru ještě nepochopili, že když jdu někam jako soukromá osoba, nechci být nikým rušen. Někteří lidé*

³⁵⁷ LIPČÍK, Roman. Mare Vašut. Instinkt, 11. 12. 2003, str. 20

³⁵⁸ JINDRLOVÁ, Lenka. Peklo zažíva. Story, 26. 7. 2004, str. 24

³⁵⁹ SÝKOROVÁ, Jana. Vydělávám na daně a cestování, 24. 6. 2006, str. 19

³⁶⁰ BUDINSKÝ, Libor a Ondřej Bílek. Instinkt, 1. 6. 2006, str. 24

³⁶¹ (lc) Zvrhlé sexuální praktiky! Aha!, 28. 8. 2008. str. 1

³⁶² Korzo. Marek Vašut žaluje bulvár: „Nejsem sexuální zvrhlík!“. Dama.cz, 4. 11. 2008

ze showbyznysu mají takovou povahu, že jim nevadí žít veřejně, jako mezi čtyřmi skleněnými stěnami. S bulvárním tiskem aktivně spolupracují, jezdí s ním na dovolenou, poskytují mu fotografie. Je to jejich přístup, dobře. A pak jsme tu my, a troufám si říct, že je nás většina, kteří si své soukromí chráníme. Někteří umělci mají zkrátka strach, že když nebudou každé tři neděle v bulváru, lidé na ně zapomenou. Nebo obavy, že když s bulvárem nebudou spolupracovat, bude vše ještě horší. To máte stejný, jako když verbovali lidi ke Státní bezpečnosti. Někdo řekl rázně ne, někdo podepsal s tím, že jim stejně bude vykládat neškodné věci a vodit je za nos. A jiný to zase omlouval slovy, že by ho jinak zničili“.³⁶³

Podobně je tomu i v období následujících roků, zejména v únoru 2012, kdy vyhrává spor s deníkem Aha!: „Ústavní soud (ÚS) odmítl stížnost nakladatelství Ringier Axel Springer, a potvrdil tak rekordní zadostiučinění pro herce Marka Vašuta. Jeden milion korun přiznal známému herci Městský soud v Praze za články v deníku Aha!, které pojednávaly o jeho údajné promiskuitě a depresích. Podle dostupných informací jde mezi českými celebritami o nejvyšší sumu“.³⁶⁴ V březnu 2012 je pak herec zmiňován v souvislosti s Michalem Vieweghem, který proti bulváru bojuje spolu s ním. Od té doby výrazně převyšují články se zdrojem ze seriózních novin, které se snaží jeho jméno spíše očišťovat: „Díky médiím už toho má na svém kontě opravdu víc než dost. Deprese, pokus o sebevraždu, promiskuita, sklon k alkoholismu, incident s močením na veřejnosti... Člověk by si málem myslel, že je 'exot', od něž nelze čekat nic normálního. Ve skutečnosti je ale Marek Vašut velmi milý a distingovaný muž“.³⁶⁵ Bulvární tisk pouze opakuje již řečené.

3.1.6 Martin Preiss

Pro spojení „Martin Preiss deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 120 článků, z čehož 48 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Ze 72 relevantních článků pak bylo ještě 25 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 47 článků.

Z těchto článků celkem 37 pocházelo ze strany bulvárních médií, pouhé 3 ze strany seriózních a 7 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak ve 43 případech jednalo

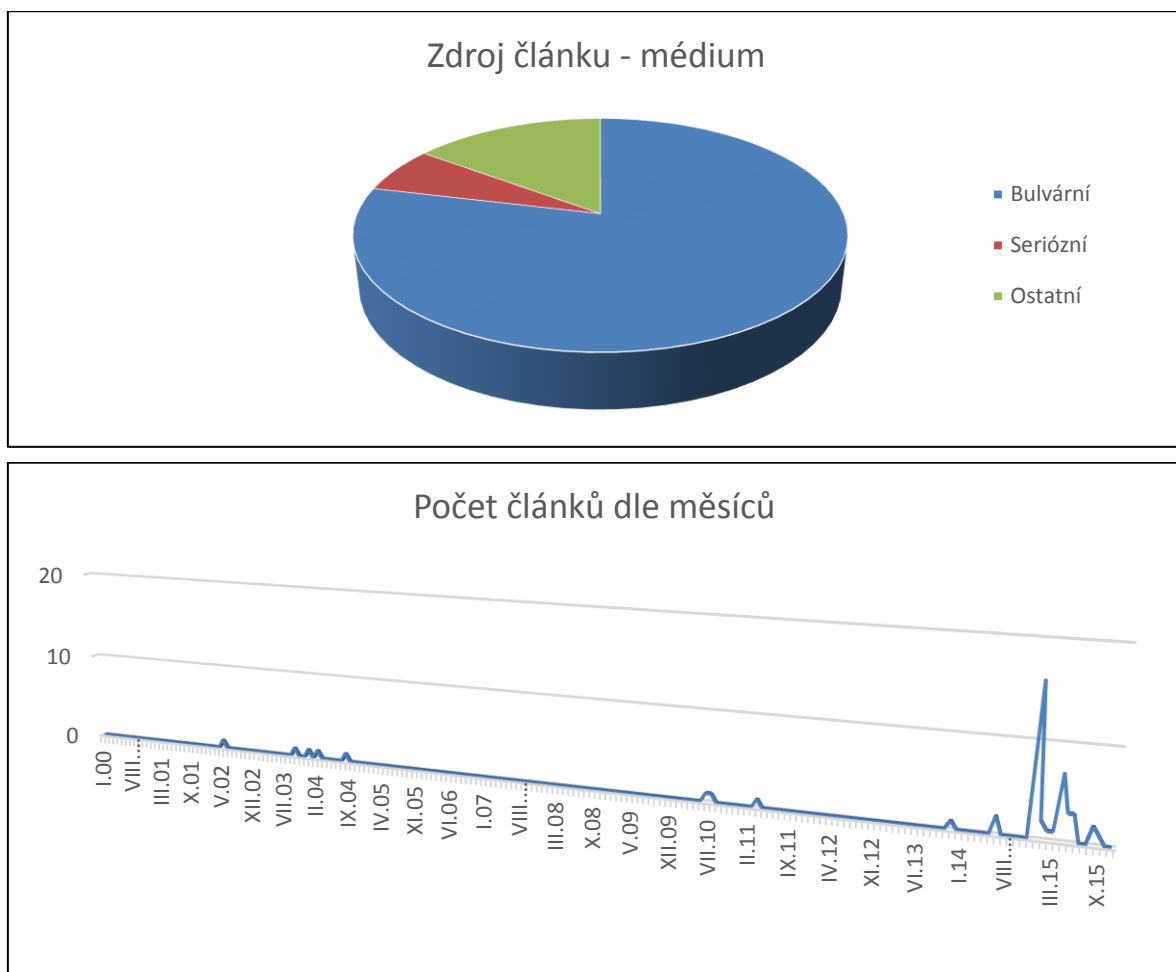
³⁶³ HLINOVSKÁ, Eva. Hvězdné války. Pátek Lidových novin, 7. 5. 2009, str. 20

³⁶⁴ ČTK. Potvrzeno Ústavním soudem. Bulvár zaplatí Vašutovi milion. Lidovky.cz, 10. 2. 2012

³⁶⁵ JANOVSÁ, Adina. Temná zákoutí, která ničí život charismatického herce. V čem se opozdil o deset let a které úspěšné baletce patří jeho srdce? Tajnosti slavných. Krajskelisty.cz, 15. 7. 2015

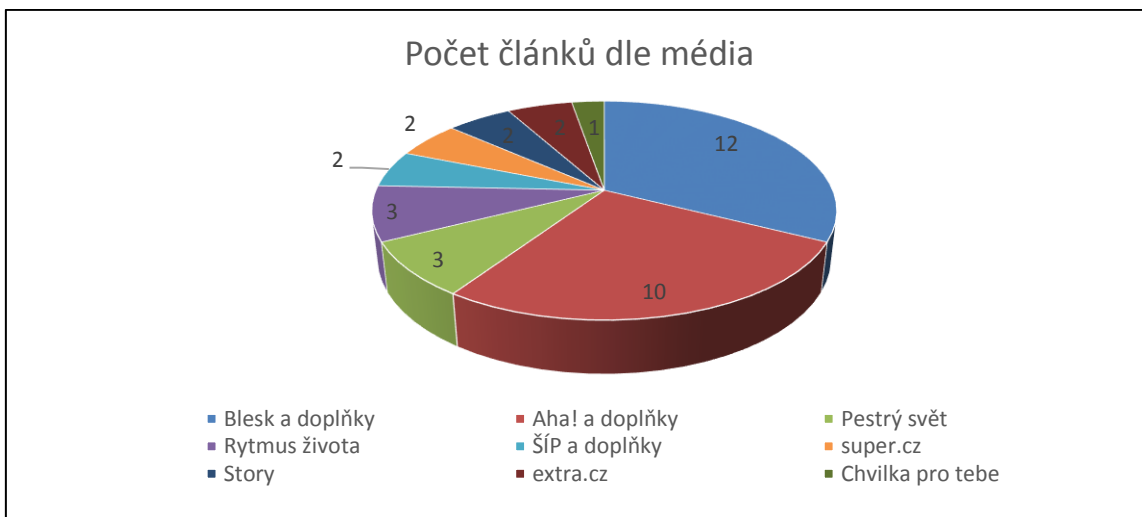
o článek, ve 4 případech o rozhovor, z čehož všechny byly vedeny přímo s Martinem Preissem. Tyto rozhovory budou jedním ze stěžejních bodů kvalitativní analýzy.

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období prosince 2014 (16 článků), tedy období, kdy se měl Martin Preiss pokusit o sebevraždu.

Bulvární média

Z bulvárních médií se tématu nejvíce věnoval deník Blesk s doplňky (12 článků) a deník Aha! s doplňky (10 článků). Časově se pokrytí v podstatě neliší od grafického zobrazení všech článků, jelikož většina médií je právě bulvárních.

Seriózní média

Seriózní média se tématu věnovala pouze ve 3 případech. Dva z nich jsou rozhovory s Martinem Preissem v Lidových novinách (20. 9. 2003) a Magazínu Práva (21. 2. 2004), jeden z článků pak vyšel na webu krajskelisty.cz (13. 4. 2015).

Ostatní média

Z ostatních médií vydává rozhovor s Martinem Preissem časopis Téma (10. 4. 2015), informaci o pokusu o sebevraždu přináší web osobnosti.cz (15. 12. 2014).

Kvalitativní analýza

Herec a moderátor Martin Preiss nemá obecně k médiím vřelý vztah, což potvrzuje i v jednom z rozhovorů pro Magazín Práva, kde říká: „Rozčiluje mě to množství negativních informací, které je koncentrované do třiceti minut. Život bez informačních technologií na začátku minulého století musel být báječný“³⁶⁶ a dodává: „Jen jsem chtěl říct, že v dnešním světě jsme přesyceni informacemi a myslím, že to působí lidem depresi. Médií mám osobně až dost“.³⁶⁷ Uvádí v něm také, že odmítá do médií poskytovat informace o své rodině a soukromí. Na počátku období je o něm psáno především v souvislosti s moderováním pořadu Chcete být milionářem, později pak především ve spojení s jeho otcem, který se údajně též potýká s depresemi.

O jeho vlastních psychických problémech média přináší zprávu až v roce 2014, kdy

³⁶⁶ ZAJÍČKOVÁ, Eva. Martin Preiss: Jsem na Nově. No a co? Magazín Práva, 21. 2. 2004, str. 18

³⁶⁷ ZAJÍČKOVÁ, Eva. Martin Preiss: Jsem na Nově. No a co? Magazín Práva, 21. 2. 2004, str. 18

se měl údajně pokusit o sebevraždu: „Nervově velmi labilní herec měl podle serveru Blesk.cz včera po dvaadvacáté hodině rádně zaměstnat hned několik záchranných složek poté, co jeho manželka na tísňovou linku oznámila, že se po prudké hádce v jejich kunratické haciendě odešel s nožem do lesů zabít“.³⁶⁸ Server extra.cz dále dodává: „Preiss má dlouhodobé problémy s alkoholem a depresemi, aktuální pokus o sebevraždu údajně nebyl první, herec je v dlouhodobé ambulantní psychiatrické péči“.³⁶⁹ Deník Blesk pak spekuluje o příčinách jeho depresí: „Martin Preiss zřejmě trpěl depresemi z nedávné bouračky (červen 2014), kterou způsobil pod vlivem alkoholu. Byl mu odebrán řidičský průkaz a hrozil mu přísný trest“.³⁷⁰

Web extra.cz v dalším článku uvádí: „S hercovými demonstrativními a nedemonstrativními sebevraždami došla trpělivost jeho hereckým rodičům, kteří jej včera po jedné odpoledne vypravili na vyhlášenou psychiatrickou kliniku Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Ta sice není hercovou spádovou nemocnicí a zřejmě zapracovaly konexe jeho otce, ale zaplat' pánbů, že je otec dvou dětí někde, kde mu vysvětlí, že deprese a chlast je u herců často i příčina smrti a není dobré těmto dvěma koníčkům v takové míře holdovat“.³⁷¹

To všechno vyvolává řadu článků o tom, kdo další se chtěl zabít, zabil, či trpěl depresí. Server ahaonline.cz zase spekuluje o tom, co herce k pokusu o sebevraždu vedlo, či zda manželství Martina Preisse nespěje k rozvodu. Dále média vydávají shrnující články o jeho rodině, které uvádí, že měl herec své deprese zdědit právě po rodičích (Prokletí rodiny Preissů, Rytmus života, 29. 12. 2014 či Ničí je deprese! Matka, otec a syn Preissovi, Aha!, 18. 12. 2014).

V březnu roku 2015 pak deník Aha! přináší článek „Přišel o práci“, kde cituje samotného Martina Preisse: „Práci na seriálu TV Nova, která mě velmi bavila, jsem byl bohužel nucen přerušit vzhledem k přetrvávajícím zdravotním problémům. A protože jsem stále v procesu doléčování a objem práce byl značný, bylo mi lékařem doporučeno dočasně

³⁶⁸ (prs) Preiss junior má za sebou další demonstrativní pokus o sebevraždu: Jako obvykle přežil! Extra.cz, 15. 12. 2014

³⁶⁹ (prs) Preiss junior má za sebou další demonstrativní pokus o sebevraždu: Jako obvykle přežil! Extra.cz, 15. 12. 2014

³⁷⁰ LÉBLOVÁ, K. a M. REMEŠOVÁ. Martin Preiss: Zabiju se! Blesk, 15. 12. 2014, str. 14

³⁷¹ (red) Preissovi zachraňují syna před osudem Džambulky! Uklidili ho na chodbu, co pamatuje mnoho slavných pijanů! Extra.cz, 16. 12. 2014

v jakékoli práci nepokračovat a odpočívat. Syndrom vyhoření, jak se to stalo mnoha kolegům po čtyřicítce...“.³⁷²

O měsíc později pak herec poskytuje rozsáhlý rozhovor pro časopis *Téma*, kde přiznává své problémy s alkoholem, i léčení, které trvalo dva a půl měsíce. Komentuje také svůj údajný pokus o sebevraždu: *„Doma došlo k běžnému konfliktu, po kterém moje žena i s dětmi odjela. Samozřejmě v tom hrál roli můj alkohol. Mluvili jsme pak spolu ještě po telefonu a ona v afektu řekla, že pokud mě život nebaví a chci se uchlastat, tak ať se seberu a jdu se rovnou do lesa pověsit. A já řekl, že teda jo, a opravdu jsem odešel z domu. Ale můj plán byl, že se projdu po lese, vydejhám tu hádku, zajdu na pivo, uklidním se. Jenže Martina se mezitím vrátila domů, kde mě nenašla, mobil jsem měl vypnutý, a tak začala zpytovat svědomí, jestli jsem si fakt něco neudělal. Dostala takový strach, že zavolala policii, tísňové volání zřejmě odposlechl bulvár a skandál byl na světě“.*³⁷³

Jako důvod svých problémů s depresemi a pitím uvádí především pracovní vytížení a také vlastnictví vinotéky, kterou se proto rozhodl prodat. Autorka na závěr rozhovoru dodává: *„Navzdory svému odhodlání několik dní po našem rozhovoru Martin Preiss znovu selhal a napil se. Tentokrát se bohužel, či možná bohudík, propil až k životu ohrožujícímu stavu, kvůli němuž byl opět hospitalizován k intenzivní protialkoholní léčbě“.*³⁷⁴ Velmi otevřený rozhovor pak samozřejmě vyvolal opět zájem bulvárních médií (Oběsit se ho poslala žena a on šel, *Blesk*, 11. 4. 2015; Koleduje si o rozvod!, *Pestrý svět*, 23. 4. 2015; Nepřišel mámě na premiéru, *Blesk*, 30. 5. 2015; Martin Preiss: Deprese se prohlubují, *Rytmus života*, 8. 6. 2015), která však již pouze opakovala dosud zmíněné informace a spekulovala při každé příležitosti o hercovu psychickém zdraví a abstinenci.

3.1.7 Eva Holubová

Pro spojení „Eva Holubová deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 273 článků, z čehož 132 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Ze 141 relevantních článků pak bylo ještě 24 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 117 článků.

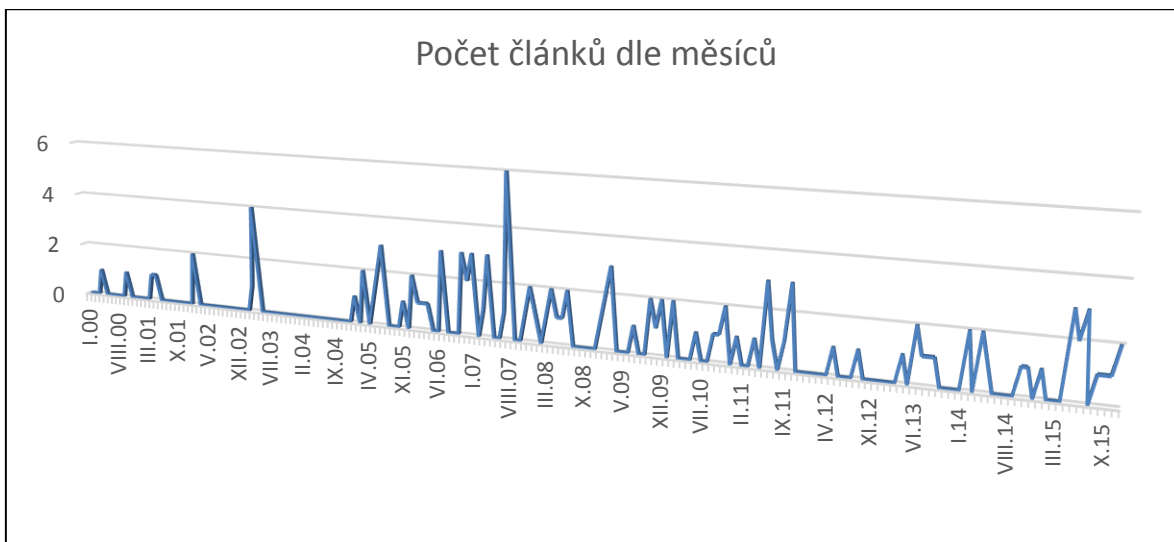
³⁷² LÉBLOVÁ, Kristýna. Přišel o práci. Aha!, 4. 3. 2015, str. 8

³⁷³ CEJPOVÁ, Helena. Můj nejtěžší boj. *Téma*, 10. 4. 2015, str. 8

³⁷⁴ CEJPOVÁ, Helena. Můj nejtěžší boj. *Téma*, 10. 4. 2015, str. 8

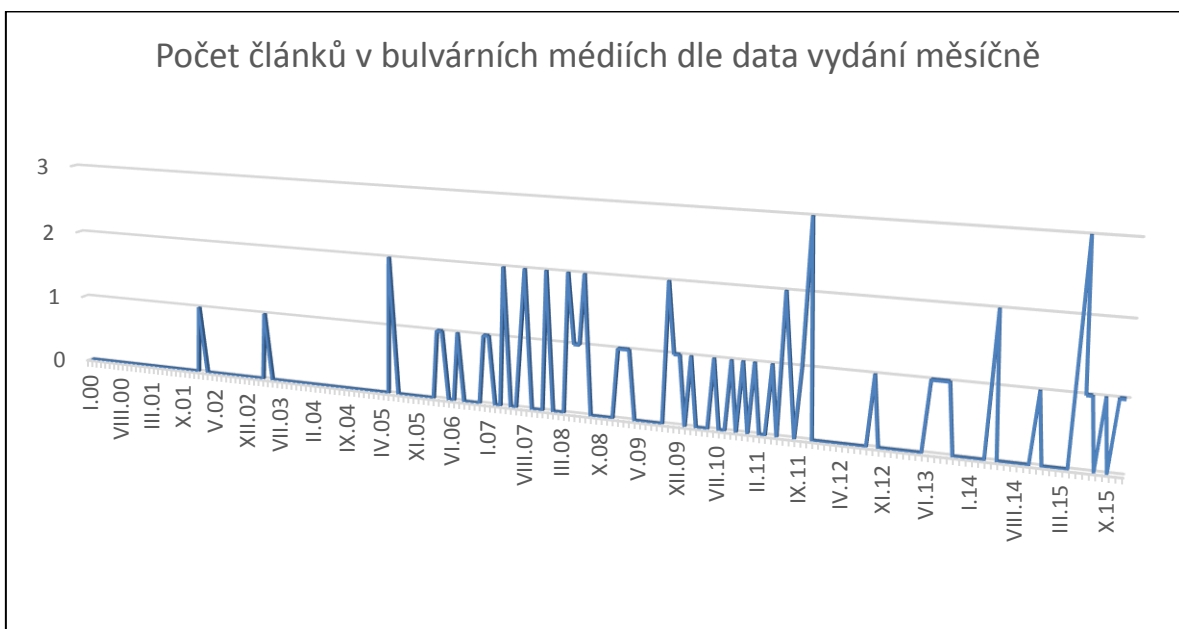
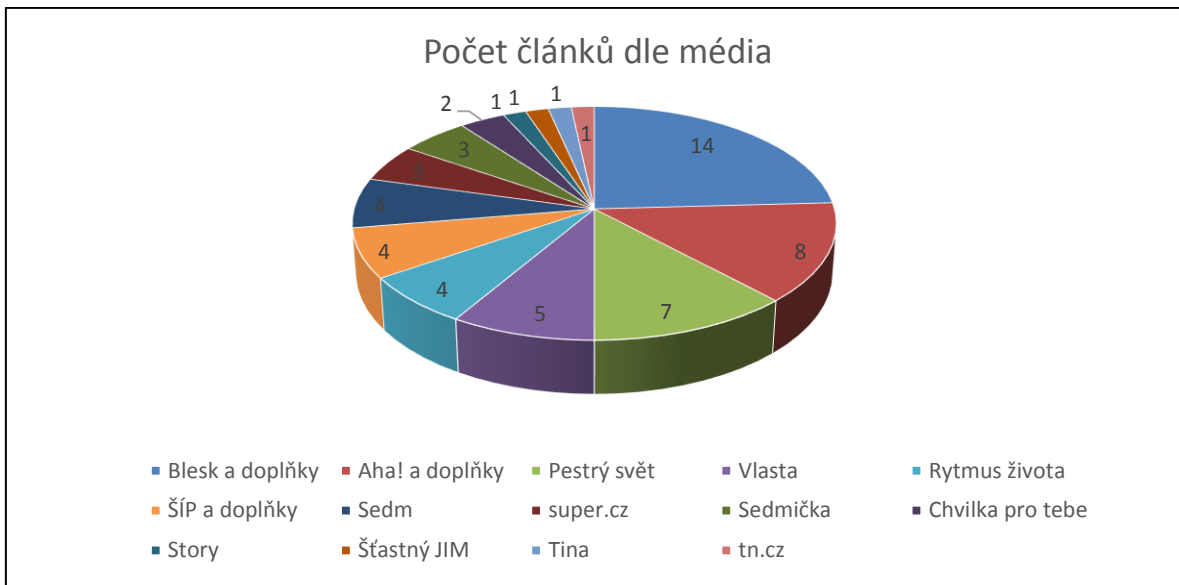
Z těchto článků celkem 58 pocházelo ze strany bulvárních médií, 32 ze strany seriózních a 27 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak ve 87 případech jednalo o článek, ve 30 případech o rozhovor, z čehož 28 jich bylo vedeno přímo s Evou Holubovou. Tyto rozhovory budou jedním ze stěžejních bodů kvalitativní analýzy.

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období srpna 2007 (6 článků) v souvislosti s odvyšláním 13. komnaty Evy Holubové.

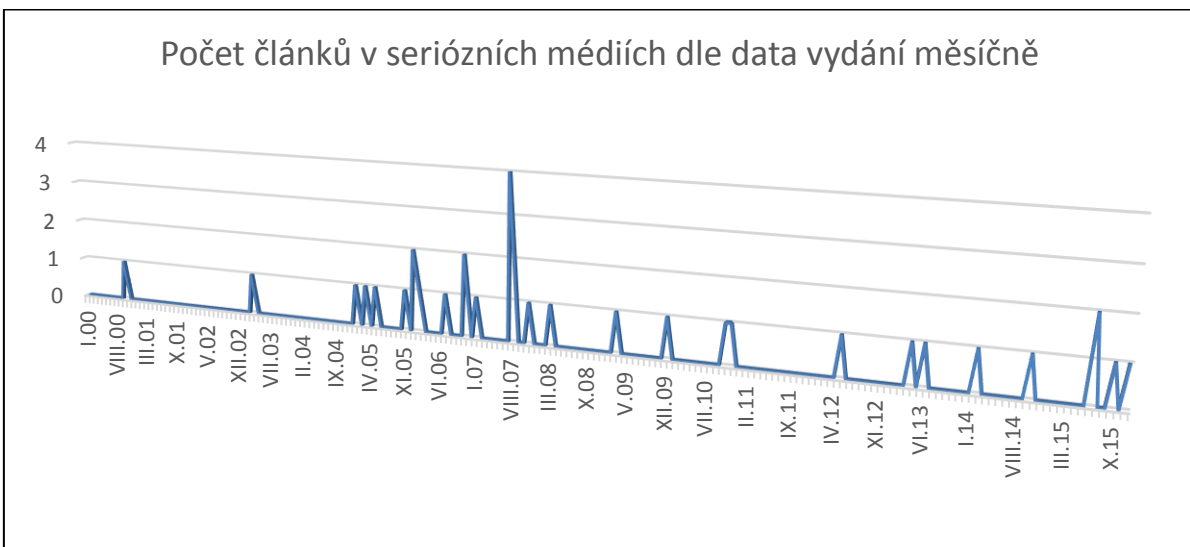
Bulvární média

Z bulvárních médií se tématu nejvíce věnoval deník Blesk a jeho doplňky (14 článků). Časově pak nejvíce článků vyšlo v měsících říjen 2011 a květen 2015 a týkalo se různých témat.

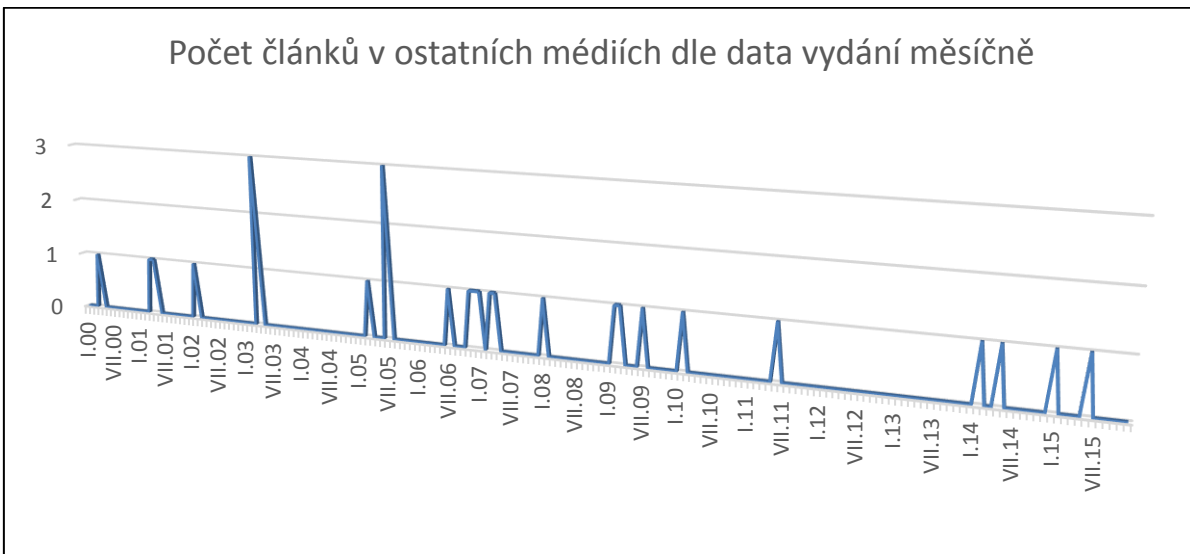
Seriózní média

Ze seriózních médií se tématu nejvíce věnoval deník Mladá fronta DNES a jeho doplňky (13 článků). Největší množství článků pak vyšlo v měsíci srpen 2007 (4 články).

Ostatní média

Ostatní média se tématu věnovala nejvíce v období dubna 2003 a července 2005, shodně po 3 článcích, a to při příležitosti řešení různých dalších témat.

Kvalitativní analýza

Eva Holubová je podobně jako Vilma Cibulková, jednou z hereček, které už nikdo neodpáře nálepku léčené alkoholičky. Ona sama se ovšem nebojí o svých problémech mluvit, což dokazují i mnohé rozhovory, které poskytla. V roce 2001 pro Super magazín komentuje své depresivní stavy: „*Měla jsem velké stavy úzkosti a obavy ze všeho, co se kolem mě děje. Bylo to úplně nevysvětlitelné. Třeba na chalupě, kde jsem byla s dětmi v pohodě, ráno jsme se šli koupat, vyplavila jsem endorfiny, a přesto jsem cítila zároveň úzkost i dobrou náladu. Můj život se skládal z výkyvů nálady, nepochopitelný optimismus střídaly obavy, že se máme tak dobře, že to nemůže dlouho vydržet. Strach ze smrti i ze života. Vůle nefungovala a všude byla beznaděj, pusto, marnost. Hodně mi pomohla psychiatricka. Přesvědčila mě, že nejsem ani špatná ženská, ani blázen. Dala mi léky, po kterých zmizely úzkosti, a začala jsem spát*“.³⁷⁵

V jiném rozhovoru, pro AD magazín, pak zase mluví o propojení depresí, alkoholismu a herecké profese: „*Nevěděla jsem, že v člověku funguje biochemie, která ty úzkosti způsobuje. Plácala jsem se v tom, občas nastalo uvolnění pod vlivem alkoholu, které pak pokračovalo větší depresí způsobenou kocovinou. Pomohla mi doktorka Tamara Staňková. Jenže v naší profesi - možná i v jiných - to je problém. Řekla bych, že ty naše mozky jsou nasáklý chlastem. Musím s tím furt bojovat. Neumím být uvolněná a nad věci bez alkoholu. Když abstinuju, tak podléhám neustále kontrole: jak dlouho tady jsem, neměla bych dělat támhleto, támhleto mám rozdělané. Prostě, ten mozek pořád jede. Je zvyklý pracovat naplno, pak ho člověk opije a všechno je maňána a pohoda*“.³⁷⁶, přímou souvislost depresí s hereckou profesí ale popírá: „*To má hodně lidí, na herce je jen víc vidět*“.³⁷⁷

Určitá období svého alkoholismu vidí částečně i jako důsledek smutku z předchozího režimu: „*Nechtěla jsem se dostat tam, co za totality, kdy jsme přepíjeli vědomí, jak nás realita dusí*“.³⁷⁸ a o alkoholu mluví takto: „*V mém případě je to ten Mefisto, který říká: Udělám ti dobře, ale ty mi za to upíšeš duši. Je to zrádné*“.³⁷⁹ Přiznává, že následky těžkých období pocítuje dodnes a občas jí brání věnovat se všemu, čemu by

³⁷⁵ PŠENICOVÁ, Zuzana. Narodila jsem se jako padesátnice. Super magazín, 27. 4. 2001, str. 6

³⁷⁶ FLIEDR, Bob. Z politiků věřím Havlovi. AD magazín, 27. 2. 2002, str. 1

³⁷⁷ PLAVCOVÁ, Alena. Krev, pot a slzy Evy Holubové. Pátek Lidových novin, 6. 5. 2005, str. 4

³⁷⁸ SPÁČILOVÁ, Mirka. Pupendo přišlo v pravou chvíli. Mladá fronta DNES, 22. 3. 2003, str. 1

³⁷⁹ KŘEČEK, Bohumil. Eva Holubová: Ach ty kocoviny! Deníky Morávia – základ, 19. 4. 2003, str. 1

chtěla: „*Nejde o to, že jsem hodně pracovně vytižená, ale sama mám ještě co dělat se sebou, moje endogenní deprese a následky alkoholické minulosti se neptají, jestli si zrovna teď chce hrát na svatou a někdy se mnou mávají tak, že bych potřebovala svoje občanský sdružení, které by se o mě staralo*“.³⁸⁰ Proti depresím se snaží bojovat přirozeně: „*Nechci brát žádná chemická antidepresiva, takže se s nimi peru s pomocí cvičení, pobytu na zdravém vzduchu a meditací. Je to lepší, ale někdy...*“.³⁸¹

V roce 2006 je odvysílána 13. komnata Evy Holubové, kde se zpěvačka svěruje se vzpomínkami na své těžké období alkoholismu, což přináší další mediální zájem. Zatímco mnozí obdivují odvalu herečky se se svými problémy takto veřejně svěřit, ozývají se i kritické hlasy: „*Jediné, co si divák z její zповědi odnese, je přesvědčení, že umělci a najmě herci jsou opilci, kteří chodí domů poblití, smrdutí a nestarají se o děti. Nikdo si z těchto výlevů nevezme poučení, že pít se nemá. Z Holubové monologů přitom až trapně čiší zalíbení a spokojenost sama se sebou*“.³⁸², což následně sama herečka komentuje v rozhovoru pro Magazín Práva:

„*Chtěla jsem povzbudit ženský, který se daly do boje se svou závislostí, a hlavně podpořit ty, které zatím ještě váhají, bojí se reakce okolí. Abyste rozuměla, stává se, že když se žena potají opijí, je to přijímáno paradoxně lépe, než když se k průseru, ve kterém lita a jimž samozřejmě sužuje své okolí, přizná tím, že nastoupí protialkoholní léčbu. Okamžitě má nálepku léčené alkoholičky, což společnost přijímá s větším despektem než informaci, že "naše mamka dneska nějak přebrala". A já jsem chtěla tyhle ženy povzbudit, ale pak vyšel článek v LN. Redaktorka se ani nedokázala podepsat plným jménem, pouze JMC mně vytýkalo, že o těchto věcech mluvím veřejně a ještě ke všemu do toho tahám děti. Nic mi nepomohlo utěšování lidí znalých poměrů, že ta dotyčná JMC mě nesnáší, že její pohled je tedy velmi osobní, ani to, že údajně sama dost chlastá. Bála jsem se, že svým diletantským měšťáckým postojem zažene ty, které trápí pouto závislosti, opět do kouta, odkud je měla moje Trináctá komnata vytáhnout*“.³⁸³

Ani to ji ani neodradilo od toho o problému dále mluvit v mnoha dalších

³⁸⁰ KOMÁNKOVÁ, Jitka. Nejsm rabín ani kněz. TV Revue, 2. 7. 2005, str. 4

³⁸¹ BEDNÁŘOVÁ, Jana. Den má hrozně málo hodin. Květy, 7. 12. 2006, str. 8

³⁸² Horory zábavné i nesnesitelné. Lidové noviny, 2. 2. 2006, str. 1

³⁸³ Korzo. Eva Holubová by uvítala tajemníka. Magazín Práva, 8. 7. 2006, str. 17

rozhovorech. Mnohokrát je pak také zmiňovaná v souhrnných článcích o alkoholických ze světa showbyznysu. K českému mediálnímu prostředí a zároveň důvodu své otevřenosti pak v jednom z rozhovorů uvádí: „*Tady, když se picnete a lítáte po stole, tak se to všichni dozví dřív, než vystřízlivíte*“.³⁸⁴ Několikrát také opakuje to, jak důležité je deprese léčit: „*Takže apeluju na všechny, kteří s tím bojují, aby si našli dobrého lékaře, kterému důvěřují, a opravdu se léčili. Prostě vám chybí hormon štěstí. Podívejte se na mě. Já mám skvělou rodinu, máme se rádi, nelžeme si, mám zajímavou práci a spoustu aktivit, ale pak stačí, třeba když se změní počasí, a mozek zkrátka neprodukuje to, co by měl, což je právě ten serotonin a dopamin, a vy se zase cítíte na dně*“.³⁸⁵

V roce 2009 média řeší především její tajnou svatbu s dlouholetým partnerem Miroslavem Zdeňkem. V roce 2011 pak spekulují, zda netrpí maniodepresivní psychózou a to jen z toho důvodu, že jim připadá až příliš šťastná na člověka trpícího depresí: „*Umělkyně ale zčistajasna projevuje úplně opačné příznaky! Srší energii, létá ve světě fantazie*“.³⁸⁶ V rozhovoru pro Blesk pak uvádí, že užívá tzv. léky třetí generace: „*To jsou léky, které vás nehodí do pohody jednou tabletkou, neoblbnou vám mozek, že vám je pak všechno jedno, naopak jejich přesným a pravidelným užíváním donutíte mozek, aby si látky, jejichž nedostatek způsobuje deprese, vyráběl sám*“.³⁸⁷

V roce 2014 pak Pestrý svět mluví o jejich problémech se srdcem, v roce 2015 přináší její údajnou zповěď ohledně pokusu o sebevraždu v devatenácti letech: „*Snědla jsem prášky, protože jsem se chtěla zabít, a tím jsem strašně ublížila svojí mamince. Najednou jsem si řekla, jak ty můžeš takhle hazardovat s životem, který sis sama nedala*“.³⁸⁸ I když rozhovory pozdějších let již přímo o jejich problémech nemluví, uvádí ji téměř vždy jako herečku, která měla problémy s alkoholem a léčí se s depresemi.

3.1.8 Vlastimil Brodský

Pro spojení „Vlastimil Brodský deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 263 článků, z čehož 118 článků bylo vyřazeno

³⁸⁴ LECHSTINA, Jiří. Eva Holubová. Víkend HN, 23. 11. 2007, str. 6

³⁸⁵ Nemůže být šťastná. Víme proč! Rytmus života, 21. 4. 2008, str. 8

³⁸⁶ Mozek jí zatemnily bludy. Pestrý svět, 13. 1. 2011, str. 6

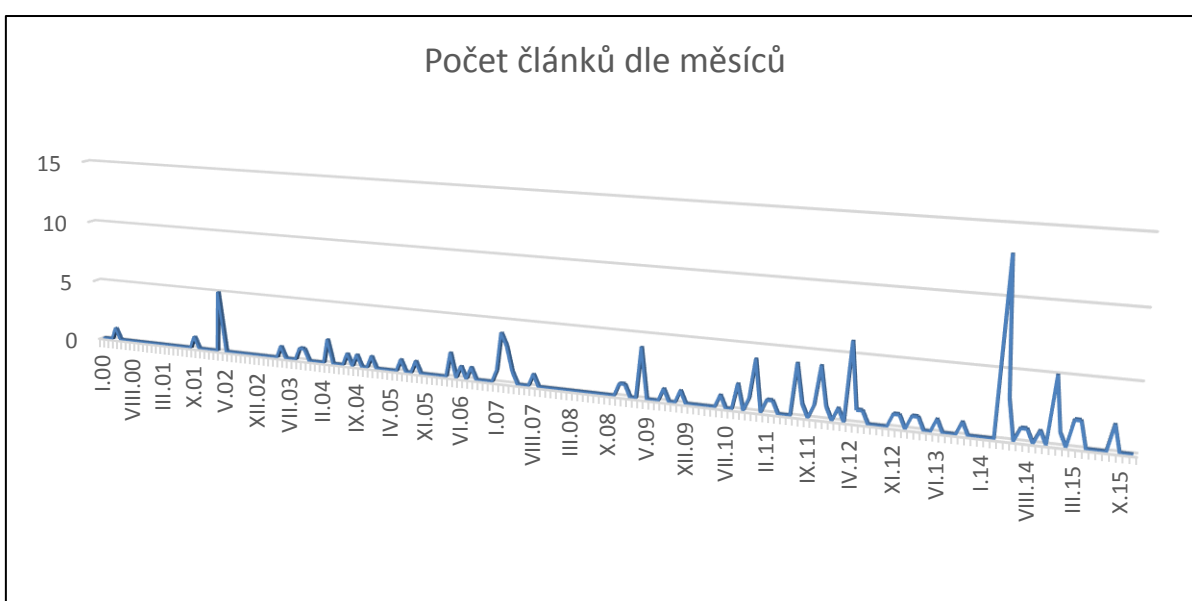
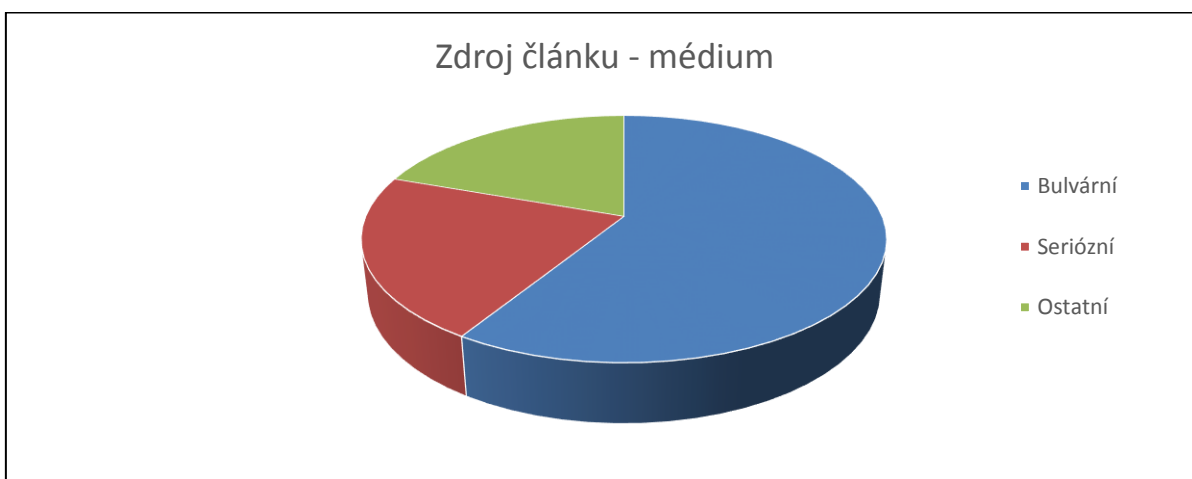
³⁸⁷ PŠENICOVÁ, Zuzana. Někomu nefungují ledviny, mně mozek! Nedělní Blesk, 26. 6. 2011, str. 20

³⁸⁸ Z učitelky herečkou. Pestrý svět, 19. 11. 2015, str. 17

z důvodu nerelevance. Ze 145 relevantních článků pak bylo ještě 39 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 106 článků.

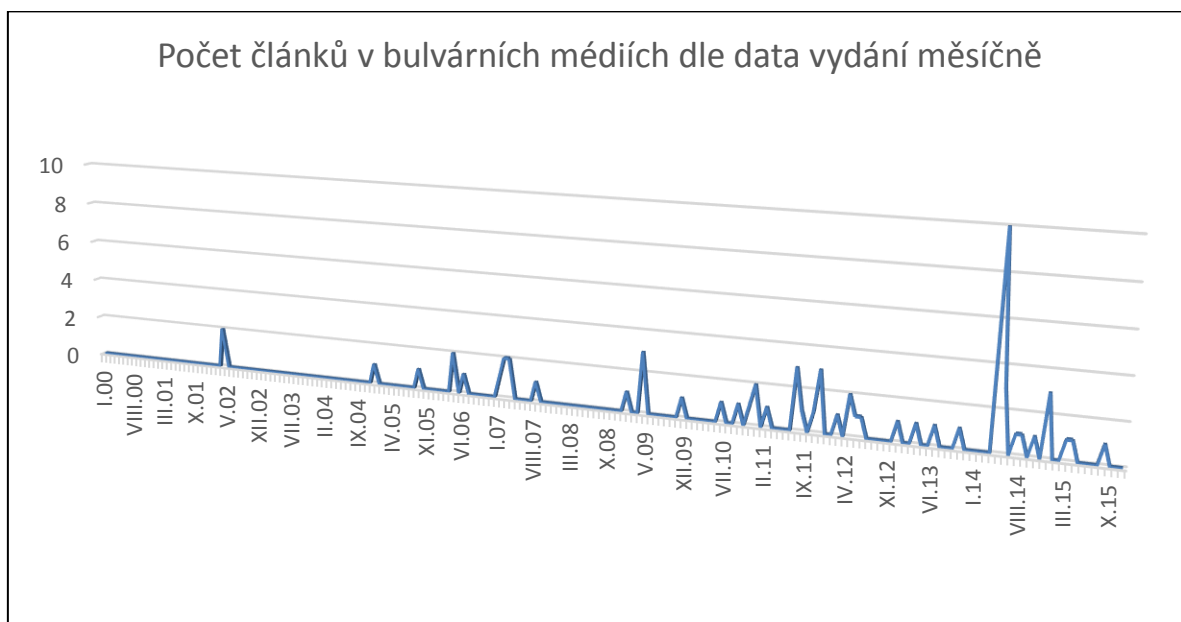
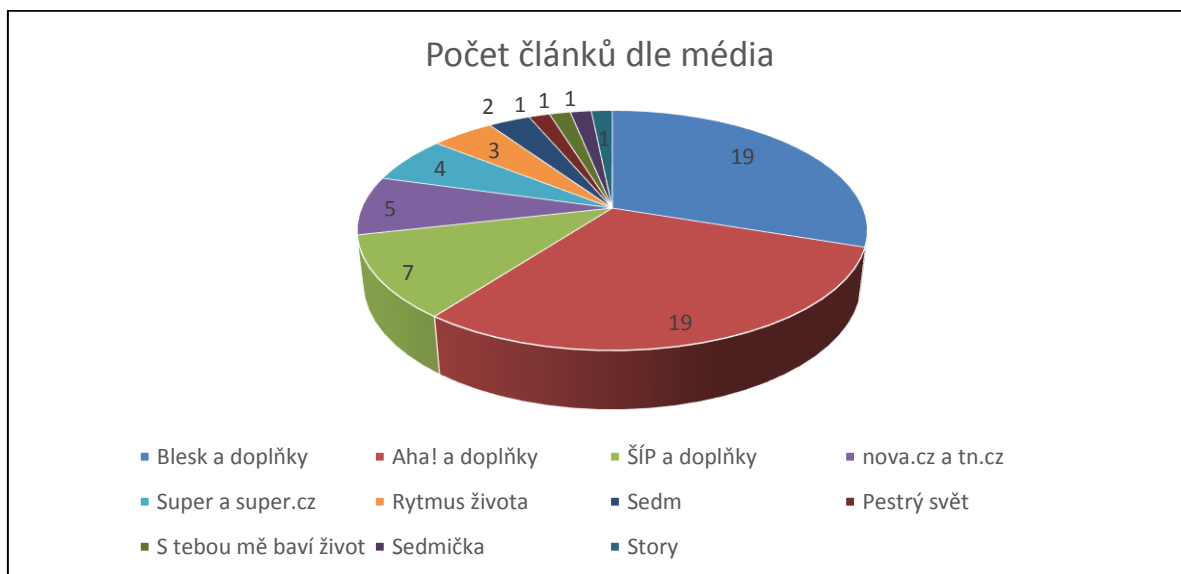
Z těchto článků celkem 63 pocházelo ze strany bulvárních médií, 23 ze strany seriózních a 21 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak v 99 případech jednalo o článek, v 7 případech o rozhovor, ani jeden však nebyl veden přímo s Vlastimilem Brodským.

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období dubna 2014 (13 článků) a to jednak v souvislosti s dvanáctiletým výročím od smrti Vlastimila Brodského, ale také ve spojitosti s jeho synem Markem Brodským, jenž přiznal své deprese.

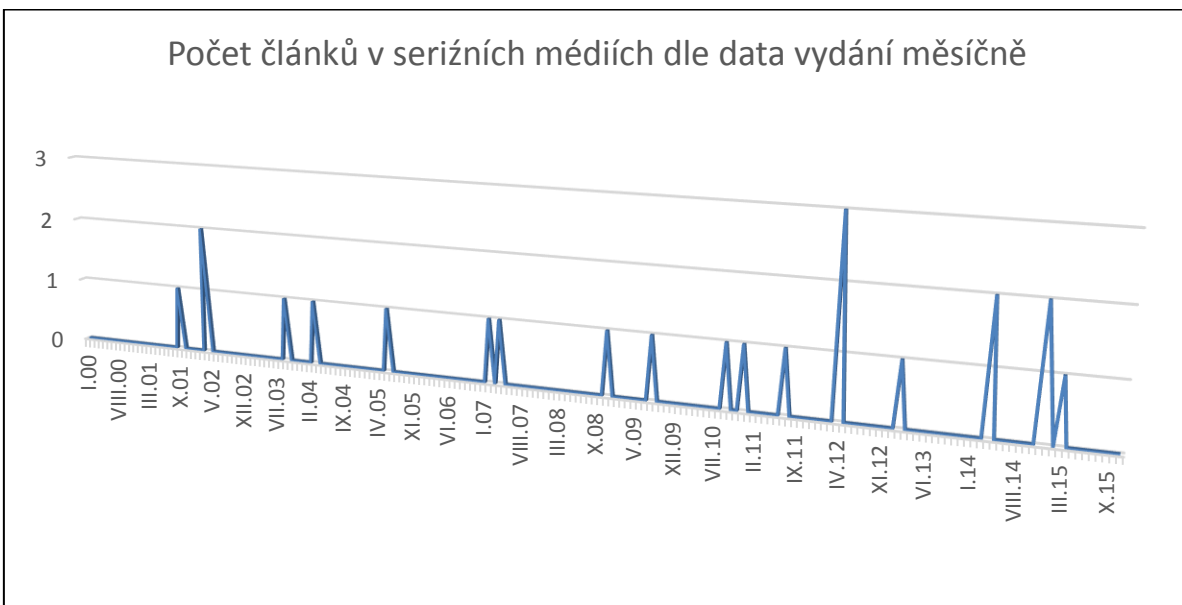
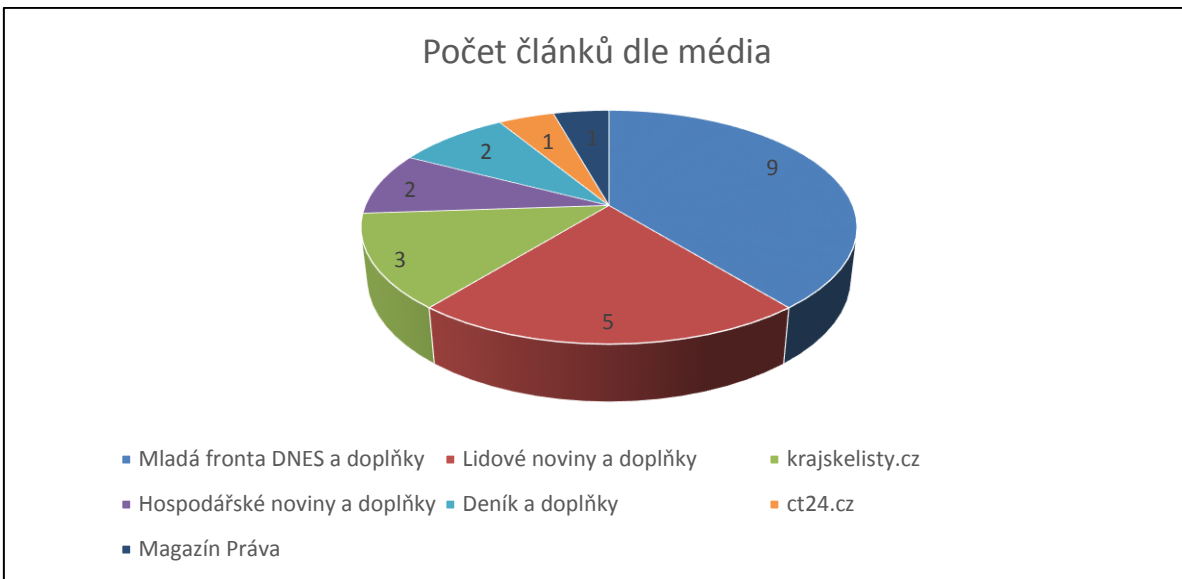
Bulvární média

Z bulvárních médií se tématu nejvíce věnují deník Blesk a Aha!, oba shodně v 19 článcích. Časově je pokryto nejvíce období dubna 2014 (10 článků).

Seriózní média

Seriózní média nejvíc článků vydala v dubnu 2012 při uplynutí 10 let od smrti Vlastimila Brodského. Tématu se nejvíce věnovala Mladá fronta DNES s 9 články.

Ostatní média

Ostatní média se tématu věnovala v různých obdobích a ne více jak jedním článkem měsíčně, nebyl proto vytvořen graf.

Kvalitativní analýza

Ještě před smrtí herce přináší Lidové noviny informaci o tom, že se má Vlastimil Brodský léčit s depresemi, ač jsem v jiných oficiálních zdrojích tuto informaci nenalezla: *„Mám dva kamarády psychiatry, kteří mi vždy, když potřebuji, předepíšíou antidepresiva. Já jsem totiž ztělesněná deprese, objektivně vzato jsem mrtvý muž. Nejlepší rada pro člověka trpícího depresí: najděte si dobrého psychiatra. Deprese by se v případě*

nepřítomnosti psychiatra dala vyřešit snad jedině smrtí - to musí být krásný stav“.³⁸⁹ Půl roku po tomto prohlášení pak již přichází zprávy o jeho sebevraždě, které zároveň rekapitulují jeho život a přináší i vzpomínky jeho přátel, např. Slávky Kopecké: „Vím, Vlastimil Brodský míval vždycky v dubnu deprese, a že si kdysi pořídil pistoli kvůli zlodějům na chalupě. Několikrát mi řekl, že se jednou zastřelí, ale nevím to jistě, a v poslední době jsme s ním nemluvila.“³⁹⁰ či Zdeňka Bašného: „Trpěl těžkými depresemi, a proto potřeboval psychiatra. Já jsem s ním mluvil jen jednou. Telefonoval mi v noci a hledal pomoc. Byl vždy slušný, každému chtěl pomoci, ale sám o sobě si myslel, že nikdy neudělal nic dobrého“.³⁹¹

Některé z článků přináší také jeho legendární výroky o smrti, které do jeho sebevraždy všichni považovali jen za srandu: „Rád sedávám u radiátorů, abych si zvykl na žár křemačních pecí... Už chodím jen v černém, aby mě nemuseli do rakve převlíkat... Smrt potká každého, kdo neumře včas...“.³⁹² To potvrzují svými komentáři i jeho sousedi ze Slunečné: „Pan Brodský rád mluvil o smrti, to víme všichni, ale nikdo jsme nemysleli, že by to mohl vzít tak doslova. Měl život moc rád“.³⁹³

Jeho děti, Marek a Tereza, si pak měli jeho smrt vysvětlovat dle článku v Ringu takto: „Samozřejmě jsme se ptali, proč to asi udělal. Myslíme si, že důvody byly dva. Za prvé to byl člověk, který svůj život prožil velmi elegantně a hrozně se obával neelegantního finále. Nechtěl být ani blízkými, natož médiu přistižen v situaci pro něj nedůstojné, kdy se necítí ve formě nebo si je dokonce vědom, že v ní není. Zažil to u některých svých kolegů a vyvolávalo to v něm strašlivou hrůzu. Navíc už se bál i špitálů. Když byl naposledy v nemocnici, lékaři usoudili, že o smrti najednou mluví nějak jinak. Jejich odhad byl asi správný, ale řešení už možná ne. On byl přece jenom zvyklý ležet na tom svém nadstandardním pelišku a najednou ho zavřeli na psychiatrii, kde bylo ve dveřích takový okýnko jak u vězeňské cely, zamřížovaná okna, a když spolkl prášky, tak sestřička chtěla, aby vyplázl jazyk, že je opravdu spolkl. Trvalo dva dny, než jsme ho dostali zpátky. A to pro něj byl tak ponižující a nedůstojný zážitek, že po propuštění o tom všem dennodenně vyprávěl. Najednou se strašně bál, že by se ještě někdy do špitálu vrátil a mohl by natolik

³⁸⁹ 20 osobností radí, jak si udržet dobrou náladu i na podzim. Lidové noviny, 30. 10. 2001, str. 19

³⁹⁰ Zemřel herec Vlastimil Brodský. IDNES.cz, 20. 4. 2002

³⁹¹ JUKL, Jan. Duševní poruchy: Prokletí slavných! Nedělní Blesk, 28. 4. 2002, str. 18

³⁹² KOPECKÁ, Slávka. Zraněná duše Vlastimila Brodského. Mladá fronta DNES, 30. 3. 2014, str. 6

³⁹³ SUCHAN, Václav. Bróďa neměl talent pro manželství. Blesk, 15. 4. 2006, str. 2

nebýt ve formě, že by se ta situace opakovala. To pro něj bylo naprosto nepřijatelný".³⁹⁴

On sám měl v jednom z rozhovorů před svou smrtí dle Blesku prohlásit: „*Umírání může být velké a bolestivé svinstvo, které může trvat i dva roky. Toho se bojím. Smrti ne, ta mi připadá jako pohoda*".³⁹⁵ Jeho čin prý nepřekvapil ani jeho první manželku, jelikož o sebevraždě měl často mluvit, stejně tak jako o svých depresích: „*Ještě když jsme bydleli u Oty Janečka, vařila jsem v chodbě na společném dvojvařiči a kolikrát šla kolem Janečkova Olinka a ptala se: Tak co Bróda? Už zase odložil funus? On neustále umíral. Měl vyoperovaný vřed na dvanácterníku, ale bolelo ho to. Měl žaludeční neurózu. Tu měl z těch depresí*".³⁹⁶

V roce 2006 Slávka Kopecká vzpomíná na období, kdy s Vlastimilem Brodským pracovala na životopisné knize Drobečky z půjčovny duší a označuje jej za maniodepresivního: „*On byl navíc maniodepresivní člověk, takže když byl v mánii, byl galantní, ale když se dostával do depresí, tak člověk najednou nevěděl, jak s ním vyjít.*“³⁹⁷, což bylo zřejmě důvodem, proč herci tuto chorobu později diagnostikovala i některá média, když spekovala o depresích jeho dcery Terezy: „*Neúspěšný dokument dohnal herečku Terezu Brodskou (42) k depresím! Kéž se s nimi popere lépe než její tatínek Vlastimil Brodský (†82), jehož maniodepresivní psychóza dohnala až k sebevraždě*“.³⁹⁸ V mnohých člancích je také označován za hypochondra.

3.1.9 Marek Brodský

Pro spojení „Marek Brodský deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 142 článků, z čehož 57 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Z 85 relevantních článků pak bylo ještě 29 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 56 článků.

Z těchto článků celkem 32 pocházelo ze strany bulvárních médií, 17 ze strany

³⁹⁴ NOVÁKOVÁ, Iva. Zlomový okamžik. Ring, 27. 5. 2003, str. 18

³⁹⁵ (kol) Záhadná úmrtí: Proč zemřeli Muk, Brodský a Svoboda? Bleskove.centrum.cz, 9. 11. 2012

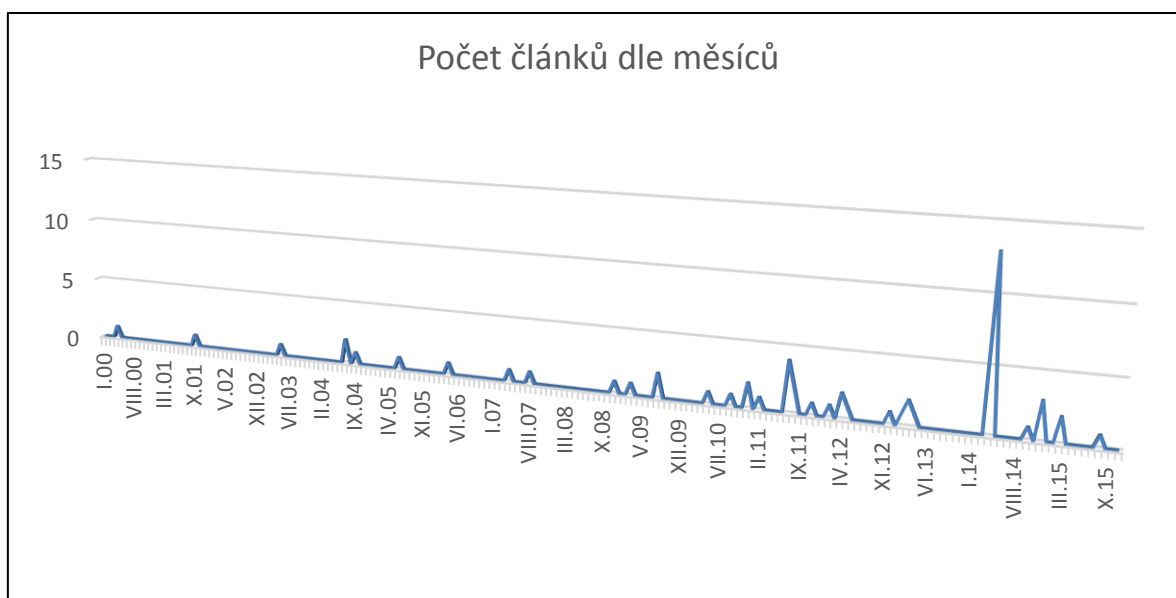
³⁹⁶ FENOLOVÁ, Marta. Bíba MODRÁ PUNČOCHA. Magazín Mladé fronty DNES, 4. 12. 2014, str. 36

³⁹⁷ NEZBEDA, Ondřej a Josef RAUVOLF. Knihy osudů. Instinkt, 3. 8. 2006, str. 22

³⁹⁸ REMEŠOVÁ, Michaela. Návrat depresí! Aha! Neděle, 20. 11. 2011, str. 6

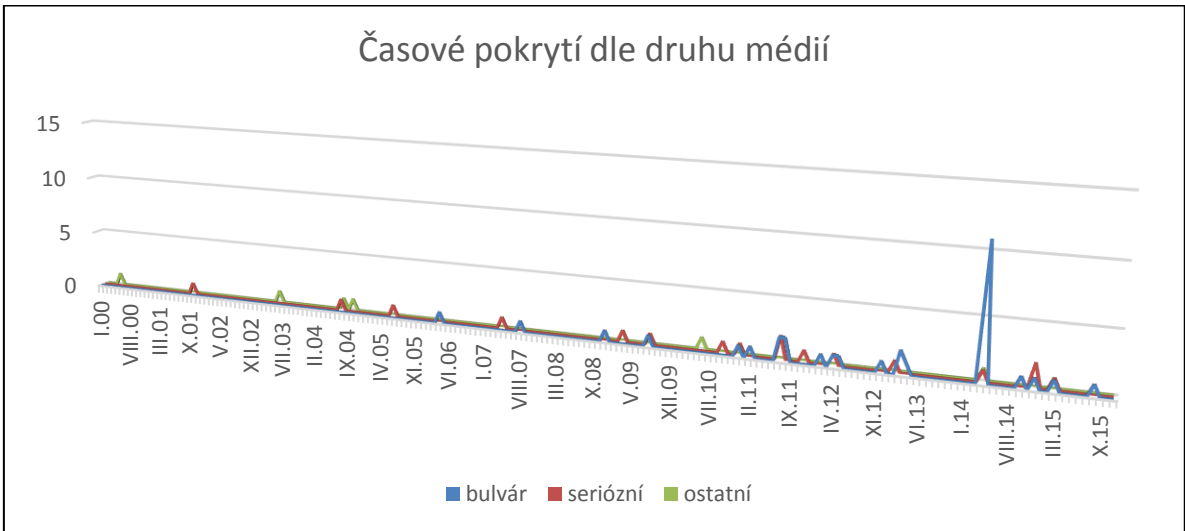
seriózních a 7 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak ve 45 případech jednalo o článek, v 11 případech o rozhovor, z toho ve 3 případech byl veden přímo s Markem Brodským.

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období dubna 2014 (13 článků), kdy Marek Brodský přiznal své deprese prostřednictvím pořadu 13. komnata.

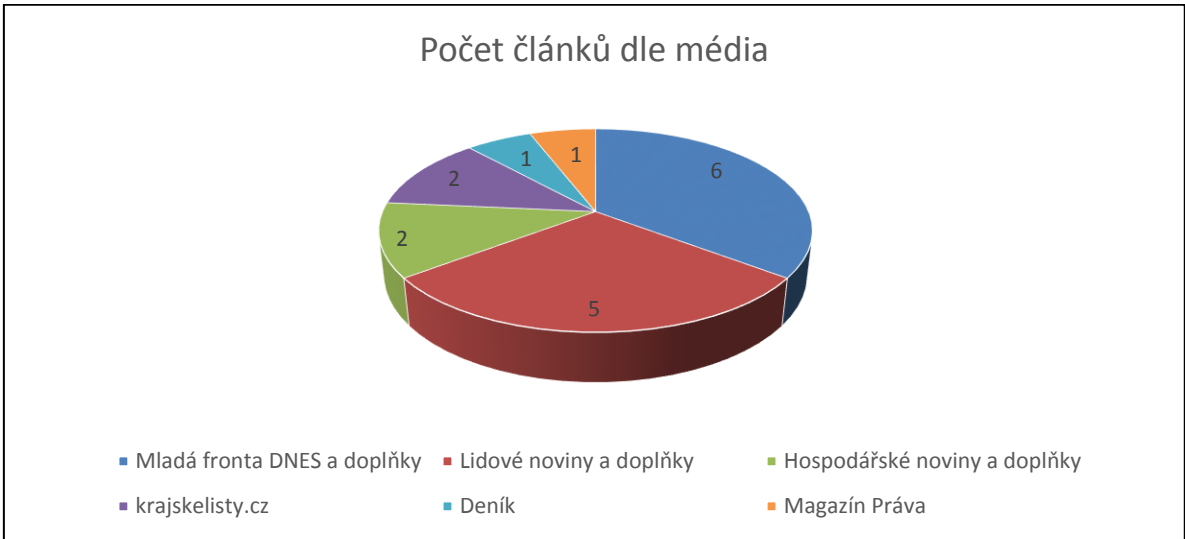
Bulvární média

Z bulvárních médií se tématu nejvíce věnoval deník Aha! a jeho doplňky (11 článků). Z časového hlediska se bulvární média nejvíce zaměřila na období dubna 2014 (11 článků), zatímco seriózní a ostatní média v tomto období napsala pouze 1 článek. Jinak v pokrytí dle druhu média nejsou výraznější výkyvy.

Seriózní média

Ze seriózních médií se tématu nejvíce věnovala Mladá fronta DNES a její doplňky (6 článků) a Lidové noviny s doplňky (5 článků).

Kvalitativní analýza

Marek Brodský je médii zmiňován nejvíce v souvislosti s úmrtím jeho otce, Vlastimila Brodského, stejně jako jeho sestra Tereza: „Z prvního manželství, s tanečnicí a pedagožkou DAMU Boženou Křepelkovou, má syna Marka, výtvarníka, herce a hudebníka, z osmnáctiletého manželství s herečkou Janou Brejchovou má dceru, herečku Terezu“.³⁹⁹ I v rozhovoru z roku 2005, který Marek Brodský poskytl pro Víkend Hospodářských novin, je to jedno z nejvíce řešených témat:

„Po jeho smrti začala vás i vaši sestru sledovat pověstná "mordparta" z bulvárních médií. Blízko otcovy zahrady na vás prý hodiny číhal fotograf, ukrytý na stromě. Dokáže se člověk s takovým tlakem a špehováním vůbec vyrovnat?

Ten nápor byl tak obrovský, že mi z toho chvílemi začalo přeskakovat - uvědomil jsem si, že i doma na svou ženu mluvím polohlasně a že nesmyslně zatahuju rolety. Taky byl pro mě děs jít do trafiky. V strakatém tisku se vyskytly náznaky, že jsem si toho tátu zastřelil sám! Anebo o nás napsali, že jsme si prý odmítli vyzvednout urnu. Jejich zájem našťěstí nikdy nevydrží věčně, vždycky se jim nějaká hvězda rozvede, takže vám dají pokoj“.⁴⁰⁰

Přímo o Marku Brodském a jeho psychických problémech se pak více zmiňuje až rozhovor v roce 2011 pro Pátek Lidových novin, který vznikl po jeho propuštění z léčebny. Naznačuje v něm mimo jiné třeba i to, že závislostní chování umělců může být způsobeno i jejich volným pracovním režimem, ve kterém ob stojí jen jedinci se silnou vůlí, kterou např. on dle svých slov nemá. Jelikož rozhovor řeší v podstatě většinu témat, o které se má práce zajímat, věnovala jsem mu podstatnou část kvalitativní analýzy a přináším celý přepis některých otázek a odpovědí:

„Známe se skoro dvacet let – a kam sahá má paměť, vždycky jsi holdoval alkoholickým nápojům, aniž bych z tebe ovšem měl někdy pocít, že ti pití jakýmkoliv způsobem komplikuje život. Co tě tedy teď přimělo jít se léčit?

Vždyť já už za svůj život pár rybníků vyžbrundal! I když je pravda, že pití nikdy nemělo vliv

³⁹⁹ SUCHAN, Václav. Bróďa neměl talent pro manželství. Blesk, 15. 4. 2006, str. 2

⁴⁰⁰ BERGER, Leon. Marek Brodský na útěku. Víkend HN, 10. 6. 2005, str. 6

na mou práci, nenarušovalo mé povinnosti, navíc jsem se pod vlivem alkoholu nikdy nemotal, nepadal jsem pod stůl, neblábolil nesmysly, takže mi ani mé okolí nikdy nenaznačilo, že bych mohl mít problémy se závislostí. Mně chlast vždycky ubližoval spíš psychicky než fyzicky – trpěl jsem depresemi, bral na ně prášky, ale v kombinaci s alkoholem antidepressiva neúčinkují, takže se můj stav postupně natolik zhoršil, až začal ničit i mou fyzickou stránku. Poslední dva měsíce už jsem kalil tak strašně, že u mě propukly třasy, neustále jsem se potil, takže jsem si vždycky druhý den musel dát ještě před polednem panáka na srovnání.

Znamená to, že tě k alkoholismu dovedly psychické problémy?

Obávám se, že to nelze hodit jenom na ně – mě totiž bavilo pít vždycky, i když jsem byl v pohodě. Ale samozřejmě že když je člověk psychicky rozhozený, tak si toho alkoholu dopřává podstatně víc, protože mu to na chvíli pomáhá. Dokonce i s vědomím, že ráno to bude peklo – ale to je přece až zítra! Tenhle princip zítřka v obelhávání sebe sama u alkoholiků vůbec funguje dost často – dnes se ještě ožeru, ale zítra už budu jiný, nový, lepší! A takhle to jde den za dnem, až najednou zjistíš, že bez odborné pomoci se na zítřek budeš vymlouvat tak dlouho, dokud tě alkohol nezabije; pokud si to tedy vůbec dokážeš připustit. A tak se ocitneš na skupinové terapii a před psychologem a několika alkoholiky se začneš hrabat ve svém nitru, abys zjistil, který okamžik byl ve tvém životě tím spouštěcím mechanismem – kdy a proč ses vždycky rozhodl pro to nejblbější, ale nejjednodušší řešení, kterým je chlast.

A co tedy bylo v tvém případě oním spouštěcím mechanismem?

Nejspíš kombinace všeho možného. Určitě jsem si pár mindráků odnesl z dětství, kromě toho jsem celý život bojoval se svým posraným příjmením. A když k tomu připočtu, že jsem od svých osmnácti let pravidelně navštěvoval hospody, kde se odehrával veškerý společenský – a v mém případě často i pracovní – život, tak je na alkoholismus poměrně slušně zaděláno. A to už ani nemluvíme o tom, že jsem byl vždycky strašný nervák a trocha alkoholu mi dodávala sebedůvěru – dokonce i při pouhé konverzaci s kamarády.

A jak jsi tuhle nervozitu řešil? Dával sis před každou filmovou klapkou a před každým

koncertem panáka na kuráž?

Nikdy jsem si před vystoupením nedal víc než dva panáky na kuráž, protože jsem zároveň vždyckyrazil teorii, že podpůrné látky na jevišti nepatří. V opačném případě vznikají komické situace – to když o přestávce uprostřed koncertu do šatny přijde trochu přihulený kytarista a vysvětluje mi, že s tímhle utahaným tempem tady budu do půlnoci, načez se chvíli nato přiřítí mírně zpanákováný klarinetista a křičí na mě, že v tomhle fofru to nejde uhrát...

*Vždycky ses věnoval nějakým kreativním profesím – psaní textů, malování, herectví...
Neomlouval sis občas své pití tím, že ti alkohol pomáhá při tvorbě?*

Ale on alkohol je dobrý kámoš při tvorbě – pokud ho tedy máš pod kontrolou! Rozhodně mně osobně ze začátku pomáhal. Většinu textů pro kapelu Nahoru po schodišti dolů band jsem napsal ve chvíli, kdy rodina odešla spát – otevřel jsem si lahev a do dvou do tří ráno psal. Připouštím, že sedmdesát, možná osmdesát procent nočních textů jsem ráno vyhodil – ovšem těch dvacet nebo třicet procent, které dodnes tvoří repertoár Schodiště, by bez chlastu nikdy nevzniklo! „⁴⁰¹

Tématu jeho léčby se na základě tohoto rozhovoru hojně věnovala i bulvární média (např. článek „Nechal se zavřít před alkoholem“, Aha!, 30. 7. 2011 či „Tohle z něj udělal alkohol“ s podtitulkem „Marek Brodský: dříve krasavec, dnes unavený chlap“, ŠÍP plus, 6. 3. 2013), která ale většinou jen citovala pasáže z Pátku Lidových novin. Dále řeší jeho vztah se sestrou, o které spekulují, zda také nemá deprese a přináší proto i vyjádření odborníka, psychiatra MUDr. Jan Cimického k dědičnosti podobných problémů: „*Výskyt depresivních onemocnění je samozřejmě ovlivněn i geneticky. Velký problém ale představuje to, že lidí mívají sklon ke stejnému způsobu řešení životních situací*“.⁴⁰²

Další mediálně silné období pak přichází v roce 2014, kdy je odvysílána 13. komnata Marka Brodského, v níž umělec nejen přiznává své deprese, ale hovoří třeba i o tématu sebevraždy: „*Občas řeším s kamarády, který model sebevraždy by byl*

⁴⁰¹ DĚDEK, Honza. Dva panáky na kuráž. Pátek Lidových novin, 29. 7. 2011, str. 6

⁴⁰² Tereza Brodská: Mám strach, že se už nevrátím... Rytmus života, 14. 5. 2012, str. 4

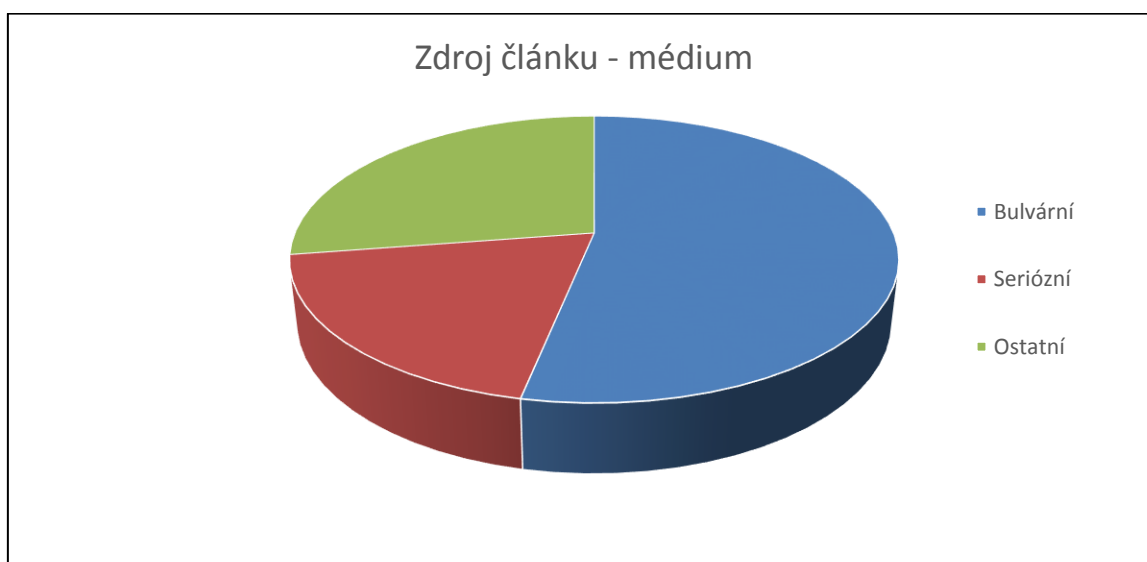
*optimální. Já jsem zastávce spíš estetičtější verze, než zvolil táta. Teď je moje favoritní řešení vylézt někam hodně vysoko do hor, vzít si s sebou hodně rumu a zmrznout. Protože člověka najdou ve slušném stavu a prý je to příjemný“.*⁴⁰³ Tento výrok měl naštvat jeho sestru Terezu Brodskou, což plnilo stránky bulvárních novin následně.

3.1.10 Jiří Wimmer

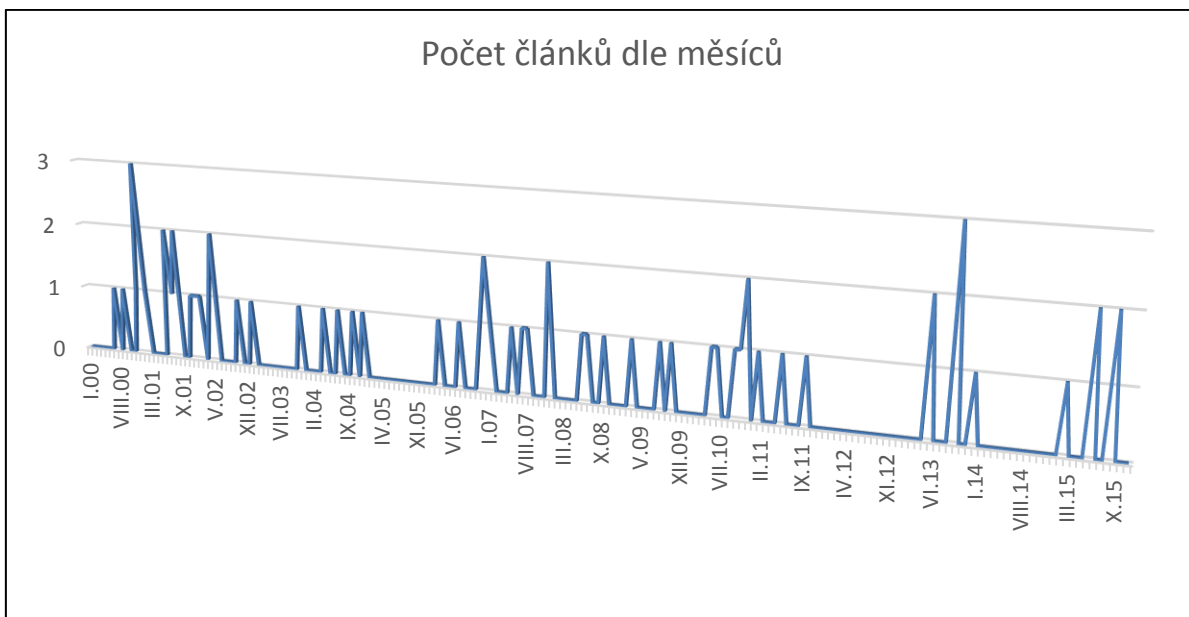
Pro spojení „Jiří Wimmer deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 81 článků, z čehož 8 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Ze 73 relevantních článků pak bylo ještě 11 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 62 článků.

Z těchto článků celkem 33 pocházelo ze strany bulvárních médií, 12 ze strany seriózních a 17 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak v 58 případech jednalo o článek, ve 4 případech o rozhovor, ani jeden však nebyl veden přímo s Jiřím Wimmerem.

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období ledna 2001 (3 články), tedy období úmrtí Jiřího Wimmera a září 2013 (3 články) v souvislosti s jeho nedožitými 70. narozeninami.

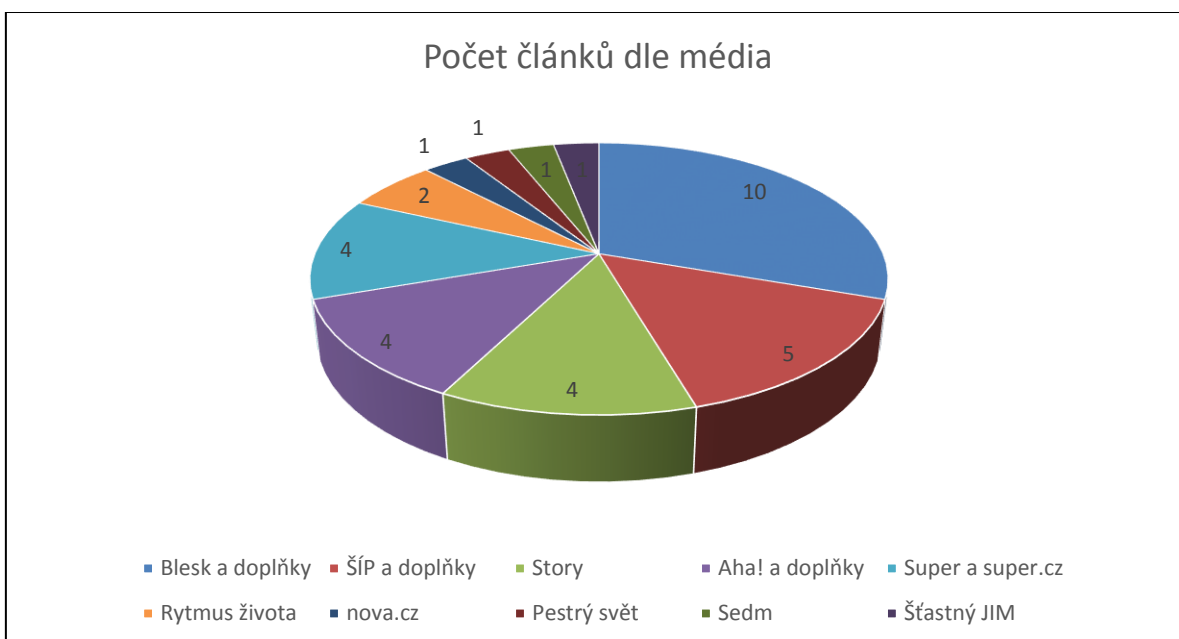

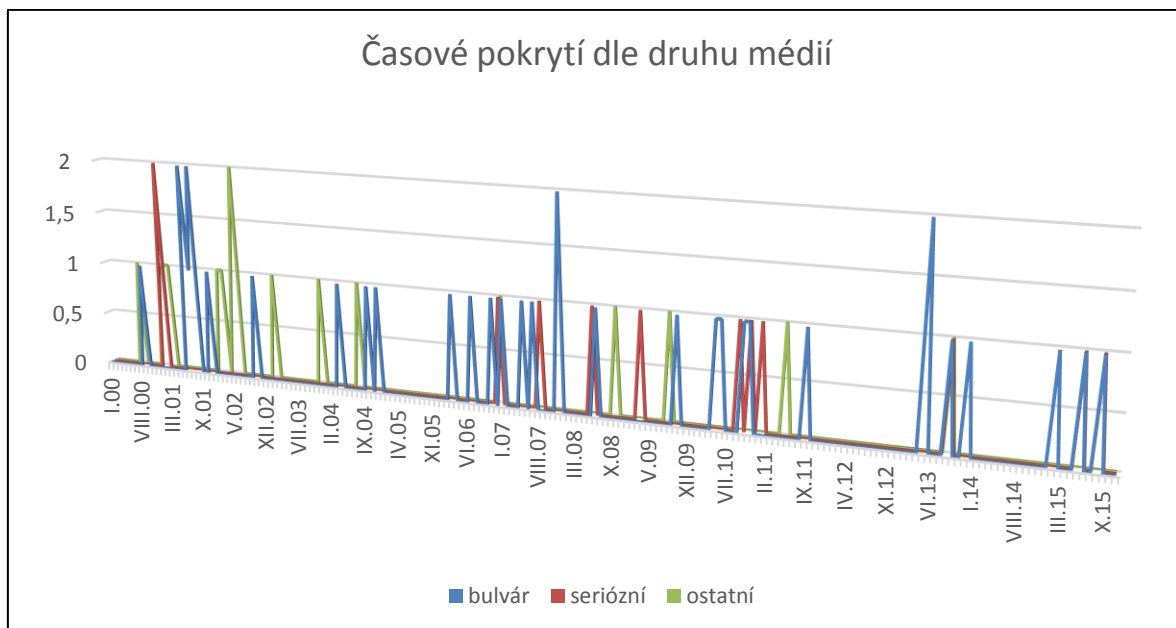
⁴⁰³ Nemocný Marek Brodský (54) šokuje: Zabiju se líp než táta! Ahaonline.cz, 3. 4. 2014

Bulvární média

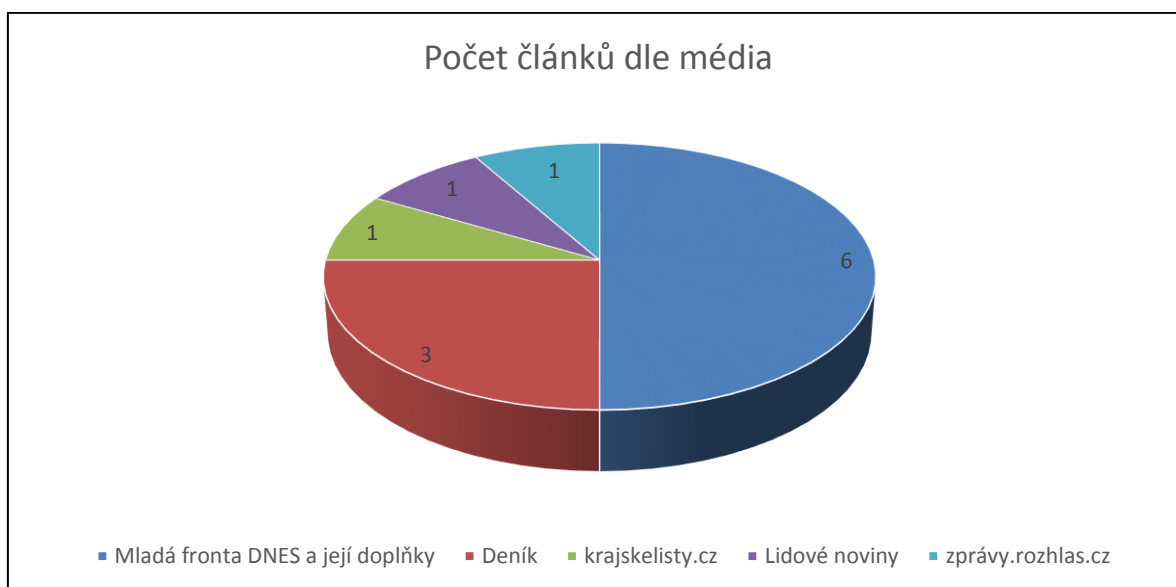
Z bulvárních médií se tématu nejvíce věnoval deník Blesk a jeho doplňky (10 článků). Časově téma bulvární média nejvíce pokryla v období července 2001 (v souvislosti s údajnou milenkou Wimmera), prosince 2007 (v souvislosti s alkoholem a duševními poruchami) a května 2013. V době úmrtí Wimmera nenapsala ani jeden článek.

Seriózní média a ostatní média

Nejčastěji ze seriózních médií o tématu psala Mladá fronta a její doplňky (6 článků). Časově pak seriózní média nejvíce článků napsala v období ledna 2001, tedy v době úmrtí Jiřího Wimmera. Ostatní média v období května 2002 v různých souvislostech.

Kvalitativní analýza

Tři články zmiňující se o Jiřím Wimmerovi před jeho smrtí, přináší informace o jeho problémech s alkoholem i vztahy: „*JIRÍ WIMMER (56) je nejen výstřední komik, ale i komplikovaný člověk. Jeho problémy s alkoholem jsou už delší doby známy.*

*Několikrát byl léčen na psychiatrii. Pak také logicky došlo k problémům manželským. Ač je jeho žena psycholožka, tuto osobnost přece jen nezvládla.*⁴⁰⁴, ale i pokusech o sebevraždu: „*Blízko smrti se koncem loňska ocitl, když si chtěl hlavu prohnat střelou ráže 7,65 mm. Má za sebou už tři pokusy o sebevraždu a problémy s alkoholem*“.⁴⁰⁵ Poslední článek uvádí, že se komik zcela vzchopil (Nebezpečná houpačka slávy, Ring, 5. 12. 2000).

V lednu 2001 pak média přichází se zprávou o smrti Jiřího Wimmera (Herec Jiří Wimmer tragicky zemřel, Lidové noviny, 26. 1. 2001 či Psychotronik ví víc než policie, Plzeňský deník, 27. 1. 2001). Seriózní noviny shrnují dostupné informace a spekulují o okolnostech smrti, ty bulvární pak přináší zpověď Wimmerovi údajné milenky (Milenka Wimmera: Jirka byl dítětem v těle chlapa, Super, 20. 7. 2001). Později přichází články, který shrnují jeho život, včetně informací o jeho závislosti na alkoholu či pokusech o sebevraždu: „*Poprvé se rozhodl odejít ze života ještě za trvání svého prvního manželství. Aniž by vyslal nějaké varovné signály, jednoho dne si pod řezal žíly. Podruhé si vrazil do srdce nůž. Ale osud ho nechtěl ještě pustit, a tak mu vedl ruku do místa mezi srdcem a slezinou. Ne stalo se mu tehdy vůbec nic. Potřetí vzal svoji pistoli a zamířil ji na hlavu. Asi se mu třásla ruka, nebo jeho anděl strážný předvedl, co všechno dovede - ani tahle rána nebyla smrtelná. Několikrát se léčil v psychiatrické léčebně. Dostal se tam po každém svém sebevražedném pokusu, ale dostal se tam několikrát i kvůli pití a depresím*“.⁴⁰⁶

Ke komikově alkoholové závislosti se média vrací zejména poté, co bylo zjištěno, že byl pod vlivem alkoholu i v době svého úmrtí: „*Jeho alkoholická období, kdy se zpíjel málem až do němoty, se střídala s týdny, kdy abstinovat a snažil se pracovat. Vše vyvrcholilo 25. ledna 2001, když zemřel po srážce s autobusem. Jak při pitvě lékaři zjistili, jeho krev obsahovala 2,24 promile alkoholu*“.⁴⁰⁷ Přináší také vzpomínky přátel Jiřího Wimmera na jeho osobu. Karel Černoch k jeho problémům uvedl toto: „*Míval deprese, kterými trpí lidé úspěšní ve své profesi, ale vnitřně jsou stále na pochybách. Potvrzoval klasický příběh komika, který rozdává smích, sám však má chvíle, kdy byste ho nepoznali. Byl ale schopen se od toho odrazit a vymýšlet legraci. Měl bohužel recidivy, vydržel tak*

⁴⁰⁴ PŠENICOVÁ, Zuzana. Sebevražda jako divadlo. Ring, 18. 7. 2000, str. 4

⁴⁰⁵ Jubilea bez matriky. Story, 12. 9. 2000, str. 16

⁴⁰⁶ FORMÁČKOVÁ, Marie. Nešťastný komik. Story, 28. 8. 2001, str. 44

⁴⁰⁷ ČECHOVÁ, Milada a Miroslav GRACLÍK. Ponuré prázdniny hvězd. Blesk magazín, 27. 9. 2001, str. 6

*čtvrt roku nepít, pak přišla slabá chvílka, kamarádíčkové a už v tom zase lítal“.*⁴⁰⁸

Pavel Křemen, který o Jiřím Wimmerovi natočil dokument, komentuje jeho pití jako nemoc, která ho ovlivňovala celý život a to nejen v profesním, ale i osobním životě. Hovoří ale také o mediálním tlaku, který mohl jeho stav zhoršovat: „*Jiří Wimmer byl v posledních letech svého života 'tahán' po všemožných bulvárních tiskovinách a omilán ze všech stran v souvislosti se sebevraždami, s jeho druhou ženou Jitkou, s penězi, které získal, v souvislosti s alkoholem a vlastní nespolehlivostí“.*⁴⁰⁹ A i když byl komik známý především pro svou závislost na alkoholu, popis, který podává Karel Černochoch, by mohl nasvědčovat i neléčené maniodepresivní psychóze: „*A nešlo jen o alkohol. Byl plný emocí a nálad jako každý umělec, ale ve spojení s jeho nemocí to bylo provázáno depresemi. Měl stavy, kdy byl chvíli totálně psychicky na dně a potom v radostné euforii“.*⁴¹⁰

Články z pozdějších let jej pak zmiňují především v souvislosti s dalšími lidmi, kteří měli problémy s alkoholem, nebo při příležitostech výročí jeho smrti či narozenin. Jeden z těchto článků z roku 2011 pak přináší také informaci o tom, že problémy s psychikou měla trpět i Wimmerova sestra Alena. Zmiňuje se také o pohřbu komika: „*Luděk Sobota s trochou hořkosti poznamenává, že na pohřeb mu nepřišel skoro nikdo z kolegů herců. Na vině je prý i to, že jméno Jiřího Wimmera bylo krátce před jeho smrtí vláčeno bulvárním tiskem“.*⁴¹¹ Podle jeho kamaráda a kolegy mohly být důvodem jeho divokého života i lehce nabyté peníze: „*U něj byla chyba, že v restituci dostal veliké bohatství, takže už nemusel nic dělat, najednou už neměl žádný důvod, nemusel vydělávat peníze“.*⁴¹²

3.1.11 Bára Basiková

Pro spojení „Bára Basiková deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 174 článků, z čehož 45 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Ze 129 relevantních článků pak bylo ještě 23 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno

⁴⁰⁸ KAPLANOVÁ, Dana. Karel Černochoch: Pravda o životě Jiřího Wimmera. Nedělní Blesk, 16. 12. 2001, str. 24

⁴⁰⁹ BENEŠOVÁ-TRČKOVÁ, Dana. Kouzelník, který odešel. Týdeník Televize, 11. 2. 2002, str. 22

⁴¹⁰ MAREŠOVÁ, Renata. S knihou ještě počkám. Ring, 28. 5. 2002, str. 6

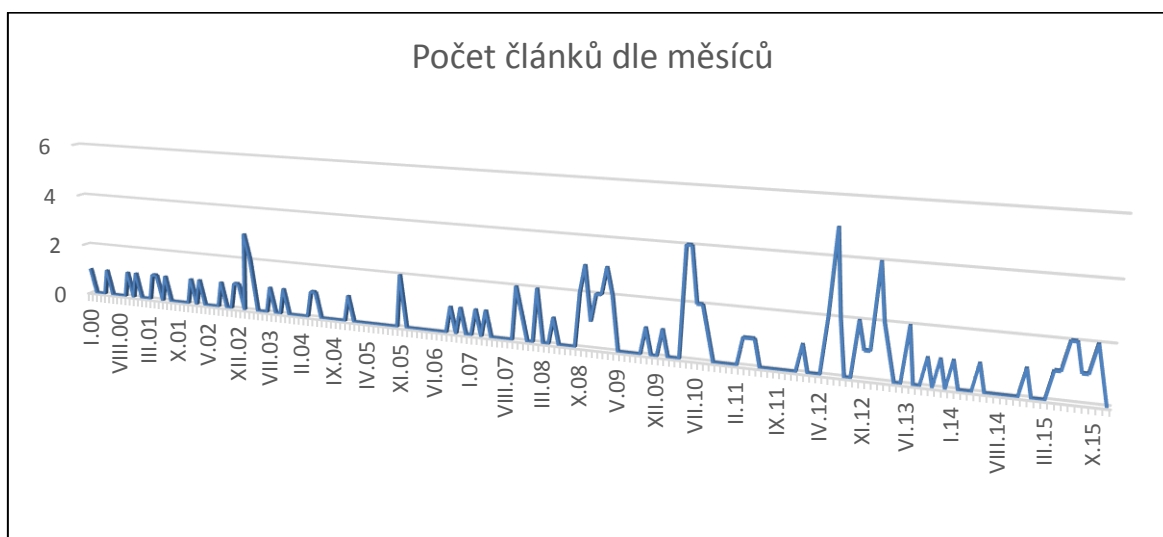
⁴¹¹ GÖTH, Jindřich. Jiří Wimmer – Vzpomínky na démona. Instinkt, 12. 5. 2011, str. 58

⁴¹² (čtk) Komiku Jiřímu Wimmerovi by mohlo být sedmdesát. Písecký deník, 21. 9. 2013, str. 17

106 článků.

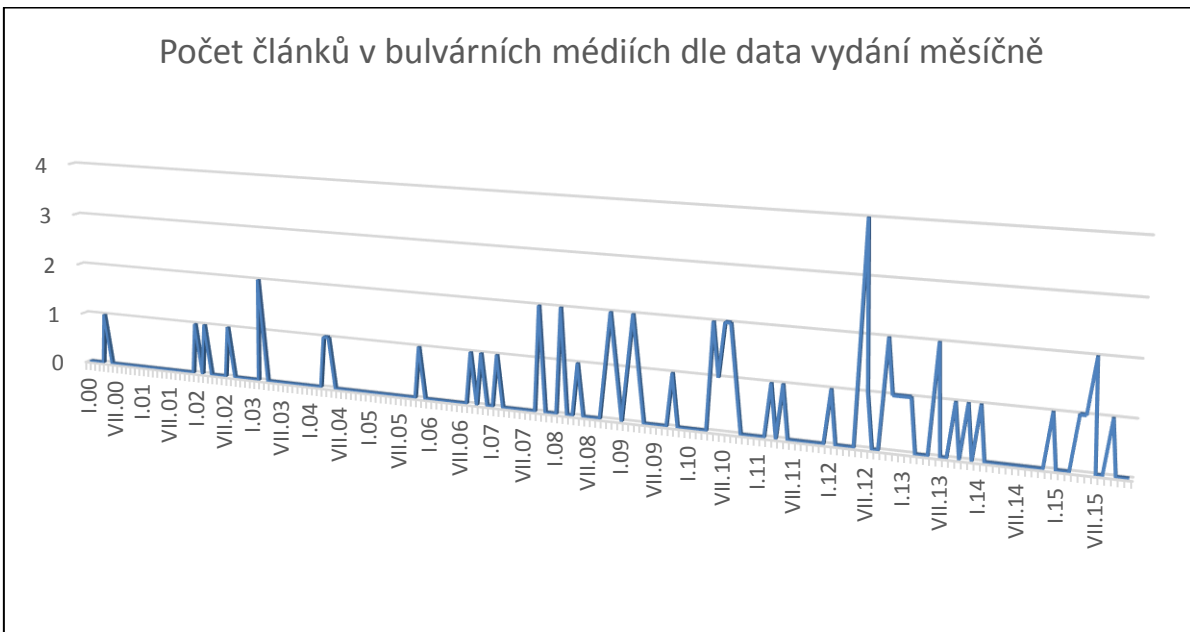
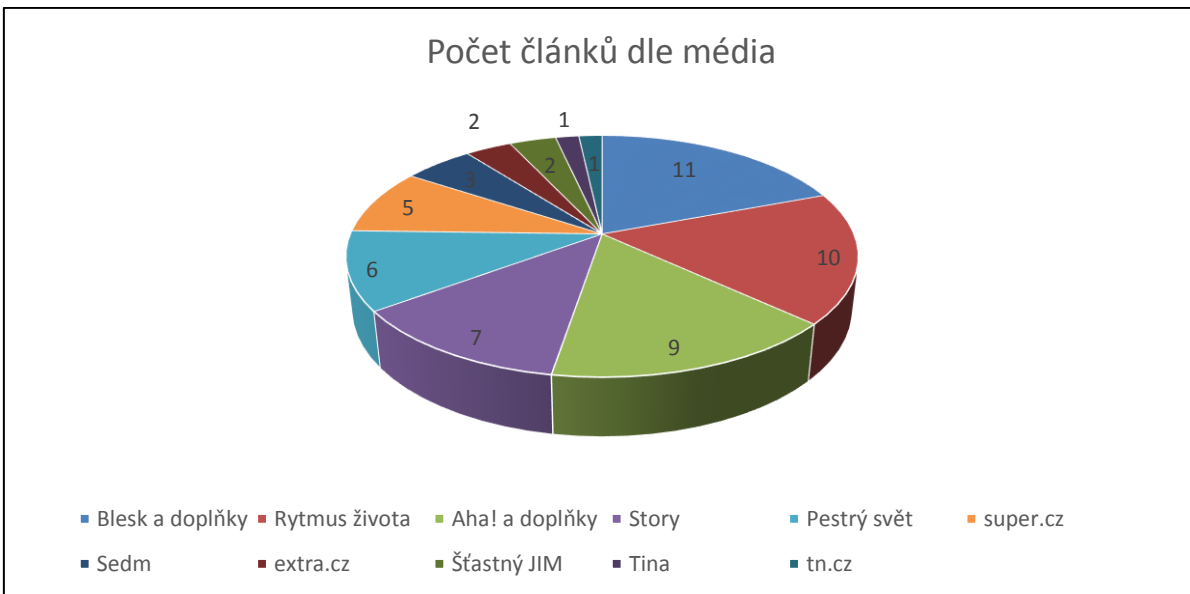
Z těchto článků celkem 59 pocházelo ze strany bulvárních médií, 29 ze strany seriózních a 18 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak v 81 případech jednalo o články, ve 25 případech o rozhovor, z čehož byl ve 20 případech veden přímo s Bárou Basikovou.

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období června 2012 (5 článků), kdy média přinesla nepravdivou zprávu o tom, že Bára Basiková trpí maniodepresivní psychózou.

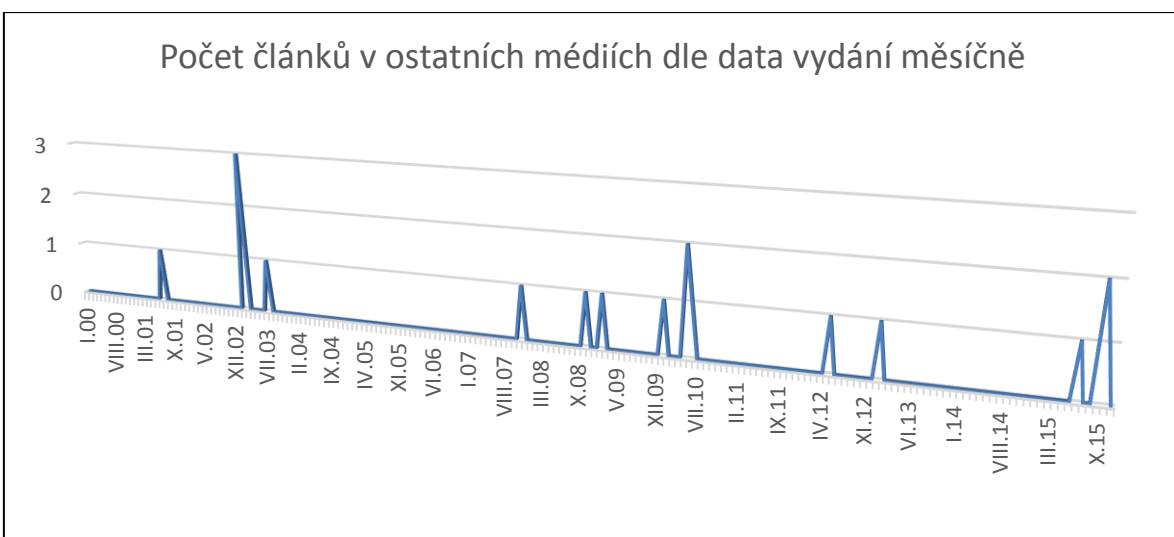
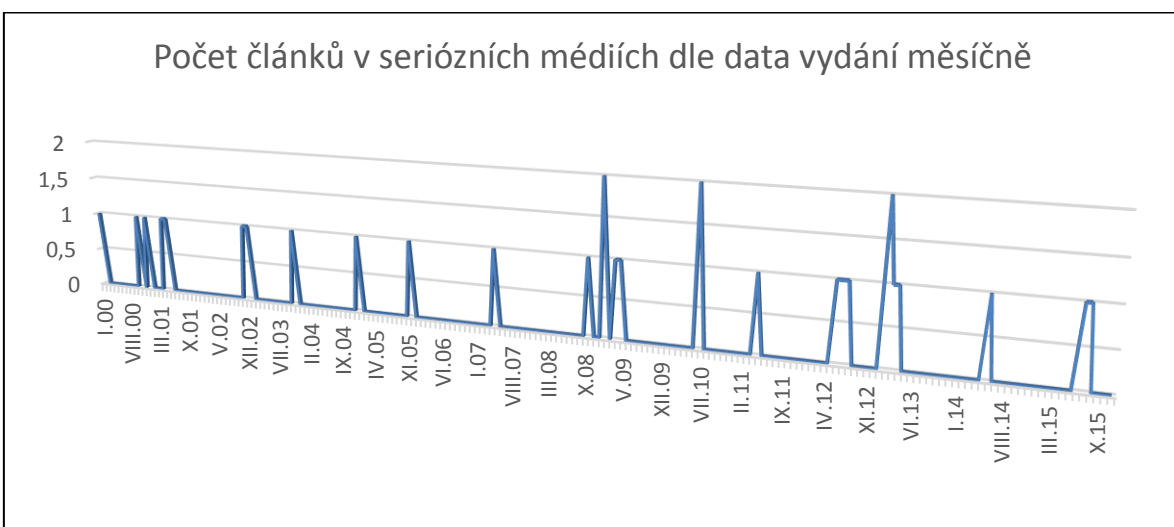
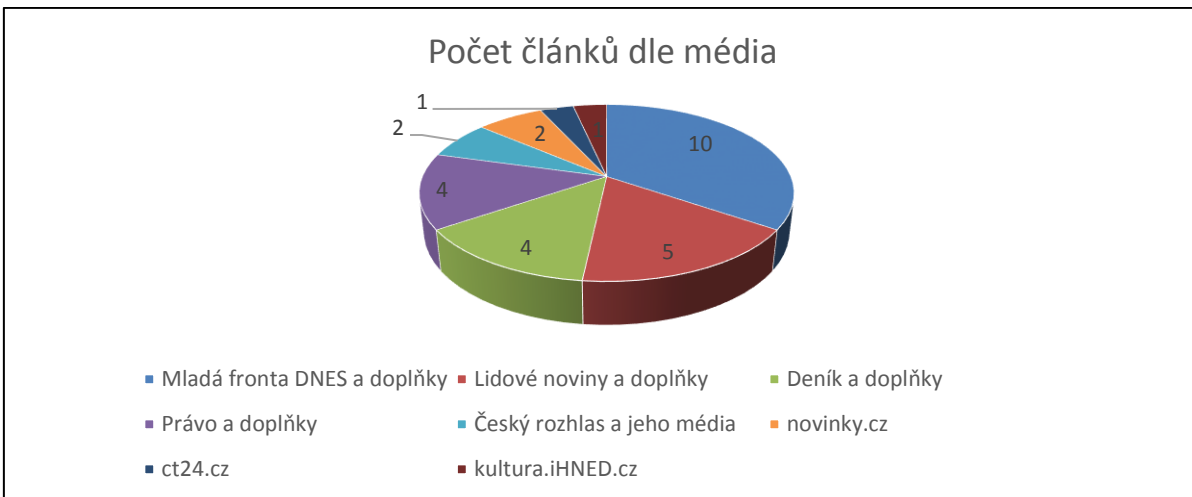
Bulvární média

Z bulvárních médií se tématu nejvíce věnoval deník Blesk se svými doplňky (11 článků) a Rytmus života (10 článků). Časově se bulvární média tématu věnovala nejvíce v období června 2012.

Seriózní média a ostatní média

Nejvíce článků ze seriózních médií tématu věnovala Mladá fronta DNES se svými doplňky (10 článků). Časově nejvíce článků seriózní média napsala k tématu v lednu 2009, červnu 2010 v souvislosti s úmrtím Petra Muka a lednu 2013. Ostatní média pak tématu věnovala prostor nejvíce v únoru 2003.

Kvalitativní analýza

O zpěvačce a jejích depresích je často psáno v souvislosti s její tvorbou, která je často také dosti smutná a melancholická. V roce 2000 přináší Pátek Lidových novin

článek, který zmiňuje i to, že zpěvačka v roce 1988 užívala pervitin. I přes slávu, kterou tehdy prožívala, její psychický stav nebyl dobrý: „*Jenže i mezi davy fanoušků jsem se cítila strašně sama. Zoufalství nevzniká samo o sobě, díky neutěšenému dětství jsem psychicky labilnější a mám k němu sklony. Sláva mě smetla, srazila na kolena*“.⁴¹³

Zpěvačka v článku popisuje i zážitky s drogami: „*Nejdřív se zdálo, že pervitin moje naděje splnil - přinesl mi flegmatickou apatii, nic mě nebolelo a svět byl v pohodě. Nemusela jsem spát ani jíst a najednou měla energie za deset lidí. Ale hlavně jsem nemusela nic řešit*“.⁴¹⁴, ale také stavy, které nastaly v době, kdy propadla závislosti na nich a přivedly ji na léčení: „*Kolabovala jsem v šatně před koncertem, takže několik vystoupení odpadlo. Jednou večer jsem přijela domů strašně vyčerpaná. Máma měla zrovna společnost, byt byl plný opilých lidí a rámusu, jenže já zoufale potřebovala klid. Přepadl mě zkrat, moc si z toho nepamatuju. Otevřela jsem okno a chtěla vyskočit. Zachránil mě můj přítel*“.⁴¹⁵

V dubnu 2001 pak v rozhovoru pro Magazín Mladé fronty DNES mluví i o svých depresích: „*Od malička jsem skeptik a mám k depresím sklon. V některých situacích bývám víc nešťastná, než bývají ostatní. Moc si problémy беру, moc o nich přemýšlím, tíží mě. Většinu věcí vidím spíš černě a nedokážu se z ničeho moc radovat - už dopředu myslím na to, že to skončí. Málokdy se dovedu na něco těšit. Ale v porovnání s dřívější dobou je to výrazně lepší*“.⁴¹⁶ V rozhovoru pro Květy v roce 2003 opět vzpomíná v souvislosti se svými dcerami na své nešťastné dětství: „*Děti formuje a ovlivní na celý život to, jak se k nim chovají rodiče, jak s nimi komunikují. Já na své dětství nevzpomínám ráda, byla jsem zakomplexovaná, ošklivé a odstrkované dítě. Vyšla jsem z něj se zadupanou sebedůvěrou, poznamenaná alkoholismem a rozvodem. Skeptik se sklonem k depresím*“.⁴¹⁷

V časopise Šťastný JIM vychází v roce 2003 článek s šokujícím titulkem „*Krainové ničí pověst Basiková!*“, ve kterém se ale nakonec dozvíme jen to, že Bára Basiková není přírodní blondýna (Šťastný JIM, 10. 3. 2003). V Týdeníku Televize v souvislosti

⁴¹³ BŘEZINA, Ivan. Slavní lidé na dně (ale s nadějí). Pátek Lidových novin, 21. 1. 2000, str. 8

⁴¹⁴ BŘEZINA, Ivan. Slavní lidé na dně (ale s nadějí). Pátek Lidových novin, 21. 1. 2000, str. 8

⁴¹⁵ BŘEZINA, Ivan. Slavní lidé na dně (ale s nadějí). Pátek Lidových novin, 21. 1. 2000, str. 8

⁴¹⁶ PRCHALOVÁ, Radka a Jana PODSKALSKÁ. Chtěla bych víc, ale narazila jsem. Magazín Mladé fronty DNES, 12. 4. 2001, str. 6

⁴¹⁷ ŘÍHOVÁ, Klára. Erotika patří k životu! Květy, 6. 2. 2003, str. 8

s dokumentem, který o ní natočila Helena Třeštíková, uvádí, že nemá ráda podzimní období: „Ale jak přijde říjen a listopad, nastanou těžké deprese, jsem nemocná, protivná, no běs!“.⁴¹⁸ V roce 2004 pak ve Story opět komentuje, proč kdysi propadla pervitinu: „Ne z frajeřiny, ale z opravdového zoufalství. Prožívala jsem vztah se dvěma muži najednou a bydlela u mámy, s níž jsem si nerozuměla. Ale jen jsem si ztížila situaci“.⁴¹⁹

V roce 2006 přichází článek „Navštěvuje psychiatra“, který přináší spoustu šokujících informací o soukromém životě Bány Basikové, včetně jejich údajných lesbických sklonů a taky informaci o tom, že zpěvačka užívá psychofarmaka na léčbu deprese: „Podle našeho zdroje je situace tak těžká, že Báře nestačí přízeň přátel a rodiny, ale musela vyhledat odborníka. A to ne psychoanalytika, ne psychologa, ale rovnou psychiatra“.⁴²⁰ Tuto informaci pak přináší i web super.cz (Nový život bez mužů, 6. 2. 2007). Sama zpěvačka to pak potvrzuje v rozhovoru pro Story: „Trpěla jsem depresemi a musela se léčit. Bez té berličky bych se tak rychle neotřepala“.⁴²¹ Další články pojednávají především o jejím novém partnerovi, později manželovi, Petru Polákovi, kterého média uvádí jako jeden z důvodů, proč už zpěvačka nemá deprese.

Ke svým depresím se zpěvačka vrací v roce 2008 v rozsáhlém rozhovoru pro Instinkt, kde mimo jiné uvádí i to, že po rozvodu měla opět sebevražedné myšlenky a nebyla schopna se postarat ani o děti. Svou otevřenost ohledně tohoto tématu komentuje takto: „Vím moc dobře, že deprese je nemoc, opravdu těžká nemoc, kterou si sama neumím vyléčit. Když jsme si s Tamarou povídaly, rozklíčovaly jsme, že jsem měla deprese už jako dítě, jen jsem nevěděla, o co jde. Seděla jsem někde v koutě a cloumaly se mnou ty strašný pocity strachu, tísně, úzkosti. Nevěděla jsem, co se děje, a samozřejmě jsme to neléčili. Tak jsem to před sebou hrnula bagrem, v pětadvaceti vlítla do pervitinu, možná to byly ty smutky i v mém prvním těhotenství. Kdo ví? Psychiatr je prostě doktor stejně potřebný jako chirurg. Ne-li víc. A copak se někdo stydí říct, že mu vyřízli slepý střevo? Zkrátka jsem prožila rok a půl a na antidepresivech, jsem z toho venku a dalo mi to novou zkušenost. Mám ve spoustě věcí víc jasno“.⁴²² Z rozhovoru pak čerpají další média, zejména bulvární.

⁴¹⁸ PODSKALSKÁ, Jana. Cesta je cíl. Týdeník Televize, 15. 7. 2003, str. 8

⁴¹⁹ Zrádné berličky. Story, 19. 4. 2004, str. 22

⁴²⁰ Navštěvuje psychiatra. Pestrý svět, 27. 9. 2006, str. 6

⁴²¹ ŘÍHOVÁ, Klára. Dcery jsou na mě přísné. Story, 15. 10. 2007, str. 14

⁴²² PECHÁČKOVÁ, Marcela. V docela jiném stavu. Instinkt, 13. 11. 2008, str. 14

V roce 2009 přináší Lidové noviny jakousi zpověď zpěvačky, kde komentuje i své složité dětství: „*Byla jsem nechtěné dítě. Matce bylo osmnáct, když jsem se narodila. Otec byl výtvarník a bohém a všechny peníze, které vydělal, propil. Matka s ním nebyla šťastná, brzy se s ním rozvedla a na mě zůstala sama. Díky své nezralosti to střídavě zvládala a nezvládala a ve slabých chvílích mi tu a tam vyčetla, že jsem jí zkazila život.*“⁴²³ a uvádí v ní také to, že antidepresiva brala celé 3 roky. Další články a rozhovory pak řeší především její těhotenství v pozdním věku. V roce 2010 je o Báře Basikové psáno hlavně v souvislosti s úmrtím Petra Muka, který byl jejím dobrým přítelem: „*Měli jsme se moc rádi, protože jsme měli podobné osudy. Také jsem v minulosti trpěla depresemi a s Petrem jsme se vzájemně svěřovali. Moc dobře vím, jaké to je, když vás tyto stavy dostihnou.*“⁴²⁴, i s jeho pohřbem, na kterém měla řeč.

V souvislosti s tím také začaly vycházet články s nepravdivými informacemi o tom, že Bára Basiková stejně jako zpěvák trpí maniodepresivní psychózou (Děsivá diagnóza, Pestrý svět, 5. 8. 2010; Přiznání Bary Basikové: Trpím maniodepresí! Jako Petr Muk (†45), ahaonline.cz, 8. 6. 2012; Bára Basiková přiznala: Trpím maniodepresivní psychózou!, blesk.cz, 8. 6. 2012), což sama zpěvačka vyvrací v článku „*Dělají z ní blázna*“ (Rytmus života, 18. 6. 2012) či v rozhovoru pro Magazín Víkend DNES: „*Podílela jsem se na albu Blázinec, kde různí interpreti zpívají o psychických poruchách. A já jsem náhodou dostala písničku o maniodepresi. A zrovna ten den, kdy jsme křtili desku, jsem se byla podívat na hrobě Petra Muka. Byl to můj velký kamarád a taky ho celý život sužovala maniodeprese. Tak jsem to na tom křtu řekla, a hned druhý den vyšly titulky: 'Basiková se přiznala, že trpí maniodepresí.' Ale já už to ani nekomentuju, ať si pišou, co chtěj.*“⁴²⁵, kde opět mluví i o svých depresích a těžkém dětství.

V roce 2011 se opět v rozhovoru vrací ke svým depresím a popisuje, jak probíhala léčba: „*Nebyla jsem hospitalizovaná, ale docházela jsem na kliniku a brala antidepresiva. Utlumí se emoce a mysl, otupí vás to, necítíte bolest a máte sílu a schopnost něco se sebou dělat. Než jsem začala léky brát, tak jsem měla velké deprese a byla jsem zoufalá, přesvědčená, že jsem úplně neschopná a nedokážu ani vyjít na ulici a něco nakoupit.*“

⁴²³ TRŽILOVÁ, Jana. V životě se musí riskovat. Lidové noviny, 31. 1. 2009, str. 1

⁴²⁴ Smrt Petra Muka kolegy šokovala. Nevěří tomu! Bleskove.centrum.cz, 24. 5. 2010

⁴²⁵ HORÁČKOVÁ, Alice. Prášky a úzkosti. To ve mně zůstane. Magazín Víkend DNES, 14. 7. 2012, str. 12

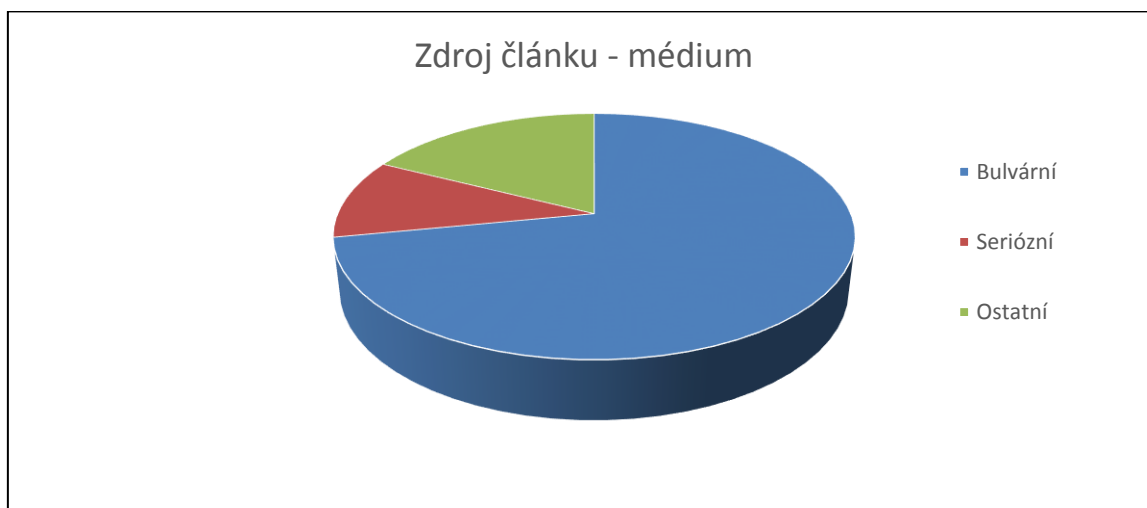
Prostě jsem se sesypala“.⁴²⁶ V roce 2013 je o ní psáno v souvislosti s plánovanou operací kotníku, hubnutím či novou deskou. Pozdější články pak již nepřinášejí žádné nové informace, často pouze kopírují zpěvaččiny výroky z předchozích rozhovorů.

3.1.12 Vilma Cibulková

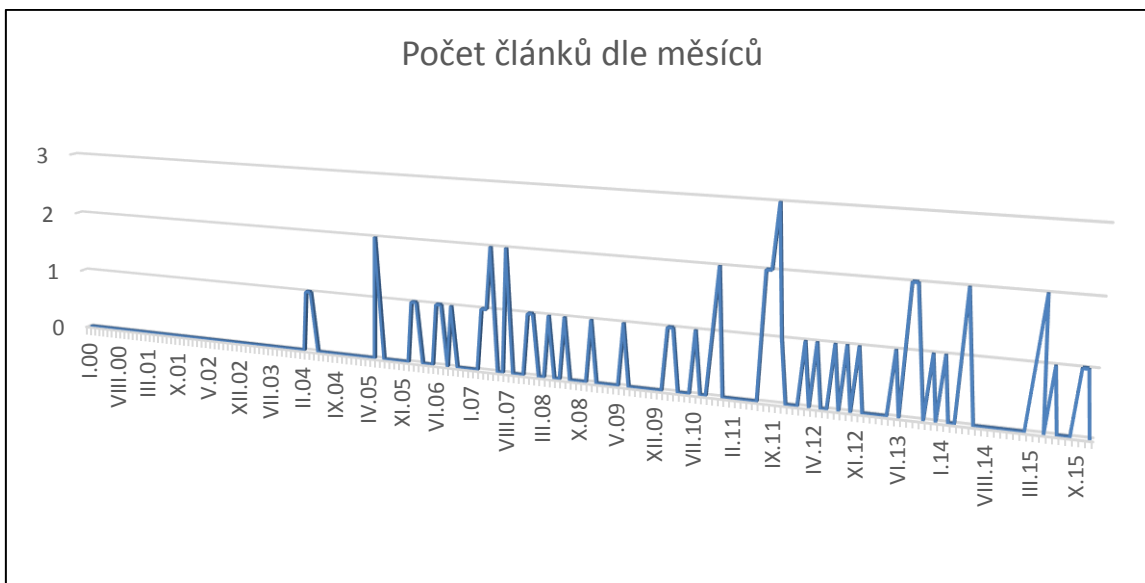
Pro spojení „Vilma Cibulková deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 140 článků, z čehož 72 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Z 68 relevantních článků pak bylo ještě 11 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 57 článků.

Z těchto článků celkem 41 pocházelo ze strany bulvárních médií, 6 ze strany seriózních a 10 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak v 52 případech jednalo o články, v 5 případech o rozhovor, z čehož byl ve 2 případech veden přímo s Vilmou Cibulkovou

Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období září 2011, tedy poté, co byla dcera Vilmy Cibulkové hospitalizována kvůli závislosti na drogách.

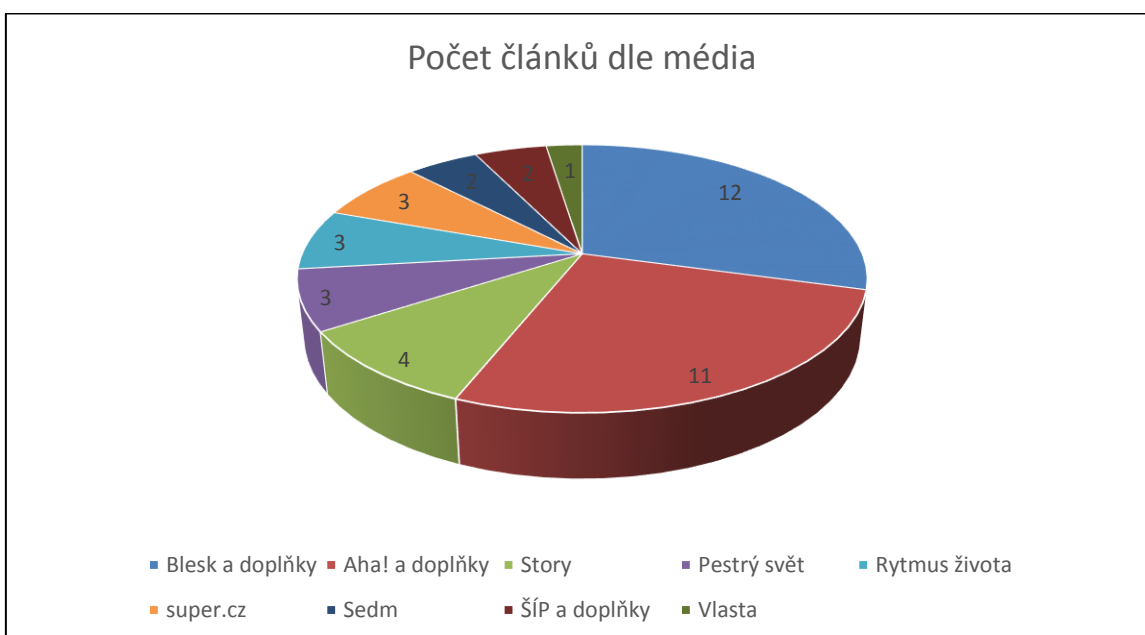

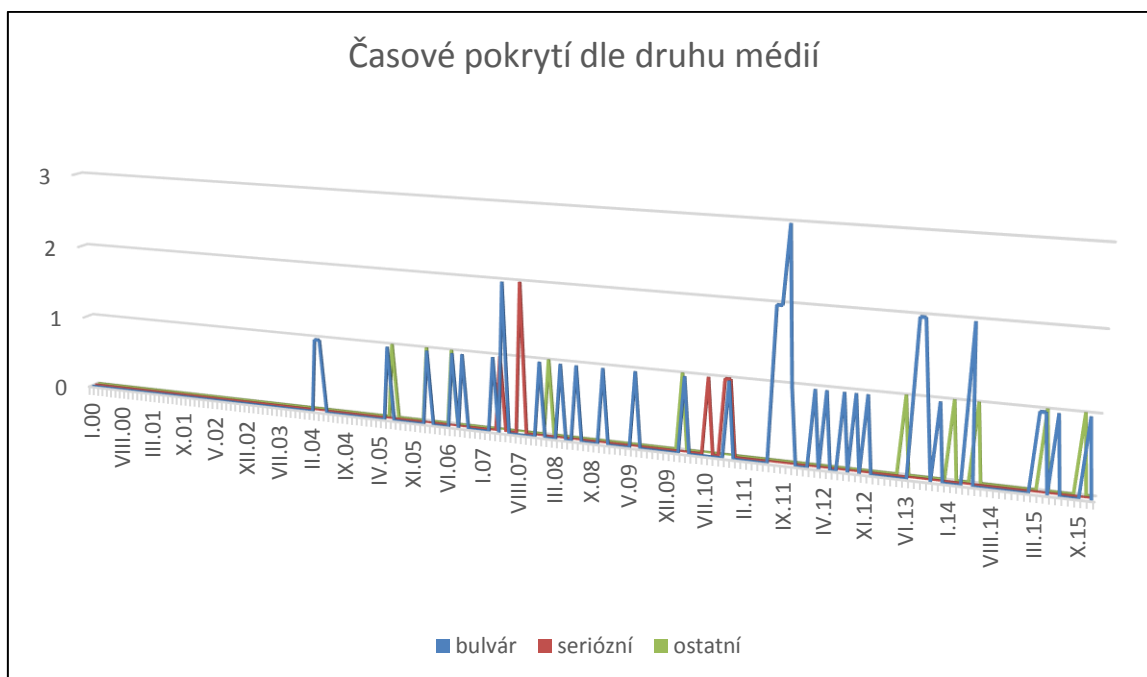
⁴²⁶ ČERVINKOVÁ, Radka. Bára Basiková: Manžel je přísný, ale hlavou rodiny jsem já. Ona.iDNES.cz, 26. 4. 2011

Bulvární média vs. seriózní média

Z bulvárních médií se o téma nejvíce zajímal deník Blesk a jeho doplňky (12 článků) a deník Aha! a jeho doplňky (11 článků). U seriózních médií 4 články ze 6 pocházely od Mladé fronty DNES či jejích doplňků. Z časového hlediska se bulvární média tématu nejvíce věnovala v září 2011, tedy v době hospitalizace dcery Vilmy Cibulkové, seriózní naopak v srpnu 2007, když rekapitulovaly, kdo všechno z českých hvězd se léčil s alkoholismem. U ostatních médií nebyly žádné výraznější výkyvy.

Kvalitativní analýza

O Vilmě Cibulkové a depresích je nejčastěji psáno v souvislosti s alkoholem, a to i přesto, že léčeni z něj podstoupila již v 90. letech. Významnou měrou k tomu přispělo i to, že její bývalý manžel, Miroslav Etzler, se kterým se rozešli v roce 2012 je též vyléčeným alkoholikem. Oba byli často zmiňováni v souhrnných článcích o osobnostech, které měly problémy s alkoholem: „*Jsou manželé, patří mezi nejzajímavější herce, jsou známí svou nesdílností vůči médiím a ještě jedno mají společné: Boj s alkoholem. Miroslav Etzler se začal léčit po 16letém pití, kdy si alkohol neodpustil za volantem, na jevišti ani v životě. Abstinuje. Jeho žena na tom byla podobně. Na léčení skončila poté, co se jí rozpadlo manželství, vyhodili ji z natáčení filmu Kačenka a strašidla a zemřel herec Miroslav Macháček, k němuž měla blízký vztah. Nad vším se vznášel Démon alkohol. Už nepije. 'Budu asi vždycky kašpárkem, co se touží odříznout, ale nikdy to neudělá, páč by byl tím pádem mrtvej,* ' shrnuje Vilma“.⁴²⁷

Velký článek, ve kterém přiznává i své pokusy o sebevraždu, o ní vyšel v Mladé frontě DNES v souvislosti s cenou Thalie, kterou přebrala, v roce 2007. Popisuje v něm, jak to u ní vypadalo v nejkritičtější období: „*Večery v Národním s půl lahví v hlavě, pak*

⁴²⁷ Pavla Sudová: Chtěla jsem umřít. Super.cz, 14. 5. 2007

*zpátky do díry a půl lahve na ráno, aby byla schopna přejít ulici“.*⁴²⁸ I když v článku říká, že je již deset let skutečně „čistá“, přiznává krátkou recidivu, která přišla v roce 1997. Popisuje také, jak se jí podařilo svůj alkoholismus překonat: *„Nad chlastem se nedá vyhrát, ale dá se s ním bojovat. Je to podle mě v první řadě otázka inteligence. Člověk si musí uvědomit, že mu s touhle diagnózou nikdo nepomůže, že se neléčí pro nikoho – ani pro rodiče nebo dítě, ale pro sebe“.*⁴²⁹ Tento článek pak mnoho dalších periodik cituje. Pestrý svět o měsíc později vydává článek „Bez pití má deprese“ (3. 5. 2007), který tvrdí, že herečka opět propadla depresivním stavům.

Mediálně silné je pak také období srpna a září 2011, kdy hereččina dcera Šimona skončila na hospitalizaci v nemocnici, údajně kvůli své drogové závislosti. Články o tom vydal Rytmus života a Blesk. Jelikož herečka, ani její manžel Miroslav Etzler s médii nespolečovali, rozhodl se deník Aha! vyzpovídat dívku, která s její dcerou měla ležet na pokoji. Rozhovor přináší šokující tvrzení, že Etzler měl Šimonu mlátit a komentuje také stav herečky: *„Její táta jí prý i říkal, že je z toho Vilma tak vyřízená, že zas jede na prášcích a chlastu. Byla prý opuchlá a nezvládá to“.*⁴³⁰

V roce 2012 pak noviny plní informace o rozchodu Vilmy Cibulkové a Miroslava Etzlera s šokujícími titulky jako „Definitivní rozchod! Už za ním chodí jiná.“ (ŠÍP plus, 26. 4. 2012) či „Místo alkoholu vášnivý sex“ (Rytmus života, 23. 7. 2012). Pestrý svět přichází v článku „Balancuje nad propastí“ (1. 11. 2012) se spekulacemi, zda herečka znovu nepije. Ve sledovaném období poskytuje herečka dva rozhovory, svůj psychický stav ale komentuje jen v roce 2015, pro časopis Moje psychologie, kde uvádí: *„Kolem mě lehká deprese jednou prošla, rodičům, jejichž děti bojují s drogami, se antidepressiva nasazují často, a tak jsem na ně tenkrát také kývla. Ale problém mi přesídlil z hlavy do střeva, tak jsem je musela vysadit. Asi mne zatím nepotkalo nic tak nezdolného, abych si s tím neporadila vlastní vůlí a instinktem“.*⁴³¹

⁴²⁸ EISENHAMMER, Milan. Herečka Cibulková: Od Bohnic až k Thalii. Mladá fronta DNES, 7. 4. 2007, str. 5

⁴²⁹ EISENHAMMER, Milan. Herečka Cibulková: Od Bohnic až k Thalii. Mladá fronta DNES, 7. 4. 2007, str. 5

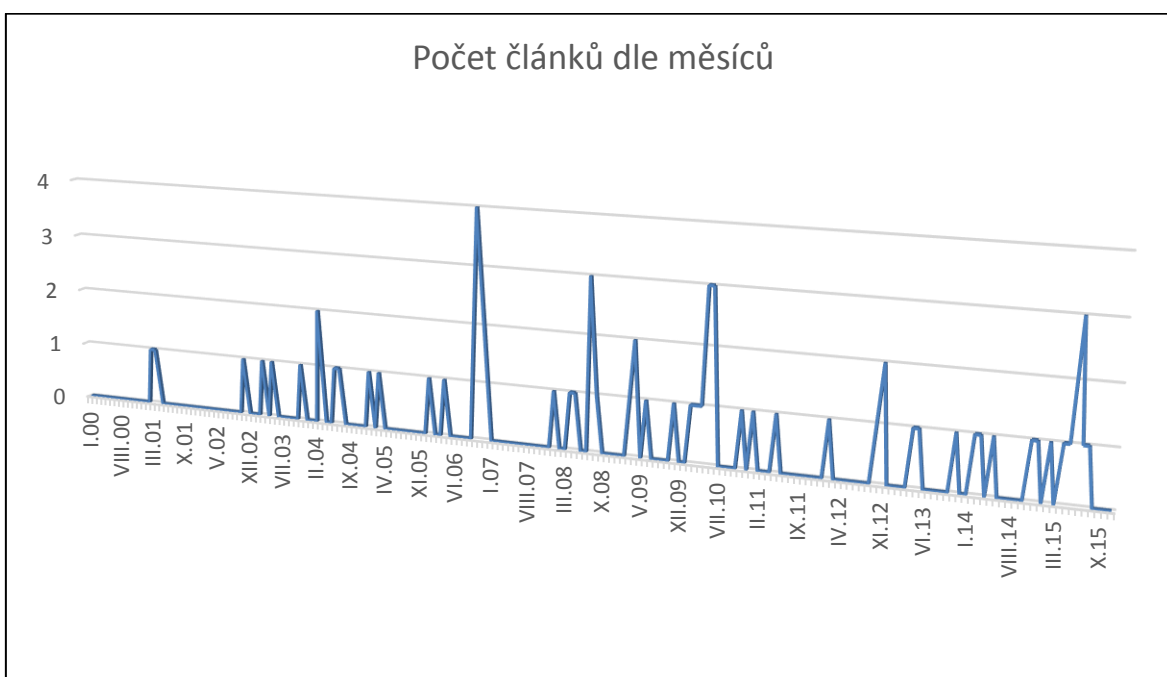
⁴³⁰ KLEVCOVOVÁ, Nikol. Etzler mě mlátil! Aha! neděle, 4. 9. 2011, str. 10

⁴³¹ OLEXOVÁ, Klára. Věřím v lásku napořád. Moje psychologie, 27. 10. 2015, str. 12

3.1.13 Martin Dejdar

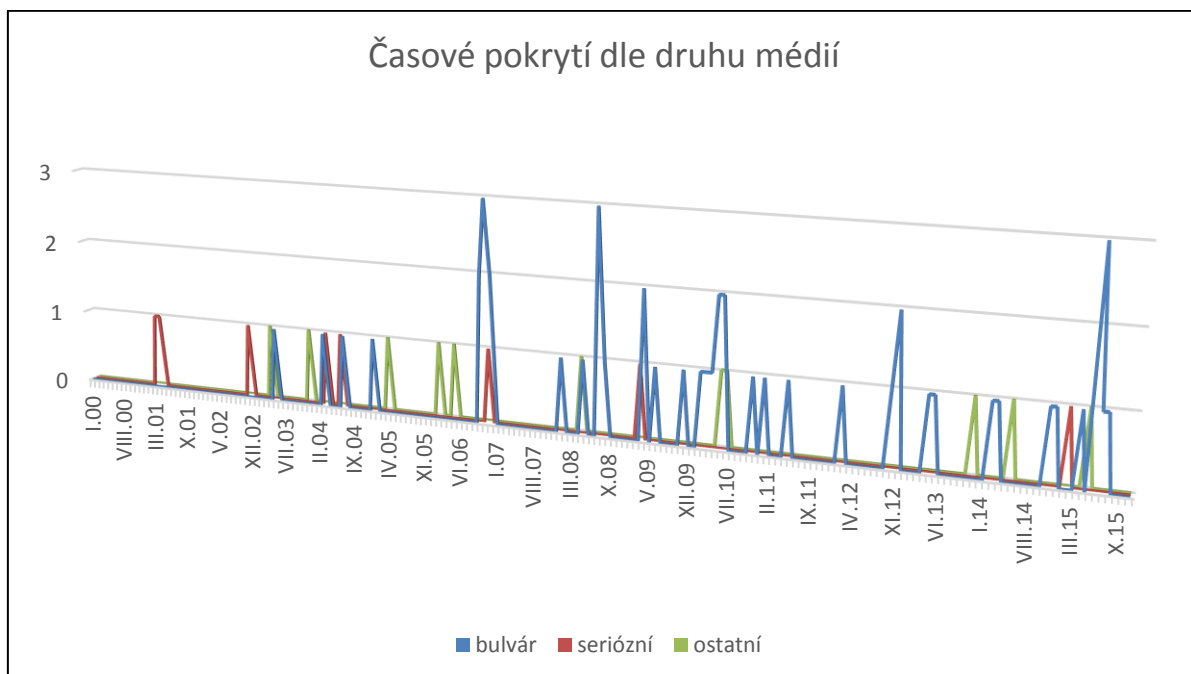
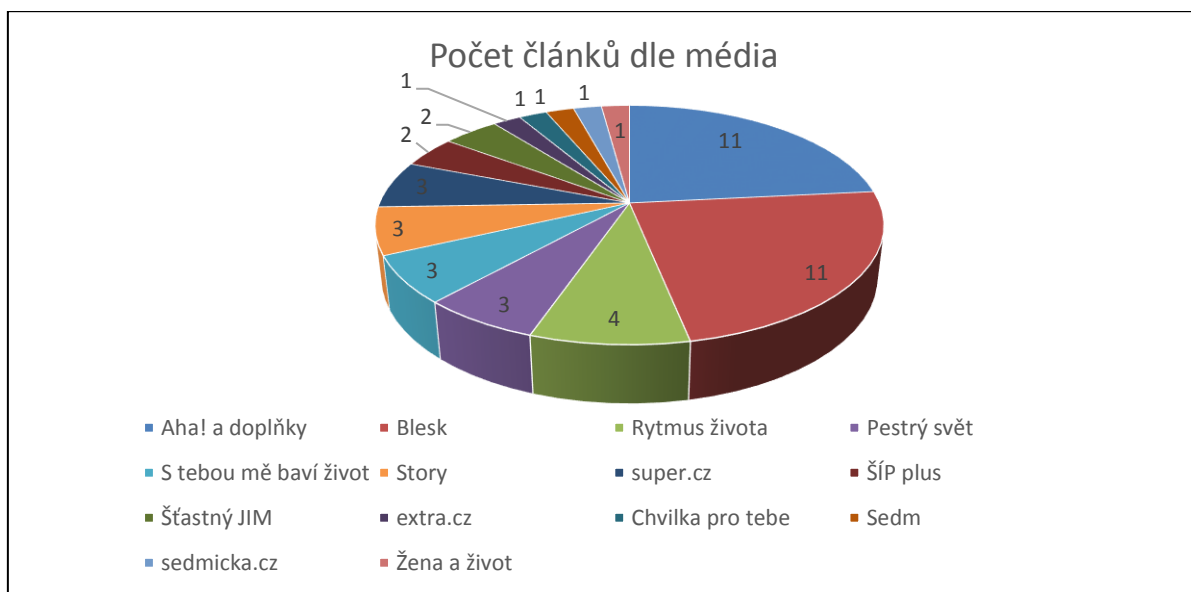
Pro spojení „Martin Dejdar deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 160 článků, z čehož 87 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Ze 73 relevantních článků pak bylo ještě 7 článků vyřazeno z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 66 článků.

Z těchto článků celkem 47 pocházelo ze strany bulvárních médií, 8 ze strany seriózních a 11 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak v 50 případech jednalo o článek, v 16 případech o rozhovor a to přímo v Martinem Dejdarem. Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období listopadu 2006, kdy o herci a depresích vychází celkem 4 články, z toho 3 v bulvárních médiích.

Bulvární vs. seriózní média

Z bulvárních médií se o téma nejvíce zajímaly deníky Blesk a Aha! s jejich doplňky (shodně po 11 článkách). Ze seriózních to pak byla Mladá fronta DNES a její doplňky (6 článků z 8). Časově mají výraznější výkyvy jen bulvární média, která o tématu nejvíce informují v období listopadu 2006, srpnu 2008 (spekulace o depresích herce) a červnu 2015 (oslava narozenin Dejdar).

Kvalitativní analýza

Prvně se ve sledovaném období o Martinu Dejdarovi v souvislosti s depresí

zmiňuje článek v Magazínu Práva, kde se píše: „*Ti, co Martina Dejdara znají, o něm mluví jako o hodném a kamarádkém klukovi, který si snad až příliš připouští některé věci a má z nich deprese*“.⁴³² V roce 2002 pak vychází obsáhlý rozhovor v Magazínu Mladé fronty DNES, kde o svých depresích mluví sám herec. Kopíruji proto jeho větší část, kde se tématu věnuje:

„Před časem si váš kolega, Marek Vašut, v magazínu MF DNES stěžoval, že trpí chronickým smutkem. O vás se to také povídá, je to pravda?

Já? Každé ráno mám depresi. Mou depresi je, že nevím, proč žiju.

A kdy jste smutný nejčastěji? Z čeho?

To se nedá říct. Tyhle stavy jsou naprosto nevyzpytatelné, nemají logiku, nevážou se k žádné denní době. Někdy se probudím a je mi dobře, a přijde to na mne přes den. Jindy zase ráno nebo večer. Někdy se to projevuje smutkem a další den stíhomamem. Deprese je nemoc. Dlouhodobá, těžká. Není to nějaký bacil, proti kterému si vezmete acylpirin, kýchnete a je vám hned dobře.

A jak se to tedy projevuje, bolí vás něco?

Fyzicky ne, dá se to těžko popsat. Je to v úzkosti, kterou cítíte tady. (Martin Dejdara svírá ruce před hrudníkem). Je vám smutno. Ze sebe, z lidí, ze všeho. Cítíte bezvýchodnost, nemůžete se radovat...

Kolik hodin tyhle stavy obvykle trvají?

Někdy většinu dne. Skoro pořád. Někdy jsem smutný i z toho, že jdu hrát.

A co se stane, když vám začne být smutno v divadle, těsně předtím, než jdete na jeviště? To nehrajete?

⁴³² KRÁTKÁ, Dagmar. Martin Dejdara: Nejsem komerčák! Magazín Práva, 14. 4. 2001, str. 16

To ne, protože divadelní jeviště má tu zvláštní moc, že dává zapomenout na všechnu fyzickou a psychickou bolest, na všechny starosti. Jakmile mám jít hrát, soustředím se jen na to a všechny problémy zmizí. Jenže pak je po představení a jsou zpátky.

Ještě mě napadá: musí být hrozné, když začnete mít nějaké problémy a jste zrovna mezi lidmi. Co děláte potom?

Bud'to jim řeknu, jak se cítím, nebo to přehraju.

Jak to myslíte, přehraju?

Zahraju, že jsem veselý. Právě kvůli tomu mám ty dva žaludeční vředy. Z toho, že tyhle věci dusím.

Klinická deprese je však v současné době docela dobře léčitelná, o tom jste někdy uvažoval?

Samozřejmě. Přemýšlím o tom stále. Možná, že jsem zatím jen nenašel odvahu.

Poslední otázka: když se tedy takhle po ránu sám sebe ptáte, proč po tom světě vlastně chodíte, co si obvykle odpovídáte?

Moje rodina. První, co mě napadne, je, že jsem tady kvůli své rodině.⁴³³

Podobně herec mluví i v rozhovoru pro deník Blesk v roce 2003, kde uvádí, že z depresí, které trvají už 4 roky, ho dostává především jeho syn, Matěj. Nadále ale uvádí, že se s nimi neléčí a žije proto jako štvanec (Dejdar: Žiju jako štvanec, Nedělní Blesk, 18. 5. 2003). Další články z období jej uvádí jen jako jednoho z těch, kterého trápí deprese. V roce 2004 v rozhovoru pro Deník pak na otázku, zda stále trpí depresemi a zda se stále ptá, proč je na světě, odpovídá: „Vím, proč tu jsem. Kvůli manželce, synovi, rodině, přátelům a kvůli své práci, kterou se snažím vždycky dělat naplno a dobře“.⁴³⁴

⁴³³ HOLMEROVÁ, Lída. Martin Dejdar. Magazín Mladé fronty DNES, 21. 11. 2002, str. 6

⁴³⁴ KŘEČEK, Bohumil. Pánské jízdy doma hlásím! Benešovský deník, 25. 6. 2004, str. 31

V roce 2005 pak v souvislosti s protidrogovým festivalem Modré dny komentuje svůj vztah k závislostem: „*S drogou a alkoholem mám zkušenost. Bohu díky je mi vždy po všem blbě. A to je podstatný důvod, že se do toho člověk podruhé nepustí. Nezažil jsem žádné slastné stavy, nebo že by mě to "nakoplo" a lépe se mi pak přemýšlelo. Přiznám se, že daleko lépe funguju, když je mi hodně špatně a jsem v těžké depresi*“.⁴³⁵

V rozhovoru pro Květy v lednu 2006 uvádí, že deprese v souvislosti se stárnutím nemá (Kapitán v nejlepších letech, Květy, 5. 1. 2006), v dubnu 2006 pak ale v Instinktu přiznává, že jinak ho trápí stále. Na otázku, zda mu vadí otázky ohledně depresí, odpovídá: „*To je v pořádku – sám jsem tohle téma před lety načal. Nemůžu říct, že by se mi tím ulevilo, nebo že by se lidi kolem mě chovali vstřícněji, když "vědí". Nepříjemné je, že s depresí nic nenaděláte: nedá se ovlivnit, nezávisí na tom, jak se vám daří v práci nebo jestli je venku sluníčko. Nejhuř jsem se cítil na počátku roku, to byly hrozné stavy. Přitom se mi pár měsíců předtím narodilo druhé dítě, které jsme si hodně přáli, a ke smutku jsem neměl důvod. Deprese ovšem není smutek*“.⁴³⁶

Na podzim roku 2006 pak přichází bulvární noviny se zprávou, že se herec musel svěřit do péče odborníků (Aha!, 27. 10. 2006; S tebou mě baví život, 8. 11. 2006). Pestrý svět jej dokonce cituje: „*Musel jsem se svěřit do péče odborníků. Depresemi nicméně trpím stále*“.⁴³⁷ To ale herec vyvrací v listopadu 2006, jak v rozhovoru pro Rytmus života „*To, co o mně vyšlo, je blábol, nesmysl a lež. Nikdy jsem nebyl v péči psychologů, natož pak psychiatrů. Nebýt zděšeného telefonátu mé staré matky, tak bych se o tom nedozvěděl. Opravdu nemám žádné psychické problémy*“.⁴³⁸, tak i v rozhovoru pro Magazín Mladé fronty DNES: „*Nikdy jsem se svými psychickými stavy nebyl u doktora. Nevím, jestli mám jen pochybnosti o vlastních schopnostech, smyslu své práce, o budoucnosti. Nebo zda jde o klinickou depresi, tedy nemoc*“.⁴³⁹

Na konci roku 2006 pak pro blesk.cz opět komentuje svůj vztah k alkoholu: „*Já se*

⁴³⁵ KOPČÁKOVÁ, Lenka. S drogou mám zkušenost a nyní se bojím jako rodič. Jihlavské listy, 15. 3. 2005, str. 4

⁴³⁶ SPÁČILOVÁ, Tereza. Všechno si řeším sám v sobě. Instinkt, 6. 4. 2006, str. 14

⁴³⁷ Psychiatr NUTNÝ. Pestrý svět, 2. 11. 2006, str. 2

⁴³⁸ (ma) Nejsm blázen! Rytmus života, 13. 11. 2006, str. 32

⁴³⁹ WILKOVÁ, Scarlett. Martin Dejdar. Magazín Mladé fronty DNES, 16. 11. 2006, str. 38

mu nevyhýbám, jen na to nemám čas. S tím alkoholismem u herců je to vůbec velmi nafouknuté. Kdyby se udělal průzkum profesí, myslím, že ledaskdo bude před námi".⁴⁴⁰

V srpnu roku 2008 se v médiích opět probírají jeho deprese. Značně ironické články, které tvrdí dokonce i to, že herec má amnézii, přináší časopis S tebou mě baví život, deník Aha! a server super.cz, poté, co herec měl říci: „*Nikdy jsem nikomu neřikal, že jsem depresivní. To si vymysleli. Jsem zdravý jak rybička a mám se báječně!*“.⁴⁴¹ První, kdo dává možnost herci se k tomu vyjádřit je deník Blesk ve své nedělní příloze: „*To jsou nesmysly. Deprese mám asi jako každý člověk, občas jsem hodně smutný, a mám důvod.*“⁴⁴², ten samý deník ale přináší v březnu roku 2009 ve své internetové verzi mylnou informaci, že herec trpí dokonce maniodepresivitou (Ozzák Dejdar: Baví národ, a přitom trpí maniodepresivitou, blesk.cz, 16. 4. 2009).

V listopadu roku 2009 zase přináší Pestrý svět informaci, že „*Martin Dejdar (44) se potácí nad propastí jménem alkoholismus*“⁴⁴³ a to jen proto, že herec přiznal, že rád testuje pivo. V roce 2010 pak vychází kniha Martin Dejdar, hercův úsměv, smích i pláč, ze které čerpám v teoretické části a díky které se v roce 2010 a 2011 opět objevuje v médiích jako jeden z těch, co se trápí s depresemi, což pokračuje v podstatě až do konce sledovaného období. V roce 2013 je zmiňován v souvislosti s údajnými zločiny jeho švagra. V roce 2014 opět blesk.cz přináší mylnou informaci o tom, že má herec maniodepresivní psychózu, v roce 2015 stejně tak i Rytmus života či web extra.cz. Rozhovory už dává herec spíše výjimečně, deprese v nich ale nekomentuje.

3.1.14 Jaroslav Huleš

Pro spojení „Jaroslav Huleš deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla celkem 19 článků, z čehož 3 články byly vyřazeny z důvodu nerelevance. Z 16 relevantních článků pak byl ještě jeden článek vyřazen z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 15 článků.

Z těchto článků celkem 3 pocházely ze strany bulvárních médií, 6 ze strany

⁴⁴⁰ Martin Dejdar: Jágr? Ten hrozně kecá! Blesk.cz, 10. 12. 2006

⁴⁴¹ (daz) Nevyléčitelná nemoc? Aha!, 13. 8. 2008, str. 1

⁴⁴² HRUŠKOVÁ, Monika. Panství jsem splácel 10 let. Nedělní Blesk, 7. 9. 2008, str. 28

⁴⁴³ Nebezpečná vášeň. Pestrý svět, 5. 11. 2009, str. 10

seriózních a 6 z ostatních zdrojů. Ve všech případech se jednalo o článek, ani jednou o rozhovor. Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období července 2004, tedy období úmrtí Jaroslava Huleše. Z bulvárních novin o závodníkovi nejvíce psal deník ŠÍP a jeho doplňky, ze seriózních pak Mladá fronta DNES a její doplňky.

Kvalitativní analýza

O motocyklovém závodníkovi noviny psaly až do jeho smrti především kvůli jeho sportovní kariéře. V červnu 2002 pak vychází v deníku Sport článek „Huleš je na dně“, kde závodník komentuje své špatné psychické rozpoložení vzhledem k jeho výsledkům: „*Jsem naprosto na dně. Během celé své kariéry jsem se ještě neocitl v takové situaci. Jsem velice stresován a už jen doufám, že se na mě usměje štěstí*“.⁴⁴⁴ Přiznává v něm také obrovský tlak, který je vyvíjen jak na něj, tak celý jeho tým ze strany sponzorů a své obavy ze závodu komentuje takto: „*Otázkou je, jak se odrazí má psychika. Jsou dvě možnosti – buď mě to vyhecuje, nebo budu v depresi*“.⁴⁴⁵

O jeho údajných depresích začala média psát pak až v červenci roku 2004, kdy se Huleš pokusil o sebevraždu a následně v nemocnici na její následky zemřel. Mladá fronta DNES k tomu uvádí: „*Vynucená nečinnost, stejně jako vědomí, že to nejlepší v kariéře má asi za sebou, na Huleše těžce doléhaly. Před sebevraždou měl údajně těžké deprese*“.⁴⁴⁶, ve své internetové verzi ale deník již deprese neuvádí jako spekulaci, ale jako potvrzený fakt, jehož původcem má být manažer závodníka: „*Hulešův manažer Andy Leuthe už několik dnů před sebevraždou upozorňoval, že se jeho svěřenec nachází v hlubokých depresích. Návštěvu psychologa však odmítá*“.⁴⁴⁷

Další články pak spekulovaly, zda za jeho sebevraždou nemohlo stát i něco jiného, např. problémy s manželkou, či dluhy. To ovšem lidé z jeho blízkého okolí zásadně popřeli. František Schulman, bývalý šéf České motoristické federace, k důvodům jeho smrti dodal: „*Na první dojem působil jako frajer, ale uvnitř to byl velice křehký člověk*“.⁴⁴⁸ Články z dalších let už na něj a jeho deprese vzpomínaly pouze v souvislosti s úmrtím někoho jiného, ve výčtu osob, které také spáchaly sebevraždu.

⁴⁴⁴ (bře) Huleš je na dně. Sport, 14. 6. 2002, str. 17

⁴⁴⁵ (bře) Huleš je na dně. Sport, 14. 6. 2002, str. 17

⁴⁴⁶ SAIVER, Filip. Motocyklista Huleš v nemocnici zemřel. Mladá fronta DNES, 9. 7. 2004, str. 1

⁴⁴⁷ SAIVER, Filip. V hlubokých depresích odmítal odbornou pomoc. iDNES.cz, 9. 7. 2004

⁴⁴⁸ TŘEŠŇÁK, Petr. Spáchal sebevraždu kvůli dluhům? Večerník Praha, 10. 7. 2004, str. 7

3.1.15 Pavel Kábrt

Pro spojení „Pavel Kábrt deprese“ jsem v digitálním archivu Newton media search ve vybraném období našla pouhých 18 článků, z čehož 5 článků bylo vyřazeno z důvodu nerelevance. Z 13 relevantních článků pak byly ještě 3 články vyřazeny z důvodu shody s jiným publikovaným článkem. Celkem tedy do analýzy bylo zařazeno 10 článků.

Z těchto článků celkem 4 pocházely ze strany bulvárních médií, 2 ze strany seriózních a 4 z ostatních zdrojů. Z celkového počtu se pak v 9 případech jednalo o článek, v 1 případě o rozhovor, ne však přímo s Pavlem Kábrtem. Z časového hlediska je nejvíce mediálně pokryto období září 2003, tedy období sportovcovy sebevraždy. Z bulvárních médií o tématu nejvíce psal deník Blesk, ze seriózních článků napsaly Lidové noviny a Mladá fronta DNES.

Kvalitativní analýza

O Pavlu Kábrtovi v souvislosti s depresemi se začalo psát až po jeho sebevraždě v září 2003. Deník Blesk je uvádí v souvislosti s otázkou, zda Pavel Kábrt netrpěl HIV. Spekuluje o nich ale i deník Sport: „*Nedá se ani vyloučit to, že útočnicka sužovaly vážné deprese*“.⁴⁴⁹ Další články o něm již hovoří většinou v souvislostech se smrtí někoho jiného, jako např. Mladá fronta DNES při úmrtí závodníka Jaroslava Huleše v roce 2004 (Motocyklista Huleš v nemocnici zemřel, 9. 7. 2004). Větší článek týkající se Pavla Kábrta, jeho kariéry, ale i zdravotního stavu, přináší Lidové noviny deset let po jeho smrti, kde uvádí: „*Stěžoval si na velkou únavu, střevní problémy a hubnutí. Obíhal doktory, přidaly se bolesti hlavy a deprese. Chřádnul doslova před očima*“.⁴⁵⁰

3.1.16 Společné charakteristiky mediálního zobrazení kauz

Vytahování psychických problémů osob i ve zcela nepochopitelných souvislostech

Dne 10. 12. 2008 vydal deník Aha! článek „Včera boural i Muk!“, kde byl Petr

⁴⁴⁹ (zej, van) Měl strach z rakoviny? Sport, 18. 9. 2003, str. 12

⁴⁵⁰ HAVLEN, Michael. Smrt, která nechala nad Libercem stín. Lidové noviny, 14. 9. 2013, str. 18

Muk označen jako „zpěvák proslulý častými depresemi“.⁴⁵¹ I když by se tedy mohlo z úvodu zdát, že deprese s nehodou nějak souvisely, nejen že nesouvisely, ale navíc za nehodu ani nemohl, někdo do něj naboural zezadu.

Server super.cz pak zase 2. 4. 2008 píše o zpěvačce Ivetě Bartošové, která podstoupila léčení: „*Deník také nacheťtal Ivetu Bartošovou, jak jde z fitka rovnou do hospody*“⁴⁵², což vzhledem k léčenému alkoholismu zpěvačky zní zavádějícím způsobem. Dále v článku se ale dočteme, že si objednala Coca colu. Podobně v roce 2013 vychází o Báře Basikové článek: „Bára Basiková tone v depresích a temnotě: Musela vyhledat pomoc!“ (ahaonline.cz, 17. 9. 2013), což vzhledem k jejím kdysi léčeným depresím zní, jako kdyby opět vyhledala pomoc psychiatra, zpěvačka si ale pouze nechala pomoci s texty pro svou novou desku.

Své o tom vědí i osobnosti, které prožívaly ať již depresivní či závislostní stavy jen v určitém období života, ale dodnes jsou s nimi spojovány, i když už jsou v pořádku, či minimálně stabilizovány, např. Vilma Cibulková, Eva Holubová či Martin Dejdar. Jsou příkladem toho, že jakmile se jednou člověk rozhodne médiím něčím svěřit, je už navždy „onálepkován“.

Snaha rozvracet partnerské vztahy celebrit

Články, které se snaží nějakým způsobem narušit osobní vztahy celebrit, nejsou ničím ojedinělým. Své o tom ví např. Richard Müller, který se díky článku „Odkopla zpěváka Müllera a začalo se jí zatraceně dařit! Nosí Richard smůlu?“ (ahaonline.cz, 17. 1. 2014) dozvěděl o údajném rozchodu se svou partnerkou Vandou Wolfovou. Ta sama ale rozchod několikrát popřela, např. v rozhovoru „Exkluzivně o rozchodu“ pro Pestrý svět: „*Takovou krizi vztahu, jakou údajně prožíváme, bychom přáli i dalším spokojeným párům. Opravdu klid a pohoda! S Richardem a rodinou jsme měli krásné svátky – před Vánoci jsme shonu utekli k moři, kde jsme si i s Markuskem užili krásnou dovolenou*“.⁴⁵³

Podobným útokům čelil i vztah Petra Muka s Evou Hejčíkovou, matkou jeho dcery

⁴⁵¹ (daz) Včera boural i Muk. Aha!, 10. 12. 2008, str. 1

⁴⁵² HELLINGEROVÁ, Markéta. Vondráčková & Neckář: Hádky s Kubišovou. Jde o prachy! Super.cz, 2. 4. 2008

⁴⁵³ Exkluzivně o rozchodu. Pestrý svět, 23. 1. 2004, str. 6

Noemi. Ta se o sobě a zpěvákovi např. v Blesku mohla dočíst, že: „*Pak se sice sblížil s dávnou kamarádkou Evou Hejčíkovou, která s ním otěhotněla, ale šťastný nebyl.*“⁴⁵⁴ a nadšená jistě ani nebyla v případě, kdy četla články o údajném nemanželském dítěti Petra Muka, např. „Muku, tohle je Aha! ROZHOVOR tvoje dítě!“ (Aha! neděle, 17. 12. 2006). Článek „Touží po jiné“ (Pestrý svět, 17. 1. 2008) zas měl naznačovat jeho údajné myšlenky na nevěru.

O Báře Basikové se zase v souvislosti s jejím rozvodem s Jaromírem Pizingrem psalo, že má lesbické sklony a rozpad vztahu, který jistě už tak nebyl pro zpěvačku ničím příjemným, komentovala média třeba i takto: „*Pizinger se navíc už teď objevuje ve společnosti se svoji novou, mladší milenkou, půvabnou produkční Kateřinou Záhořovou, zatímco Bára zůstala sama, bez milenky, bez milence, jen s dcerami, kterým má zřejmě co vysvětlovat*“.⁴⁵⁵

Pestrý svět pak v roce 2008 přichází s článkem „Stěžuje si na manžela“ (12. 6. 2008), který hovoří o Evě Holubové a o tom, že se k ní měl manžel v době jejího alkoholismu otočit zády. Měsíc předtím přitom v Šťastném JIMU vyšel článek „S manželem jsem šťastná“, který tvrdí pravý opak: „*Je mojí velkou oporou, chlapec do nepohody. V době války a přírodních katastrof nenahraditelný, v době míru a pokoje snesitelný. Muž s poněkud drsnějším smyslem pro humor, což po něm zdědil i náš syn. Věčný šťoura a rejpal, na kterého se můžu spolehnout!*“⁴⁵⁶

Necitelné články vztahující se k pozůstalým, či osobě samotné po její smrti

O tom, že média dokáží těžít i na smrti celebrit, svědčí články, které plnily média ještě dlouho po smrti Ivety Bartošové či Petra Muka a snažily se přijít s nějakým novým, šokujícím odhalením. Příkladem může být např. článek nazvaný „Největší tajemství Petra Muka (+45). Nechal se tajně přeoperovat. Víme proč!“ s podtitulkem „Tuto informaci věděli dosud jen nejbližší přátelé“, který hovoří o údajné plastice zpěvákova nosu, kterou si měl nechat udělat kvůli oblíbené židovské kultury a snaze se jí připodobnit, jež vyšel celé dva roky po jeho smrti. Nevyhnulo se to ale ani sportovcům, např. u Pavla Kábrta

⁴⁵⁴ ŠEFLOVÁ, Saša. Kvůli chybné diagnóze skončil na psychiatrii. Blesk, 28. 5. 2010, str. 17

⁴⁵⁵ Navštěvuje psychiatra. Pestrý svět, 27. 9. 2006, str. 6

⁴⁵⁶ JINDROVÁ, Markéta. S manželem jsem šťastná. Šťastný JIM, 7. 5. 2008, str. 28

vzhledem k jeho nejasným zdravotním problémům, začala média spekulovat např. i o tom, zda neměl HIV (článek Kdo mu svázal ruce!, Blesk, 18. 9. 2003).

Kromě dehonestování památky zemřelých ze strany médií často docházelo také k necitelnému komentování pozůstalých ve snaze z kauzy i po smrti osoby vytěžit maximum. Příkladem může být článek: „Vdova po Petru Mukovi: Na antidepresivech šíleně přibrala“, který vyšel dne 7. 2. 2011 na webu super.cz nebo „Špiní mužovu památku“ (Pestrý svět, 15. 7. 2010), taktéž o Evě Mukové.

Snaha upoutat pozornost rozdílnými titulky u internetové a tištěné verze

Příkladem může být např. rozhovor s Richardem Müllerem, který v tištěné verzi deníku Aha!, konkrétně v jeho nedělní příloze, vychází s nadpisem „Drogy vyměnil za melouny“ (Aha! Neděle, 22. 9. 2013), zatímco v internetové verzi deníku vychází ten samý rozhovor se značně zavádějícím titulkem „Zpěvák Richard Müller (52): Opět závislý! Přesto vyráží na turné“ (ahaonline.cz, 22. 9. 2013). Rozdílností titulků chce zřejmě deník zdánlivě odlišit oba články, ač je ve skutečnosti jejich obsah shodný. Zvláštností je, že deník volí bulvárnější verzi titulků právě u internetové verze, zatímco z marketingového hlediska by dle mého názoru bylo výhodnější jej přiřadit k verzi tištěné, placené.

Zaměňování klasické deprese a maniodepresivní psychózy

Média, zejména bulvární, často zaměňují diagnózy dvou poměrně odlišných psychických onemocnění, a to deprese a maniodepresivní psychózy. Stalo se tak několikrát např. u Martina Dejdar. O herci, který se potýká s depresemi, např. server blesk.cz napsal: „*Herec Martin Dejdar často baví tisíce diváků. Jemu samotnému však často do smíchu vůbec nebývá. Během natáčení se k vtípkům musí mnohdy doslova nutit. Již léta totiž trpí maniodepresivní psychózou. O své nemoci, kterou trpěl Miloš Kopecký či spisovatel Ota Pavel, se ale nebojí otevřeně mluvit. 'Ano, užívám silná antidepresiva,' řekl Dejdar a dodal, že se musí ambulantně léčit. Smutek ho přepadává bezdůvodně a vždy dlouho trvá, než odezní*“.⁴⁵⁷

⁴⁵⁷ Martin Preiss nebo Dana Syslová: Proč umělci tak často trpí depresí. Blesk.cz, 17.12.2014

Podobné nařčení ze strany médií musela řešit také zpěvačka Bára Basiková, která informace o tom, že trpí maniodepresivní psychózou, vyvrátila později v rozhovoru pro Magazín Víkend DNES nebo v článku pro Rytmus života: „*Situace se má tak, že jsem s nikým nemluvila a žádné informace neposkytla. Žádnou maniodepresi netrpím. Pouze jsem nazpívala píseň s názvem »Maniodeprese« na album »Blázinec«*“.⁴⁵⁸ Zpěvačka se nějakou dobu léčila s klasickými depresemi. Za nemocného touto chorobou byl ale označen dokonce i Vlastimil Brodský, který se nikdy oficiálně neléčil ani s depresemi, ač zřejmě mohly být důvodem, který ho dohnal k sebevraždě (Návrat depresí!, Aha! neděle, 20. 11. 2011), Eva Holubová (Mozek jí zatemnily bludy, Pestrý svět, 13. 1. 2011) či Marek Vašut (Depresi střídá aktivita, Ring, 8. 3. 2005; Neustále smutný Vašut: Chci klidnou a rychlou smrt!, Aha!, 16. 9. 2008).

Shrnutí

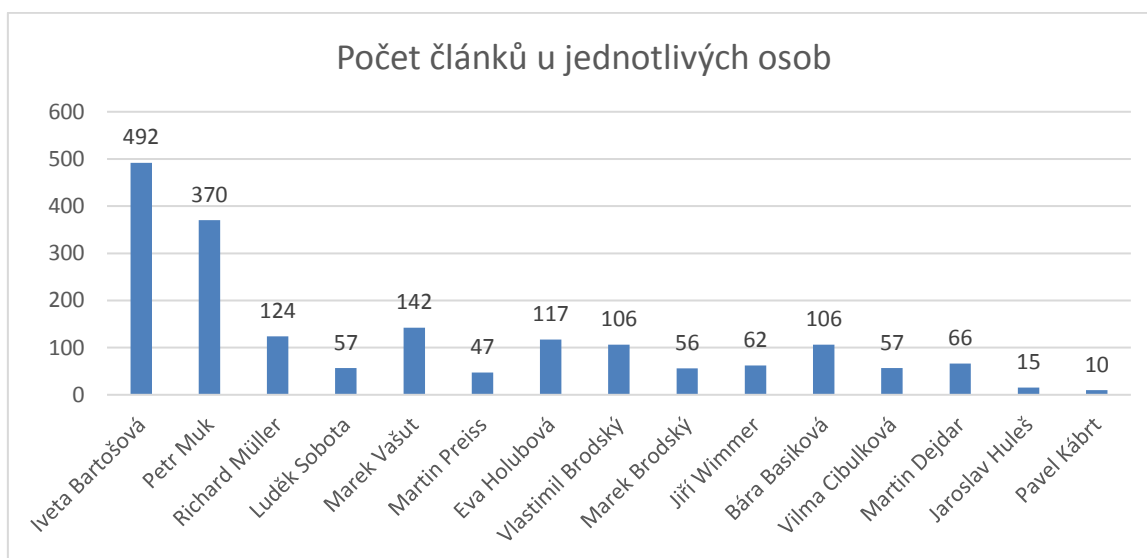
Psychickým problémům sledovaných celebrit se obecně věnovala více bulvární média, jediný rozdíl byl u Marka Vašuta, kde poměr druhu médií byl téměř vyrovnaný a Jaroslava Huleše, kde seriózní média dokonce ta bulvární převyšovala. U Marka Vašuta bych za hlavní důvod viděla jeho vyhraný soudní spor proti deníku Aha!, po kterém si bulvární média dávala větší pozor, co o něm napíší. U Huleše bych za důvod viděla to, že je sportovec, toto však nepotvrzuje kauza Pavla Kábrta.

Největší zájem v souvislosti s psychickými problémy vzbudila Iveta Bartošová, proto je také její kauza rozebírána nejpodrobněji ze všech. U ostatních celebrit se pak zaměřuji především na rozdílnosti oproti jiným kauzám či jiné zajímavosti. Co se týče konkrétních médií, celkově se nejčastěji tématu věnoval deník Blesk a jeho doplňky, a to nejen v rámci bulvárních médií, ale celkově, u seriózních médií pak Mladá fronta DNES.

Osoba	Bulvární médium	Seriózní médium
Iveta Bartošová	Blesk	Mladá fronta DNES
Petr Muk	Blesk	Mladá fronta DNES
Richard Müller	Blesk	Mladá fronta DNES
Luděk Sobota	Blesk + nova.cz	Deník

⁴⁵⁸ Dělají z ní blázna! Rytmus života, 18. 6. 2012, str. 4

Marek Vašut	Story	Mladá fronta DNES
Martin Preiss	Blesk	Lidové noviny + Právo + krajskelisty.cz
Eva Holubová	Blesk	Mladá fronta DNES
Vlastimil Brodský	Blesk + Aha!	Mladá fronta DNES
Marek Brodský	Aha!	Mladá fronta DNES
Jiří Wimmer	Blesk	Mladá fronta DNES
Bára Basiková	Blesk	Mladá fronta DNES
Vilma Cibulková	Blesk	Mladá fronta DNES
Martin Dejdar	Blesk + Aha!	Mladá fronta DNES
Jaroslav Huleš	ŠÍP	Mladá fronta DNES
Pavel Kábrt	Blesk	Mladá fronta DNES + Lidové noviny

3.1.17 Seriózní vs. bulvární média

Pokud bychom se podívali, jak informovala o kauzách seriózní a jak bulvární média, zjistíme, že jejich podání je často velmi odlišné. Obecně se seriózní média věnovala spíše profesním věcem ze života celebrit, či opravdu závažným a potvrzeným informacím – jako je úmrtí osoby, její hospitalizace apod., ne spekulacím, jak můžeme vidět u médií bulvárních. Přinášela také ve velké míře rozhovory, kde dávala dané celebritě prostor k vyjádření a prezentování svého vlastního názoru a pohledu na věc. Seriózní média také častěji uváděla autora daného článku.

Příkladem odlišnosti v podání seriózních a bulvárních médií mohou být např. články o Richardu Müllerovi a jeho prvním vystoupení po delší pauze. Zatímco deník Právo přináší informaci o tom, že: „Zpěvák, který prošel obdobím depresí, na vystoupení dokázal, že je opět ve formě.“⁴⁵⁹, na webu super.cz téhož dne vychází článek s názvem „Návrat zpěváka Müllera: Výpadky paměti. Co se to s ním děje?“, který přináší značně kritickou výpověď údajného účastníka koncertu: „Müller byl úplně hrozný, skutečně absolutně mimo. Možná bere nějaké léky, byl totiž totálně zpomalený, vypadával mu text, zpíval mimo rytmus. Byl to velký trapas. Stalo se mu, že zpíval dvakrát tu samou sloku, protože si nemohl vzpomenout“.⁴⁶⁰ A zatímco deník Právo hovoří v této souvislosti pouze o jeho léčbě depresí, web super.cz opět přináší i spekulace o drogové závislosti a informace o vysvěcení zpěváka na jednom z koncertů v minulosti.

Rozdíl, jakým komentovala události bulvární a seriózní média, je také často postřehnutelný již v nadpisu. Např. články „Vdova po Mukovi udělala posmrtný mejdan a pila na prášky“ (23. 2. 2011, super.cz) a „Pozůstali Petra Muka křtili posmrtnou desku, žal v srdci neskryli“ (23. 2. 2011, revue.iDNES.cz) komentují tu stejnou událost, tedy křest alba Petra Muka vydaného po jeho smrti k příležitosti jeho nedožitého narozenin, ale v nadpisu upozorňují každý na něco jiného.

3.1.18 Články, které řeší vztah mediální slávy a psychických problémů

V průběhu analýzy jsem našla hned několik článků, které si kladou shodnou otázku s mou prací, a to sice, jaký je vztah mediální slávy, potažmo slávy obecně, a psychických problémů, se kterými se celebrity potýkají. Autoři v nich oslovují nejrozumnější odborníky, ale i jejich názory se poněkud liší.

Lucie Motlová, lékařka z psychiatrického centra v Praze, v článku pro deník Blesk souvislost vyvrací, jelikož např. schizofrenií onemocní zhruba jeden člověk ze sta, a to bez ohledu na to, co dělá: „Proto se nedá říci, že můžeme dát rovnítko mezi nadání pro nějakou uměleckou činnost a psychické onemocnění“.⁴⁶¹ Toto zdání podle ní vytváří skutečně jen to, že jsou známí lidé více na očích: „O jejich nemocích píše desítky časopisů

⁴⁵⁹ (ivi) Richard Müller opět na pódiu. Právo, 21. 7. 2008, str. 8

⁴⁶⁰ ŠULEKOVÁ, Katarína. Návrat zpěváka Müllera: Výpadky paměti. Co se to s ním děje? Super.cz, 21. 7. 2008

⁴⁶¹ LAMBERSKÝ, Tomáš. Proč slavní páchají sebevraždy? Blesk, 22. 9. 2005, str. 12

*a lidé si o nich povídají na ulici, v kadeřnictví a u piva“.*⁴⁶²

Podobného názoru je i proděkan Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně, profesor Jiří Vorlíček: *„I Gaussova křivka vypovídá o tom, že většina lidí je zcela průměrných, avšak v určitých chvílích je pod tlakem okolností schopna vykázat výrazné schopnosti, a to jak v pozitivní, tak v negativní rovině. Populární osobnosti ze světa politiky či showbyznysu jsou ve skutečnosti naprosto normální, jen jsou jejich činy a vzorce chování víc na očích“.*⁴⁶³

Jiného názoru je ale třeba Pavla Stopková z Psychiatrického centra v Praze: *„Podle některých studií jsou u umělců deprese zhruba pětkrát častější, mnohem častější jsou i sebevraždy. Lidé duševně nemocní bývají více kreativní“.*⁴⁶⁴ Dodává ale, že samotná např. herecká profese, nemůže být spouštěčem jako takovým: *„Výdej emocí na jevišti je vyčerpávající, může mít vliv na změnu nálady, ale určitě nemůže depresi nastartovat“.*⁴⁶⁵ Nebezpečí např. u maniodepresivní psychózy vidí jinde: *„Nejhorší je, že pak se takoví lidé moc nechtějí léčit. V lehkých mániích si do jisté míry libují, protože při nich tvoří. Mají obavu, že by bez ní přišli o inspiraci. Není to tak a navíc tam je jeden velký problém: I při lehké mánii je riziko sebevraždy hodně vysoké“.*⁴⁶⁶

V podobném duchu pak mluví i Ida Kodrlová, odborný vědecký pracovník z Psychologického ústavu AV ČR: *„Výzkumy ukázaly, že umělci trpívají častěji afektivními duševními poruchami, tedy poruchami souvisejícími s abnormálními náladami, mezi které patří také deprese, doprovázená rizikem sebevraždy. Ve výzkumech se mimo jiné ukazuje, že básníci a herci jsou ze všech uměleckých profesí nejrizikovější skupinou, vzhledem k riziku sebevraždy, tak vzhledem k potenciálnímu rozvoji duševních poruch“.*⁴⁶⁷

Na to, zda by právě psychické onemocnění nemělo být hranicí, za kterou již bulvár nepůjde, odpovídá Pavel Novotný, bývalý šéfredaktor bulvárního webu extra.cz, tak, že i přesto, že je to morálně špatné a tvrdé, jedná se o nejžádanější témata, a proto ani to není

⁴⁶² LAMBERSKÝ, Tomáš. Proč slavní páchají sebevraždy? Blesk, 22. 9. 2005, str. 12

⁴⁶³ ŠILER, Ivan. Nemoci těla i ducha se slavným nevyhýbají. Rodina & zdraví, 20. 4. 2009, str. 54

⁴⁶⁴ Proč má tolik umělců deprese? Mladá fronta DNES, 8. 7. 2006, str. 5

⁴⁶⁵ Proč má tolik umělců deprese? Mladá fronta DNES, 8. 7. 2006, str. 5

⁴⁶⁶ Proč má tolik umělců deprese? Mladá fronta DNES, 8. 7. 2006, str. 5

⁴⁶⁷ KUDLÁČKOVÁ, Michaela. Proč je maniodeprese doménou umělců? Zena-in.cz, 3. 3. 2011

pro bulvár hranicí. Uvádí navíc, že často jsou zdrojem informací samy slavné osoby: „Kdysi jsem si myslel, že většina bulvárních novin přichází od čtenářů. Ve skutečnosti je, včetně těch negativních, poskytují samotné celebrity. Takových je 90 procent. Jednou je za tím snaha někoho očernit, jindy získat slávu. Nespolupracujících celebrit je málo. Spřátelené bulvární novináře, kterým poskytují informace ze svého soukromí, přitom nemají jen mladí, ale například také slavní seriáloví herci nad 50 let, kteří se rádi prezentují, že bulvár nesnášejí. Je zarážející, že čtenáři o tom netuší“.⁴⁶⁸ Jelikož se v rozhovoru hovoří i o některých osobách, kterými se zabývá tato práce a dalších souvislostech, je celý jeho přepis přílohou této práce.

3.2 Rozdělení periodik a webů, které o kauzách psaly

Český mediální prostor nelze jasně, dichotomicky rozdělit na bulvární a seriózní média. Z toho důvodu jsem periodika, která o kauzách psaly, rozdělila podle obsahu na 3 části – bulvární, seriózní a pak skupinu dalších periodik a webů, kde určení není zcela jasné.

3.2.1 Seriózní

Dle obsahového zaměření jsem mezi seriózní média zařadila Deník, včetně jeho regionálních mutací a webového serveru denik.cz, Lidové noviny, včetně webu lidovky.cz a doplňku Pátek Lidových novin, Hospodářské noviny, včetně webu ihned.cz a doplňku Víkend HN, Právo, Magazín Práva, Mladou frontu DNES, včetně jejich doplňujících tiskovin Magazín Mladé fronty DNES, Magazín Víkend DNES a webu iDnes.cz. Dále potom Respekt, E15, webový server České televize ct24.cz a Českého rozhlasu cro.cz a weby e15.cz, krajskelisty.cz, denikreferendum.cz, echo24.cz, neviditelnypes.cz, parlamentnilisty.cz a novinky.cz.

3.2.2 Bulvární

Za bulvární periodika v této práci označuji deník Aha!, včetně jeho doplňujících titulů Aha! Neděle, Aha! Pro ženy, Aha! TV a webového serveru ahaonline.cz, deník Blesk, včetně jeho doplňujících titulů Blesk magazín, Blesk pro ženy, Blesk zdraví, Nedělní blesk a webového serveru blesk.cz a dnes již zaniklý deník ŠÍP a jeho doplňující

⁴⁶⁸ ZÁRODŇANSKÝ, Rastislav a Karol SUDOR. Manipulátorka Bílá, dohody s hvězdami. Novotný odkryl praktiky bulváru. Revue.iDNES.cz, 23. 7. 2013

tituly ŠÍP plus a Magazín ŠÍP. Dále některé z časopisů pro ženy a některé společenské časopisy, konkrétně: časopisy a týdeníky Glanc, Chvilka pro tebe, Katka, Perfect Woman, Pestrý svět, Překvapení, Rytmus života, S tebou mě baví život, Sedm, Sedmička, Story, Super, Šťastný JIM, Tina, Vlasta a Žena a život. Z webových serverů se poté jedná o webové stránky komerční televize Nova – tn.cz a nova.cz a severity extra.cz, sedmička.cz a super.cz.

3.2.3 Další periodika a weby

Mezi periodika, která nelze jasně zařadit na škále seriózní – bulvární, jsem zařadila: 5plus2, 24 hodin, Českobudějovické Listy, Dotyk, Elle, Fitstyl, For Men, Haló noviny, Instinkt, Jihlavské Listy, Jindřichohradecké Listy, Květy, Listy Písecka, Lékařské listy, Metro, Maminka, Marianne, Marketing sales media, Marketing & Media, Maxim, Moje psychologie, Moje zdraví, Moravskoslezský den, Olomoucký den, Playboy, Proč ne?, Psychologie dnes, Reflex, Region – Týdeník Ostrava, Ring, Rovnost, Rodina & zdraví, Strategie, Střední Čechy, Styl, Téma, Týden, Týdeník Televize, TV pohoda, TV Revue, Večerník Praha, Xantypa a weby aktualne.cz, bleskove.centrum.cz, blisty.cz, ceskenoviny.cz, ceska-justice.cz, ceska-media.cz, ceskapozice.cz, dama.cz, digizone.cz, i60.cz, kafe.cz, mediar.cz, mediafax.cz, metro.cz, názory.aktualne.cz, osobnosti.cz, prazskypatriot.cz, protiproud.cz, prvnizpravy.cz, reflex.cz, tyden.cz, vitalia.cz, virtually.cz, zena-in.cz a zpravy.tiscali.cz.

3.3 Společné charakteristiky kauz

Problémové dětství, které odborníci uvádějí jako jednu z možných příčin psychických problémů, potvrzují oficiální zdroje např. u Richarda Müllera, Marka Brodského či Bary Basikové. Možná genetická predispozice spojená s dědičností psychických onemocnění, pak u Petra Muka či Marka Brodského, ve spojení se závislostním chováním pak u Ivety Bartošové. Dle médií ale měla mít těžké dětství a genetické predispozice k závislostnímu chování i Vilma Cibulková: „*Vilmu celé dětství tížila jak otcova láska k alkoholu, tak jeho náchylnost k náručím cizích žen*“⁴⁶⁹, Eva Holubová, která endogenní deprese měla zdědit po svém otci, jenž zemřel v blázninci⁴⁷⁰ či Marek Vašut (V depresích kvůli tátovi, Pestrý svět, 25. 9. 2008).

⁴⁶⁹ Tragická tajemství. Rytmus života, 20. 2. 2006, str. 34

⁴⁷⁰ ŘÍHOVÁ, Klára. Co tě pálí, to řeš! Květy, 31. 5. 2001, str. 30

Zneužívání návykových látek v souvislosti s podpořením kreativity pak zmiňuje např. Richard Müller či Marek Brodský. Mediální tlak, který je na jedince vyvíjen, osoby většinou považují za obtěžující. Ale to, že má herecká profese přímé propojení depresemi několikrát v rozhovorech popírá Eva Holubová, ačkoliv připouští, že např. alkohol může být zneužíván kvůli pocitu uvolnění se před vystoupením.

Co se týče sportovců, pro potřeby mé analýzy jsem si vybrala sportovce dva, hokejistu Pavla Kábrta a motocyklového závodníka Jaroslava Huleše, kteří oba spáchali sebevraždu v mladém věku. Po jejich úmrtí se vyrojily nejrůznější spekulace o tom, co je k tomu vedlo, žádné z nich však nejsou potvrzené. U sportovců se obecně jedná o osoby, jejichž mediální pokrytí se týká především sportovní kariéry a nejinak tomu bylo i u těchto dvou. Z hlediska nedostatku informací z jejich osobního života lze tedy jen těžko soudit, zda se u nich již dříve objevily určité predispozice psychických problémů.

Zajímavostí ale je, že velká část osobností ze světa sportu, kteří spáchali sebevraždu, zvolila smrt oběšením. Z českého prostředí se jedná se například o Vladimíra Podzimka, skokana na lyžích, basketbalistu Milana Rysku či Evžena Hadameczika, fotbalového trenéra. Z ciziny to pak byl Justin Fashanu, britský fotbalista, švédský zápasník Mikael Ljungberg či hokejisté Roman Ljašenko (Rusko) nebo Marc Potvin (Kanada).⁴⁷¹ Smutnou statistiku pak už jen dokreslují čerstvé případy, jako úmrtí fotbalisty Františka Rajtoralá či Davida Bystroně z roku 2017.⁴⁷²

V každém případě ale ani ve světě sportu nejsou psychické problémy a sebevraždy ničím ojedinělým. Podíváme-li se na to z psychologického hlediska, zejména u sportovců, kteří byli nuceni z jistých důvodů ukončit svou sportovní kariéru, mohlo by se tak stávat z důvodu nedostatku endorfinů, na jejichž přísun byli dlouhodobě zvyklí a které podobně jako dopamin či serotonin navozují v mozku „pocit štěstí“.

3.4 Rozhovory se známými osobnostmi z mého okolí na toto téma

Vzhledem k tomu, že jsem v průběhu analyzování článků nalezla velké množství

⁴⁷¹ (mba) Sebevrazi ze světa sportu. Aha!, 12. 11. 2009, str. 11

⁴⁷² Pološero: Temné stránky sportu. TV, ČT2, premiéra 9. 11.2017, 00:02:00 - 00:02:32 [cit. 2018-03-30]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10318730018-polosero/217562222000012-polosero-temne-stranky-sportu/titulky>

rozhovorů s celebritami, jejichž mediální obraz jsem zkoumala v rámci této práce, a kde se tyto osoby vyjadřovaly otevřeně ke svým psychickým problémům, myslím si, že rozhovory s dalšími celebritami by již nepřinesly žádné nové informace. V rámci mé diplomové práce jsem zrealizovala pouze jeden rozhovor, a to s tanečnicí Martinou Markovou.

Martina Marková se od dětství věnuje tanci. Dosáhla mezinárodní třídy jak ve standartních, tak latinskoamerických tancích, stala se pětinasobnou mistryní České republiky ve všech věkových kategoriích a dnes tyto zkušenosti využívá především jakožto trenérka profesionálních tanečních párů. V roce 2015 jsme ji mohli vidět na televizních obrazovkách, když se účastnila soutěže „Stardance... když hvězdy tančí“ jakožto taneční partnerka herce Marka Taclíka. Ve stejném roce pak účinkovala také ve filmu s písničkami Michala Davida, Decibely lásky. V současné době se věnuje také oblasti fitness, je ambasadorkou sportovní výživy značky Prom-in, zakladatelkou úspěšného programu Bodyhunters a věnuje se mimo to také navrhování oblečení.

V rozhovoru přiznává, že měla i negativní zkušenosti s bulvárními médii. Shodně s některými celebritami pak uvádí, že jí necitelné články vadí zejména kvůli její rodině. Pokud by média měla nějak zásadně ničit její pověst, či jejího blízkého okolí, neváhala by to řešit i soudní cestou. Doporučuje proto pečlivě vybírat, s kým člověk spolupracuje a za zásadní pro psychickou pohodu člověka vidí zázemí lidí, kteří ji obklopují a kterým může věřit.

3.5 Rozhovor s odborníkem z oboru psychologie, případně z oboru psychiatrie

Pro rozhovor ohledně negativních dopadů mediální slávy jsem oslovila psycholožku PhDr. Ingrid Matouškovou, Ph. D., která se zabývá především forenzní psychologií a spolupracuje s bezpečnostními složkami, ale ani téma, kterým se zabývá moje práce, ji není cizí, vzhledem k jejím dlouholetým zkušenostem.⁴⁷³ Celý přepis rozhovoru je součástí této práce.

⁴⁷³ PhDr. Ingrid Matoušková, Ph.D. Grada [online, cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.grada.cz/autor/matouskova-ingrid/>

Psycholožka za zásadní, co se týče rozvoje psychických problémů, vidí určitou vrozenou predispozici, která se může nebo nemusí projevit, což označuje za tzv. „osobnostní vliv“. Pokud člověk v sobě tuto predispozici nemá, psychické onemocnění se u něj neprojeví ani přesto, že třeba prožije těžké dětství, nebo narazí na jiné spouštěče, které by mohly být roznětkou pro jeho vznik. U celebrit a jejich závislostního chování pak vidí za rizikový také tzv. „situační vliv“, tedy prostředí, ve kterém se pohybují a které je často např. s pitím alkoholu spojeno. Pokud se u člověka oba tyto vlivy protnou, riziko závislostního chování je pak velmi vysoké.

Co se týče spojení návykových látek a podpoření kreativity, PhDr. Ingrid Matoušková, PhD. je vidí spíše jako prostředek, který může na začátku jedinci pomoci k „nakopnutí“, ve chvílích, kdy mu dochází energie. Pokud je ale takové chování dlouhodobé, je velmi rizikové a později už jedinci naopak začíná škodit. Obzvláště, pokud alkohol kombinuje např. s antidepresivy, kdy tato kombinace nejprve navodí obrovské nabuzení, ale pak přichází hluboký propad. Podobně hovoří i psychiatr Karel Nešpor (viz. Příloha č. 4): „*Alkohol a drogy nikdy z nikoho umělce neudělaly. Naopak, nejednu uměleckou dráhu zkrátily*“.⁴⁷⁴

U sportovců a rizika ukončení jejich kariéry vidí za zásadní to, jakým způsobem je kariéra ukončena. Pokud se jedná o pozvolné, plánované ukončení, nemělo by tolik ovlivnit psychickou stránku jedince. Problém nastává v případě, že se jedná o ukončení kariéry např. zraněním. V tu chvíli by bylo nejlepší situaci řešit návštěvou psychiatra, mnozí ale bohužel šáhnou spíše po návykových látkách, které jim znovu dodají „pocit štěstí“.

Obecně si ale myslí, že mezi umělci není vyšší výskyt psychicky nemocných, jen jsou více vidět. Jako jednu z roznětek možného onemocnění, spolu s jejich osobnostním vlivem, vidí právě i mediální tlak a slávu obecně. Člověka, který je psychicky labilní, může podle jejího názoru dohnat až např. k sebevraždě. Mediální tlak jako takový ale jeho problémy nevyvolá, pokud by k nim neměl již předtím předpoklady. Pro psychický stav celebrity pak vidí jako lepší o svých problémech nemluvit, jelikož je zde v České republice

⁴⁷⁴ WILKOVÁ, Scarlett. Sláva a pád. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 8. 2007, str. 14

toto téma stále příliš tabuizováno, a tak si jedinec spíše ublíží sám sobě, než aby někomu pomohl.

4 Závěr

Co se týče závislostního chování, má dle mého názoru mediální sláva vliv spíše v tom smyslu, že psychoaktivní látky jedinci díky nabytým prostředkům více zpřístupňuje. Pokud se ale jedná o riziko, že jedinec závislosti propadne, jeho kořeny bychom museli hledat spíše v raném dětství, rodinném prostředí, výchově a procesu socializace obecně.

U psychických problémů, jako jsou deprese, to ale nelze tvrdit tak jednoznačně. Jakýsi druh izolace, do kterého se jedinec díky své mediální slávě dostává, může být jednou z příčin, která u něj depresivní stavy vyvolá. A naopak, sklony k narcismu a exhibicionismu, které jsou pro mnohé celebrity předpokladem pro vykonávání jejich profese, můžou dle odborníků být důsledkem nedostatečné sebelásky a nevyrovnaného osobního života, čímž se jedinec dostává do začarovaného kruhu. V každém případě je ale nejdůležitější to, zda jedinec má určité predispozice ke vzniku psychických problémů. Pokud ano, je mnoho faktorů, které je můžou vyvolat.

Co se týče médií, zcela jistě lze tvrdit, že jejich konání, jako je třeba manipulace s informacemi a fotografiemi, zveličování a neustálé opakování problémů či pronásledování celebrit, má určitý vliv na psychiku člověka, nelze jej však považovat za natolik zásadní, aby dokázal zcela psychicky zdravého jedince dostat do výraznějších psychických problémů. Jedná se dle mého názoru o problém, který v sobě jedinec již má a je médií pouze přiživěn.

Pokud je však jedinec již psychicky labilní a k tomu se navíc dostane do hledáčku bulvárních novin, díky aférám, které jsou často přímo úměrné jeho stavu, může nastat situace, ze které je skutečně těžké uniknout. Na jednu stranu by pro takového jedince samozřejmě bylo nejlepší stáhnout se do ústraní a dát si život do pořádku, na druhou stranu je ale jeho sláva, potažmo mediální známost, jednou z věcí, která mu pomáhá určovat jeho hodnotu, kterou sám vnitřně nenalézá a nechce se jí proto vzdát. Zde je pak asi nejdůležitější to, jaké má daný jedinec zázemí a jak mu jeho rodina či přátelé dokáží pomoci.

Statisticky samozřejmě nelze zcela přesně určit, zda celebrity trpí na psychická onemocnění více než osoby jiné, a i názory odborníků se v tomto tématu rozcházejí, ale pokud se na to podíváme z biologického hlediska, zjistíme, že zvýšená kreativita je ve své podstatě důsledek zvýšené komunikace mezi oběma mozkovými hemisférami. Tato činnost je ale také jedním z projevů schizofrenie. Dá se proto předpokládat, že jedinci, kteří byli předmětem této práce, nezůstanou poslední z umělecky nadaných lidí, u kterých se projeví nějaké psychické onemocnění.⁴⁷⁵

Co se týče odpovědi na výzkumnou otázku práce, v konečném výsledku tedy mediální tlak, kterému jsou celebrity vystaveny, neshledávám jako příčinu jejich psychických problémů. Pokud bychom pátrali po důvodech, které je způsobují, bylo by se dle mého názoru potřeba zaměřit zejména na psychologické a sociální důvody, které často souvisí s tím, proč se tito lidé vůbec chtěli slavnými stát. Zásadní je pak také určitá genetická predispozice psychického onemocnění.

⁴⁷⁵ VLASÁK, Michal. Prokletí kreativitou [online]. 1. 6. 2012 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://psychologie.cz/prokleti-kreativitou/>

5 Summary

This diploma thesis was conceived as a reflection, how media inform about psychological problems of celebrities such as depression, manic depressive psychosis, addictive behavior, or suicides. The first part presents the introduction to the topic of celebrities and media work and brings theoretical concept, which is important for understanding this phenomenon. In the second part, results of quantitative and qualitative analysis of articles in period 2000–2015 are presented while informing about psychological problems of fifteen Czech celebrities. Based on data of the analysis, I present main shared characteristics of these cases and of their media image. I also notice differences between serious and tabloid media. After completing this picture with information from an interview with a psychologist I tried to answer the question, how can media contribute to the psychological problems of celebrities. The result is, that the media pressure can cause the psychological problems but only at cases where there is some biological predisposition.

6 Použitá literatura

- AKHTAR, Miriam. *Pozitivní psychologii proti depresi*. Praha: Grada, 2015. Psychologie pro každého. ISBN 978-80-247-4839-9
- BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8
- BEDNÁŘ, Vojtěch. *Krizová komunikace s médii*. Praha: Grada, 2012. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3780-5
- BEDNÁŘ, Vojtěch. *Mediální komunikace pro management*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3629-7
- BĚLEHRADSKÁ, Terezie. *Iveta - 10 mužů a smrt*. V Praze: Daranus, 2014. ISBN 978-80-87423-58-5
- Boorstin, Daniel J. 1961. *The image: A guide to pseudo-events in America*. New York, Atheneum. ISBN: 978-06-797-4180-0
- BRODSKÝ, Marek a Ondřej BEZR. *Celý to mám v mlze*. Praha: Mat'a, 2003. Meziloky. ISBN 80-7287-026-2
- BRODSKÝ, Vlastimil. *Dr(o)bečky z půjčovny duší*. Praha: HAK – Humor a kvalita, 1995. ISBN 80-85910-06-3
- COHEN, Bernard Cecil. *The press and foreign policy*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1963, ISBN 0691075190.
- ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2207-8
- DEBORD, Guy. *Společnost spektaklu*. V Praze: Intu, 2007. ISBN 978-80-903355-5-4
- DEJDAR, Martin. *Martin Dejdar: hercův úsměv, smích i pláč*. Praha: Ikar, 2010. ISBN 978-80-249-1381-0
- DENIŠ, Karel. *Petr Muk: Oceán, Shalom, slavíci, on (a já)*. Praha: XYZ, 2015. ISBN 978-80-7505-079-3
- DEROCCO, David. *America on Edge: Different Views of the American Dream*. New York: FB Productions, 2003. 150 s. ISBN 1-895451-48-5
- DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-0139-7
- ECO, Umberto. *Skeptikové a těšitelé*. Přeložil Zdeněk FRÝBORT. Praha: Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0472-9
- FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Vyd. 2. Překlad Petr Bakalář. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-815-9
- FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5046-0

- FOERSTEL, Herbert N. *From Watergate to Monicagate: ten controversies in modern journalism and media*. Westport, Conn.: Greenwood Press, 2001. ISBN 0313311633
- FORMÁČKOVÁ, Marie. *Génius není doma, nechte vzkaz!: nešťastný komik Jiří Wimmer*. Praha: Kvarta, 2001. ISBN 80-86326-26-8
- FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. Manažer. ISBN 978-80-247-2678-6
- FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění: jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. Komunikace (Grada). ISBN 978-80-247-3926-7
- FREY, Petr. *Marketingová komunikace: nové trendy 3.0*. 3., rozš. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-237-6
- GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012. Z pohledu psychologie. ISBN 978-80-247-3921-2
- GOFFMAN, Erving. *Všichni hrajeme divadlo: sebeprezentace v každodenním životě*. Praha: Nakladatelství Studia Ypsilon, 1999. ISBN 80-902482-4-1
- GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Iveta Bartošová: tichá píseň*. Praha: XYZ, c2014. ISBN 978-80-7388-938-8
- GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. *Odhalená pravda: neautorizovaný životní příběh Ivety Bartošové*. V Praze: XYZ, 2008. ISBN 978-80-7388-038-5
- GULOVÁ, Lenka a Radim ŠÍP (eds.). *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4368-4
- HALADA, Jan, ed. *Marketingová komunikace a public relations: výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3075-5
- HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-717-8303-X
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9
- HIERHOLD, Emil. *Rétorika a prezentace: 7., aktualizované vydání*. Praha: Grada, 2008. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2423-2
- HLADKÝ, Miroslav. *Žurnalistika v televizi*. Praha: Novinář, 1986
- HOLMES, Su. a Sean REDMOND. *Framing celebrity: new directions in celebrity culture*. New York: Routledge, 2006. ISBN 9780415377102
- HOMBACH, Jean-Pierre. *Amy Winehouse*. CreateSpace Publishing, 2012. ISBN: 978-1-4716-2895-5
- HOSÁK, Ladislav, Michal HRDLIČKA a Jan LIBIGER. *Psychiatrie a pedopsychiatrie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2998-8

- HŮLKOVÁ, Michaela a Ladislav HOSÁK: Alkoholismus a abúzus alkoholu. In: EHRMANN, Jiří a Petr HŮLEK. *Hepatologie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5510-6
- JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans & participatory culture*. New York: Routledge, 2013. Studies in culture and communication. ISBN 978-0-415-53328-7
- KALINA, Kamil. *Klinická adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2015. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4331-8
- KELLER, Kevin Lane. *Strategické řízení značky*. Praha: Grada, 2007. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-1481-3
- KLIMEŠ, Lumír. *Slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. 816 s. ISBN 14-608-81
- KOUDELKOVÁ, Petra, ed. *Příležitosti a výzvy v komunikaci církve ve 21. století: Petra Koudelková (ed.)*. Praha: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2785-4
- KRIEGER, Richard Alan. *Civilization's Quotations: Life's Ideal*. New York: Algora Publishing, 2002. ISBN: 978-1892941763
- KŘEČEK, Jan. Mediální obraz zahraničí a zahraniční politiky České republiky. In: KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v zrcadle sociálně-vědního výzkumu*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009. ISBN 978-80-86506-81-4
- KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak zvládat depresi*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Psychologie pro každého. ISBN 978-80-247-4774-3
- KUBÁČEK, Jan. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4013-3
- LÁTALOVÁ, Klára. *Bipolární afektivní porucha*. Praha: Grada, 2010. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3125-4
- LÁTALOVÁ, Klára, Dana KAMARÁDOVÁ a Ján PRAŠKO. *Suicidialita u psychických poruch*. Praha: Grada, 2015. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4305-9
- LUKÁŠ, Karel a Aleš ŽÁK. *Chorobné znaky a příznaky: diferenciální diagnostika*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5067-5
- MACHÁLEK, Jan. *Vlastimil Brodský: tolik nám chybí*. Praha: Petrklíč, 2003. Osobnosti (Petrklíč). ISBN 80-7229-090-8
- MALÝ, Jakub, ed. *Stručný všeobecný slovník věcný: Malý slovník naučný*. Praha: I. L. Kober, 1875
- MAREŠOVÁ, Milena M. a Karel HVÍŽDALA. *Interviewer, aneb, Restaurování kontextů: rozhovor s M. M. Marešovou*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-673-5
- MARSHALL, P. David. *Celebrity and power: fame in contemporary culture*. Minneapolis, Minn.: University of Minnesota Press, c1997. ISBN 0816627258
- MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Přeložila Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-840-6

- MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-200-9
- MELOY, J. Reid, ed. *The psychology of stalking: clinical and forensic perspectives*. San Diego: Academic Press, c1998. ISBN 0-12-490561-7
- MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. Praha: Albatros, 2004. Albatros Plus. ISBN 80-00-01410-6
- MRKOS, Břetislav. Média a moc. In: ŽANTOVSKÝ, Petr a Viktor BEZDÍČEK, ed. *Média a moc: sborník*. Praha: Votobia, 2000. ISBN 80-7220-085-2
- NOVÁK, Tomáš. *Vztah otce a syna*. Praha: Grada, 2008. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2079-1
- OREL, Miroslav. *Psychopatologie: nauka o nemocech duše. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5516-8
- OREL, Miroslav a Věra FACOVÁ. *Člověk, jeho mozek a svět*. Praha: Grada, 2009. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2617-5
- OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích. 2.*, upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9
- OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999. ISBN 80-85983-76-1
- OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. *Co je bulvár, co je bulvarizace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3229-2
- PETRUSEK, Miloslav. *Společnosti pozdní doby*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2006. Sociologické aktuality. ISBN 80-86429-63-6
- PRIEB, Mirriam. *Jak zvládnout syndrom vyhoření: najděte cestu zpátky k sobě*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5394-2
- RABOCH, Jiří a Pavel PAVLOVSKÝ. *Psychiatrie*. Praha: Karolinum Press, 2013. 468 stran. ISBN 8072621408
- REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7
- ROJEK, Chris. *Celebrity*. 1. vyd. London: Reaktion, 2001. 208 s. ISBN 18-618-9104-0
- ROJEK, Chris. *Celebrity*. London: Reaktion Books Ltd, 2004. ISBN 1 86189 104 0
- SATURKOVÁ, Jitka, ed. *13. komnata: i slavní mohou být zranitelní*. Praha: Česká televize, 2006. Edice České televize. ISBN 80-85005-68-9
- SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9
- SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada, 2008. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2562-8
- SHOEMAKER, Pamela J. a Tim P. VOS. *Gatekeeping theory*. New York: Routledge, 2009. ISBN 978-0-203-93165-3

- SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2.*, přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8
- SKALIČKA, Janek. *Hvězdy české populární hudby*. Havlíčkův Brod: Fragment, 1999. ISBN 80-7200-347-X
- SLEZÁKOVÁ, Lenka. *Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty*. Praha: Grada, 2007. Zdravotnický asistent. ISBN 978-80-247-2270-2
- SOBOTA, Luděk. *Dvě facky & pohřeb*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Deus, 2008. ISBN 978-80-87087-34-3
- SPARKS, Colin a John TULLOCH, ed. *Tabloid tales: global debates over media standards*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, 2000. Critical media studies. ISBN 0-8476-9572-7
- STRAUSS, Anselm L a Juliet M CORBIN. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X
- SWARTZ, James. *Substance abuse in America: a documentary and reference guide*. Santa Barbara, Calif.: Greenwood, c2012. ISBN 978-0-313-35376-5
- ŠUBRT, Jiří. *Soudobá sociologie*. V Praze: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1486-1
- THOMPSON, John B. *Média a modernita: sociální teorie médií*. Praha: Karolinum, 2004. Mediální studia. ISBN 80-246-0652-6
- TRAMPOTA, Tomáš – KONČELÍK, Jakub. The tabloidisation of the Czech daily press. In: *Making Democracy in 20 Years: Media and Politics in Central and Eastern Europe*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2011. ISBN 978-83-229-3184-4
- TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4
- TURNER, Graeme. *Understanding celebrity*. London: Sage Publications, 2004. ISBN 0-7619-4167-3
- URBAN, Lukáš. *Sociologie: klíčová témata a pojmy*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-247-5774-2
- URBAN, Lukáš. *Sociologie trochu jinak. 2.*, rozš. vyd. Praha: Grada, 2011. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3562-7
- URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3563-4
- VAN KRIEKEN, Robert. *Celebrity society*. New York: Routledge, 2012. ISBN 9780203116340
- VARMUŽOVÁ, Vladimíra a Vladimír HROUDA. *Populární slovník českých a slovenských herců*. Praha: Erika, 2007. ISBN 978-80-7190-051-1
- VYMĚTAL, Jan. *Průvodce úspěšnou komunikací: efektivní komunikace v praxi*. Praha: Grada, 2008. Manažer. ISBN 978-80-247-2614-4

Internetové zdroje

Alice Through the Looking Glass press konference: Johnny Depp, Mia Wasikowska, Sacha Baron Cohen. In: *Youtube* [online]. 8. 5. 2016 [cit. 2018-02-27]. 00:26:35 – 00:27:03. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=APL3iPA9vIY>. Kanál uživatele The Upcoming.

13. komnata Bány Basikové. P. Slavík, R. Lipčík, V. Hamerník. TV, ČT 1, premiéra 23. 3. 2007 [cit. 2018-03-23]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/207562210800008-13-komnata-bary-basikove/>

13. komnata: Luděk Sobota. J. Šajmovič, H. Dědek a P. Hykš. TV, ČT 1, premiéra 5. 1. 2007 [cit. 2018-02-18]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/206562210800043-13-komnata-ludka-soboty/>

13. komnata Marka Brodského. A. Činčerová. TV, ČT 1, premiéra 18. 4. 2014 [cit. 2018-03-20]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/214562210800008-13-komnata-marka-brodskeho/>

13. komnata Martina Dejdara. J. Dušek, M. Elšíková. TV, ČT 1, premiéra 11. 4. 2008 [cit. 2018-03-22]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1186000189-13-komnata/208562210800009-13-komnata-martina-dejdara/>

13. komnata: Richard Müller. J. Lacina, J. Růžička a J. Málek. TV, ČT 1, premiéra 17. 1. 2006 [cit. 2017-10-17]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1186000189-13-komnata/205562210800002-13-komnata-richarda-mullera>

Ben Beaumont-Thomas. Justin Bieber explains tour cancellation: „I want my mind, heart and soul to be sustainable“ [online]. Londýn: Guardian, 3. srpna 2017 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2017/aug/03/justin-bieber-explains-tour-cancellation>

Berges Y Malu. The 27 Club. [online]. Indie: Split magazine, 20. května 2007 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <http://split-magazine.com/2007/05/20/the-27-club/>

Co jsem přestal pít, fetovat a kouřit, jsou setkání s lidmi nerajcovní, přiznává Richard Müller. In: *Youtube* [online]. Kanál uživatele ČRo Radiožurnál, 29.09.2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=c9DCgvNEJFc>

Česká televize. Komici na jedničku: Jiří Wimmer. [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266834857-komici-na-jednicku/211522161550005-jiri-wimmer/>

ČTK, ved. Smrt Petra Muka byla nešťastná událost, potvrdila policie [online]. IDNES.cz, 31.5.2010. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: https://revue.idnes.cz/smrt-petra-muka-byla-nestastna-udalost-potvrdila-policie-pmq-/lidicky.aspx?c=A100531_152657_lidicky_ved

Eric Clapton THE BEST INTERVIEW 1999. In: *Youtube* [online]. 2. 4. 2013 [cit. 2018-02-27]. 00:07:17 – 00:07:37. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5BSpuyq0dxo>. Kanál uživatele Tom Kovats.

GOLDBERG, Haley. Cameron Diaz: Fame will never make you happy [online]. New York: New York Post, 17. prosince 2015 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://nypost.com/2015/12/17/cameron-diaz-fame-will-never-make-you-happy/>

Holubová, Hanák, Cibulková, Etlzer i Kořínková. Kariéra na dně skleničky. [online]. IDNES.cz, 4. 3. 2017. [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: https://revue.idnes.cz/herci-alkohol-zavislost-lecka-eva-holubova-vilma-cibulkova-tomas-hanak-1mw-/lidicky.aspx?c=A170303_092552_lidicky_zar

HORÁČKOVÁ, Alice. Bára Basiková: Prášky a úzkosti. To ve mně zůstane [online]. IDNES.cz, 23. 7. 2012 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: https://ona.idnes.cz/bara-basikova-prasky-a-uzkosti-to-ve-mne-zustane-fui-/spolecnost.aspx?c=A120718_122018_spolecnost_jup

HVÍŽĎALA, Karel. 2010. Média a politika: rizika propojování. Katolický týdeník. [Online] 6. 5. 2010. [Cit. 14. 3. 2018]. ISSN 0862-5557. Dostupné z: <http://www.katyd.cz/prilohy/media-a-politika-rizika-propojovani.html>

John Lennon says „Fame Money but No Joy“. In: *Youtube* [online]. 10. 10. 2015 [cit. 2018-02-27]. 00:03:10 – 00:03:20. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Yd9m4corSLw>. Kanál uživatele JohnLennonObsession.

Josh Radnor: Fame's lesson plan. In: *Youtube* [online]. 23. 10. 2015 [cit. 2018-02-27]. 00:03:24 – 00:03:36. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Jr7MkrHDGt0>. Kanál uživatele INKtalks

Justin Bieber Addresses Misconceptions of Being A Jerk & Doesn't Recommend Fame At A Young Age. In: *Youtube* [online]. 27. 8. 2015 [cit. 2018-02-27]. 00:03:00 – 00:03:10. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8DzFh3UnRA4>. Kanál uživatele Power 106 Los Angeles.

KOVAČEVIČ, Vedran. Marek Vašut o sporech s bulvárem: Poučil jsem se a teď vyhrávám [online]. IDNES.cz, 26. 7. 2013 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: https://revue.idnes.cz/potvrzeno-vasut-dostane-od-bulvaru-milionove-odskodne-pil-/lidicky.aspx?c=A120210_153518_lidicky_zar

MALTBY, John. An interest in fame: Confirming the measurement and empirical conceptualization of fame interest. [online] In: *British journal of Psychology*, Volume 101, Issue 3, str. 411. UK: The British Psychological Society, August 2010 [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1348/000712609X466568/full>

Martin Preiss: Životopis. [online]. Osobnosti.cz [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/martin-preiss.php>

Martin Preiss: Životopis. [online]. Webové stránky Národního divadla. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Umelec.aspx&ju=235>

Martina Preissová: Nedovedu si představit, že bych manžela nepodporovala. In: *Youtube* [online]. Český rozhlas, 11. 12. 2017 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Xa_E115eMtc

Muk, Petr. Biografie [online]. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <http://www.petrnak.cz/>

MÜLLER, Richard. Bio [online]. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <http://www.muller.sk/-bio>

O společnosti Newton media [online]. Citace ze dne: 1. 2. 2018. Dostupné z www: <http://www.newtonmedia.cz/cs/o-nas/profil-spolecnosti>

PhDr. Ingrid Matoušková, Ph.D. Grada [online, cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.grada.cz/autor/matouskova-ingrid/>

Pološero: Temné stránky sportu. TV, ČT2, premiéra 9. 11.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10318730018-polosero/217562222000012-polosero-temne-stranky-sportu/titulky>

Potvrzeno: Vašut dostane od bulváru milionové odškodné [online]. IDNES.cz, 10. 2. 2012 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: https://revue.idnes.cz/potvrzeno-vasut-dostane-od-bulvaru-milionove-odskodne-pil-/lidicky.aspx?c=A120210_153518_lidicky_zar

SOMMEROVÁ, Olga. Diagnóza: Deprese. TV, ČT 1, premiéra 26. 3. 2003 [cit. 2018-03-16]. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095946610-diagnoza/69-deprese/video/>

SYRUČEK, Milan. Francois Mitterrand: Osud velkého muže na pozadí dějin Francie. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0163-4

Unie vydavatelů a Media Projekt. Tisková zpráva Unie vydavatelů [online]. Praha, 11. května 2017 [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/TZ%204_%20Q_%202016%20a%201_%20Q_%202017.pdf

VAŠUT, Marek a Michal VIEWEGH: Vzkaz bulváru a výzva kolegům. Lidové noviny [online]. 2009. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: https://byznys.lidovky.cz/petice-proti-bulvaru-05j-/media.aspx?c=A090510_123625_in-media_ani

Vilma Cibulková na Impulsu: Bulvár mě dlouho ničil! In: *Youtube* [online]. Kanál uživatele Impuls Rádio, 8. 6. 2015 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yfIdKeaB0i4>

VLASÁK, Michal. Prokletí kreativitou [online]. 1. 6. 2012 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://psychologie.cz/prokleti-kreativitou/>

What No One Told Ethan Hawke About Being Famous. In: *Youtube* [online]. 28. 6. 2016 [cit. 2018-02-27]. 00:01:35 – 00:01:40. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=F9FDmDVy6yg>. Kanál uživatele Theoffcamerashow.

ZÁRODŇANSKÝ, Rastislav. Zpěvák Linkin Park měl v době sebevraždy v krvi alkohol [online]. 6. prosince 2017 [cit. 2018-02-27] Dostupné z: https://revue.idnes.cz/linkin-park-chester-bennington-sebevrazda-obesení-pitva-alkohol-deprese-144-/lidicky.aspx?c=A171206_110403_lidicky_zar

Články dohledatelné prostřednictvím digitálního archivu Newton media search

20 osobností radí, jak si udržet dobrou náladu i na podzim. Lidové noviny, 30. 10. 2001, str. 19

ANTONYOVÁ, Jana a Anna BEJVLOVÁ. Druhý život Ivety Bartošové. Květy, 11. 2. 2000, str. 7

BABKA, Jan. Syn je nejvděčnější práce, jakou jsem kdy měla. Proč ne?, 12. 4. 2012, str. 14

Bartošová na kapačkách: Je jako malé dítě, říkají známí. Bleskove.centrum.cz, 1. 10. 2009

Bartošová nakupuje v paruce! Proč se maskuje? Blesk.cz, 11. 8. 2011

Bartošová utekla z nemocnice: Nikdo neví, kde je! Bleskove.centrum.cz, 15. 8. 2011

BÁRTOVÁ, Lucie. Doufám, že nejsem bavič! Blesk.cz, 24. 10. 2004

BEDNÁŘOVÁ, Jana. Den má hrozně málo hodin. Květy, 7. 12. 2006, str. 8

BENEŠOVÁ-TRČKOVÁ, Dana. Kouzelník, který odešel. Týdeník Televize, 11. 2. 2002, str. 22

BERGER, Leon. Marek Brodský na útěku. Víkend HN, 10. 6. 2005, str. 6

BOHATOVÁ, Milena. Luděk Sobota: Pořád se ode mě čeká sranda. Benešovský deník, 28. 12. 2005, str. 11

BŘEZINA, Ivan. Prázdné hroby. Maxim, 14. 12. 2011, str. 76

BŘEZINA, Ivan. Slavní lidé na dně (ale s nadějí). Pátek Lidových novin, 21. 1. 2000, str. 8

BUDINSKÝ, Libor a Ondřej Bílek. Instinkt, 1. 6. 2006, str. 24

CEJPOVÁ, Helena. Muk: Mně to našťěstí nevyšlo! Blesk, 3. 2. 2007, str. 2

CEJPOVÁ, Helena. Můj nejtěžší boj. Téma, 10. 4. 2015, str. 8

CEJPOVÁ, Helena. Renč si nedá pokoj! Blesk, 9. 2. 2007, str. 2

CEJPOVÁ, Helena, Michaela REMEŠOVÁ a Miroslav HOMOLA. Do léčebny ji přivezli opilou namol! Nedělní Blesk, 22.7.2007, str. 10

CIGLEROVÁ, Jana. V zajetí deprese. Magazín Mladé fronty DNES, 1. 3. 2007, str. 7

ČECHOVÁ, Milada a Miroslav GRACLÍK. Ponuré prázdniny hvězd. Blesk magazín, 27. 9. 2001, str. 6

ČERVINKOVÁ, Radka. Bára Basiková: Manžel je přísný, ale hlavou rodiny jsem já. Ona.iDNES.cz, 26. 4. 2011

ČT24. „Černý romantik“ Petr Muk předčasně odešel. Ct24.cz, 24. 5. 2010

ČTK. Potvrzeno Ústavním soudem. Bulvár zaplatí Vašutovi milion. Lidovky.cz, 10. 2. 2012

DĚDEK, Honza. Dva panáky na kuráž. Pátek Lidových novin, 29. 7. 2011, str. 6

DĚDEK, Honza. Richard Müller: Přežil jsem. Víkend HN, 21. 5. 2010, str. 10

Dělají z ní blázna! Rytmus života, 18. 6. 2012, str. 4

DOBIÁŠOVÁ, S. Mají mě už jen za blázna a feťáka! Rytmus života, 18. 6. 2007, str. 32

Doma nedělám nic. Na to mám ženu. Marianne, 22. 11. 2010, str. 122

Drsný život Ivety Bartošové: Sláva, pády, návraty, závislosti a nepovedené vztahy. Tn.cz, 29. 4. 2014

EISENHAMMER, Milan. Herečka Cibulková: Od Bohnic až k Thalii. Mladá fronta DNES, 7. 4. 2007, str. 5

Exkluzivně o rozchodu. Pestrý svět, 23. 1. 2004, str. 6

FENOLOVÁ, Marta. Bíba MODRÁ PUNČOCHA. Magazín Mladé fronty DNES, 4. 12. 2014, str. 36

FLIEDR, Bob. Z politiků věřím Havlovi. AD magazín, 27. 2. 2002, str. 1

FORMÁČKOVÁ, Marie. Nešťastný komik. Story, 28. 8. 2001, str. 44

GÖTH, Jindřich. Jiří Wimmer – Vzpomínky na démona. Instinkt, 12. 5. 2011, str. 58

GRUNDOVÁ, Nora. Let na křídlech mánie. A pak pád. Pátek Lidových novin, 23. 2. 2007, str. 6

HAVLEN, Michael. Smrt, která nechala nad Libercem stín. Lidové noviny, 14. 9. 2013, str. 18

HELLINGEROVÁ, Markéta. Vondráčková & Neckář: Hádky s Kubišovou. Jde o prachy! Super.cz, 2. 4. 2008

HLINOVSKÁ, Eva. Hvězdné války. Pátek Lidových novin, 7. 5. 2009, str. 20

HOLMEROVÁ, Lída. Martin Dejdar. Magazín Mladé fronty DNES, 21. 11. 2002, str. 6

HORÁČKOVÁ, Alice. Prášky a úzkosti. To ve mně zůstane. Magazín Víkend DNES, 14. 7. 2012, str. 12

Horory zábavné i nesnesitelné. Lidové noviny, 2. 2. 2006, str. 1

HRUŠKOVÁ, Monika. Panství jsem splácel 10 let. Nedělní Blesk, 7. 9. 2008, str. 28

Iveta Bartošová. Zprávy.iDNES.cz, 29. 4. 2014

Iveta Bartošová (43) skrývá svou krvavou tvář. Blesk.cz, 25. 11. 2009

Iveta Bartošová: Snažím se dostat nad hladinu. Super.cz, 9. 2. 2008

Iveta Bartošová: Štáidl Artura nechtěl! Ahaonline.cz, 1. 4. 2012

Jak to chodilo u Bartošů? Bratr Džambulky promluvil o sexuálním zneužívání! Nova.cz, 1. 8. 2013

JANOVSKÁ, Adina. Temná zákoutí, která ničí život charismatického herce. V čem se opozdil o deset let a které úspěšné baletce patří jeho srdce? Tajnosti slavných. Krajskelisty.cz, 15. 7. 2015

Je z ní loutka v rukou sekty! Rytmus života, 20. 9. 2010, str. 4

JINDRLOVÁ, Lenka. Peklo zaživa. Story, 26. 7. 2004, str. 24

JINDROVÁ, Markéta. S manželem jsem šťastná. Šťastný JIM, 7. 5. 2008, str. 28

JIRSA, Martin. Petr Muk: Po ránu jsem byl vždycky v hajzlu. Revue.iDNES.cz, 26. 1. 2007

Jubilea bez matriky. Story, 12. 9. 2000, str. 16

KAPLANOVÁ, Dana. Karel Černoch: Pravda o životě Jiřího Wimmera. Nedělní Blesk, 16. 12. 2001, str. 24

JUKL, Jan. Duševní poruchy: Prokletí slavných! Nedělní Blesk, 28. 4. 2002, str. 18

KLEVCOVOVÁ, Nikol. Etlzer mě mlátil! Aha! neděle, 4. 9. 2011, str. 10

KOMÁNKOVÁ, Jitka. Nejsem rabín ani kněz. TV Revue, 2. 7. 2005, str. 4

KOPČÁKOVÁ, Lenka. S drogou mám zkušenost a nyní se bojím jako rodič. Jihlavské listy, 15. 3. 2005, str. 4

KOPECKÁ, Slávka. Zraněná duše Vlastimila Brodského. Mladá fronta DNES, 30. 3. 2014, str. 6

Korzo. Eva Holubová by uvítala tajemníka. Magazín Práva, 8. 7. 2006, str. 17

Korzo. Marek Vašut žaluje bulvár: „Nejsem sexuální zvrhlík!“. Dama.cz, 4. 11. 2008

KOVAČEVIČ, Vedran. Smrt Petra Muka byla nešťastná událost, potvrdila policie. Revue.iDNES.cz, 31. 5. 2010

KRÁTKÁ, Dagmar. Martin Dejdar: Nejsem komerčák! Magazín Práva, 14. 4. 2001, str. 16

KŘEČEK, Bohumil. Eva Holubová: Ach ty kocoviny! Deníky Morávia – základ, 19. 4. 2003, str. 1

KŘEČEK, Bohumil. Pánské jízdy doma hlásím! Benešovský deník, 25. 6. 2004, str. 31

KUDLÁČKOVÁ, Michaela. Proč je maniodeprese doménou umělců? Zena-in.cz, 3. 3. 2011

LAMBERSKÝ, Tomáš. Proč slavní páchají sebevraždy? Blesk, 22. 9. 2005, str. 12

LECHSTINA, Jiří. Eva Holubová. Víkend HN, 23. 11. 2007, str. 6

LÉBLOVÁ, Kristýna. Přišel o práci. Aha!, 4. 3. 2015, str. 8

LÉBLOVÁ, K. a M. REMEŠOVÁ. Martin Preiss: Zabiju se! Blesk, 15. 12. 2014, str. 14

LIPČÍK, Roman. Marek Vašut. Instinkt, 11. 12. 2003, str. 20

MACEK, Petr. Diagnóza? Maniodepresivní psychóza! Aha!, 18. 5. 2006, str. 7

Marek Vašut: Nebudu předbíhat. Respekt, 9. 10. 2000, str. 12

MAREŠOVÁ, Renata. S knihou ještě počkám. Ring, 28. 5. 2002, str. 6

Martin Dejdar: Jágr? Ten hrozně kecá! Blesk.cz, 10. 12. 2006

MÁCHA, Dalibor a Michaela Remešová. Zvítězila nad lží a nenávisť. Blesk, 15. 7. 2000, str. 1

Martin Preiss nebo Dana Syslová: Proč umělci tak často trpí depresí. Blesk.cz, 17.12.2014

MÁCHA, Dalibor, Věra JANOUTOVÁ a František NACHTIGAL. Lže! Blesk, 2. 3. 2000, str. 1

Mozek jí zatemnil bludy. Pestrý svět, 13. 1. 2011, str. 6

MUDRANINCOVÁ, Monika. Müller: Blázní jsme všichni. Lidové noviny, 8. 1. 2011, str. 1

Müller v SuperStar: Tlustý žralok mezi potěrem! Blesk.cz, 14. 12. 2009

Navštěvuje psychiatra. Pestrý svět, 27. 9. 2006, str. 6

Nebezpečná vášeň. Pestrý svět, 5. 11. 2009, str. 10

NEČAS, Luboš. Chci být s Arturem! Story, 7. 4. 2008, str. 74

NEČAS, Luboš. Už na mě nemají co vystrachat! MF plus, 2. 9. 2005, str. 46

Nemocný Marek Brodský (54) šokuje: Zabiju se líp než táta! Ahaonline.cz, 3. 4. 2014

Nemůže být šťastná. Víme proč! Rytmus života, 21. 4. 2008, str. 8

NEZBEDA, Ondřej a Josef RAUVOLF. Knihy osudů. Instinkt, 3. 8. 2006, str. 22

NOVÁKOVÁ, Iva. Zlomový okamžik. Ring, 27. 5. 2003, str. 18

OLEXOVÁ, Klára. Věřím v lásku napořád. Moje psychologie, 27. 10. 2015, str. 12

Pavla Sudová: Chtěla jsem umřít. Super.cz, 14. 5. 2007

PECHÁČKOVÁ, Marcela. V docela jiném stavu. Instinkt, 13. 11. 2008, str. 14

PLAVCOVÁ, Alena. Krev, pot a slzy Evy Holubové. Pátek Lidových novin, 6. 5. 2005, str. 4

PODSKALSKÁ, Jana. Cesta je cíl. Týdeník Televize, 15. 7. 2003, str. 8

POKORNÁ, Kateřina. Vždycky jsem se chtěl rozejít v dobrém. Nedělní Blesk, 4. 3. 2012, str. 14

POLÁČEK, Tomáš. Iveta Bartošová. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 6. 2011. str. 10

Polské rohlíky a české daně. E15.cz, 7. 9. 2012

POSPÍŠILOVÁ, Jana. Iveta Bartošová: Proč se předávkovala? Ze žárlivosti! Benešovský deník, 16. 6. 2005, str. 19

Prdlí, ale slavní. Aha! Neděle, 19. 6. 2005, str. 12

PRCHALOVÁ, Radka a Jana PODSKALSKÁ. Chtěla bych víc, ale narazila jsem. Magazín Mladé fronty DNES, 12. 4. 2001, str. 6

Proč má tolik umělců depresi? Mladá fronta DNES, 8. 7. 2006, str. 5

Profetoval se až na dno. Pestrý svět, 14. 12. 2006, str. 13

Psychiatr NUTNÝ. Pestrý svět, 2. 11. 2006, str. 2

Psychotronik ví víc než policie. Plzeňský deník, 27. 1. 2011, str. 13

PŠENICOVÁ, Zuzana. Narodila jsem se jako padesátnice. Super magazín, 27. 4. 2001, str. 6

PŠENICOVÁ, Zuzana. Někomu nefungují ledviny, mně mozek! Nedělní Blesk, 26. 6. 2011, str. 20

PŠENICOVÁ, Zuzana. Sebevražda jako divadlo. Ring, 18. 7. 2000, str. 4

REMEŠOVÁ, Michaela. Bez sexu, v depresích. Blesk.cz, 27. 10. 2004

REMEŠOVÁ, Michaela. Začala jsem blbnout. Blesk magazín, 4. 4. 2008, str. 4

REMEŠOVÁ, Michaela a Rudolf Šindelář. Ladislav Štaidl: Mám strach o našeho syna! Blesk, 18. 11. 2006, str. 1

Richard Müller. Rytmus života, 6. 4. 2009, str. 54

ŘEZANKA, Marek. Klovou, až uklovou... Denikreferendum.cz, 30. 4. 2014

ŘÍHOVÁ, Klára. Co tě pálí, to řeš! Květy, 31. 5. 2001, str. 30

ŘÍHOVÁ, Klára. Dcery jsou na mě přísné. Story, 15. 10. 2007, str. 14

ŘÍHOVÁ, Klára. Erotika patří k životu! Květy, 6. 2. 2003, str. 8

ŘÍHOVÁ, Klára. Pařím už jen podle diáře. Story, 13. 12. 2004, str. 26

SAIVER, Filip. Motocyklista Huleš v nemocnici zemřel. Mladá fronta DNES, 9. 7. 2004, str. 1

SAIVER, Filip. V hlubokých depresích odmítal odbornou pomoc. iDNES.cz, 9. 7. 2004

SEIDLOVÁ, Monika. Vrhla jsem se na zmrzlinu. Vlasta, 16. 10. 2002, str. 10

Smrt Petra Muka kolegy šokovala. Nevěři tomu! Bleskove.centrum.cz, 24. 5. 2010

SPÁČIL, Dušan. Richardův návrat z konečné. MF plus, 28. 11. 2008, str. 16

SPÁČILOVÁ, Mirka. Pupendo přišlo v pravou chvíli. Mladá fronta DNES, 22. 3. 2003, str. 1

SPÁČILOVÁ, Tereza. Všechno si řeším sám v sobě. Instinkt, 6. 4. 2006, str. 14

SPULÁK, Jaroslav. Když jsem dole, nedá se bojovat v zásadě s ničím. Právo, 29. 5. 2004, str. 15

SUCHAN, Václav. Bród'a neměl talent pro manželství. Blesk, 15. 4. 2006, str. 2

SÝKOROVÁ, Jana. Vydělávám na daně a cestování, 24. 6. 2006, str. 19

ŠEFLOVÁ, Saša. Kvůli chybné diagnóze skončil na psychiatrii. Blesk, 28. 5. 2010, str. 17

ŠILER, Ivan. Nemoci těla i ducha se slavným nevyhýbají. Rodina & zdraví, 20. 4. 2009, str. 54

Špiní mužovu památku. Pestrý svět, 15. 7. 2010, str. 6

ŠULEKOVÁ, Katarína. Návrat zpěváka Müllera: Výpadky paměti. Co se to s ním děje? Super.cz, 21. 7. 2008

Tajemství jeho depresí. Rytmus života, 16. 11. 2009, str. 12

Tereza Brodská: Mám strach, že se už nevrátím... Rytmus života, 14. 5. 2012, str. 4

Těžká zkouška jejich lásky. Šťastný JIM, 23. 11. 2006, str. 12

Tragická tajemství. Rytmus života, 20. 2. 2006, str. 34

TRŽILOVÁ, Jana. V životě se musí riskovat. Lidové noviny, 31. 1. 2009, str. 1

TŘEŠŇÁK, Petr. Spáchal sebevraždu kvůli dluhům? Večerník Praha, 10. 7. 2004, str. 7

VEJVODA, Marek. Bartošová: osobní tragédie jako zlatý důl. Fenomén bulváru za téměř 150 milionů?, Kraus, 14. 11. 2011, str. 85

VIZINA, Petr. Nejdřív jsem byl mánička. Lidové noviny, 17. 12. 2005, str. 13

VLČKOVÁ, Martina. Naplánovat přirozenost prostě nejde. Žena a život, 8. 12. 2010, str. 90

VLČKOVÁ, Martina. Už stojím pevně na zemi. Žena a život, 14. 3. 2012, str. 116

WILKOVÁ, Scarlett. Martin Dejdar. Magazín Mladé fronty DNES, 16. 11. 2006, str. 38

WILKOVÁ, Scarlett. Sláva a pád. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 8. 2007, str. 14

Z učitelky herečkou. Pestrý svět, 19. 11. 2015, str. 17

ZAJÍČKOVÁ, Eva. Martin Preiss: Jsem na Nově. No a co? Magazín Práva, 21. 2. 2004, str. 18

ZÁRODŇANSKÝ, Rastislav a Karol SUDOR. Manipulátorka Bílá, dohody s hvězdami. Novotný odkryl praktiky bulváru. Revue.iDNES.cz, 23. 7. 2013

Zemřel herec Vlastimil Brodský. IDNES.cz, 20. 4. 2002

Zralá na léčení. Pestrý svět, 27. 10. 2005, str. 5

Zrádné berličky. Story, 19. 4. 2004, str. 22

Ztratí zdraví i syna? Story, 31. 10. 2005, str. 6

(bak, off) Bartošovou chránili bodyguardi před kuchaři. Revue.iDnes.cz, 12. 6. 2007

(bře) Huleš je na dně. Sport, 14. 6. 2002, str. 17

(čtk) Komiku Jiřímu Wimmrovi by mohlo být sedmdesát. Písecký deník, 21. 9. 2013, str. 17

- (daz) Včera boural i Muk. Aha!, 10. 12. 2008, str. 1
- (daz) Nevyléčitelná nemoc? Aha!, 13. 8. 2008, str. 1
- (ina) Její cesta na dno... před světem. Aha! Neděle, 29. 7. 2007, str. 9
- (ivi) Richard Müller opět na pódiu. Právo, 21. 7. 2008, str. 8
- (kol) Záhadná úmrtí: Proč zemřeli Muk, Brodský a Svoboda? Bleskove.centrum.cz, 9. 11. 2012
- (lc) Zvrhlé sexuální praktiky! Aha!, 28. 8. 2008. str. 1
- (lu) Úlety Bartošové, sex podle Barrymoreové. Co týden dal. Tyden.cz, 7. 8. 2010
- (lub) Uctívanou i opovrhovanou Bartošovou nikdo nechránil, ba naopak. Ct24.cz, 5. 5. 2014
- (ma) Nejsem blázen! Rytmus života, 13. 11. 2006, str. 32
- (mba) Sebevrazi ze světa sportu. Aha!, 12. 11. 2009, str. 11
- (red) Preissovi zachraňují syna před osudem Džambulky! Uklidili ho na chodbu, co pamatuje mnoho slavných pijanů! Extra.cz, 16. 12. 2014
- (red) Za smrtí Muka drogy a Mareš s milenkou před synem. Tyden.cz, 27. 5. 2010
- (SIM) Luďka Soboty. TV Revue, 3. 1. 2007, str. 15
- (prs) Preiss junior má za sebou další demonstrativní pokus o sebevraždu: Jako obvykle přežil! Extra.cz, 15. 12. 2014
- (veš) Iveta Bartošová se znovu zblázní. Syna nedostala. Bleskove.centrum.cz, 14. 8. 2008
- (zej, van) Měl strach z rakoviny? Sport, 18. 9. 2003, str. 12
- (žan) Vašut chtěl v depresi zemřít. Právo, 15. 6. 2000, str. 4

Schváleno
Red

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Bc. Jirmářová Ivana	Razítko podatelny: <table border="1"><tr><td colspan="2">Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd</td></tr><tr><td>Došlo dne:</td><td>19 -05- 2017 -1-</td></tr><tr><td>Čj:</td><td>2129 Příloh:</td></tr><tr><td>Přidělena:</td><td></td></tr></table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	19 -05- 2017 -1-	Čj:	2129 Příloh:	Přidělena:	
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		19 -05- 2017 -1-							
Čj:		2129 Příloh:							
Přidělena:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2016									
E-mail diplomantky/diplomanta: Jirmarova.Ivana@seznam.cz									
Studijní obor/forma studia: Mediální studia (v kombinované formě)									
Předpokládaný název práce v češtině: Negativní dopady mediální slávy									
Předpokládaný název práce v angličtině: Negative impacts of media fame									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013) (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve</u> po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2017/2018									
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): <p>Otázka toho, jak média působí na publikum, bylo předmětem mnoha vědeckých prací, ale to, jak média působí na samotné aktéry, tedy na ty, o nichž se píše, doposud nebyla dle mého názoru dostatečně zpracována. I přesto, že se v médiích dočítáme dnes a denně o psychických problémech slavných osobností, nepokládáme si většinou otázku, zda tyto problémy nejsou důsledkem právě mediálního tlaku, který je na ně jako jedince vyvíjen. Práce, které doposud byly k tématu napsány, jsou zaměřeny spíše popisně a často se zaměřují přímo na jednu konkrétní osobu. Za příklad lze uvést např. práci Petra Cifky z roku 2008 nazvanou „Bulvarizace českých deníků před a po smrti Karla Svobody“. V mém případě bude ale potřeba propojit samotnou analýzu mediálních sdělení také s informacemi, které jsou o životech zkoumaných osob známy z dřívějších dob, ideálně těch, kdy ještě nebyli tolik mediálně známí a dále také s informacemi z oboru psychologie. Podobnou práci jsem doposud v českém prostředí nezaznamenala. Ze zahraničních prací zabývajících se tímto tématem bych zmínila například práci „Being a Celebrity: A Phenomenology of Fame“ od Donny Rockwell z Michiganské školy psychologie a Davida C. Gilese z Univerzity ve Winchesteru. Autoři práci vytvořili na základě rozhovorů s 15 velmi známými americkými celebritami z různých oborů.</p>									
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): <p>Předmětem mé práce bude kvalitativní analýza mediálních sdělení o vybraných kauzách, týkajících se mediálně slavných osobností, přičemž budu porovnávat také to, jak o osobách informovala bulvární média a jak média seriózní. Ve všech případech se bude jednat o osoby, o kterých je známo, že se potýkaly nebo potýkají s psychickými problémy. Na základě výsledků provedené analýzy budu hledat společné jmenovatele těchto kauz a zjišťovat, zda si jsou v některých znacích podobné. Výsledky budu následně konzultovat v rozhovorech s některými známými osobnostmi a s odborníkem z oboru psychologie, případně psychiatrie. Cílem práce je pokusit se zjistit, zda spouštěčem psychických problémů slavných osobností může být právě mediální sláva, nebo zda k nim měly předpoklady již předtím, než byly slavné a jejich mediální sláva je pouze prohloubila, či zvýraznila tím, že byly rozebírány na stránkách médií.</p> <p>Za hlavní hypotézu práce jsem si tedy určila: <i>Mediální sláva má negativní vliv na psychiku člověka.</i></p>									

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1) Úvod

2) Teoretická část

2.1) Mediální sláva – *stručná charakteristika mediální slávy + znaky*

2.1.1) Vymezení pojmu celebrita

2.2) Negativní dopady mediální slávy

2.2.1) Deprese – *stručná charakteristika nemoci, jaké jsou spouštěče, jak se projevuje*

2.2.2) Závislost na alkoholu – *definice závislosti na alkoholu, projevy*

2.2.3) Závislost na drogách – *definice závislosti na alkoholu, projevy*

2.2.4) Další možné negativní dopady mediální slávy - *např. sebevraždy, finanční problémy*

2.3) Popis české mediální krajiny

2.3.1) Seriózní média – *všeobecné znaky, výčet konkrétních příkladů v ČR*

2.3.2) Bulvární média - *všeobecné znaky, výčet konkrétních příkladů v ČR*

2.3.3) Internet a fenomén sociálních sítí

2.4) Příklady vybraných mediálních kauz v České republice – *x konkrétních kauz v ČR a jejich popis*

2.5) Příklady vybraných mediálních kauz v zahraničí - *x konkrétních kauz v zahraničí a jejich popis*

2.6) Metodologie – *popis metody použité při zpracování diplomové práce*

3) Praktická část

3.1) Mediální obraz vybraných kauz v českých médiích – *kvalitativní obsahová analýza nalezených článků*

3.2) Charakteristika periodik, které o kauzách psaly

3.2) Hledání společných jmenovatelů jednotlivých mediálních kauz

3.3) Rozhovory se známými osobnostmi z mého okolí na toto téma - *konzultace analýzou zjištěných skutečností v rozhovoru s vybranými známými osobnostmi*

3.4) Rozhovor s odborníkem z oboru psychologie, případně z oboru psychiatrie – *konzultace analýzou zjištěných skutečností v rozhovoru s odborníkem z oboru psychologie či psychiatrie*

4) Závěr

Použitá literatura

Přílohy

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Kvalitativní analýza bude provedena na základě článků vyhledaných v digitálním archivu Newton media search v období let 2000 – 2015. Vybrala jsem si 15 slavných osobností, které se potýkaly s psychickými problémy - konkrétně pak: Ivetu Bartošovou, Petra Muka, Richarda Müllera, Luďka Sobotu, Marka Vašutu, Martina Preisse, Evu Holubovou, Vlastimila Brodského, Marka Brodského, Jiřího Wimmera, Báru Basikovou, Vilmu Cibulkovou, Martina Dejara, Jaroslava Huleše a Pavla Kábrta. Články o těchto osobách budou v archivu vyhledávány prostřednictvím spojení „Jméno + deprese“ v daném časovém období. Termín deprese jsem vybrala z toho důvodu, že ostatní negativní dopady mediální slávy jako alkoholismus či drogy jsou často důsledkem nebo doprovázejícím faktorem právě depresí a proto bývají v člancích uváděny současně.

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Kvalitativní obsahová analýza článků nalezených v digitálním archivu ke konkrétním osobám v daném období. Zkoumat budu zejména to, zda mají jednotlivé mediální kauzy nějaké společné jmenovatele. Výsledky analýzy budu následně konzultovat v rozhovorech se známými osobnostmi a odborníkem z oboru psychologie, případně psychiatrie.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

FERJENČÍK, Ján. Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši. Vyd. 2. Překlad Petr Bakalář. Praha: Portál, 2010. 256 s. ISBN 978-80-7367-815-9.

Kniha přibližuje vědecké metody, psychologické teorie a modely, projekty psychologického výzkumu a také metody získávání empirických dat a jejich interpretace. Je určena jak pro studenty psychologických a sociálněvědních oborů, tak i pro odborníky, kterým pomáhá při zpracování dat a formulaci výsledků výzkumných prací.

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5046-0.

Kniha seznamuje s problematikou sociálně patologických jevů a jejími základními pojmy. Přináší také výklady těchto jevů z pohledu nejrůznějších vědních disciplín. Je určena jak pro širokou veřejnost, tak i pro specializované pracovníky.

GILES, David. Psychologie médií. Praha: Grada, 2012. Z pohledu psychologie. ISBN 978-80-247-3921-2.

Autor knihy nahlíží na média z pohledu psychologie, zabývá se zejména tím, jak média působí na jejich příjemce, např. ve způsobu, jakým nahlíží pak sami na sebe i na druhé a jakým způsobem tedy zasahují do jejich životů. Samostatná kapitola se pak zabývá právě celebritymi a otázkou slávy.

GRACLÍK, Miroslav a Václav NEKVAPIL. Iveta Bartošová: tichá píseň. Praha: XYZ, c2014. ISBN 978-80-7388-938-8.

Rozšířené vydání knihy Iveta Bartošová: Odhalená pravda včetně kapitoly o události, která ukončila život této slavné české zpěvačky. Pojednává jak o jejím životě, tak i o československé a české pop-music scéně, včetně nejrůznějších zpovědí a komentářů.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. 408 s. ISBN 978-80-262-0982-9.

Příručka přibližující metody kvalitativního výzkumu, sběr dat, kódování, vyhodnocování i interpretaci výsledků. Pomáhá metody lépe uchopit a využít právě při zkoumání života lidí či v souvislosti s nejrůznějšími společenskými procesy.

OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ, ed. Co je bulvár, co je bulvarizace. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3229-2.

Tato kolektivní monografie přibližuje definici bulváru, jeho historii a současnost. Pomáhá pochopit, jak a proč bulvární média informují tak, jak informují a že ne vždy musí být špatná. Obsahuje také příspěvky nejrůznějších odborníků a publicistů.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: neužívanější metody a techniky. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. 548 s. ISBN 978-80-247-3568-9.

Publikace se zabývá empirickým výzkumem sociálních věd a jeho metodologií. Použijí ji pro metodologické vymezení kvalitativní obsahové analýzy a pro pochopení dalších souvislostí z oblasti výzkumu médií, které mi pomohou lépe zpracovat mnou získané informace.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Práce na shodné téma jsem nenalezla, uvádím proto pouze práce oborově podobné:

Cířka, Petr. *Bulvarizace českých deníků před a po smrti Karla Svobody*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2008. 94 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

DOKULILOVÁ, Radka. *Bulvarizace českých deníků – změny v letech 1995 – 2010*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií, 2011. 107 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

KODOŇOVÁ, Lenka. *Sportovec jako mediální celebrita v proměnách času*. Praha, 2013. 116 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

STŘIHAVKOVÁ, Klára Sofie. *Etické hranice českého bulváru při konkrétních kauzách*. Praha, 2015. 63 s. Diplomová práce (Bc.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Závozda.

Datum / Podpis studenta/ky

17. května 2017

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

19.5.2017

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

7 Seznam příloh

Příloha č. 1: Petice Michala Viewegha a Marka Vašuta z roku 2009 (text)

Příloha č. 2: Rozhovor s Pavlem Novotným, bývalým šéfredaktorem webu extra.cz (text)

Příloha č. 3: Rozhovor s psycholožkou PhDr. Ingrid Matouškovou, Ph. D. (text)

Příloha č. 4: Rozhovor s psychiatrem MUDr. Karlem Nešporem, CSc. z Magazínu Mladé fronty DNES (text)

Příloha č. 5: Rozhovor s tanečnicí Martinou Markovou (text)

Přílohy

Příloha č. 1: Petice Michala Viewegha a Marka Vašuta z roku 2009 (text)

VZKAZ BULVÁRU A VÝZVA KOLEGŮM

Nevkus a netaktnost, vulgarita, polopravdy a lži bezostyšně vydávané za pravdu, slídilství, záměrné provokace, plánované skandalizace, cynicky přiznávané fotomontáže či zcela smyšlené „rozhovory“, neomalené tykání bez ohledu na věk či postavení, bezohlednost ke zraněným lidským citům, neúcta ke stáří, a dokonce i ke smrti, neskrývaný novinářský hyenismus – to jsou dnes běžné praktiky Blesku, Aha!, Šípu, Pestrého světa, Rytmu života a dalších bulvárních periodik.

Lidská práva naší menšiny jsou za lhostejné asistence státu bulvárem denně porušována. Jsme tím už dlouho znechuceni a pobouřeni a mnozí z nás se s vydavateli bulváru soudíme – jenže soudy nás pokaždé odkáží na takzvaný veřejný zájem, který jsme prý coby „celebrity“ povinni snášet, přestože jediným opravdovým, do očí doslova bijícím zájmem je tu finanční zisk zmíněných vydavatelů.

Odmítáme se s tímto stavem smířit.

Proto bulváru veřejně vzkazujeme:

není pravda, jak demagogicky tvrdíte, že vás potřebujeme. Odmítáme být ztotožňováni s těmi z nás, kteří vám vycházejí vstříc a dobrovolně – ať už ze strachu, vypočítavosti či touhy po slávě – s vámi kolaborují. My, níže podepsaní, vámi pohrdáme a nechceme a nebudeme s vámi žádným způsobem spolupracovat!

Neděláme si iluze, že se kvůli podobným prohlášením bulvár změní nebo že se ti, kteří se rozhodli touto špinavou prací žít (a nemyslíme tím jen bulvární redaktory či fotografy, ale samozřejmě též „úctyhodné“ majitele těchto firem), začnou řídit základními principy lidské morálky nebo alespoň Etickým kodexem novináře – pouze odmítáme nadále mlčky přihlížet tomu, jak nejrůznější neumětelové každý den anonymně a beztrestně špiní jména lidí, kteří v životě něco dokázali.

Současně vyzýváme všechny naše kolegy, kteří s tímto prohlášením souhlasí, aby se k němu svým podpisem – a především důsledným bojkotem veškerého bulváru připojili.

Marek Vašut a Michal Viewegh

Naši výzvu již nyní podepsali (v abecedním pořadí): Bára Basiková, Jiřina Bohdalová, Jitka Čvančarová, Martin Dejdar, Dagmar Havlová, Eva Holubová, Jan Kraus, Pavel Kříž, Simona Stašová, Jiří Suchý, Karel Šíp, Tomáš Töpfer, Lukáš Vaculík, Ondřej Vetchý

Příloha č. 2: Rozhovor s Pavlem Novotným, bývalým šéfredaktorem webu extra.cz (text)

Zdroj: revue.iDNES.cz

Datum vydání: 23.7.2013

Autor: iDNES.cz, Rastislav Zárodňanský, Karol Sudor, SME.sk

Manipulátorka Bílá, dohody s hvězdami. Novotný odkryl praktiky bulváru

Šéfredaktor bulvárního webu Pavel Novotný pro slovenský portál SME.sk otevřeně promluvil o praktikách českého bulváru. Přiznal dohody s celebritami, kupování informací a připustil, že někdy jdou novináři až za hranu etiky. Jeho výroky vzbudily velký ohlas, se svolením SME.sk nabízíme čtenářům celý rozhovor.

Původně jste chtěl dělat seriózní žurnalistiku. Proč jste se dal na tvrdý bulvár?

V MF DNES jsem byl elév a věnoval se okrajovým tématům. Zároveň jsem psal scénáře pro seriózní rádio a obdivoval kolegy, kteří dělali velké reportáže a rozhovory. Bulvár jsem nesnášel, a když novináři jako celebritu navštěvovali mého otce, stavěl jsem se vůči nim zpupně. Pak jsem šel kvůli penězům do jisté reality show a pro Novu jsem začal dělat bulvární magazín. Když jsem skončil, čekalo na mě několik zásadních nabídek od bulváru. Najednou jsem se ocitl ve světě, kde jsem měl každý článek napsaný pětkrát rychleji, trojnásobný plat a rychlý kariérní postup. Už po roce jsem se stal šéfredaktorem.

Za změnou tedy byly jen peníze?

V bulváru je hodně povolanych, ale málo vyvolených. A já jsem v tom, co dělám, dobrý. Jednoduše vyhrál mamon, tedy snadno vydělané peníze s menším objemem práce. Navíc jsem najednou oslovoval masy a sám se stal jakousi celebritou. V tomto segmentu je poptávka po lidech jako já, tedy po těch, co umí psát a mají přehled, obrovská. Věděl jsem, že když rezignuji na morální otázky, které jsou s touto prací spojeny, mohu se ní dlouhodobě a dobře živit.

Říkáte, že články jste najednou měl hotové pětkrát rychleji. Exredaktor Nového času (nejčtenější slovenský bulvární deník - pozn. red.) Tomáš Holetz mi před lety tvrdil, že bulvární novinář nemusí umět psát, protože na to je editor, kterému stačí fotka a informace. Není tedy pocit, že vám to šlo rychleji, jen takové sebeuspokojování?

Ano, je v tom jistá dávka lenosti a pohodlnosti. A pravdou je také to, že těch, co umí získat kvalitní informace a zároveň psát, je málo. Jenže vedl jsem tištěný bulvární týdeník

a opravdu platí, že ačkoliv jsem do něj hodně přispíval také já sám, během kratší pracovní doby jsem vydělával mnohem víc. Jinak souhlasím - kdo umí v naší branži získávat informace, nemusí umět psát. Do práce se mi hlásilo mnoho lidí, kteří psát uměli, nebyli však schopni zvládat tu druhou část práce. To je také důvod obrovské nekvality v bulvárních redakcích. Dodnes na vyšších manažerských pozicích těchto médií potkávám vyučené automechaniky či dokonce lidi bez středoškolského vzdělání.

Bulvární novináři omlouvají svoji práci tím, že lidem jen nabízejí to, co sami chtějí. Není to výmluva?

Je to také můj oblíbený argument. V Česku si bulvár denně otevře 1,7 milionu lidí. A jestli touží po tomto servisu, někdo jim ho musí poskytnout. Že lidé mají právě takovéto preference, je vidět nejen v printu, ale i na webu. Jsem tedy přesvědčený, že obsah každého média vytvářejí jeho příjemci.

Je to však ještě žurnalistika?

V pravém smyslu slova ne. Je to jen uspokojování masy, která potřebuje mít informace ukryté mezi ženskými "kozami" a fotbalovým míčem. Jenže čtenáři žurnalistiku ani nevyžadují, stačí jim zkratkovitá a zábavná informace.

Míváte vůbec výčitky svědomí?

Přemýšlel jsem o tom mnohokrát. Zlikvidoval jsem skutečně hodně manželství, vždyť bulvár ubližuje mnohým. Za celou kariéru jsem však měl na krku jen jednu či dvě žaloby. Když si někdo naběhne na náš meč nevěrou, intrikami, podvody, penězi a my ho za to "uděláme", jsem úplně bez výčitek. Jsou to totiž celebrity, osoby veřejného zájmu, a tak si s nimi mohu dělat, co chci. Beztak jsou to většinou lidé, kteří nás jindy obtěžují, protože chtějí být v bulváru. Samozřejmě, existuje i skupina slavných, která to odmítá, a já jsem ublížil i hodně lidem ne celkem mainstreamového ranku. Mrzelo mě to, ale nedá se s tím nic dělat. Jsem dobře placený za to, abych se s tím vyrovnal.

Představte si, že by si vašeho otce bulvár podával za nevěru, nebo dokonce zveřejnil fotografie těžké autonehody vaší manželky a dítěte. Nepřeji vám to, ale jak by vám bylo, kdyby někde ležel váš příbuzný přikrytý prostěradlem a někdo by vás otravoval s mikrofonom a otázkou, jaké jsou vaše pocity?

Rozumím, často o tom přemýšlím. Mám štěstí, že otec je pro bulvár nezajímavý, protože

nechodí za kurvami ani nehraje na automatech. "Užili" jsme si to jen tenkrát, když si naši adoptovali dítě z dětského domova. Na rovinu však říkám, že kdyby věci, které dělám já jiným, někdo dělal mně a mojí rodině, bylo by mi to nepříjemné. Zároveň jedním dechem dodávám, že dnes už mám takovou mediální moc, vliv a úzké kontakty s konkurenčními bulvárními plátky, že když mě přímo nenachytají, jak si dávám "lajnu" koksu nebo jsem s prostitutkou, tak na mě nezaútočí. A možná ani v těchto případech. Dávám si však velký pozor, protože bych tomu opravdu nechtěl čelit. Mám citlivou manželku, která se pohybuje mimo naši branži. A ještě jedna věc – v Česku jsem běčkovou či céčkovou celebritou, a tak s tím musím počítat. Být známou tváří beztak přináší více výhod než nevýhod. To riziko k tomu patří a musím se s tím vyrovnat. Kdo to nedokáže, vůbec by se o slávu neměl pokoušet, protože bulvár je její součástí.

Český bulvár léta žije z Ivety Bartošové. Nezdá se vám, že už je to v poloze, že tu ženu jednoduše zabijete?

Samozřejmě, my ji skutečně zabijeme. Ona se však zabíjí i sama, ale o tom se nebavme. Faktem je, že na ní dlouhá léta parazitujeme, lidsky ji už i lituji. Uvědomuji si, že když ji vyfotí pomočenou, je to nedůstojné, a že skutečně přispíváme k jejímu blížícímu se konci. Na druhé straně ona nám svým způsobem života neuvěřitelně nahrává. Každá země má svoji Bartošovou, ale takovýto rozměr to asi nemá nikde. Uznávám, že poslední dva roky už ani sama neví, co se kolem ní děje, a to je na tom nejsmutnější. Když s ní žil Jiří Pomeje, ten alespoň kapitalizoval všechno, co Ivetě bulvár dělal. Teď z toho nic nemá.

Ona je objektivně psychicky nemocná a závislá na alkoholu. Neměla by být psychická nemoc hranicí, za kterou už nepůjdete? Přece jen je rozdíl pronásledovat zdravého, přičetného člověka, nebo kopat do trosky.

Máte pravdu, ta hranice by tam měla být. Problém je, že informace o Bartošové jsou tak hodně žádané, že to jinak nejde. Poptávka po ní je neskutečná, články o ní si otvírají i lidé, kteří bulvár nečtou. Pak jdou hranice stranou a budeme na ní parazitovat až do konce, a ještě půl roku po něm. Je to tvrdé a morálně špatné, ale tak to je. U vás na Slovensku je to konzervativnější.

No, slovenský bulvár také umí pořádně nakládat. To, co dělal u smrtelných nemocí Júlia Satinského, Zory Kolínské nebo Michala Dočolomanského, byla katastrofa.

Sleduji také slovenská média. Samozřejmě, parazitování na umírajících je hrozné, ale smrt, nemoci a odcházení ze života jsou nejatraktivnější témata. Poměrně často se mi stává, že

slovenští kolegové žádají, abych něco vypustil ven, protože oni to pak můžou převzít. Když jsem však nedávno zveřejnil tabulku nejvlivnějších gayů Česka a na první místo dal politického moderátora Václava Moravce, za pět minut mi volali, že něco takového vyjít nemůže, protože by to hned skončilo u soudu. Máte tvrdé bulvární novinářky, které by se u nás dobře užívaly, ale jisté věci jsou stále tabu. Jsme tvrdší než vy, ale když někdo pláče, jak to přeháníme, a argumentuje Bartošovou, tak ať se podívá na západ nebo přímo na britský bulvár.

Jednu část zájmu bulváru tvoří lidé, které pronásledujete, ačkoliv si to nepřejí, druhou zase ti, co se hlásí sami. Je jich hodně?

Kdysi jsem si myslel, že většina informací do bulvárních novin přichází od čtenářů. Ve skutečnosti je, včetně těch negativních, poskytují samotné celebrity. Takových je 90 procent. Jednou je za tím snaha někoho očernit, jindy získat slávu. Nespolupracujících celebrit je málo. Spřátelené bulvární novináře, kterým poskytují informace ze svého soukromí, přitom nemají jen mladí, ale například také slavní seriáloví herci nad 50 let, kteří se rádi prezentují, že bulvár nesnášejí. Je zarážející, že čtenáři o tom netuší.

Z čeho to vyplývá?

Showbiznys je mimořádně konkurenční prostředí, v němž se švindluje a lže.

V dokumentu České televize Pološero jste řekl, že je to obchod. Podle vás má třeba Karel Gott se Super.cz tajnou dohodu, a donedávna ji měl mít také s Ringierem, že bude sám poskytovat informace ze soukromí a například Blesk za to nebude psát o jeho ženě, že je neschopná moderátorka.

Jednoznačně. A pochopil jsem také to, proč to musel šéfredaktor Blesku v tom dokumentu popřít. Nemůže to přiznat, ale je to tak, sám jsem měl takové dohody ve Spy. Jsou totiž oboustranně výhodné u áčkových celebrit, protože bulváru zaručují kvalitní informace výměnou za neútočení. Je to krátkozraké, ale tak to funguje.

Jestli ovšem za paparazzi informaci vydávám něco, co jsem si dopředu domluvil, není to jen podvod na čtenářích?

Je to podvod, ale čtenáři ho dobrovolně přijímají, netrápí je to, nepřemýšlejí nad tím. Bulvár je zábava na pět minut, a jestli je obsah kvalitní, ačkoliv hraný, je to v pořádku. Z takového podvodu si těžkou hlavu nedělám. Uměle domluvených těch "jakoby" sledovaček

je skutečně hodně.

Kdysi mi jistá zpěvačka vysvětlovala, že například Lucie Bílá má titulky v bulváru domluvené na měsíce dopředu. Opět nekorektní hra se čtenáři?

Bílá je jednou z největších manipulátorek davů a českých médií, úplná špička. Je v tom tak dobrá, že když na ni někdo zaútočí, díky vybudované image se zvýší její obchodní cena a všechno se obrátí proti útočníkovi. Neznám jinou celebritu, která tak dokonale umí pracovat s novináři. Nikdy je neodmítne, okamžitě se stává jejich kamarádkou. Jednou jsem měl v redakci mimořádně ostrou bulvární novinářku, s níž jsme dlouhodobě pracovali na více kauzách kolem Bílé. Po schůzce s ní najednou otočila a já jsem hned věděl, že se něco děje. Bílá si ji totiž pozvala a řekla jí, že "má lóže v Karlíně je ti kdykoliv k dispozici". To je její oblíbená věta, řekla ji už mnoha novinářům.

Nejsou však dohody celebrit s bulvárem jen důsledkem jejich přirozené obrany? Kdo touží po tom, aby ho pronásledovali v soukromí?

Nevím, ale právě u Bílé je to dvojsečné, protože je vynikající obchodnicí. Na své medializaci se zásadně podílí ona sama, obdivuhodně dokonce zvládá také krizovou komunikaci. Dodnes u nás nikdo neví, že půl roku žila s Jaro Slávikem, a podle mě to ani nikdo nenapíše. V jejím případě tedy jde jen o chladný kalkul, ne o obranu před zlým bulvárem.

Říkáte, že do bulváru jste šel kvůli penězům. Kolik se v něm vydělává?

I kdyby platy novinářů v seriózních médiích a bulváru byly stejné, práce těch prvních je zodpovědnější a náročnější. Jsem však přesvědčený, že platy špičkových bulvárních žurnalistů jsou vyšší. Odhaduji, že kvalitní redaktor v deníku seriózního typu může mít po deseti letech praxe kolem 1 500 až 2 000 eur (38 000 až 51 000 Kč - pozn. red.). V bulváru je to o třetinu víc.

Vy sám jste přiznal, že jako šéfredaktor máte 100 tisíc českých korun, tedy kolem 3 800 eur.

To je pravda. A když chci získat do týmu kvalitní hyenu, takzvaného "kauzaře", musím mu nabídnout minimálně 2 000 eur.

Bulvár výrazně těží z toho, že mu informace o nehodách a různých neštěstích poskytují

callcentra záchraneč, policie, případně nemocnice. Když však někdo leží s vážnou nemocí a personál volá do novin, aby prozradil diagnózu, porušuje zákon. Je v pořádku, že ty informace pouštíte ven?

Problém callcenter záchraneč a dalších spočívá v tom, že ti lidé nejsou dobře zaplacení. Většinou se to beztak neprovalí, protože bulvár může stále tvrdit, že informaci zjistil tak, že odposlouchal příslušné frekvence. Což, mimochodem, také dělá. Když se při autonehodě zranil můj otec, byl jsem překvapený, jak rychle se to média dozvěděla. Stalo se to pět kilometrů od nemocnice v Motole, a než ho přivezli, což trvalo jen pár minut, už na něj čekali fotografové z Blesku. Je to symbióza mezi těmi, co všechno důležité hlásí, a samotným bulvárem.

Přiznáváte tedy, že bulvár za takové informace platí?

To víte, že dobrovolně to nedělají. Nikdy se to však nikomu nepodařilo dokázat, protože se pokaždé poukáže na to, že novináři jen odposlouchali danou frekvenci.

V porodnici, kde rodí někdo mediálně slavný, není co odposlouchávat.

Rozumím. Tam to funguje tak, že to hlásí zaměstnanci. U lékařů se s tím potkáváme nejméně, obvykle je to záležitost nižšího personálu.

Podle vás bulvár nelže. Herci Marek Vašut, Lukáš Vaculík nebo spisovatel Michal Viewegh však soudy vyhráli. Zdeněk Svěrák nebo Viktor Preiss byli kvůli článkům v bulváru na antidepresivech.

Máte pravdu, ale je nutno říct, že se bavíme o jednotlivých kauzách. Těm lidem bylo skutečně ublíženo a bulvár lhal, za co také poměrně tvrdě zaplatil, ale dnes se pohybujeme v jiném právním rámci než před lety. Vzniklo totiž několik precedentních rozsudků. Já si skutečně nemůžu dovolit napsat lež, navíc soudy poslední dobou přitvrzují. Když opomeneme ty, co jste jmenoval, nedochází k zásadnímu nárůstu soudních sporů.

Jestli jde herec Ondřej Vetchý s manželkou do společnosti a média napíší, že to byla milenka, je to lež. Když byl v zoo s dcerou, napsali, že to byla milenka, kterou ohmatával. Jak to jde dohromady s tím, co říkáte vy?

Kauza Vetchého milenky byla spíš věcí chyby a diletantství než vědomé lži. Šlo o to, že svoji rodinu důsledně skrývá, a když se někde objeví, novinář může nechtěně udělat chybu.

Jsem přesvědčený, že ho z nevěry nikdo cíleně neobvinil, protože každý ví, co ho pak čeká. Byla to špatná práce kolegů, ne úmysl. Vetchý byl poškozen a bulvár za to tvrdě zaplatí. Nedá se však generalizovat, že úmyslně lže.

Tak jiný případ - Michal Viewegh vycházel s manželkou z porodnice. Paparazzi si rodinu tajně vyfotil a druhý den dokonce vyšel rozhovor. Jenže on s nikým nemluvil. Když byla jeho manželka těhotná, vycházely výmysly také o jeho rozvodu a milence.

To je problém jednoho vydavatelství, které se skutečně pohybuje na hraně toho, co může, a stojí ho to také obrovské prostředky na právní ochranu. Momentálně má kolem 150 sporů. Jeho média jednoduše pracují jiným stylem než ostatní a také díky tomu se výborně prodávají.

Když u nás Nový čas naštvál zpěváka Mariána Greksu, ten podle vlastních slov vtrhl do redakce a chtěl šéfredaktorovi rozbít hubu. Není pro někoho právě toto nejschůdnější cesta? Myslím to v kontextu frustrovaného člověka, který ví, že soudy trvají léta, stojí peníze a omluva malými písmeny někde vzadu a po takovém čase už čtenáře stejně nezajímá.

Ano, je to cesta a osobně se takového postupu obávám. Jestli je to správné řešení, nevím. Některé celebrity to však takto řeší už i u nás. Například Vetchý bulvární novináře opravdu mlátí, nájezd na naše vydavatelství jsem zažil také od jiných. Vetchý je totiž velmi žádanou celebritou, cokoli o něm je zajímavé. Jednou jsem ho nechal sledovat. Pracoval jsem se špičkovými a skutečně tvrdými paparazzi, ale i ti ho, ve strachu, aby jim nenaložil, snímali snad z jednoho kilometru. Nedávno jsme se potkali v jednom fotbalovém týmu a jsem si jistý, že kdyby to nebyla charitativní akce, tak mi jednu vrazí. Ale 100 tisíc měsíčně беру právě za to, abych to riziko snášel. Sám se divím, že mě zatím nikdo z těch lidí nezmlátil.

Marek Vašut vyhrál soud a milion korun za to, že deník Aha! psal o jeho údajných depresích a promiskuitě. Je na pováženou, jestli je to dostatečná náplast za poškozování pověsti.

Toto byl mimořádně precedenční rozsudek a nepovažuji ho za úplně spravedlivý, protože Vašut podle mne neprokázal, jakou konkrétní ujmu, například ztrátu kšeftu, těmi články utrpěl. Faktem je, že pro bulvár byl výsledek zásadní ranou a musel upravit podávání některých informací. Souhlasím, že jistá míra poškození pověsti tam mohla být, a je na pováženou, jestli by to zvrátila nějaká omluva, nejsem však přesvědčený, že to byly

výmysly. Vašut je áčková celebrita a určitou míru útoku by měl snést. V každém případě bulvár tvrdě zaplatil.

Obvykle však jde o nižší částky. Časopis Pestrý svět musel platit Lukáši Vaculíkovi 300 tisíc korun za články o jeho homosexualitě. Není to náhodou tak, že bulvár riskuje i proto, že se to finančně vyplatí i u prohraného soudu? Zvýšený prodej pokuty nahradí.

Samozřejmě, tak to je, bulvár bude vždy v plusu. Milion je sice vysoká částka, ale nemůže ohrozit existenci vydavatelství typu Bauer Media nebo Ringier. Dokud někdo nedostane pokutu dva, tři nebo pět milionů, tak se to nezmění. Statisíková odškodnění jsou možná nepříjemná, ale ne ekonomicky likvidační.

Bulvár rád argumentuje, že si také ověřuje informace ze dvou zdrojů a není odkázaný na používání slovíček typu "údajně", "prý", "podle zdroje blízkého XY" a podobně. Podíval jsem se na vaše Extra.cz a vy je běžně používáte. Příklad vašeho titulku: "Daniel Landa prý opustil rodinu. Může za to přísavka Olga Lounová?" Samotný článek se odvolává jen na nejmenované přátele Lounové. Není to alibismus?

Jen částečně. Ta slovíčka jsou berličkami, ale my i čtenáři velmi dobře víme, proč tam musí být. Jednoduše to nemůžeme napsat natvrdo. A jestli nám náš současný právní rámec poskytuje tuto možnost, tak ji využíváme. Jde o typy článků, v nichž čtenářům ani nepředstíráme, že to, co se tam píše, tak doopravdy je.

Proč to tedy podsouváte veřejnosti?

Protože to může být pravda a v mnohých případech také je. My to totiž musíme používat, i když máme jistotu, že je to tak. Ano, je to alibismus a nesmírně nám to ulehčuje život, protože, co si budeme povídat, díky tomu můžeme skutečně napsat jakoukoliv lež tak, že není žalovatelná. Je to věc právních mantinelů. Ačkoli se mění, stále platí, že bulvár má u nás velký manévrovací prostor.

Představte si hypotetickou situaci, že Blesk zveřejní titulek: "Pavel Novotný prý sexuálně zneužívá dceru, tvrdí to jeho přítel!" Samozřejmě, v článku bude tím přítelem blízká osoba, která si nepřeje být jmenována.

Okamžitě ho zažalují a vyhraji.

V čem je rozdíl? Jen v tom, že potenciální lež, o které jsme mluvili výše, je nahrazená

jinou.

V tom, že dítě celebrity u nás díky rozhodnutí Ústavního soudu není osobou veřejného zájmu. Takovýto zásah do intimní sféry si každý bulvár dvakrát rozmyslí. Bez jasného důkazu by to nikdo neriskoval. Na druhé straně souhlasím, že "zdroj, který si nepřeje být jmenován", si opravdu může vymyslet kdokoliv.

Jiný příklad vašeho titulku: "Přítelkyně Tomáše Kluse Tamara konečně dosáhla svého: zpěvákova manažerka po šesti letech skončila!" Článek odkazuje na její facebookový status, ale pravda je taková, že manažerka v něm ani náznakem netvrdí, že odchází, protože ji vyrazila Klusova přítelkyně. Není to zavádění?

Ten článek byl naší chybou. V Klusově týmu máme vynikajícího informátora, ale špatně tam bylo to, že jsme zasáhli do osobnostní sféry manažerky, která není osobou veřejného zájmu a nemusí snášet takovýto tlak. Článek jsem korigoval, protože jsem uznal, že jsme překročili hranici. Udělal jsem to jen proto, že jde o manažerku. O pravdivosti těchto informací však vůbec nepochybujte.

Titulek je ale v rozporu s článkem.

V tomto segmentu mají titulek a hlavní fotka čtyřicetiprocentní vliv na čtenost. Ano, při poutání tyto triky používáme často, protože naše úspěšnost se měří zejména počtem kliknutí na články. A věřte, že navzdory tomu, co říkáte, se čtenáři vracejí. I když si někteří z nich uvědomí, že byli tak trochu podvedeni, na jejich další návštěvnost to nemá zásadní vliv. Přiznávám to jen nerad, ale je to tak.

http://revue.idnes.cz/pavel-novotny-bu...icky.aspx?c=A130722_192359_lidicky_zar

Příloha č. 3: Rozhovor s psycholožkou PhDr. Ingrid Matouškovou, Ph. D. (text)

Hlavní otázkou mé práce je, zda mediální tlak může vyvolat psychické problémy celebrit?

Může to být roznětka. U spousty psychických problémů, poruch, včetně neuróz, je to jako byste byla alergikem. To znamená, že máte něco v sobě a v momentě, kdy se setkáváte s tím alergenem, tak se ta alergie spustí. U psychických problémů je to podobné. Mě, když jste mi představila předmět Vaší práce, se vybavila úplně nejzákladnější otázka. Kdo se pohybuje v těchto mediálně známých kruzích na škále introvert/extrovert?

Člověk by řekl, že asi především extroverti?

Ano. A nejsou samozřejmě jen introverti a extroverti, jsou i lidé, kteří jsou mezi. Ti by to ještě jakž takž zvládli, ale pak to kompenzují, nebo měli by to kompenzovat relativním klidem, aby ta psychická rovnováha zůstala zachována. U celebrit je to hodně o extrovertech. A pokud ten člověk není až tak extrovertní a k tomu to ještě nevykompenzuje tím klidem a soukromím, může to být problém.

V mé práci v rámci analýzy zkoumám ale i celebrity, které o sobě dokonce tvrdí, že jsou introverti, např. Luděk Sobota.

A mají problémy?

No ano, mají.

Jistě. Protože pokud je člověk introvert, rozhodne se, že to nebude kompenzovat klidem a pak je tam ještě navíc ta genetická indispozice k tomu, že pokud to přepísknou, tak se něco spustí, riziko je velmi vysoké. Spousta z umělců trpí bipolární poruchou. To je tak nejčastější s čím se v Bohnicích setkáte u těchto profesí.

Protože pak mají tu mánickou fázi, kdy jsou naopak kreativní...

Samozřejmě. Ale ta nesmí překročit určitou míru.

Tím bychom mohli navázat i na první otázku, kterou jsem pro Vás měla připravenou. Autorka knihy, která se zabývá syndromem vyhoření, Mirriam Preišová, tvrdí, že exhibicionismus a narcismus, což jsou věci, které si s umělci můžeme spojit, jsou často spojeny také s nedostatkem sebelásky a že právě proto takový člověk potřebuje pocit uznání zvenčí, jelikož se nedokáže sám dostatečně ohodnotit. Myslíte tedy, že samotná touha být slavným může mít co dočinění s špatným psychickým stavem člověka?

To taky. Ale především, pokud se člověk nemá rád, tak pak má sklony k nejrůznějším závislostem. I včetně závislosti na tom ocenění z vnějšku. Ale patří tam i alkohol, cigarety a další.

Z biologického hlediska by pak měla vyšší kreativita úzce souviset s vyšší mírou komunikace mezi oběma hemisférami mozku, což je prý ale také jedním z předpokladů schizofrenie. Lze tedy tvrdit, že čím kreativnější člověk je, tím vyšší může mít šanci výskytu nějakého psychického onemocnění?

Stačí se podívat do historie. Kolik umělců nám skončilo takovým způsobem. Nějaké podhoubí tam tedy určitě bude. Konkrétní studie jsem nečetla, ale když se podíváme na ty úžasné umělce, třeba i z minulých století, tak to „šílenství“ tam bohužel bylo.

Když už jsme u té kreativity jako takové, myslíte si, že jí můžou podpořit drogy a alkohol, jak o tom svého času mluvil třeba Richard Müller?

Po určitou dobu ano. Ale nezapomeňme na to, že všechny tyto závislosti nám ničí mozkové buňky. V prvotní fázi může alkohol působit jako nabuzení. Když člověk přijde domů z práce, má pocit, že už se mu do hlavy nic nevejde a přitom ví, že ještě potřebuje pracovat. Tak si dá skleničku a ono to jde. Ale to nesmí trvat několik let. U závislostí se potřeba dávky začne postupně zvyšovat a člověk se propije do stavu, kdy už ze sebe těžko něco kloudného dostane.

Zůstaneme ještě u toho závislostního chování. Spousta slavných osobností umřela velmi brzy, a to často ve spojitosti se závislostním chováním, ať již se jednalo o alkohol či drogy. Vidíte jejich potřebu užívat návykové látky spíš za následek jejich psychického rozpoložení nebo toho, že měli prostředky na to si drogy obstarat?

V tomto ohledu bych za důležité viděla také vliv prostředí, ve kterém se pohybují. Můžou mít určité sklony, ale ještě ta situace, kdy např. všichni jdou po představení zapařit a vy byste byla jediná „bílá ovce“, je velmi nebezpečná. Vždy je to o situačním a osobnostním vlivu. A v momentě, kdy se Vám ty dva vlivy potkají, může nastat problém.

Co se týče depresí, ty jsou z biologického hlediska způsobené nedostatkem neurotransmiterů, jako je dopamin či serotonin, nebo nedostatečnou funkcí receptorů v mozku. Alkohol a psychotropní látky tyto neurotransmitery naopak pomáhají produkovat. Lze v tomto tedy vidět propojení mezi depresemi a závislostním chováním?

Ano, přesně tak. A kombinace antidepresiv a alkoholu je už pak vůbec velmi zábavná. Tam přijde nejprve obrovské nabuzení, kdy ten člověk má pocit, že zvládne všechno, ale pokud to trvá dlouho, tak mohou přijít i fyzické problémy, jako je pocení, bušení srdce a podobně. To značí právě přemíru serotoninu.

U sportovců se po výkonu objevuje ještě jiná látka, známá také jako tzv. hormon štěstí, endorfin. A ani sportovnímu odvětví se nevyhýbají témata jako alkoholismus. Může to být z toho důvodu, že např. při zranění či po ukončení kariéry, se jim nedostává dostatek endorfinu, na který byli celý život zvyklí a kompenzují si to právě takto?

Může to být. Neznám studie, konkrétní čísla, ale myslím si, že je to méně časté než u umělců. Záleží taky hodně na tom, jak byla ta kariéra ukončena. Pokud je ukončena náhle, např. nějakým závažným zraněním, záleží na tom, zda měl jedinec nějaká zadní vrátka pro tento případ. V případě, že ne, a zhroutí se mu tak zraněním celý svět, je to problém. Pokud se někdo upne v životě jenom k jednomu, jakémukoliv bodu, ať je to sport nebo třeba práce, tak v momentě, kdy o danou věc přijde, může se mu skutečně zhroutit svět. A co udělám? Šáhnu po flašce, nebo po něčem, co mi vyvolá pocit štěstí. Lepší věc by samozřejmě byla, kdyby navštívil psychiatra.

Je tomu tak tedy i v jiných profesích?

Podobné je to i s vrcholovými manažery, kteří jsou přetažení, neberou si dovolenou. Myslí si, že jsou ve své práci nepostradatelní. Takoví lidé pak končí v Bohnicích. Nemůžou totiž spát, tak berou Stilnox, nebo Neuroly, což jsou léky na bázi benzodiazepinů. Na těch se vytváří závislost strašně rychle a člověk má potřebu stále větší dávky. Problém je, že je můžou psát i praktičtí lékaři. Proto psychiatři bijí na poplach, aby se praktickým lékařům vzala tato kompetence. Skutečná antidepresiva totiž zabírají zhruba za 6 týdnů, kdežto Neurol Vás uklidní hned. Ale je návykový.

Já toto téma zmiňuji i z toho důvodu, že součástí mé analýzy byla osoba Jaroslava Huleše, který měsíc po svém zranění spáchal sebevraždu. Nejistota toho, že by se ještě kdy vrátil na tu pomyslnou špičku, byla podle některých právě důvodem tohoto činu.

Nejistota a bezmoc jsou nejhorší pocity, které v životě můžete zažít.

Ve spojení s určováním hodnoty zvnějšku, o kterém jsme mluvili na začátku, může pak třeba na sebevraždy sportovců, ale i dalších známých lidí, mít vliv to, že ve chvíli, kdy ukončí kariéru a tzv. se po nich slehne zem, nemohou nalézt důvod proč žít?

Ano, to je jasné. Ztratím slávu, pes po mě neštěkne. Kde je ten obdiv, kde jsou ty rampy, kde jsou ty světla? A to je zase spojené s tím sebevědomím a potřeby uznání z vnějšku.

Pokud se týče dětí slavných a obecně vyrůstání v mediálně známé rodině, Marek Brodský uvádí zajímavou myšlenku, a to sice, že to může u dítěte i brzdit rozvoj vlastního já, zejména pokud má člověk rád své rodiče, protože jej to nutí dělat a říkat věci, o kterých třeba není vnitřně přesvědčený, ale dělá je, aby předešel zklamání ze strany rodičů a nedělal slavné rodině tzv. ostudu. Myslíte si, že to tak může být a mít do budoucna třeba vliv na zdravý vývoj člověka?

Myslím si, že toto se nedá zobecnit. Je to podle mě podobné jako v ostatních rodinách. Buď jsou rodiče pro Vás vzor, nebo naopak přijde puberta a jsou pro Vás absolutní vzduch. Nebo máte úplně jiné idoly. Takhle to cítil Marek Brodský a bude to jeho subjektivní názor.

Psychická onemocnění jako jsou deprese či bipolární porucha a dokonce i předpoklady k závislostnímu chování jsou dle některých studií i dědičné. Myslíte si, že může genetika mít opravdu takový vliv, nebo se opakující problémy v některých rodinách objevují jen proto, že děti přebírají vzorce chování svých rodičů a je to tedy problém spíš sociologický?

Ta predispozice je nejdůležitější. Pokud tam nebude, tak je to jako s tou alergií. Pokud nebudete alergická, tak Vás nějaký alergen nemůže rozhodit.

A obráceně? Pokud tam bude predispozice, ale nevznikne nic, co by onemocnění mohlo vyvolat?

Pak si jedinec tu predispozici samozřejmě nese s sebou, ale pokud nebude nic, co by nemoc mohlo vyvolat – např. nebude ve stresu, nebo pod tlakem, tak se to nemusí vůbec projevit a může prožít naprosto normální život.

Pokud se jedná o mediální tlak jako takový a to zejména ze strany bulvárních médií, myslíte, že je pro danou osobu lepší z psychologického hlediska – snažit se s bulvárem spolupracovat, nebo ho absolutně ignorovat?

To je záludná otázka. V dnešní době se dle mého názoru nedá zcela odstříhnout od médií. To by člověk musel mít snad klapky na očích. Lepší by dle mého názoru bylo tak trochu šalamounsky – nedělat si z nich nepřátele. Jakmile si z nich uděláte nepřátele, tak pak už je úplně jedno, zda komunikujete nebo ne.

Já o tom mluvím z toho důvodu, že některé celebrity, např. Marek Vašut, se rozhodly mluvit v rámci jakési osvěty o svých depresích a to i přesto, že jinak s médii nerady komunikují. V tu chvíli se ale samozřejmě zvýšil také výskyt bulvárních článků, které o něm psaly často nelichotivě a přisuzovali jeho nemoci i věci, které s ní vůbec nesouvisely. Některá média jeho přiznání dokonce označila za marketingový trik. Stejně tak tomu bylo např. u Petra Muka, kterého později média velmi často označovala za blázna. Myslíte si, že má taková snaha o osvětu ze strany celebrit vůbec cenu, nebo tak na sebe takový člověk jen zbytečně upozorňuje?

Podle mě by bylo lepší o tom nemluvit. Vezměte si běžný život, kdyby člověk někam přišel a řekl o sobě, že je neurotik, že chodí k psychiatrovi, nebo že byl hospitalizovaný na psychiatrii. To stigma v naší společnosti je prostě pořád. Nejsme Amerika, kde každý má svého psychologa. Mě se kolikrát ptají klienti, zda to musím někam hlásit. I když u umělců se asi nedává neschopenka, ale řeší se to jinak, v běžném životě je to problém. Lidé si pak raději zařídí, aby jim na něco vypsali neschopenku praktický lékař.

Největší část článků, které jsem zkoumala v rámci své práce, psala o psychických problémech Ivety Bartošové. Proč myslíte, že zrovna ona byla nejvíce předmětem zájmu médií?

Já si především myslím, že objektem zájmu médií byl Rychtář. Dokud žila se Štáidlem, tak bylo všechno v pořádku a nebyly takové výboje.

Takže myslíte, že její psychický stav mohl být i odrazem toho, jaké si vybírala partnery?

Samozřejmě. A tady to bylo jednoznačné. I když sama zpěvačka byla velmi labilní, to by dnes asi nepopřel vůbec nikdo, ani z běžných lidí. Těžko říct, jak brala nebo nebrala léky, jak se potýkala s alkoholem... To jsou všechno informace z médií a ověřené nejsou. Ale pan Rychtář je naprosto sociopatická osobnost. A je to vidět i na tom, že se ještě dlouho po její smrti snažil udržovat pozornost médií.

Právě Iveta Bartošová ale v jednom z rozhovorů zmínila, že si myslí, že za její problémy může těžké dětství. Konkrétně pak vztah s matkou, která jí měla dávat najevo, že je nechtěným dítětem.

Tak určitě to minimálně zacvičí se sebevědomím člověka. A takový člověk si pak o to víc potřebuje dokazovat, že ho má někdo rád.

Maxim o zpěvačce uveřejnil např. článek s kontroverzním nadpisem: Prázdné hroby, kde autor píše, že u některých lidí by bylo lepší kdyby už zmizeli a navazuje: „Letos v srpnu

zato podle deníku Aha! záhadně zmizela Iveta Bartošová. Už jsme se radovali, ale bohužel se ukázalo, že ji její tehdejší milenec Martucci jen „odvezl za akutní pomoci neznámo kam“. Jak moc může třeba takový článek ovlivnit psychiku člověka s depresemi? Může zhoršit jeho stav nebo ho třeba až dohnat k sebevraždě?

Otázka samozřejmě je, jestli ona to v té době ještě vůbec vnímala. Ale pokud je člověk labilní a článek je takto drsný, což si otevřeně můžeme říct, že tohle je opravdu „přes čáru“, člověka to může dohnat klidně až k sebevraždě. Už kdysi, když tohle všechno probíhalo, tak jsme si říkali, že je to otázka, kdy se tam něco stane.

Co si tedy myslíte, že je pro psychiku člověka horší, mediální tlak, nebo celkově ten pocit, že vlastně nemůže ani vyjít na ulici, bez toho, aby ho lidé poznávali?

A užívá si to vůbec někdo? Já nevím. Ale když se podíváte např. na zahraniční celebrity, co mají věčně na sobě?

Černé brýle?

Ano.

O tomto paradoxu mluvil už Fred Allen, když řekl: Celebrita je člověk, který celý život tvrdě pracuje, aby se stal slavným, a pak nosí tmavé brýle, aby ho nikdo nepoznal.

Ano, přesně tak. Ten paradox, ve kterém oni žijí pořád a budou v něm žít do konce života. Já osobně bych to nechtěla. Podle mě si jen velmi malé procento lidí nějak užívá třeba to, že je lidé na ulici poznávají. Obzvláště pokud tak žijí celý život.

Poslední shrnující otázka tedy je: Lze podle vašeho názoru časté psychické problémy celebrit považovat za následek mediálního tlaku, nebo jsou zveličovány jen proto, že jsou dané osoby, tzv. více na očích?

Nemyslím si, že by mezi umělci bylo více lidí psychicky nemocných, jen jsou více vidět. Jinak bych ale řekla, že za jejich psychické problémy může kombinace mediálního tlaku, slávy obecně a vnitřního nastavení jedince. A problém je i v tom, jak dnešní média fungují. Že to vidíte ze všech kontinentů.

Děkuji za rozhovor.

Příloha č. 4: Rozhovor s psychiatrem MUDr. Karlem Nešporem, CSc. z Magazínu Mladé fronty DNES (text)

Dne 30. 8. 2007 vyšel v Magazínu Mladé fronty DNES článek o Ivetě Bartošové, jehož součástí je i rozhovor s psychiatrem Karlem Nešporem, primářem léčebny v pražských Bohnicích, jehož obsahem je v podstatě téma, které se snaží řešit tato práce. Přináším zde proto jeho přepis:

** Mají lidé z uměleckých profesí větší sklony k závislostem, nebo se o nich jen více mluví?*

Média předpokládají, že čtenáře bude více zajímat to, že osobnost udělala malér, než že celý večer tiše pracovala. Zároveň myslím, že většina lidí zná ze svého okolí někoho, kdo má problém s alkoholem, drogami či hazardní hrou. Na druhé straně se lze v odborné literatuře dočíst, že některé problémy jsou u některých umělců častější. To se týká hlavně spisovatelů.

** Proč právě spisovatelů?*

U nich se zjistil vyšší výskyt takzvané bipolární afektivní poruchy, při ní se deprese střídá s mánií, i problémů s alkoholem.

** Jak jsou na tom muzikanti?*

Zdá se, že skládat hudbu je relativně bezpečné.

** Souvisí s vyšší spotřebou alkoholu u umělců, že se psaním, hudbou či herectvím živí lidé více citliví?*

Hypotetických vysvětlení je několik. Dost možná mezi umělci bude více hledačů nových podnětů, což je rizikový činitel i ve vztahu k alkoholu. V této profesi je také častější stres. Umělec je více závislý na reakcích veřejnosti. Kritéria kvality jeho práce nejsou tak jasná jako ve většině jiných profesí. Svoji roli může hrát i společnost, se kterou se umělec stýká, a jeho životní styl. Relativně bezpečná jsou zaměstnání s pracovní dobou, při nichž se

alkohol pít nesmí, a to není případ umělců.

** Hraje roli to, že pod vlivem alkoholu člověka napadají jiné věci než za střízliva?*

Alkohol a drogy nikdy z nikoho umělce neudělaly. Naopak, nejednu uměleckou dráhu zkrátily.⁴⁷⁶

⁴⁷⁶ WILKOVÁ, Scarlett. Sláva a pád. Magazín Mladé fronty DNES, 30. 8. 2007, str. 14

Příloha č. 5: Rozhovor s tanečnicí Martinou Markovou (text)

Rozhovor Martina Marková

Martina Marková se od dětství věnuje tanci. Dosáhla mezinárodní třídy jak ve standartních, tak latinskoamerických tancích, stala se pětinasobnou mistryní České republiky ve všech věkových kategoriích a dnes tyto zkušenosti využívá především jakožto trenérka profesionálních tanečních párů. V roce 2015 jsme ji mohli vidět na televizních obrazovkách, když se účastnila soutěže Stardance... když hvězdy tančí jakožto taneční partnerka herce Marka Taclíka. Ve stejném roce pak účinkovala také ve filmu s písničkami Michala Davida, Decibely lásky. V současné době se věnuje také oblasti fitness, je ambasadorkou sportovní výživy značky Prom-in, zakladatelkou úspěšného programu Bodyhunters a věnuje se mimo toho také navrhování oblečení.

Martino, ve svých 26 letech máte na svém kontě již velkou řádku úspěchů. Přála jste si být vždycky slavná?

Mockrát děkuji za tak milý úvod. Rozhodně bych se nenazvala slavnou. Mnoho lidí mě poznává - ať už v komunitě taneční nebo fitness. Jsem rozhodně ráda středem pozornosti, ale své soukromí si chráním dost pečlivě. Proto bych odpověděla tak, že “ano”, chtěla jsem vždy být v tom, co dělám, úspěšná, což s sebou nese i následující fakt, že je člověk třeba i známý. Ale rozhodně jsem si to nikdy nepřála prvoplánově.

Vedli Vás k tomu rodiče, nebo jste měla takové ambice vy sama?

Rozhodně mám pocit a domnívám se, že výchova se na mém přístupu k životu a na všem, co dělám, dost zásadně podepsala. Jednak nekompromisnost a přísné pravidla rodičů, zároveň tvrdá disciplína a ambice ze sportu, kterému se od malička věnuji. Mám a vždycky jsem měla takové „postižení“, že jakmile se konala nějaká soutěž, například při školním tělocviku, musela jsem vždy vyhrát. A to i v disciplínách, které jsem fakt nesnášela – třeba běhu. Proto vlastně děsně nerada soutěžím s druhými. Vždy na sebe kladu (dost často třeba i zbytečně) docela velký tlak a očekávání nadlidských výkonů, což je dost vyčerpávající. Možná je to i kvůli tvrdé výchově a vysokým požadavkům a očekáváním právě mého tatínka. Ta soutěživost mi už zůstala. Nejčastěji ovšem soutěžím teď už jen sama se sebou.

Označila byste sama sebe za extroverta?

Naprosto a jednoznačně ano. Zajímalo by mě, jak to vnímá mé okolí?

To by bylo jistě zajímavé zjistit. Spolu s úspěchy, kterých jste dosáhla, se ale také zvýšil zájem o Vaši osobu. Vnímáte tuto mediální známost jako příjemnou věc, nebo Vám naopak někdy obtěžuje život?

Myslím, že jsem celkem dost obsáhla tuto otázku už v první odpovědi. Dodala bych ovšem ještě, že na sledovanosti své osoby zároveň cíleně pracuji. To, co ovšem o sobě veřejnosti prozrazuji, například na sociálních sítích, si vybírám. Nemyslím si, že je mou povinností sdílet s lidmi svůj osobní život a situace, které by mohly ovlivňovat mé blízké okolí. Pokud se jedná o věci pouze o mně, nemám s tím problém, pokud si o tom rozhodnu sama.

Co byste označila za nejvíce negativní prvek, který mediální sláva přináší?

Moje zkušenost s médii je naštěstí celkem pozitivní, ale vzpomenu si samozřejmě i na některé negativní situace. Narazila jsem často na skvělé redaktory, kteří jsou slušní, féroví a opravdu chtějí člověka poznat, jsou na rozhovor připraveni. Pak jsou ale i tací, kteří Vám dají rozhovor k autorizaci a za dva dny vyjde článek s názvem “Marková si dala opět zvětšit silikonky”, což jste mu opravdu neřekla a navíc netušíte, kde to prostě ten redaktor vzal? Není to určitě žádná tragédie, nemám v podstatě tajemství. Ale fakt, že si článek koupí pak na stánku moje osmdesátiletá babička s dědou, a dočtou se o mých nových silikonech, mi prostě příjemná samozřejmě není. Není to tak dlouho, co se mnou deník Blesk chtěl fotit “lehce” erotické fotky. SAMOZŘEJMĚ jsem odmítla. Takovou prezentaci nemám zapotřebí. Jak jsem ostatně redaktorovi odpověděla: „Na to, abych se někde svlékla, nepotřebuju 5 titulů v tanci“. Proto se teď snažím spolupracovat především s lidmi a redaktory na doporučení nebo které sama znám.

Bulvární média se o Vás začala zajímat zejména v době, kdy jste se účastnila soutěže StarDance. Překvapil Vás tehdy nějaký článek, nebo jste souhlasila s tím, co píšou?

To souvisí například s článkem, o kterém jsem mluvila před chvílí. Takže ano, bohužel

překvapil a to nejednou. Člověk se ovšem poučí a pokouší se tomu co nejvíce předcházet. Ne všichni redaktori nebo novinari jsou stejni. Jeden novinari mě pozval na oběd a přinesl mi květinu. Jiní chtěli rozhovor se mnou a potají ze mě tahali informace o mých přátelích ze showbusinessu.

Nedávno s Vámi vyšel rozhovor v deníku Aha! Znamená to tedy, že se nebráníte spolupráci s bulvárními médii?

Redaktor z bulvárního deníku Aha!, který mě vyzpovídal, byl velice galantní a rozhovor byl jak obsahově, tak vizuálně velice propracovaný. Sama jsem z toho byla mile překvapená a chystáme proto i další spolupráci.

Sama jste ale uznala, že právě bulvární média mohou někdy také značně komplikovat život. Pokud by o Vás vyšel článek, který by šířil nepravdivé informace, bránila byste se nějak, nebo byste to nechala být?

Záleží na situaci a dané informaci. Pokud by to mělo nějak zásadně poškodit mé jméno nebo kohokoliv z mého blízkého okolí, tak bych s tím, uvést věci na pravou míru, třeba i soudní cestou, rozhodně neměla problém. Je ovšem důležité si uvědomit, že informaci by stejně masa čtenářů již zaregistrovala a i jakákoliv pozdější omluva, navíc napsaná někde malým písmem, by to nevymazala. Lidé v dnešní době mají rádi skandály a cokoli „mimo normalitu“, proto by si to jistě rádi zapamatovali. Jak říkám - je dost zásadní, jaká informace by to konkrétně byla, protože i negativní reklama je, i když bohužel, reklama.

Vy se v současné době pohybujete v oblasti fitness, která je ve spojení s ženským pohlavím často opředená mnoha mýty a předsudky. Nezřídka se stává, že to, co někteří považují za přitažlivé, jiným už přijde přehnané. Často pak závodnice dostávají nálepky „babochlap“ a podobně. Stala jste se někdy terčem takových útoků?

Rozhodně jsem neměla zrovna lehké období během Stardance, kdy jsem nabírala svalovou hmotu a připravovala se na závody, které měly být 6 měsíců po ukončení pořadu. Byla jsem dost mohutná, což bylo v pořádku vzhledem k mým plánům. Psychicky to ovšem rozhodně nebylo lehké. Jako tanečnice jsem dříve vážila 53 kg, ve Stardance jsem ale měla

téměř 70 kg. Princeznovské šaty s holými rameny a výstřihem proto nebyly úplně mou první volbou. Všeobecně by tanečnice měla vypadat a působit spíše zranitelně a něžně. Dostávala jsem tehdy mnoho a mnoho zpráv od bývalých kolegů tanečníků, kteří si mě pamatovali jako drobnou a psali mi, ať přestanu cvičit, že je to hnus apod. Objemová fáze byla ale součástí procesu. Už jsem nebyla tanečnice, ale fitnesska. Nabídka do Stardance přišla, když už příprava na závody byla v plném proudu a já se nechtěla vzdát ani jednoho. Dalším takovým momentem bylo období, kdy jsem začala mít problémy se štítnou žlázou. Věděli jste, že špatná funkce štítné žlázy a její zhrubnutí může mít také vliv na hrubost hlasu? Já ne. Neustále jsem chraptěla, hlas v některých tónech jsem třeba ani vůbec neměla. Podle „přátel“ jsem samozřejmě **naprosto jasně** byla na píchaném testosteronu, protože cvičím. Otázka: „Ahoj Marti, jak se máš...je, co to máš s hlasem?“ se mě hodně dotýkala. Naštěstí jsem už v pořádku a se štítnou žlázou pod stálým lékařským dozorem.

Jak jste tehdy na takové situace reagovala?

Vše jsem se vždy snažila v klidu vysvětlit. Někteří lidé ovšem stejně vlastně o vysvětlení nestojí. Stojí tam, dívají se Vaším směrem, ale neposlouchají. Některým situacím a lidem jsem se proto raději vyhýbala.

Jaká by tedy byla Vaše rada, co dělat, aby člověk přežil mediální známost, aniž by to nepříznivě ovlivňovalo jeho psychický stav?

Strašně ráda bych uměla poradit. Sama bohužel vše dost prožívám a řeším. Proto se některým situacím záměrně vyhýbám, abych se tomu vyvarovala. To, co pomáhá mně a co bych ráda doporučila ze své zkušenosti ostatním, je: obklopovat se lidmi, které máte rádi, kterým věříte a víte, že před nimi můžete být sami sebou. A druhá věc: umět říkat lidem „NE“. Ne na spolupráci, ne, když jste s něčím nespokojeni, ne, když si vás lidi neváží a jen vás využívají. Samozřejmě ve vší slušnosti.

Děkuji za rozhovor a přeji mnoho úspěchů.

Já moc děkuji.